NORGES OFFICIELLE STATISTIK. NY RÆKKE.

UDGIVEN I AARET 1881.

C. No. 4.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene

i Norge

i Aaret 1878.

Udgiven af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

(UN RESUMÉ EN FRANÇAIS SE TROUVE PAGE IV.)

C. No. 4.

Beretning

om

Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene

i Norge 1878.

Udgiven

af

Direktøren for det civile Medicinalvæsen.

CHRISTIANIA.

TRYKT I DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

1880.

Indhold.

(Table des matières.)

		Pag.
A.	Almindelig Oversigt over Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene i hele Riget 1878	V
	(Rapport général sur l'état sanitaire et médical en Norvège pendant l'année 1878.)	
B.	Beretning for de enkelte Overøvrighedsdistrikter	1
	(Rapports spéciaux pour les différentes préfectures.)	
	I. Christiania By	1
	II. Akershus Amt	27
	III. Smaalenenes —	37
	IV. Buskeruds —	50
	V. Jarlsberg og Laurviks —	68
	VI. Hedemarkens —	83
	VII. Christians —	97
	VIII. Bratsbergs —	113
	IX. Nedenæs —	128
	X. Lister og Mandals —	143
	XI. Stavanger —	158
	XII. Søndre Bergenhus —	173
	XIII. Bergens By	189
	XIV. Nordre Bergenhus Amt	202
	XV. Romsdals —	217
	XVI. Søndre Trondhjems —	234
	XVII. Nordre — —	259
	XVIII. Nordlands —	276
	XIX. Tromsø —	298
	XX. Finmarkens —	312
C.	Oversigt over Husdyrenes vigtigste Sygdomme m. V. i 1878	329
	(Compte rendu des maladies principales des animaux domestiques etc. pendant l'année 1878.)	
D.	Bilag (Des appendices)	344
	1. Om Tilfælde af smitsom Lungebetændelse (af Cand. med. J. Normans Medicinalberetning for 1878)	344
	2. Om Mæslinger i Aamli og Gjævedal (af Distriktslæge E. Hansens Medicinalberetning for Aamli Distrikt for 1878)	345
	3. Ladestedet Mandal i hygiænisk Henseende (af Cand. med. Joh. Hagemann. Indsendt med Medicinalberetningen for 1879)	349
	4. Om Levemaade og hygiæniske Forhold i Nordfjordeidets Distrikt (af Distriktslæge Jakob Bugges Medicinalberetning for 1878)	361
	5. Om Typhoidfeberens Forekomst i indre Nordfjords Distrikt 1860—1879, med 4 graphiske Bilag (af Distriktslæge N. Torgersen. Indsendt som Bilag til Medicinalberetningen for 1879)	363
	6. Om Fiskernes Diæt m. m. under Lofotfisket (af Cand. med. Uchermanns og Korpslæge Poppes Indberetninger angaaende deres Virksomhed som Læger ved Fiskerierne)	380
	7. Levemaade og hygiæniske Forhold i Sortlands Distrikt (af Distriktslæge J. F. Holsts Medicinalberetning for 1878)	381

En 1878 l'état sanitaire du royaume était, en général, assez satisfaisant. Parmi les maladies prédominantes de l'année il faut citer en premier lieu la pneumonie, qui, quoique diminuée de fréquence, a continué à régner en épidémie dans presque tout le royaume. Dans les diocèses de Trondhjem et de Tromsó la scarlatine et la coqueluche se sont répandues un peu plus fortement que pendant l'année précédente. La rougeole s'est étendue aussi dans les diocèses de Christiansand et de Bergen. La fièvre typhoïde a gagné du terrain dans les diocèses de Christiania (la préfecture de Buskerud), de Hamar et de Tromsó. Les maladies catarrhales ont été très répandues et les affections gastriques aiguës plus fréquentes que pendant l'année précédente, tandis que la fièvre puerpérale a diminué de fréquence. Le chiffre des cas connus de maladies aiguës épidémiques [1]) a été de 96 839.

En 1878 la mortalité, calculée d'après la population moyenne présumée de l'année, c'est-à-dire 1 865 527 individus, a été de 15.92 sur 1000 (les morts-nés y compris de 17.01). Les nombres correspondants de l'année précédente étaient de 17.10 (ou de 18.22). Le nombre des décès a été de 29 694, celui de morts-nés 2 055. Le nombre des naissances (58 126) a dépossé celui des décès de 28 432.

Parmi les 14 096 décès, dont les médecins ont indiqué la cause [2]), le plus grand nombre a été provoqué par les maladies suivantes: la phthisie et les tubercules pulmonaires (2 237), la méningite cérébrale et les convulsions de l'enfance (1 199), la pneumonie (1 083), la décrépitude (844), la scarlatine (819), les maladies cancéreuses (712), la diarrhée et le choléra simple (697), la bronchite aiguë (646), l'hydropisie et la maladie de Bright (425), les maladies organiques du coeur (383), l'apoplexie cérébrale (376), la coqueluche (342).

Le nombre total de décès parmi les lépreux (Spedalske) etait de 137, dans tous ces cas la Spedalskhed (Eléphantiasis des Grecs) a été indiquée comme cause de mort.

1 027 ont péri par suite d'accidents malheureux et 129 par suicide.

Le nombre des hôpitaux ordinaires était de 45; dans 41 de ces hôpitaux il a été traité 8 230 malades, dont 6 404 sont sortis et 726 sont décédés, ce qui constitue une mortalité de 10.2 sur 100. Dans 10 maisons d'aliénés ont été traités 1 589 individus.

L'administration medicale du pays se trouvait divisée en 146 districts civils. Le nombre total des médecins autorisés etait de 534. La vaccination a été pratiquée sur 50 809 individus, soit par les médecins, soit par des aides-vaccinateurs, dont le nombre était 630. Il y avait 693 sages-femmes examinées. Le nombre des pharmacies etait de 75.

---

1) Voir le tableau No. IV, page XII et le tableau No. V page XVI.
2) Voir le tableau No. XLII, page LXVI et le tableau No. XLIX page LXXX.

A. Almindelig Beretning

om Sundheds- og Medicinalforholdene i Riget for Aaret 1878.

Sundhedstilstanden i Riget var i det Hele tilfredsstillende. Af epidemiske Sygdomme er gjennemsnitlig for det hele Rige anmeldt 51.91 Angrebne af 1 000 Indvaanere. (Aaret forud var Antallet 49.58 og i 1876: 54.03 Angrebne af 1 000 Indvaanere).

Det forholdsvis største Antal Angrebne af epidemiske Sygdomme er i Christiania Stift; dette beror væsentlig paa, at Christiania By har over dobbelt saamange Angrebne af epidemiske Sygdomme paa 1 000 Indvaanere som hele Riget; inden Stiftet viser kun Akershus Amt et mindre Tal end Rigets. Derefter følger Christiansands Stift, hvor Forholdet i Lister og Mandals Amt staar Rigets temmelig nær, medens Stavanger Amt her har det mindste Forholdstal, og Stiftets to øvrige Amter i ikke liden Udstrækning overstiger Middeltallet for hele Riget. I de øvrige Stifter er Forholdstallet af Angrebne af epidemiske Sygdomme lavere end det gjennemsnitlige Forhold for hele Riget, hvorved dog maa bemærkes, at Bergens By har det største i hele Landet (nemlig 143.63 Angrebne af 1 000 Indvaanere); i Trondhjems Stift staar søndre Trondhjems Amt med Trondhjems By Rigets Gjennemsnitstal temmelig nær, og i Tromsø overstiger Tallet i Finmarkens Amt ikke lidet dette; forøvrigt er i Amterne Tallet — for enkelte ikke ganske ubetydeligt — lavere end det gjennemsnitlige Tal for hele Riget.

Af de hyppigst optrædende epidemiske Sygdomme forrekommer i første Række de katarrhalske Sygdomme, derefter de gastriske. Som den tredie i Rækken kommer Lungebetændelse, saa Kighoste, Skarlagensfeber, Mæslinger og Typhoidfeber.

I Forhold til Aaret forud synes de epidemiske Sygdomme at have optraadt noget hyppigere, men at have foraarsaget et færre Antal Dødsfald; det er fornemmelig de gastriske og dernæst de katarrhalske Tilfælde, som hyppigst ere komne under Behandling, ligesom en, omend ubetydeligere, Stigen er indtruffet for Typhoidfeber og Kighoste. Mæslinger, Lungebetændelse og Skarlagensfeber, især den første, vise sig for heromhandledes Aars Vedkommende noget aftagne.

Af 96 839 kjendte epidemiske Sygdomstilfælde er Tiden paa Aaret for deres Optræden opgivet for 94 355, hvoraf

i 1ste Kvartal	29 397	i 3die Kvartal	20 366
- 2det —	22 835	- 4de —	21 757

Dødeligheden. De Dødes Antal udgjorde efter de af Presterne til det statistiske Centalbureau indsendte, foreløbig bearbeidede, Opgaver over Begravede 29 694 eller 15.92 pro mille af den beregnede Befolkning ved Aarets Midte (1 865 527 Indvaanere). Dette er den mindste Dødelighed siden 1858, da den udgjorde 15.9 pro mille, og den underskrider Gjennemsnitsdødeligheden i de to Femaar 1866—70, 1871—75, med henholdsvis 1.49 og 1.53 pro mille, Dødeligheden i 1877 med 1.18 pro mille. Sammenlignet med Middeltallet af Døde i Femaaret 1871—75 (31 048) er der i heromhandlede Aar indtraadt en Formindskelse af de Dødes Antal med 1 354 eller 4.36 pCt.; sammenlignet med Aaret forud (31 471) er der en Formindskelse i de Dødes Antal af 1 777 eller 5.6 pCt.

Dødeligheden i de enkelte Stifter er i Christiansands 1.64 pro mille og Bergens Stift 0.50 pro mille større end i Riget; i Hamars Stift er den 1.77 pro mille mindre end i Riget, i Trondhjem og Tromsø 0.50 pro mille mindre; i Christiania Stift er den næsten ens med Rigets.

I Amterne er Dødeligheden størst i Finmarkens Amt, dernæst kommer Bergens By, Lister og Mandals Amt, Christiania By, Nedenæs, Stavanger og søndre Bergenhus Amter, inden hvilke Dødeligheden overalt i større eller mindre Grad overskrider Rigets. I de øvrige Amter er Dødeligheden overalt mindre end Rigets; mindst er den i Hedemarkens Amt, dernæst i Nordlands og Akershus samt Jarlsberg og Laurviks Amt; for de andre Amters Vedkommende er Forskjellen mindre betydelig.

Sammenlignet med Aaret forud er der kun skeet en ubetydelig Stigning i Tromsø Stift paa Grund af den større Dødelighed i Finmarkens Amt, i de øvrige Stifter er den aftaget: mest i Christiania Stift (2.49 pro mille mindre), dernæst Trondhjems og Hamars Stifter (henholdsvis 1.45 og 1.30 pro mille mindre); i Christiansands og Bergens Stifter er Forskjellen mindre.

For Amternes Vedkommende er Dødeligheden betydelig større end Aaret forud i Finmarkens Amt (5.22 pro mille). En Forøgelse i Dødeligheden har desuden fundet Sted i Nedenæs, nordre Bergenhus, Lister og Mandals Amt samt Bergens By, dog er Forøgelsen overalt under 1 pro mille. Det største Fald i Dødeligheden er i Akershus Amt, nemlig 4.46 pro mille mindre, dernæst kommer Buskeruds Amt med 3.99 og Hedemarkens Amt med 2.11 pro mille mindre. I Christiania, Smaalenene, Jarlsberg og Laurviks, Bratsbergs og søndre Bergenhus Amter er Dødeligheden sunket med mellem 1—2 pro mille, medens den i de øvrige Amter er under 1 pro mille mindre end Aaret forud.

I Tabel I gives en Oversigt over de Dødes Antal i 1878 og over Dødeligheden i dette og en Del tidligere Aar med Fordeling paa Rigets Stifter og Amter.

Tabel I.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1878.	Antal Døde i 1878.	Døde af 1000 Levende.						
			1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.
Riget	1 865 527	29 694	15.92	17.10	18.94	18.78	18.18	17.45	17.41
I. Christiania Stift	510 284	8 073	15.82	18.31	21.40	20.59	19.86	18.36	19.16
II. Hamars —	238 754	3 379	14.15	15.45	15.01	15.87	16.40	14.83	14.97
III. Christiansands —	353 094	6 200	17.56	17.94	20.73	19.72	18.54	18.68	18.88
IV. Bergens —	291 904	4 792	16.42	16.98	17.86	19.11	17.21	17.05	15.66
V. Trondhjems —	278 933	4 278	15.34	16.79	16.98	16.21	17.08	16.49	15.25
VI. Tromsø —	192 558	2 972	15.43	15.08	18.49	19.23	18.53	18.12	19.51
1. Christiania By	105 489	2 003	18.98	20.53	23.97	24.16	23.73	22.17	22.39
2. Akershus Amt	99 203	1 407	14.18	18.64	21.29	20.11	17.91	17.73	18.52
3. Smaalenenes —	111 521	1 729	15.50	16.81	21.42	23.18	22.12	19.00	18.50
4. Buskeruds —	104 226	1 597	15.32	19.31	18.38	17.23	18.51	16.66	18.88
5. Jarlsb. og Laurviks —	89 845	1 337	14.88	16.59	22.72	18.86	17.90	16.85	18.74
6. Hedemarkens —	122 959	1 627	13.23	15.34	16.09	16.85	16.08	14.95	15.76
7. Christians —	115 795	1 752	15.13	15.57	13.88	14.86	16.73	14.77	14.18
8. Bratsbergs —	85 915	1 357	15.79	17.49	18.66	18.59	17.28	17.41	19.98
9. Nedenæs —	76 041	1 408	18.52	17.64	22.18	21.06	18.41	18.83	20.79
10. Lister og Mandals —	76 614	1 496	19.53	19.10	22.44	21.49	20.96	20.59	20.15
11. Stavanger —	114 524	1 939	16.93	17.70	20.15	18.46	17.89	18.20	15.96
12. Søndre Bergenhus —	117 245	1 881	16.04	17.64	18.19	20.57	15.94	17.31	15.12
13. Bergens By	41 377	856	20.69	20.47	26.22	27.10	21.10	24.41	21.06
14. Nordre Bergenhus Amt	87 293	1 375	15.75	14.97	15.03	15.32	18.59	15.43	14.80
15. Romsdals —	120 919	1 809	14.96	15.77	15.85	16.60	15.85	15.31	15.01
16. Søndre Trondhjems —	120 546	1 884	15.63	15.52	17.52	16.34	18.52	17.60	16.31
17. Nordre — —	83 457	1 265	15.16	15.37	17.29	15.59	15.71	15.30	14.10
18. Nordlands —	109 693	1 489	13.57	14.35	18.38	18.30	17.62	17.69	16.96
19. Tromsø —	56 922	899	15.79	15.47	17.30	17.69	17.80	16.68	19.41
20. Finmarkens —	25 943	584	22.51	17.29	21.58	26.19	24.01	23.15	30.77

I Tabel II gives en Oversigt over Dødeligheden i Rigets Land- og Bydistrikter med Fordeling paa Stifter og Amter:

Tabel II.	Rigets Landdistrikter.			Rigets Byer (amtsvis).		
	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1878.	Antal Døde i 1878.	Døde af 1000 Levende.	Beregnet Befolkning ved Aarets Midte i 1878.	Antal Døde i 1878.	Døde af 1000 Levende.
Riget	1 486 376	22 325	15.02	378 791	7 369	19.45
I. Christiania Stift	320 411	4 551	14.20	189 873	3 522	18.55
II. Hamars —	232 321	3 273	14.09	6 433	106	16.48
III. Christiansands —	271 094	4 545	16.76	82 000	1 655	20.18
IV. Bergens —	244 062	3 821	15.65	47 842	971	20.29
V. Trondhjems —	240 810	3 455	14.35	38 123	823	21.59
VI. Tromsø —	178 038	2 680	15.05	14 520	292	20.11
1. Christiania By	-	-	-	105 489	2 003	18.98
2. Akershus Amt	95 819	1 355	14.15	3 384	52	15.36
3. Smaalenenes —	82 022	1 177	14.35	29 499	552	18.71
4. Buskeruds —	78 316	1 093	13.96	25 910	504	19.45
5. Jarlsb. og Laurv. —	64 254	926	14.41	25 591	411	16.60
6. Hedemarkens —	119 295	1 565	13.12	3 664	62	16.92
7. Christians —	113 026	1 708	15.11	2 769	44	15.17
8. Bratsbergs —	67 456	1 016	15.06	18 459	341	18.04
9. Nedenæs —	63 526	1 170	18.42	12 515	238	19.25
10. Lister og Mandals —	57 140	1 088	19.04	19 474	408	20.95
11. Stavangers —	82 972	1 271	15.32	31 552	668	21.17
12. Søndre Bergenhus —	117 245	1 881	16.04	-	-	-
13. Bergens By	-	-	-	41 377	856	20.69
14. Nordre Bergenh. Amt	86 757	1 366	15.75	536	9	16.79
15. Romsdals —	104 325	1 455	13.95	16 594	354	21.33
16. Søndre Trondhj. —	97 293	1 392	14.31	23 253	492	21.16
17. Nordre — —	79 252	1 182	14.91	4 205	83	17.74
18. Nordlands —	107 048	1 441	13.46	2 645	48	18.14
19. Tromsø —	51 029	794	15.56	5 893	105	17.82
20. Finmarkens —	19 961	445	22.29	5 982	139	23.24

I Tabel III (se Side X og XI) gives en Oversigt over Dødeligheden i Byerne, ved hvilken dog er at mærke, at Beregningen er skeet efter Folkemængden ved Udgangen af 1875, hvorved det meddelte Forholdstal tør antages at blive slettere end det virkelige Forhold, idet som Regel Folkemængden i Byerne er i Tiltagen. For Byerne Christiania og Drammen, hvor Tælling vides at have fundet Sted, samt for Byerne Christiansand,

Bergen, Aalesund, Trondhjem og Tromsø kjendes den beregnede Middelbefolkning for Aaret, hvorfor Oplysning om Dødelighedsforholdet i disse Byer for Aaret 1878 er tilføiet som Anmærkning paa Tabellen.

Uoverensstemmelsen mellem disse Forholdstal og de i de specielle Beretninger meddelte Forholdstal beror paa Forskjel mellem de til Sundhedskommissionerne indkomne Opgaver over i Aaret Døde og de af Presterne indsendte Opgaver over i Aaret Begravede, hvilken sidste Opgave ligger til Grund for Beregningen af Dødeligheden i den her optagne Tabel.

Overhovedet maa der selvfølgelig anvendes Forsigtighed ved at drage Slutninger til vedkommende Byers Sundhedsforhold af de her meddelte Forholdstal, selv naar de foreligge for en længere Aarrække, idet blandt andet Befolkningens Sammensætning, navnlig et større Antal Indvaanere i de yngste Aldersklasser, hos hvem Dødeligheden er størst, herpaa øver en væsentlig Indflydelse.

Veirliget. Vinteren 1877—1878 skildres som i Regelen meget mild. Vaaren kom tidlig, afløstes af en kortvarig kold Forsommer, hvorpaa kom en sjelden tør og varm Sommer; Høsten var temmelig kold og regnfuld og Vinteren temmelig streng med betydelig Snemængde. Aarsudbyttet har i det Hele været ualmindelig godt, kun i Tromsø Stift naaedes der ikke et Middelsaars Udbytte. Torskefiskerierne vare i det Hele taget tilfredsstillende, medens Sildefiskerierne gave et middelmaadigt Udbytte.

Tabel IV (se Side XII—XV) giver en Oversigt over samtlige af Lægerne opgivne Tilfælde af epidemiske Sygdomme og Dødsfald af disse med Fordeling paa Stifter og Amter.

Tabel V (se Side XVI og XVII) viser de behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme i Riget med Fordeling af Tiden for deres Optræden, de Syges Kjøn og Alder, de enkelte Sygdommes Procentforhold til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme og Dødsprocenten for hver Sygdom.

I Slutningen af den almindelige Beretning er indtaget Tabeller, der vise de af Lægerne behandlede epidemiske Sygdommes Fordeling paa hver Maaned inden de enkelte Lægedistrikter med særlig Anførsel af By- og Landdistrikt, om saadan Opgave er meddelt.

Exanthematisk Typhus (Typhus exanthematicus), hvis Forekomst og Dødelighed siden 1872 sees af følgende Tabel VI (se Side XVIII), er optraadt som en noget større, men dog begrændset Epidemi i søndre Valders Distrikt i Christians Amt. Sygdommen er ligeledes forekommet i Lofoten under Fiskerierne og derfra ført til et Par Distrikter i Nordlands Amt. I Tromsø Amt er den forekommet i Ibestad og Tranø Distrikter og i Finmarkens Amt i Altens og Loppens Distrikter, samt Byerne Vardø og Vadsø. I Finmarkens Amt vides Smitteimport 3 Gange indført fra Rusland, 2 Gange fra Finland og 1 Gang fra Udlandet med tydske Søfolk.

Typhoidfeber (Febris typhoïdes, Ileotyphus) viser en ringe Tiltagen mod det foregaaende Aar. Antallet af Angrebne og Døde siden Aaret 1872 vil sees af følgende Tabel VII (se Side XVIII).

Dødeligheden i Byerne[1]) i Riget.

Tabel III. Byer.	Folkemængde 31/12 1875.	Antal Døde i 1878.	Forhold pro mille.
I. Christiania By	94 869	2 003	22.16
II. Drøbak	2 047	40	19.54
Hvitsten	156	2	12.82
Hølen	266	3	11.27
Son	748	7	9.36
III. Moss	5 117	80	15.43
Sarpsborg	3 272	75	22.92
Fredrikstad	9 616	187	19.45
Fredrikshald	9 792	210	21.44
IV. Drammen	18 643	383	20.54
Holmsbo	433	9	20.78
Hønefos	1 149	21	18.27
Kongsberg	4 357	91	20.88
V. Svelvik	1 614	26	16.11
Holmestrand	2 147	33	15.37
Horten	5 302	84	15.84
Aasgaardstrand	488	8	16.39
Tønsberg	5 066	88	15.39
Sandefjord	2 307	33	14.30
Laurvik	7 737	139	17.96
VI. Kongsvinger	1 152	16	13.88
Hamar	2 335	46	19.70
VII. Gjøvik	1 051	12	11.41
Lillehammer	1 551	32	20.63
VIII. Brevik	2 252	53	23.54
Porsgrund	3 453	73	21.11
Skien	5 362	109	20.33
Stathelle	427	11	25.76
Langesund	1 084	15	13.84
Kragerø	4 669	80	17.11
IX. Østerrisør	2 390	51	21.34
Tvedestrand	1 364	23	16.86
Arendal	4 132	90	21.78
Grimstad	2 552	50	19.55
Lillesand	1 325	24	18.11
X. Christiansand	11 766	265	22.52
Mandal	3 885	82	21.11

Dødeligheden i Byerne[1]) i Riget

Tabel III (Fortsættelse). Byer.	Folkemængde 31/12 1875.	Antal Døde i 1878.	Forhold pro mille.
Farsund	1 419	32	22.55
Flekkefjord	1 651	29	17.56
XI. Sogndal	490	15	30.61
Ekersund	2 408	55	22.84
Sandnæs	1 468	20	13.62
Stavanger	19 004	438	23.05
Kopervik	817	17	20.81
Skudesnæshavn	1 224	29	23.69
Haugesund	4 102	94	22.92
XIII. Bergens By	38 573	856	22.19
XIV. Florø	503	9	17.89
XV. Aalesund	5 603	106	18.92
Molde	1 672	44	26.32
Christiansund	8 251	204	24.72
XVI. Trondhjem	22 152	492	22.21
XVII. Levanger	955	12	12.59
Stenkjær	1 427	30	21.02
Namsos	1 529	41	26.81
XVIII. Mosjøen	774	21	27.13
Bodø	1 519	27	17.77
XIX. Tromsø	5 409	105	19.41
XX. Hammerfest	2 101	57	27.13
Vardø	1 322	31	23.45
Vadsø	1 764	51	28.91

[1]) For Byerne Christiania, Moss, Kongsvinger, Hamar, Tønsberg, Langesund, Grimstad, Bergen er anført Folkemængden ved Udgangen af 1875 efter de nye Grændser, som disse Byer have erholdt i Tiden fra 1ste Januar 1876 til 1ste Juli 1878.

Byer.	Middel-folkemængden i 1878.	Antal Døde i 1878.	Forhold pro mille.
Christiania	109 879	2 003	18.23
Drammen	19 996	383	19.15
Christiansand	12 323	265	21.50
Bergen	41 377	856	20.68
Aalesund	5 929	106	17.88
Trondhjem	23 253	492	21.16
Tromsø	5 893	105	17.81

Samtlige af Lægerne anmeldte Tilfælde af epide-

Tabel IV.	Samtlige epidemiske Sygdomme.		Angrebne af epidemiske Sygdomme af 1000 Indvaanere.	Exanthematisk Typhus.		Typhoidfeber.		Cerebrospinal-Meningit.	
	Angr.	Døde.		Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.
Riget	96 839	4 649	51.91	89	11	3024	306	58	31
I. Christiania Stift	37 285	1 640	73.07	-	-	1045	93	2	2
II. Hamars —	9 365	527	39.22	29	7	256	34	1	1
III. Christiansands —	19 922	807	56.42	-	-	459	60	1	1
IV. Bergens —	11 934	646	40.88	-	-	661	66	11	7
V. Trondhjems —	11 883	657	42.60	1	-	365	37	28	11
VI. Tromsø —	6 450	372	33.49	59	4	238	16	15	9
1. Christiania By	14 520	629	137.55	-	-	139	8	-	-
2. Akershus Amt	3 228	140	32.54	-	-	47	2	-	-
3. Smaalenenes —	7 591	305	68.68	-	-	121	14	-	-
4. Buskeruds —	7 018	356	67.33	-	-	592	50	2	2
5. Jarlsb. og Laurv. —	4 928	210	54.87	-	-	146	19	-	-
6. Hedemarkens —	5 034	247	40.94	-	-	180	25	-	-
7. Christians —	4 441	280	37.40	29	7	76	9	1	1
8. Bratsbergs —	5 189	204	60.39	-	-	63	4	-	-
9. Nedenæs —	5 569	219	73.23	-	-	137	13	-	-
10. Lister og Mandals —	3 924	137	51.22	-	-	127	15	-	-
11. Stavanger —	5 240	247	45.74	-	-	132	28	1	1
12. Søndre Bergenhus —	1 857	157	15.84	-	-	298	31	4	3
13. Bergens By	5 943	216	143.63	-	-	122	13	-	-
14. Nordre Bergenh. Amt	2 493	183	28.55	-	-	128	13	7	4
15. Romsdals —	4 184	263	34.60	-	-	202	17	7	4
16. Søndre Trondhj. —	6 255	275	51.88	-	-	174	19	6	4
17. Nordre — —	3 085	209	36.84	1	-	102	10	15	3
18. Nordlands —	2 865	151	26.12	14	3	139	11	12	7
19. Tromsø —	1 888	140	33.17	12	-	59	3	3	2
20. Finmarkens —	1 697	81	65.41	33	1	40	2	-	-

I Tabel VIII (se Side XIX) meddeles en Oversigt over Typhoidfeberens Optræden i Riget siden Aar 1873 beregnet efter det kjendte Antal Angrebne pro mille til Befolkningen ved Aarets Midte for de sidste 5 Aar og til Befolkningen ved Aarets Begyndelse for Aaret 1873. — Sygdommen har, som i flere foregaaende Aar, havt sin største Udbredning i Bergens Stift (mest i Bergens By og søndre Bergenhus Amt), derefter kommer Christiania Stift paa Grund af dens heftige Optræden i Buskeruds Amt (Landfysikatet).

miske Sygdomme, fordelte paa Stifter og Amter.

Barselfeber.		Børne-kopper.		Vand-kop-per.	Skarlagens-feber.		Rød-linger.	Mæslinger.		Rosen.		Kighoste.		Diphtherisk Svælg-betændelse.	
Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Angr.	Døde.	Angr.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.
558	160	33	2	1348	4973	819	88	3677	97	1538	44	5106	342	718	85
181	48	6	-	694	831	107	13	478	23	630	23	1585	84	367	44
79	12	15	1	126	1019	177	-	90	2	157	2	854	39	42	2
117	35	8	1	223	918	121	32	1978	28	337	12	281	46	115	19
56	26	2	-	118	539	83	7	1107	43	149	4	837	75	61	4
64	18	-	-	141	1177	219	15	18	1	171	1	1020	71	81	5
61	21	2	-	46	489	112	21	6	-	94	2	529	27	52	11
25	10	-	-	372	162	33	-	29	3	108	5	358	21	50	10
25	2	-	-	56	98	8	2	31	2	62	1	193	8	40	4
30	9	-	-	118	455	49	5	322	8	176	7	421	23	159	9
62	17	5	-	90	67	16	4	77	8	199	6	584	29	40	7
39	10	1	-	58	49	1	2	19	2	85	4	29	3	78	14
54	10	15	1	51	134	24	-	59	1	97	1	392	20	9	-
25	2	-	-	75	885	153	-	31	1	60	1	462	19	33	2
23	7	-	-	47	455	58	4	424	7	96	2	34	1	27	4
30	10	-	-	56	131	11	10	942	15	105	4	114	21	42	11
27	7	-	-	63	7	1	9	184	2	64	3	47	13	24	3
37	11	8	1	57	325	51	9	428	4	72	3	86	11	22	1
17	8	2	-	32	248	37	1	146	7	32	-	24	1	22	2
7	4	-	-	73	23	1	1	886	33	50	2	317	26	9	2
21	7	-	-	13	266	45	5	75	3	45	1	297	19	20	-
28	10	-	-	52	340	66	-	1	-	47	1	564	50	59	2
29	8	-	-	82	367	67	3	16	1	84	-	539	37	12	1
18	7	-	-	7	472	86	12	1	-	62	1	116	13	20	2
29	13	-	-	5	76	11	7	5	-	51	1	271	20	3	-
24	5	-	-	32	344	84	13	1	-	25	1	234	7	6	-
8	3	2	-	9	69	17	1	-	-	18	-	24	-	43	11

I Sammenligning med Aaret forud er, som ovenfor berørt, den stærkeste Tilvæxt af denne Sygdom forekommet i Buskeruds Amt (Landfysikatet og navnlig Drammens By), ligeledes er den optraadt lidt hyppigere i følgende Amter: Christiania By, Jarlsberg og Laurviks Amt, Hedemarkens, Nordlands og Tromsø. Stærkest Aftagen er indtruffet i søndre Trondhjems Amt (Trondhjems By) og dernæst i Bergens By og søndre Bergenhus Amt; i de øvrige Amter er Forholdet kun lidet anderledes end Aaret forud.

Samtlige af Lægerne anmeldte Tilfælde af epide-

Tabel IV (Fortsættelse).	Strubehoste.		Kusma.	Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde.		Lunge-betændelse.	
	Angr.	Døde.	Angr.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.
Riget	206	108	166	44820	691	6949	1083
I. Christiania Stift	91	66	26	19501	343	2258	406
II. Hamars —	10	6	13	3639	56	1056	126
III. Christiansands —	45	11	15	9482	145	1223	177
IV. Bergens —	25	9	41	4709	56	722	135
V. Trondhjems —	10	3	47	4949	71	1122	144
VI. Tromsø —	25	13	24	2540	20	568	95
1. Christiania By	33	32	9	8712	183	517	94
2. Akershus Amt	16	13	5	1449	15	302	57
3. Smaalenenes —	18	6	2	3680	45	508	79
4. Buskeruds —	16	10	6	3002	69	483	91
5. Jarlsb. og Laurv. —	8	5	4	2658	31	448	85
6. Hedemarkens —	3	3	11	2200	36	530	76
7. Christians —	7	3	2	1439	20	526	50
8. Bratsbergs —	18	-	-	2553	38	377	58
9. Nedenæs —	12	8	1	2505	35	321	46
10. Lister og Mandals —	8	2	7	2124	26	236	30
11. Stavanger —	7	1	7	2300	46	289	43
12. Søndre Bergenhus —	8	2	3	433	12	158	22
13. Bergens By	15	5	16	2914	22	151	44
14. Nordre Bergenh. Amt	1	1	12	663	18	206	35
15. Romsdals —	2	1	11	1649	17	500	80
16. Søndre Trondhj. —	7	3	40	2778	29	455	57
17. Nordre — —	2	-	6	1221	29	374	41
18. Nordlands —	9	8	21	1055	9	256	47
19. Tromsø —	3	-	-	605	3	157	26
20. Finmarkens —	13	5	3	880	8	155	22

Tabel IX (se Side XX) viser Antallet af Angrebne og Døde i de Lægedistrikter indenfor hvert Amt, hvor Sygdommen optraadte hyppigst.

Antallet af anmeldte og behandlede Tilfælde af Typhoidfeber udgjør 3.1 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Epidemisk Cerebrospinal-Meningit. I Tabel X (se Side XXI) gives en Oversigt over denne Sygdoms Optræden i Riget siden Aaret 1874, før hvilken Tid den i flere Aar ikke har været omtalt i Lægernes Medicinalberetninger.

miske Sygdomme fordelte paa Stifter og Amter.

Pleurit.		Gigtfeber.		Koldfeber.	Diarrhoe (akut) og Cholera nostras.		Blodgang.		Skjørbug.	
Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.	Angr.	Døde.
1688	85	1887	61	129	19144	697	380	22	260	5
372	28	586	22	59	8493	351	50	-	13	-
212	6	240	11	2	1437	42	54	3	38	-
378	17	424	12	54	3743	118	33	2	56	2
284	15	269	5	3	2203	104	111	14	19	-
264	12	238	6	7	2004	56	73	2	88	-
178	7	130	5	4	1264	26	59	1	46	3
10	10	192	8	2	3789	212	13	-	-	-
79	8	99	1	7	692	19	25	-	-	-
98	4	113	2	13	1345	50	2	-	5	-
72	4	101	7	9	1593	40	12	-	2	-
113	2	81	4	28	1074	30	2	-	6	-
125	2	112	10	2	1001	37	38	1	21	-
87	4	128	1	-	436	5	12	2	17	-
84	2	74	3	-	869	19	1	-	40	1
117	9	132	1	24	881	34	2	1	7	-
49	3	119	3	13	803	28	10	-	3	1
128	3	99	5	17	1190	37	20	1	6	-
50	4	79	2	1	255	22	42	4	2	-
77	4	68	2	2	1209	57	1	1	2	-
66	6	79	1	-	517	21	65	9	7	-
155	1	83	2	1	448	12	26	-	9	-
132	9	110	2	6	1381	36	25	2	9	-
68	3	88	2	-	397	12	25	-	78	-
119	5	67	2	2	708	13	9	-	7	1
19	1	41	2	-	294	6	15	-	1	-
40	1	22	1	2	262	7	35	1	38	2

Af **Barselfeber** (Febris puerperalis) er anmeldt 558 Tilfælde og 160 Dødsfald, hvilke ere de mindste Tal saavel for Tilfælde som Dødsfald i de sidste 6 Aar. (I 1877 anmeldtes 663 Tilfælde, 193 Dødsfald; i 1876: 791 og 225; i 1875: 761 og 183; i 1874: 808 og 245).

Barselfeber er i Forhold til Barselkvindernes Antal opgivet hyppigst for Hamar Stift (1.18 Angrebne af 100 Fødende), dernæst Christiania og Christiansands Stifter (begge med 1.04 Angrebne af 100 Fødende); i Ber-

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme efter Tid, Kjøn og Alder.

(Le nombre des cas traités des maladies épidémiques par mois, par sexe et par âge).

Tabel V.	Hele Aaret.				Kjøn og Alder (par sexe et par âge) [1].							
					1. Børn (under 15 Aar).		2. Voxne (over 15 Aar).		3. Kjøn.		4. Alder.	
	Behandlede.	Procentforhold til samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.	Deraf Døde.	Procent Døde af Behandlede.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Børn (under 15 Aar).	Voxne (over 15 Aar).
Typhus exanthematicus	89	0.09	11	12.3	14	18	27	25	41	43	32	52
Febris typhoides	2992	3.1	274	9.2	327	245	928	878	1424	1328	667	2085
Meningitis cerebrospinalis epidemica	54	0.05	27	50.0	15	9	14	4	34	19	32	21
Febris puerperalis	529	0.5	130	24.5	-	-	-	529	-	529	-	529
Variolae	33	0.03	2	6.1	5	6	9	7	14	13	11	16
Varicellae	1368	1.4	-	-	370	402	23	38	455	510	897	68
Scarlatina	4849	5.0	695	14.3	1582	1632	111	188	2252	2325	4170	492
Rubeolae	88	0.09	-	-	28	40	6	12	34	52	68	18
Morbilli	3657	3.8	77	2.1	1443	1465	170	152	1758	1765	3175	348
Erysipelas	1531	1.6	37	2.4	76	80	366	627	527	828	198	1158
Tussis convulsiva	5003	5.2	239	4.8	1966	250	25	53	2174	2315	4446	99
Diphtheritis faucium	712	0.7	79	11.1	163	159	75	127	275	352	365	261
Angina membranacea	195	0.2	97	49.7	84	67	1	-	85	67	151	1
Parotitis	166	0.2	-	-	23	18	60	16	95	54	59	90
Bronchitis akuta, Catarrhus, Angina	44763	46.5	634	1.4	5504	4995	8832	7766	17632	15906	13375	19474
Pneumonia	6825	7.1	958	14.0	752	565	2005	1428	3421	2434	1687	4184
Pleuritis	1671	1.7	68	4.1	124	99	795	461	996	597	238	1352
Rheumatismus articulor. acutus	1876	1.9	50	2.7	86	78	607	570	812	752	202	1357
Febris intermittens	129	0.1	-	-	-	-	102	18	102	18	-	120
Diarrhoea acuta Cholera nostras	19097	19.8	632	3.3	2986	2661	2937	2466	7735	6554	7223	6686
Dysenteria	378	0.4	20	5.3	63	64	91	85	177	185	154	208
Scorbutus	260	0.3	5	1.9	11	9	154	55	171	69	26	214
Tilsammen	96265		4035		15622	14662	17338	15505	40214	36715	31176	38743

[1]) De i No. 3 og 4 meddelte Opgaver omfatte saavel de i No. 1 og 2 efter de nye schematiske Lister udarbeidede Rubriker som de Opgaver, der ere meddelte efter de ældre mindre specificerede Schemata over Kjøn og Alder.

(Fortsættelse).	Tiden er opgivet for	I Maaned (par mois).											
		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Oktober.	Novbr.	Decbr.
Typhus exanthematicus	84	3	1	-	5	11	1	-	1	3	5	33	21
Febris typhoides	2908	245	209	282	310	287	195	240	176	243	266	218	237
Meningitis cerebrospinalis epidemica	53	6	7	1	7	8	1	7	6	4	2	1	3
Febris puerperalis	519	60	43	48	47	42	37	38	40	33	48	43	40
Variolae	27	1	1	6	2	1	8	2	1	-	2	-	3
Varicellae	1363	141	125	94	129	99	91	108	71	66	110	188	141
Scarlatina	4829	531	361	474	397	498	390	324	297	254	344	436	523
Rubeolae	88	8	15	8	4	6	8	3	6	4	10	8	8
Morbilli	3650	690	453	444	306	276	262	278	115	111	144	199	372
Erysipelas	1506	131	125	139	123	111	123	117	109	119	143	132	134
Tussis convulsiva	4992	563	519	561	499	377	315	335	359	375	379	343	367
Diphtheritis faucium	710	78	45	37	57	53	40	34	43	52	72	106	93
Angina membranacea	194	29	17	18	18	21	8	3	9	14	15	28	14
Parotitis	150	14	12	21	24	15	13	7	9	7	5	17	6
Bronchitis acuta Catarrhus, Angina	43811	5350	5087	5376	4524	3581	2616	2276	2001	2159	3097	3722	4022
Pneumonia	6738	746	736	845	937	871	453	289	210	209	365	476	601
Pleuritis	1589	153	139	164	188	168	139	135	119	98	104	97	85
Rheumatismus articulor. acutus	1817	224	157	191	165	178	135	139	100	92	113	141	182
Febris intermittens	122	7	13	4	12	11	10	15	17	10	8	5	10
Diarrhoea acuta Cholera nostras	18606	1228	1160	1093	1050	1123	1316	2508	3514	2259	1288	1082	985
Dysenteria	370	27	29	25	34	7	25	34	79	28	14	26	42
Scorbutus	229	23	16	38	24	26	17	25	16	11	11	14	8
Tilsammen	94355	10258	9270	9869	8862	7770	6203	6917	7298	6151	6545	7315	7897
		29397			22835			20366			21757		

Exanthematisk Typhus i Aarene 1872—1878.

Tabel VI. Aar.	Angrebne.	Døde.	Døde af 100 Angrebne.
1878	89	11	12.4
1877	131	10	7.6
1876	119	16	13.4
1875	194	28	13.4
1874	290	37	14.1
1873	315	31	9.8
1872	394	42	10.6

Typhoidfeber i Aarene 1872—1878.

Tabel VII. Aar.	Angrebne.	Døde.	Døde af 100 Angrebne.
1878	3 024	306	10.1
1877	2 604	265	10.2
1876	3 094	332	10.7
1875	3 581	418	11.7
1874	3 911	422	10.8
1873	3 742	400	10.7
1872	4 161	416	9.9

gens Stift er Forholdet gunstigst, nemlig 0.63 Angrebne af 100 Fødende; derpaa kommer Trondhjems og Tromsø Stifter med henholdsvis 0.78 og 0.87 Angrebne af 100 Fødende.

Tabel XI (se Side XXII og XXIII) giver en Oversigt over Antal Barselkvinder, Angrebne og Døde af Barselfeber samt Dødsfald paa Barselseng med Fordeling paa Rigets enkelte Stifter.

Efter Presternes Opgaver døde 316 Kvinder paa Barselseng (i 1877 døde 338, i 1876 døde 417, i 1875: 376, i 1874: 480. I Femaaret 1871—1875 udgjorde det gjennemsnitlige aarlige Antal Dødsfald paa Barselseng 371, i Femaaret 1866—1870: 315 og i Tiaaret 1856—1865: 378 Dødsfald. Dødeligheden blandt Barselkvinder er i 1878 den mindste i de sidste 12 Aar og mindre end Gjennemsnitstallet for begge de foregaaende Femaar.

I Forhold til det foregaaende Aar er Dødeligheden paa Barselseng aftaget overalt i Riget. Den største Aftagen er indtruffet i Tromsø Stift, dernæst Bergens Stift med henholdsvis 3.08 og 2.04 Døde færre af 1 000 Barselkvinder; i Christiansands Stift er Forandringen mindst, nemlig kun

Angrebne af Typhoidfeber af 1000 Indvaanere.

Tabel VIII.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget	1.62	1.41	1.69	1.98	2.19	2.12
I. Christiania Stift	2.08	1.04	1.74	1.90	2.15	1.88
II. Hamars —	1.07	0.60	1.24	1.44	1.75	2.40
III. Christiansands —	1.30	1.29	1.03	1.73	1.38	2.15
IV. Bergens —	2.26	2.65	2.99	2.30	2.38	2.16
V. Trondhjems —	1.31	2.06	1.51	2.09	1.93	1.77
VI. Tromsø —	1.23	0.82	1.67	2.72	4.57	2.87
1. Christiania By	1.31	0.68	1.38	0.88	1.06	0.99
2. Akershus Amt	0.47	0.58	0.99	0.72	1.11	2.60
3. Smaalenenes —	1.08	1.51	2.42	2.96	3.22	1.80
4. Buskeruds —	5.68	1.69	2.35	3.20	3.36	2.25
5. Jarlsb. og Laurv. —	1.62	0.65	1.50	1.52	1.73	1.34
6. Hedemarkens —	1.54	0.52	1.62	2.35	2.16	3.24
7. Christians —	0.66	0.69	0.84	0.52	1.33	1.52
8. Bratsbergs —	0.73	0.60	0.60	0.95	1.03	1.42
9. Nedenæs —	1.80	1.97	1.25	1.52	1.15	2.52
10. Lister og Mandals —	1.66	1.38	1.33	2.03	1.73	2.23
11. Stavangers —	1.15	1.27	0.99	2.25	1.55	2.39
12. Søndre Bergenhus —	2.54	3.57	3.55	2.12	2.67	2.51
13. Bergens By	2.95	4.09	4.99	3.04	3.21	3.92
14. Nordre Bergenhus Amt	1.46	1.42	2.02	2.49	1.81	1.62
15. Romsdals —	1.67	1.59	1.93	3.00	2.01	1.42
16. Søndre Trondhjems —	1.44	3.22	1.53	1.38	2.13	2.11
17. Nordre — —	1.22	0.72	1.02	1.66	1.60	1.40
18. Nordlands —	1.27	0.64	1.37	2.75	5.25	3.18
19. Tromsø —	1.04	0.68	2.26	2.55	4.23	2.40
20. Finmarkens —	1.54	1.90	1.66	2.88	2.44	2.59

0.55 Døde færre af 1 000 Barselkvinder end Aaret forud; i de øvrige Stifter er der mellem 1—2 Døde færre af 1 000 Barselkvinder end i 1877.

Blandt samtlige Dødsfald paa Barselseng (de Uforløste medregnede) udgjorde de kjendte Dødsfald af Barselfeber 50.6 pCt.; fradrages de 12 uforløst døde Kvinder, ere 52.6 pCt. anmeldte som døde af Barselfeber.

For 255 af de i 1878 paa Barselseng døde Kvinder er Alderen opgivet nemlig, for:

4 mellem .....15—20 Aar
109 — .....20—30 —
111 — .....30—40 —
31 — .....40—50 —

Oversigt over Typhoidfeberens Forekomst i forskjellige Egne.

Tabel IX.

Amt, Lægedistrikt.	Angrebne.	Døde.	Amt, Lægedistrikt.	Angrebne.	Døde.
I. Christiania By . .	139	8	XII. Søndre Bergenhus Amt	298	31
II. Akershus Amt . .	47	2	Nordre Midthordland	86	6
Aker	24	1	Voss	67	4
			Indre Nordhordland .	44	9
III. Smaalenenes Amt	121	14	Ytre Søndhordland . .	35	6
Sarpsborgs Distrikt .	77	7	— Nordhordland . .	21	3
IV. Buskeruds Amt .	592	50	XIII. Bergens By	122	13
Landfysikatet	456	35			
deraf Drammens By .	400	33	XIV. Nordre Bergenhus Amt	128	13
Modum	56	9	Indre Nordfjord . . .	42	4
Ringerike	41	4	Nordfjordeidet	27	2
			Ytre Sogn	25	3
V. Jarlsberg og Laurviks Amt	146	19	XV. Romsdals Amt . .	202	17
Laurvik	56	11	Nordre Søndmøre . .	79	5
Hof	55	4	Søndre Nordmøre . .	38	4
			Ytre Romsdal	22	1
VI. Hedemark. Amt .	180	25	XVI. Søndre Trondhj. Amt	174	19
Hedemarken	122	22	Trondhjems By	44	9
VII. Christians Amt .	76	9	Nordre Fosen	32	2
Toten	46	4	Ørkedal	23	3
Ringebu	16	3	Søndre Fosen	22	3
VIII. Bratsbergs Amt .	63	4	XVII. Nordre Trondhj. Amt	102	10
Skien	42	3	Stjørdal	30	2
			Levanger	16	1
IX. Nedenæs Amt . . .	137	13	Namsos	16	-
Arendal	67	3			
Østre Nedenæs	44	5	XVIII. Nordlands Amt .	139	11
			Østlofoten	36	-
X. Lister og Mandals Amt	127	15	Alstahaug	26	1
Lyngdal	74	8	Buksnæs	24	4
			Hadsel	23	2
XI. Stavanger Amt .	132	28	XIX. Tromsø Amt . . .	59	3
Stavanger	50	9	Lyngen	40	2
Sandnæs	23	2	XX. Finmarkens Amt	40	2
Ekersund	21	8	Hammerfest	18	2

For 243 kjendes Maaneden, i hvilken de døde, deraf i

Januar	19	Juli	13
Februar	13	August	20
Marts	28	September	25
April	20	Oktober	25
Mai	22	November	15
Juni	16	December .	27

Cerebrospinal-Meningitens Optræden inden Amterne.

Tabel X.	1878.		1877.		1876.		1875.		1874.	
	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.	Angrebne.	Døde.
1. Christiania By.....	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2. Akershus Amt	-	-	-	-	-	-	7	7	-	-
3. Smaalenenes —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Buskeruds —	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Jarlsb. og Laurv. —	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
6. Hedemarkens —	-	-	1	1	6	4	10	4	-	-
7. Christians —	1	1	-	-	4	-	-	-	18	7
8. Bratsbergs —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Nedenæs —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Lister og Mandals —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Stavanger —	1	1	-	-	8	7	-	-	-	-
12. Søndre Bergenh. —	4	3	-	-	-	-	-	-	2	2
13. Bergens By	-	-	3	3	2	2	-	-	-	-
14. Nordre Bergenh. Amt	7	4	7	1	-	-	-	-	-	-
15. Romsdals —	7	4	-	-	3	2	-	-	-	-
16. Søndre Trondhj. —	6	4	44	22	110	29	103	33	-	-
17. Nordre — —	15	3	71	22	161	42	-	-	-	-
18. Nordlands —	12	7	31	14	105	35	-	-	-	-
19. Tromsø —	3	2	-	-	19	8	7	5	-	-
20. Finmarkens —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	58	31	158	64	418	129	128	49	20	9
Døde af 100 Angrebne...	53.4		40.5		29.0		48.3		45.0	

For 49 er Tiden i Barselsengen opgivet, nemlig:

i 1ste Døgn	6	i 8de Døgn	4
- 2det —	6	- 9de —	2
- 3die —	3	- 10de —	2
- 4de —	3	- 11te —	1
- 5te —	2	- 12te —	3
- 6te —	1	- 13de —	2
- 7de —	6	- 14de —	1
tils. i 1ste Uge	27	tils. i 2den Uge	15

i 3die Uge..... 3
efter 4de — 4

I Lægernes Dødslister angives Dødsaarsagen for 261 Dødsfald paa Barselseng, hvilke sees af Tabel XII (se Side XXII).

Paa Barselseng og af Bar-

Tabel XI.	1878.				
	Antal Barsel-kvinder.	Efter Preste-listerne døde paa Barselsg.	Af Lægerne opgivne.		
			Tilfælde af Barsel-feber.	Dødsfald af Barsel-feber.	Døds-procent.
Riget	59 385	316	558	160	28.7
Christiania Stift	17 343	84	181	48	26.5
Hamars —	6 708	25	79	12	15.2
Christiansands —	11 268	59	117	35	29.9
Bergens —	8 910	58	56	26	46.4
Trondhjems —	8 135	41	64	18	28.1
Tromsø —	7 021	49	61	21	34.4

Dødsaarsag for Døde paa Barselseng.

Tabel XII.	Antal Dødsfald.	Deraf efter følgende Operationer.					
		Tang-forløs-ning.	Ven-ding.	Ud-træk-ning.	Perfo-ration og Kepha-lotripsi.	Embry-otomi.	Efter-byrds-opera-tion.
Barselfeber	160	11	8	-	1	3	3
Besværlig Fødsel (Dystokia)	30	1	7	-	4	2	1
Barselkrampe	25	4	5	-	-	-	-
Livmoderblødning	14	1	2	-	-	-	1
Livmoderbristning	6	2	1	-	-	-	-
Peritonit	5	-	1	2	2	-	-
Lungebetændelse	2	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	2	-	-	-	1	-	-
Barselmani	2	-	-	-	-	-	-
Tilbageholdt Efterbyrd	2	-	-	-	-	-	-
Anæmi	1	-	-	-	-	-	-
Emboli	1	-	[1] (1)	-	-	-	-
Blødning fra Mavesækken	1	1	-	-	-	-	-
Skjørbug	1	-	-	-	-	-	-
Tæring	1	1	-	-	-	-	-
Abort	1	-	-	-	-	-	-
Phlegmasi	1	-	-	-	-	-	-
Ubestemt Dødsaarsag	6	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	261	21	25	2	8	5	5

[1]) Operationen udførtes efter Døden.

selfeber døde Kvinder.

Af 1000 Barselkvinder døde							Angrebne af Barselfeber af 100 Fødende.
1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	Femaaret 1871—75.	Femaaret 1866—70.	
5.32	7.01	7.01	6.56	8.56	6.77	6.23	0.94
4.84	6.13	6.13	5.78	8.35	5.87	5.41	1.04
3.73	4.91	4.91	7.54	7.13	5.44	4.29	1.18
5.24	6.79	6.79	6.34	8.16	6.74	7.12	1.04
6.50	8.54	8.54	8.16	8.87	8.15	6.16	0.63
5.04	6.86	6.86	4.80	7.79	6.26	6.61	0.78
6.98	10.06	10.06	7.77	11.95	8.81	8.77	0.87

Ved at sammenstille de af Presterne og Lægerne opgivne Dødsfald af uforløste Kvinder sees 12 døde uforløst, (i 1877: 10 i 1876: 15, i 1875: 7, i 1874: 18), hvoraf

i Buskeruds	Amt.	1		mellem	30—40	Aar	gammel,
- Bratsberg	—	3	2	—	30—40	—	—
			1	—	20—30	—	—
- Stavanger	—	3	1	—	20—30	—	—
			2	—	30—40	—	—
- Søndre Bergenhus	—	1	uopgivet Alder,				
- Nordre Trondhjems	—	1		—	—		
- Nordlands	—	2	1	mellem	20—30	Aar	gammel,
			1	—	30—40	—	—
- Tromsø	—	1		—	20—30	—	—

Børnekopper (Variolæ) forekom kun paa følgende Steder: i Drammen (5), som det synes, ved Smitte fra England; i Laurvik (1), hvor den Syge blev smittet under Arbeide i et russisk Kornfartøi; paa 4 Steder i Hedemarkens Amt, nemlig i Hamar (1), i Næs (5) ved Smitte fra Udlandet, i Trysil (6) og Rendalen (3) ved Smitte fra Taterfølge, kommende fra Sverige; i Stavanger (7) ved Smitte fra en fra Udlandet kommen koppesyg Matros; i Skjold i Haugesunds Distrikt (1) og i Sveens Herred (2) i Haugesunds Distrikt, søndre Bergenhus Amt; og endelig i Tanens Distrikt i Finmarken, uden at Smitte oprindelig blev paavist.

Af de Angrebne opføres 3 som uvaccinerede.

Der kjendes 2 Dødsfald af denne Sygdom, 1 uvaccineret Pigebarn og 1 Kvinde 30—40 Aar gammel.

Skarlagensfeber (Scarlatina) var allerede i 1875 begyndt som Epidemi i det Søndenfjeldske, strakte sig i 1876 over det Søndenfjeldske og sydlige Vestenfjeldske, naaede i 1877 langs Kysten nordover helt indtil Finmarkens Amt. I 1878 har Sygdommen naaet en større Udbredning i det Nordenfjeldske end i det foregaaende Aar; i Nordlands Amt var dog Sygdommen ligesom i 1877 forholdsvis sjeldnere. Blandt andre Steder, hvor den er optraadt i noget større Udstrækning, kunne nævnes i Smaalenenes Amt Sarpsborg og Fredrikshald, i Christians Amt Toten og Gudbrandsdalen og i Bratsbergs Amt Skiens og Kragerø Distrikter. I alle Amter af det sønden- og vestenfjeldske Norge med Undtagelse af Stavangers viser Sygdommen sig at være aftaget, og det opgivne Antal af ialt i Riget angrebne Syge er betydeligt mindre end i det foregaaende Aar.

I Tabel XIII gives en Oversigt over kjendte Tilfælde af Skarlagensfeber i Aarene 1862—1878 med Angivelse af Dødsfald og Dødsprocent for disse Aar.

Skarlagensfeber i Aarene 1862—1878.

Tabel XIII. Aar.	Angrebne.	Døde.	Døde af 100 Angrebne.
1878	4 973	819	16.5
1877	8 095	1 428	17.6
1876	13 049	1 927	14.7
1875	5 337	772	14.5
1874	1 854	290	15.6
1873	2 923	438	15.0
1872	5 459	965	17.7
1871	9 819	1 425	14.5
1870	5 227	612	11.7
1869	4 200	510	12.1
1868	2 679	435	16.2
1867	4 782	764	16.0
1866	3 855	473	12.3
1865	5 336	679	12.7
1864	2 593	421	16.2
1863	3 139	588	18.7
1862	1 261	243	19.3

Til nærmere Belysning af Sygdommens Forhold i Riget, dets Stifter og Amter i Aarene 1873 til 1878 angiver Tabel XIV det kjendte Antal Angrebne af 1000 Indvaanere. Det behandlede og anmeldte Antal Tilfælde af Skarlagensfeber udgjør 5.0 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Antal Angrebne af Skarlagensfeber af 1000 Indvaanere.

Tabel XIV.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget	2.67	4.40	7.14	2.95	1.04	1.66
I. Christiania Stift	1.62	5.42	11.52	4.83	0.77	0.51
II. Hamars —	4.27	7.50	10.36	0.47	0.06	0.16
III. Christiansands —	2.60	2.80	9.83	4.29	0.24	0.67
IV. Bergens —	1.85	5.90	3.72	2.53	2.74	2.32
V. Trondhjems —	4.22	2.44	1.05	1.43	0.90	4.07
VI. Tromsø —	2.54	1.33	0.42	1.42	2.10	2.38
1. Christiania By	1.53	2.66	14.24	13.54	1.56	0.55
2. Akershus Amt	0.99	5.50	12.80	3.85	1.70	0.74
3. Smaalenenes —	4.08	6.42	11.15	5.28	0.36	0.45
4. Buskeruds —	0.64	8.87	11.10	2.05	0.14	0.19
5. Jarlsb. og Laurv. —	0.54	2.55	8.22	1.61	0.12	0.64
6. Hedemarkens —	1.09	6.22	14.74	0.71	-	0.27
7. Christians —	7.64	8.84	5.80	0.21	0.12	0.03
8. Bratsbergs —	5.30	6.54	13.37	3.52	0.64	1.36
9. Nedenæs —	1.72	3.15	15.42	9.00	0.19	0.06
10. Lister og Mandals —	0.09	0.83	10.80	6.30	0.20	1.36
11. Stavanger —	2.84	1.09	7.29	0.33	0.03	0.08
12. Søndre Bergenhus —	2.15	5.45	2.53	4.29	0.27	1.01
13. Bergens By	0.55	3.97	15.45	0.53	1.07	0.90
14. Nordre Bergenhus Amt	3.05	8.32	0.94	0.58	7.25	8.50
15. Romsdals —	2.81	3.50	2.70	7.17	1.22	1.17
16. Søndre Trondhjems —	3.04	2.85	0.83	0.92	0.45	4.82
17. Nordre — —	5.65	1.31	0.22	0.69	1.55	5.37
18. Nordlands —	0.69	0.24	0.74	2.08	2.22	3.96
19. Tromsø —	6.04	3.55	-	0.15	1.64	0.34
20. Finmarkens —	2.66	1.67	-	1.42	2.66	0.22

Mæslinger (Morbilli) var begyndt epidemisk i Christiania By mod Slutningen af 1876, hvorfra de i 1877 udbredte sig over Christiania Stift og optraadte desuden i de øvrige Stifter med Undtagelse af Tromsø Stift. I 1878 var Sygdommen hyppig paa Fredrikshald og i Sarpsborgs Distrikt af Smaalenenes Amt, medens den forøvrigt forekom sparsomt, saavel i Christiania Stift som Hamars Stift. Deres stærkeste Udbredning er i heromhandlede Aar i Christiansands og Bergens Stifter. I Bratsbergs Amt forekom Sygdommen væsentlig i Skien og Kragerø Distrikt, i Nedenæs Amt udbredt over det hele Amt, undtagen Sætersdalen, hvorfra intet Tilfælde er omtalt, i Lister og Mandals Amt mest i Christiansand og Oddernæs, i Stavanger Amt i Aarets sidste Kvartal i Stavangers Distrikt, i søndre Ber-

genhus Amt meget almindelig, men med mildt Forløb, saa kun faa Tilfælde kom under Behandling; i Bergens By vedvarede Sygdommen i 1ste Halvaar som en Fortsættelse af den begyndte Epidemi Aaret forud; i nordre Bergenhus Amt forekom den mest i Distrikterne om Sognefjorden. I Amterne fra Romsdals Amt og nordenfor er der anmeldt dels et enkelt, dels nogle faa Tilfælde.

Antal anmeldte og behandlede Tilfælde af Mæslinger udgjør 3.8 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Rosen (Erysipelas) har siden Aaret 1874 stadig været i Aftagende, hvad der ogsaa er Tilfældet for dette Aars Vedkommende.

Kighoste (Tussis convulsiva) var i 1877 almindelig udbredt i Christiania Stift — undtagen Jarlsberg og Laurviks Amt —, i Christiansands Stift og begge de bergenhusiske Amter, samt i Trondhjems By. I dette Aar har den vedligeholdt sig i Christiania Stift, i Smaalenenes og Buskeruds Amter og været meget almindelig i Hamars Stift. I Christiansands Stift er den betydelig aftaget, i Bergens Stift er den paany optraadt i Bergens By og vedblevet i nordre Bergenhus Amt I Romsdals Amt og det Nordenfjeldske siges Sygdommen at have været almindelig, dog saaledes, at enkelte Lægedistrikter have været ganske forskaanede for den.

Antal anmeldte og behandlede Tilfælde af Kighoste udgjør 5.2 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Diphtherisk Svælgbetændelse (Diphtheritis faucium) er fremdeles i Aftagende. Denne Sygdom er ogsaa i dette Aar hyppigst anmeldt fra Smaalenenes og dernæst Jarlsberg og Laurviks Amter; i førstnævnte Amt er der forekommet Tilfælde siden Aaret 1873, og i Jarlsberg og Laurviks Amt siden 1874. Udenfor disse Amter var denne Sygdoms Optræden ikke hyppig.

Strubehoste (Angina membranacea) har ikke havt stor Udbredning og er ikke optraadt epidemisk i dette Aar.

Kusma (Parotitis) var lidet udbredt.

Akute katarrhalske Tilfælde (Catarrhus, Febris catarrhalis, Bronchitis acuta, Laryngitis, Angina) forekom almindelig; de heraf behandlede og anmeldte Tilfælde udgjør 46.5 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Af disse Sygdomme opgives:

i 1878:	44 820	Angrebne,	691	Dødsfald
- 1877:	40 076	—	610	—
- 1876:	41 388	—	630	—
- 1875:	41 791	—	631	—
- 1874:	37 803	—	622	—

Af de opførte 691 Dødsfald ere 646 foraarsagede ved akut Bronchit, 29 ved katarrhalsk Lungebetændelse, 15 ved Laryngit, 1 af Angina. 555 af de anførte Dødsfald ere indtrufne hos Børn under 5 Aar.

Af akut Bronchit kjendes 13 061 Tilfælde. Af de anmeldte Tilfælde vare 5 443 Mænd, 5 095 Kvinder, 4 799 Børn og 5 716 Voxne; af Mandkjøn vare 2 042 Børn, 2 556 Voxne og af Kvindekjøn 1 920 Børn og 2 364 Voxne.

Lungebetændelse (Pneumonia) var fremdeles hyppig, men noget aftaget. De for denne Sygdom behandlede Tilfælde udgjør 7.1 pCt. af samtlige i Aarets Løb behandlede epidemiske Sygdomme.

Til Oversigt over dens Hyppighed hidsættes følgende Opgaver for Aarene 1857—1878:

Lungebetændelse.

Tabel XV. Aar.	Angrebne.	Døde.
1878	6 949	1 083
1877	7 920	1 142
1876	9 738	1 583
1875	10 399	1 862
1874	8 672	1 361
1873	5 996	896
1872	6 271	872
1871	7 078	1 088
1870	6 687	1 024
1869	7 175	1 113
1868	5 720	958
1867	7 566	1 242
1866	5 135	802
1865	4 418	646
1864	5 517	726
1863	5 069	695
1862	5 135	702
1861	3 736	551
1860	2 780	392
1859	2 889	372
1858	2 797	359
1857	2 761	376

Til nærmere Belysning om Sygdommens Udbredning i Riget, dets Stifter og Amter for Aarene 1873—1878 angiver Tabel XVI (se næste Side) det kjendte Antal Angrebne af 1000 Indvaanere.

Af Tabellerne fremgaar, at den stærkere epidemiske Udbredning, som Sygdommen kan sees at have havt fra Aaret 1874, og som efterhaanden har strukket sig over det hele Land, nu er i Tilbagegang, og at Antallet af de Angrebne af Lungebetændelse staar nærmere de tidligere Aars Forhold.

Gigtfeber (Rheumatismus articulorum acutus) sees at være optraadt sjeldnere end de nærmest foregaaende Aar.

Akute gastriske Sygdomme ere i dette Aar overalt optraadte med større Udbredning end Aaret forud. De behandlede Tilfældes Antal over-

Antal Angrebne af Lungebetændelse af 1000 Indvaanere.

Tabel XVI.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.
Riget.	3.72	4.31	5.33	5.75	4.86	3.84
I. Christiania Stift.	4.42	4.34	5.27	7.17	7.69	3.88
II. Hamars —	4.42	4.87	4.61	7.30	5.92	4.16
III. Christiansands —	3.46	3.82	6.50	6.45	3.73	2.96
IV. Bergens —	2.47	3.80	4.00	4.85	2.69	2.17
V. Trondhjems —	4.02	5.56	6.30	4.26	4.54	4.40
VI. Tromsø —	2.95	3.48	4.80	2.20	1.79	1.80
1. Christiania By	4.90	4.81	6.33	7.11	10.89	4.21
2. Akershus Amt	3.04	3.20	4.08	5.17	6.85	3.92
3. Smaalenenes —	4.55	5.66	5.32	8.84	8.18	4.15
4. Buskeruds —	4.63	4.78	4.02	5.2	5.8	3.5
5. Jarlsb. og Laurv. —	4.99	3.30	5.09	8.6	5.4	3.6
6. Hedemarkens —	4.31	5.23	5.25	7.99	5.87	4.08
7. Christians —	4.55	4.48	3.94	6.58	5.99	4.19
8. Bratsbergs —	4.39	3.66	6.8	7.4	4.9	3.1
9. Nedenæs —	4.22	3.60	5.9	6.7	2.7	2.9
10. Lister og Mandals —	3.08	2.67	3.95	5.4	4.1	3.1
11. Stavanger —	2.51	4.09	8.31	6.23	3.33	2.86
12. Søndre Bergenhus —	5.37	1.99	2.14	3.3	1.3	1.4
13. Bergens By	3.65	5.00	8.00	15.7	7.7	2.3
14. Nordre Bergenh. Amt	2.36	2.52	3.05	2.77	2.3	1.62
15. Romsdals —	4.12	6.09	6.2	4.28	4.24	4.31
16. Søndre Trondhjems —	3.77	5.94	7.1	4.3	4.3	4.7
17. Nordre — —	4.48	6.26	5.8	4.7	4.9	4.6
18. Nordlands —	2.33	2.77	4.5	1.9	1.5	1.5
19. Tromsø —	2.76	4.89	6.0	3.27	2.1	1.85
20. Finmarkens —	5.97	2.97	3.4	3.1	2.1	2.7

stiger ikke ubetydeligt Antallet for de foregaaende 5 Aar. De behandlede Tilfælde af Diarrhoe og Cholera nostras udgjør 19.8 pCt. af samtlige behandlede epidemiske Sygdomme.

Af Diarrhoe og Cholera nostras er opgivet

i 1878:	19 144	Angrebne,	697	Dødsfald
- 1877:	13 512	—	347	—
- 1876:	14 308	—	424	—
- 1875:	15 634	—	566	—
- 1874:	13 524	—	462	—

Blodgang (Dysenteria) er ikke optraadt i stor Udstrækning, omend lidt mere end i 1877.

Skjørbug (Scorbutus) er heller ikke forekommet meget hyppigt.

Veneriske Sygdomme. Med Hensyn til de paa Rigets Sygehuse behandlede Tilfælde af Syphilis henvises til Tabel XLV i Slutningen af den almindelige Beretning.

Antallet af de paa Sygehusene indlagte Tilfælde udgjorde i de sidste 20 Aar:

i 1878..... 799	i 1873..... 892	i 1868..... 973	i 1863..... 809
- 1877..... 725	- 1872..... 1 045	- 1867..... 836	- 1862..... 672
- 1876..... 590	- 1871..... 1 110	- 1866..... 978	- 1861..... 720
- 1875..... 702	- 1870..... 1 119	- 1865..... 850	- 1860..... 677
- 1874..... 742	- 1869..... 1 140	- 1864..... 819	- 1859..... 662

Forholdet af de opgivne primære Tilfælde til de konstitutionelle var i 1878 = 1: 5.17, (i 1877 = 1: 5.57, i 1876 = 1: 3.95, i 1875 = 1: 4.0, i 1874 = 1: 3.95). Fradrages Opgaverne fra Christiania, hvorfra det største Antal primære Tilfælde er anmeldt, var Forholdet mellem primære og konstitutionelle Tilfælde = 1: 13.5.

Den gjennemsnitlige Behandlingstid for hver Udskreven udgjorde 77.4 Dage (i 1877: 81.0 Dage, i 1876: 78.9 Dage).

Paa Rigshospitalets Hudsygeafdeling var den gjennemsnitlige Behandlingstid 87.3 Dage, i 1877: 92.1 Dage, i 1876: 102.4 Dage, i 1875: 92.1 Dage, i 1874: 87.9 Dage.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis vil sees af Tabel XVII (se Side XXX og XXXI), der tillige viser Sygdommens Art samt dens Fordeling paa Stifterne og de udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Gonorrhoe. For Riget er ialt anmeldt 64 Dødsfald af Syphilis, hvoraf 36 i Christiania, 4 i Hamars, 10 i Christiansands, 2 i Bergens, 3 i Trondhjems og 9 i Tromsø Stift. 53 af de anførte Dødsfald ere indtrufne blandt Børn under 5 Aar.

De paa Sygehusene behandlede Tilfælde af Gonorrhoe (Urethrit) vil sees af Tabel XVIII (se Side XXX og XXXI).

Spedalskhed (Elephantiasis Græcorum). Ifølge den af Overlægen for den spedalske Sygdom afgivne Beretning over Spedalske i Riget i 1878 var der til de ved Udgangen af Aaret 1877: 1 075 Spedalske udenfor Stiftelserne skeet en Tilgang af 164 (105 overseede ved tidligere Tællinger, 35 hjemkomne fra Stiftelser, 24 nye Tilkomne), medens Afgangen var 176 (7 helbredede, 7 døde, 96 indlagte i Stiftelser, 7 feilagtig opførte, 59 døde). Ved Udgangen af 1878 kjendtes i Overøvrighedsdistikterne udenfor Stiftelserne 1 063 Spedalske, hvilket er 12 Spedalske færre end Aaret forud.

Belægget i Rigets Stiftelser udgjorde ved Udgangen af 1877: 629; i Stiftelserne indkom 117. Af 128 fra Stiftelserne Udgaaede udskreves 4 helbredede, 43 hjemsendtes, 3 overflyttedes til anden Stiftelse og 78 døde. Belægget i Stiftelserne udgjorde ved Aarets Udgang 618 (314 af Mand- og 304 af Kvindekjøn).

Udenfor Sygehusene behandlede

Tabel XVII. Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Alder og Kjøn.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis				Antal Dødsfald [1]).
		Børn.		Voxne.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.					
Syphilis	1287	68	112	672	318	320	729	120	116	51
Gonorrhoe (Urethrit)	2267	2	2	2130	133	-	-	-	-	-

[1]) Kjendte Dødsfald omfatte ogsaa de paa Sygehusene indtrufne Dødsfald.

Behandlede Tilfælde af Gonorrhoe

Tabel XVIII. Sygdom.	Tilsammen Behandlede.	Mænd.		Kvinder.				
		Børn (under 15 Aar).	Voxne (over 15 Aar).	Børn (under 15 Aar).	Voxne (over 15 Aar).	Christiania By.	Smaalenene.	Buskerud.
Gonorrhoe (Urethritis)	449	-	85	4	360	287	17	6

Det kjendte Antal Spedalske i hele Riget var ved Udgangen af Aaret 1878: 1 681 (903 af Mand- og 778 af Kvindekjøn).

Tabellerne XIX og XX (se Side XXXII) viser de Spedalskes Fordeling paa de enkelte Amter og Stiftelser ved Udgangen af Aaret 1878.

I 1878 opgives 11 Spedalske at være helbredede, 4 i Nordlands Amt, 1 i søndre Trondhjems Amt, 2 i nordre Bergenhus Amt og 4 udskrevne helbredede fra Lungegaardshospitalet. Tillægges disse de fra 1857—1877 kjendte 87 helbredede, bliver det kjendte Antal 98, hvoraf dog 5 vides at have faaet Tilbagefald.

Blandt de Spedalske indtraf 137 Dødsfald. Alder er opgivet for 129 (se Tabellen næste Side).

Udenfor Stiftelserne døde 59, deraf 5 i Tromsø Stift, 13 i Trondhjems Stift, 36 i Bergens Stift, 3 i Christiansands Stift og 2 i Hamars Stift.

Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe.

Fordeling paa Stifterne.

1		2		3		4		5		6	
Christiania.		Hamar.		Christiansand.		Bergen.		Trondhjem.		Tromsø.	
Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.
541	29	47	3	343	7	84	2	174	3	98	7
1159	-	56	-	318	-	165	-	350	-	219	-

(Urethrit) paa Sygehusene.

Fordeling paa Amterne.

Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Bergens By.	Romsdal.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
2	1	4	5	3	1	54	5	32	7	5	16	4

Alder for Døde af Spedalskhed.

Alder.	Tilsammen.	Deraf	
		Mænd.	Kvinder.
Fra 11—15 Aar	1	-	1
- 16—20 —	7	5	2
- 21—30 —	22	11	11
- 31—40 —	23	13	10
- 41—50 —	25	16	9
- 51—60 —	24	19	5
- 61—70 —	9	3	6
- 71—80 —	15	7	8
- 81—90 —	3	1	2

Spedalske i Landdistrikterne.

Tabel XIX. Overøvrighedsdistrikt.	Antal Spedalske.	Antal Spedalske i Landdistrikterne		
		ialt.	deraf	
			Md.	Kv.
Akershus Amt	2	2	1	1
Hedemarkens —	6	6	4	2
Christians —	4	4	2	2
Nedenæs —	1	1	-	1
Lister og Mandals —	3	3	2	1
Stavanger —	98	98	50	48
Søndre Bergenhus —	181	181	85	96
Bergens By	357	22	13	9
Nordre Bergenhus Amt	238	238	128	110
Romsdals —	255	156	89	67
Søndre Trondhjems —	281	97	60	37
Nordre — —	94	94	60	34
Nordlands —	134	134	81	53
Tromsø —	24	24	11	13
Finmarkens —	3	3	3	-
Riget	1 681	1 063	589	474

Spedalske i Stiftelserne.

Tabel XX. Stiftelser.	Belæg ved Udgangen af 1878.		
	Ialt.	Md.	Kv.
Pleiestiftelsen No. 1	219	94	125
St. Jørgens Hospital	56	23	33
Lungegaardshospitalet	60	28	32
Reknæs Pleiestiftelse	99	56	43
Reitgjerdets Pleiestiftelse	184	113	71
Tilsammen	618	314	304

Efter den af Overlægen for den spedalske Sygdom afgivne Beretning var det kjendte Antal Spedalske i Riget efter Tællingerne siden 1856 følgende:

i 1878 . . . . 1 681	i 1872 . . . . 1 943	i 1866 . . . . 2 126	i 1860 . . . . 2 068
- 1877 . . . 1 704	- 1871 . . . . . 1 987	- 1865 . . . 2 136	- 1859 . . . . 2 095
- 1876 . . . . 1 731	- 1870 . . . . 2 055	- 1864 . . . . . 2 182	- 1858 . . . 2 082
- 1875 . . . . 1 771	- 1869 . . . . . 2 104	- 1863 . . . . . 2 162	- 1857 . . . . 2 060
- 1874 . . . . 1 832	- 1868 . . . . . 2 119	- 1862 . . . . . 2 119	- 1856 . . . . 2 113
- 1873 . . . . 1 874	- 1867 . . . . . 2 137	- 1861 . . . . . 2 096	

I Tabel XXI (se Side XXXIV og XXXV) gives en Oversigt over en Del af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** med disses Fordeling paa Rigets Stifter.

Svindsot (Tuberculosis pulmonum, Phthisis) er opgivet som Dødsaarsag i 2 237 Tilfælde eller 15.9 pCt. af samtlige opgivne Dødsaarsager (14 096). Tabel XXII giver en Oversigt over Forhold i pCt. af Svindsot til samtlige kjendte Dødsaarsager, til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme og udviser Dødeligheden af denne Sygdom pro mille af Befolkningen i de sidste 10 Aar.

Dødelighed af Svindsot.

Tabel XXII. Aar.	Forhold af Dødsfald af Svindsot til		Dødeligheden pro mille af Middelfolkemængden i Aaret.
	samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme i pCt.	
1878	15.9	23.7	1.2
1877	16.1	24.7	1.2
1876	14.2	23.9	1.2
1875	14.4	23.2	1.1
1874	14.5	22.9	1.1
1873	15.2	23.0	1.1 [1]
1872	14.9	23.1	1.0 [1]
1871	14.4	24.1	1.1
1870	14.3	21.6	0.9
1869	15.3	23.4	0.9

[1]) Beregnet efter Befolkningen den 31te December 1873 og 1872.

Tabel XXIII (se Side XXXVI og XXXVII) viser Dødsfald af Svindsot i de enkelte Stifter og Amter for Aarene 1876—78 i Forhold (pCt.) til samtlige opgivne Dødsaarsager, til Dødsfald af ikke epidemisk Sygdom, samt i Forhold (pro mille) til Folkemængden i de tilsvarende Dele af Riget i de nævnte Aar.

Af **Kræft** (Cancer, Fungus, Sarcoma) er opgivet 712 Dødsfald.

Tabel XXIV (se Side XXXVIII—XLI) giver en Oversigt over kjendte Dødsfald af Kræft i de forskjellige Amter med Fordeling af Kræftens Sæde og over Alder og Kjøn for de af forskjellige Kræftformer Døde, forsaavidt saadant er meddelt.

Over de paa Sygehusene behandlede Tilfælde af **Sindssygdom** giver Tabel XLVI i Slutningen af den almindelige Beretning en Oversigt. Af Sindssygdom er opgivet 79 Dødsfald: 20 i Christiania Stift, 2 i Hamars, 19 i Christiansands, 15 i Bergens, 17 i Trondhjems og 6 i Tromsø Stift.

Liste over behandlede væ-

Tabel XXI.	Behandlede.	Antal Døde.	Af de Behandlede vare[1]: 1 under 15 Aar. Md.	Kv.	2 over 15 Aar. Md.	Kv.	3 Kjøn. Md.	Kv.	4 Alder. Børn.	Voxne.
Kronisk Rheumatisme.	6245	3	61	34	3188	2055	3513	2461	105	5852
Fnat	1173	-	219	239	154	157	422	445	504	349
Skurv	157	-	44	42	24	18	72	64	89	45
Kjertelsyge	4509	44	1292	946	237	402	1762	1719	2732	797
Rachit	983	41	439	340	2	2	503	418	914	12
Simpel Meningit	443	323	136	117	68	61	219	190	265	138
Tuberkuløs Meningit.	439	421	199	169	12	21	218	194	377	34
Svindsot	4867	1827	133	159	1711	1820	2271	2383	375	4242
Kræft	1054	594	2	6	481	459	516	502	8	1004
Vatersot og Morbus Brighti	1261	325	53	48	436	501	567	625	124	1060
Blegsot og Anæmi	10782	12	198	997	289	7042	639	9484	1497	8603
Menstruationsuordener.	2480	-	-	5	-	2378	-	2480	5	2378
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	21976	95	540	632	7683	7986	9298	10439	1487	18364
Ormesygdomme	2050	-	695	760	144	139	894	979	1560	312
Drankersygdomme	269	28	-	-	208	39	219	40	-	248

[1]) De i No. 3 og 4 meddelte Opgaver omfatte saavel de i No. 1 og 2 efter de nye mindre specificerede Schemata over Kjøn og Alder.

De paa Sindssygeasylerne indtrufne 57 Dødsfald blandt de Sindssyge ere delvis henførte under de nærmere kjendte Dødsaarsager og ere opførte i den indtagne Tabel over kjendte Dødsaarsager.

Paa Rigets 10 Sindssygeasyler indkom i Aarets Løb 528 Sindssyge, ialt behandledes 1 589 Sindssyge. Antallet af Udgaaede og Døde udgjorde 539, hvoraf 57 døde. Tilbageliggende ved Aarets Slutning vare 1 050 Sindssyge.

Om Sindssygeasylernes Virksomhed henvises forøvrigt til den udgivne Statistik over disses Virksomhed i 1878 (Norges officielle Statistik C. No. 5 b.).

Tabel XXV (se Side XLII og XLIII) giver en Oversigt over de for Amtskommunernes Regning forpleiede Sindssyge med Udgift til samme samt Amtskommunernes Udgift til Medicinalvæsenet i det Hele.

Efter Opgaver indhentede efter den almindelige Folketælling den 31te December 1865, udgjorde de Sindssyges Antal i hele Riget 5 195 eller i

sentlig kroniske Sygdomme.

Ialt opgivne.		Fordeling paa Stifterne.											
		1		2		3		4		5		6	
Til-fælde.	Døds-fald.	Christiania.		Hamar.		Christian-sand.		Bergen.		Trondhjem.		Tromsø.	
		Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
6246	4	2128	1	679	1	1056	1	559	-	1006	2	818	-
1173	-	221	-	126	-	370	-	128	-	151	-	177	-
157	-	47	-	20	-	38	-	23	-	14	-	15	-
4525	60	1564	23	351	3	1447	20	378	6	527	7	258	1
989	47	357	26	154	3	240	6	86	5	107	6	45	1
512	392	158	135	70	47	96	70	78	68	72	49	38	23
504	486	175	168	31	29	178	176	38	37	56	50	26	26
5277	2237	1917	842	425	157	1551	631	409	245	729	265	246	97
1172	712	361	261	155	97	249	116	126	81	180	98	101	59
1363	427	483	168	165	47	276	85	140	43	206	63	93	21
10786	16	4707	5	1035	3	2051	3	1153	2	1110	3	730	-
2480	-	837	-	229	-	560	-	267	-	321	-	266	-
22002	121	6967	32	2626	23	4373	20	2222	17	2984	15	2830	14
2051	1	577	-	250	-	591	-	266	-	275	1	92	-
271	30	100	10	40	6	34	-	15	5	63	6	19	3

schematiske Lister udarbeidede Rubrikker som de Opgaver, der ere meddelte efter de ældre

Sindssyge i Norge den 31te December 1865.

Tabel XXVI.	Det samlede Antal Sindssyge.	Antal Sindssyge i Forhold til Be-folkningen.	Aandssløve og Sindssyge fra Fødselen eller de første Børneaar.	Andre Sindssyge.
Hele Riget	5 195	1 : 327	2 039	3 156
Christiania Stift . .	1 458	1 : 307	455	1 003
Hamars —	733	1 : 333	347	386
Christiansands —	1 145	1 : 287	424	721
Bergens —	735	1 : 364	305	430
Trondhjems —	798	1 : 323	362	436
Tromsø —	326	1 : 476	146	180

Dødsfald af Svindsot i de forskjellige

Tabel XXIII.	1878.			
	Opgivne Dødsfald			
	med anført Dødsaarsag.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.
Riget	[1]) 14 077	2 237	4 635	9 442
I. Christiania Stift	5 149	842	1 629	3 520
II. Hamar —	1 410	157	527	883
III. Christiansands —	2 781	631	807	1 974
IV. Bergens —	1 927	245	643	1 284
V. Trondhjems —	1 856	265	657	1 199
VI. Tromsø —	954	97	372	582
1. Christiania By	1 894	328	618	1 276
2. Akershus Amt	584	85	140	444
3. Smaalenenes —	842	156	305	537
4. Buskeruds —	1 185	173	356	829
5. Jarlsbergs-Laurvigs —	644	100	210	434
6. Hedemarkens —	669	84	247	422
7. Christians —	741	73	280	461
8. Bratsbergs —	772	160	204	568
9. Nedenæs —	679	132	219	460
10. Lister-Mandals —	615	170	137	478
11. Stavangers —	715	169	247	468
12. Søndre Bergenhus —	447	58	156	291
13. Bergens By	795	128	216	579
14. Nordre Bergenhus Amt	482	38	182	300
15. Romsdals —	607	62	262	345
16. Søndre Trondhjems —	935	159	275	660
17. Nordre — —	517	65	209	308
18. Nordlands —	486	50	151	335
19. Tromsø —	294	32	140	154
20. Finmarkens —	174	15	81	93

[1]) Forskjellen mellem dette Tal og de i Liste over Dødsaarsager opførte Tal af Overlægen afgivne Beretning om Antal døde Spedalske i 1878) er optaget i

Forhold af 1 : 327 af det hele Indbyggerantal. Af disse vare 2 039 sindssyge fra Fødselen eller de første Børneaar (Idioter), medens hos 3 156 Sygdommen havde udviklet sig i en senere Alder.

I Tabel XXVI (se foran Side XXXV) gives en Oversigt over Antallet af samme i de forskjellige Stifter.

Stifter og Amter for Aarene 1876—1878.

Forhold af Dødsfald af Svindsot til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.			Forhold af Dødsfald af Svindsot til de ikke epidemiske Sygdomme i pCt.			Dødeligheden af Svindsot pro mille til Befolkningen.		
1878.	1877.	1876.	1878.	1877.	1876.	1878.	1877.	1876.
15.9	16.1	14.2	23.7	24.7	23.9	1.2	1.2	1.2
16.3	17.6	14.0	23.9	26.9	24.4	1.6	1.9	1.6
11.1	11.7	11.3	17.8	19.0	19.1	0.6	0.7	0.7
22.6	22.4	18.7	31.5	31.8	31.5	1.7	1.8	1.7
12.7	10.4	12.5	19.1	16.9	20.3	0.8	0.8	0.8
14.3	14.8	12.9	22.1	23.2	20.0	0.9	1.0	0.9
10.2	9.6	11.2	16.7	15.3	19.6	0.5	0.4	0.6
17.2	18.1	15.5	25.2	26.3	26.1	3.1	3.5	3.6
14.6	17.3	14.6	19.1	26.1	24.2	0.8	1.3	1.2
18.5	18.9	10.6	29.0	32.2	24.0	1.4	1.6	1.0
14.6	14.2	15.5	20.9	22.4	24.3	1.6	1.7	1.7
15.0	20.9	10.7	23.0	30.8	21.4	1.1	1.6	1.1
12.5	13.6	12.1	19.9	21.5	23.6	0.7	0.7	0.8
9.9	10.2	10.5	15.8	16.5	15.1	0.6	0.6	0.6
20.7	17.4	17.7	28.2	25.2	27.6	1.9	1.7	1.8
19.4	24.4	15.8	28.7	33.4	29.5	1.7	2.0	1.5
27.6	26.9	21.5	35.6	35.4	34.0	2.2	2.1	2.0
23.6	23.0	19.9	36.1	35.2	35.3	1.5	1.5	1.4
12.8	11.6	9.0	19.6	19.3	14.8	0.5	0.6	0.4
16.1	14.2	15.6	22.1	19.7	24.6	3.1	2.7	3.9
7.9	5.4	12.1	12.7	10.0	17.8	0.4	0.3	0.5
10.2	10.8	11.2	18.8	19.3	19.8	0.5	0.5	0.6
17.0	16.6	14.0	24.1	26.3	22.6	1.3	1.4	1.3
12.6	12.2	9 6	21.1	18.4	15.2	0.8	0.7	0.6
10.3	10.6	8.4	14.9	16.0	15.1	0.5	0.5	0.5
10.9	7.7	17.3	20.8	13.2	29.3	0.6	0.4	0.9
8.6	9.7	11.0	16.1	16.7	18.5	0.6	0.4	0.7

kjendte Dødsaarsager beror paa, at det kjendte Antal døde Spedalske (efter den af Listen over Dødsaarsager.

Med Hensyn til Resultaterne af den Tælling af de Sindssyge og Aandssløve samt Sinker, som fandt Sted den 31te December 1875, henvises til, hvad derom er anført i Beretningen for 1877.

Tabel XXVII (se Side XLIV—XLIX) giver en Oversigt over de af Lægerne udførte vigtigere chirurgiske Operationer med deres Fordeling

Liste over Dødsfald af

Tabel XXIV. Kræftens Sæde.	Tilsammen i Riget.	Kjøn: Mandkjøn.	Kvindekjøn.	Uopgivet.	Alder. 0—1 Aar. M.	K.	10—15 Aar. M.	K.	15—20 Aar. M.	K.	20—30 Aar. M.	K.	30—40 Aar. M.	K.	40—50 Aar. M.	K.	50—60 Aar. M.	K.	60—70 Aar. M.	K.	70—80 Aar. M.	K.
Hoved:																						
Ansigt	11	7	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	1	-
Ansigt og Hals	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Øie	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Øieæblet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øienhulen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kindet	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Læberne	6	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	2
Underlæben	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Munden	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Tungen	10	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	3	1	-
Overkjæven	7	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-
Underkjæven	6	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	1
Spytkjertel	4	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Underkjævekjertel	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hals:																						
Halsen	7	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Halskjertel	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svælget	6	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Spiserøret	20	6	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	2	4	1	1
Nakken	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Struben	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Thymuskjertel	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bryst:																						
Brystkjertel	39	-	23	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	12	-	4	-	2	-	2
Lunge	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Brystbenet	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ribben	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Underliv:																						
Underliv og Øie	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Underlivet	22	5	10	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	4	2	2	-	1
Mavesækken	314	140	92	82	-	-	-	-	-	-	-	1	3	2	24	15	47	21	47	34	15	9
— og Lever	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Cardia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Peritonæum	6	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Endetarm	14	3	3	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	1
Analaabning	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Lever	35	12	12	11	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	3	1	3	4	1	4	-	1
Lever og Oment	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— - Intestina	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Urinblære	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Intestina	8	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	-	1	1	-	-

Kræft i Aaret 1878.

80—90 Aar.		Opgiven Alder for		Fordeling paa Amter.																				
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.		16.	17.	18.	19.	20.
																		Romsdal.						
M.	K.	M.	K.	Christiania By.	Akershus.	Smaalenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Larvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Søndmøre.	Romsdal. Nordmøre.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
1	-	7	1	-	2	-	2	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	3	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	2	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-
-	-	5	3	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1
-	-	3	2	-	-	-	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	3	2	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	2	-	1	-	-	1	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	6	7	-	1	2	4	2	-	3	-	-	-	1	1	-	-	-	2	2	-	-	1	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	1	-	22	4	1	-	3	2	3	3	1	1	1	-	2	1	1	-	-	11	1	2	2	-
-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	9	5	1	2	4	1	2	-	2	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
3	3	139	85	35	16	21	23	19	19	29	15	17	11	4	3	17	12	5	5	27	7	22	4	3
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	2	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	3	1	1	1	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	2	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	8	11	5	2	3	8	-	2	1	1	-	2	1	-	-	3	-	-	1	4	2	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	2	1	-	-	-

Liste over Dødsfald ai

Tabel XXIV (Forts.).

Kræftens Sæde.	Tilsammen i Riget.	Kjøn: Mandkjøn.	Kjøn: Kvindekjøn.	Kjøn: Uopgivet.	Alder. 0—1 Aar. M.	0—1 Aar. K.	10—15 Aar. M.	10—15 Aar. K.	15—20 Aar. M.	15—20 Aar. K.	20—30 Aar. M.	20—30 Aar. K.	30—40 Aar. M.	30—40 Aar. K.	40—50 Aar. M.	40—50 Aar. K.	50—60 Aar. M.	50—60 Aar. K.	60—70 Aar. M.	60—70 Aar. K.	70—80 Aar. M.	70—80 Aar. K.
Bækkenet	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Penis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Æggestok	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Livmoder	41	-	41	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	-	4	-	8	-	7	-	2
Livmoder og Endetarm	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Ydre kvindelige Kjønsorganer	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	2
Ryg:																						
Ryggen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Rygmarven	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Extremiteter:																						
Hofteledet	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Axelhule	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lyskekjertel	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laar	8	2	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1
Knæ	6	1	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Poplitæa	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Læg	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bensystemet	3	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Summa	628	224	240	164	-	1	1	-	1	-	1	6	7	13	38	37	65	52	77	67	21	25
Uopgivet	84	11	14	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	712	234	254	224	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

paa eller udenfor Sygehus i de forskjellige Amter. Det bemærkes, at der som oftest ikke er meddelt Opgaver over Antallet af opererede Individer, men kun Operationernes Antal.

Anmærkninger til Liste over chirurgiske Operationer med Angivelse af Indikationer og Udfald, forsaavidt disse ere opgivne:

Amputation af Overarmen. Indikation paa Sygehus: Fractura comminuta 1 (heldigt Udfald); Vulnus 2 (en heldigt Udfald, en død af Tetanus); uopgivet Indikation 1 (dødeligt Udfald); udenfor Sygehus: Fractura comminuta 1, Vulnus dilaceratum 1, Vulnus sclopetarium 1 (alle heldigt Udfald).

Kræft i Aaret 1878.

80—90 Aar.		Opgiven Alder for		Fordeling paa Amter.																				
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.		16.	17.	18.	19.	20.
																		Romsdal.						
M.	K.	M.	K.	Christiania By.	Akershus.	Smaalenene.	Buskerud.	Jarlsberg og Laurvik.	Hedemarken.	Christians.	Bratsberg.	Nedenæs.	Lister og Mandal.	Stavanger.	Søndre Bergenhus.	Bergens By.	Nordre Bergenhus.	Søndmøre.	Romsdal. Nordmøre.	Søndre Trondhjem.	Nordre Trondhjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	30	10	1	2	1	-	4	2	1	1	-	-	3	2	-	1	1	5	4	2	1	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	3	1	1	-	-	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	5	215	206	72	32	35	54	28	42	53	25	26	21	13	14	29	27	7	13	54	27	40	9	7
-	-	-	-	16	1	8	5	10	1	1	7	2	2	20	-	2	1	1	-	-	4	2	-	1
-	-	-	-	88	33	43	59	38	43	54	32	28	23	33	14	31	28	8	13	54	31	42	9	8

Amputation af Underarmen Indikation paa Sygehus: Arthrocace manus 2, Cancer manus 1, Vulnus 1, uopgivet Indikation 1 (alle heldigt Udfald); udenfor Sygehus: Caries 1 (heldigt Udfald), Vulnus dilaceratum c. fractura 1 (uopgivet Udfald).

Amputation af Laaret. Indikation paa Sygehus: Arthrocace genu 5 (fire heldigt Udfald, en død af Pyæmia), Fractura cruris complicata 1 (heldigt Udfald), Osteomyelitis 1 (heldigt Udfald), Abscessus 1 (tilbageliggende), Sarcoma genu 1 (død af kronisk Diarrhoe); udenfor Sygehus: Arthrocace genu 1 (død), Fractura complicata 1 (uopgivet Udfald).

Oversigt over Antallet af Sindssyge forpleiede for Amtskommuner-disses Forpleining og Medi-

Tabel XXV.	I 1878 for Amtskommunens Regning forpleiede Sindssyge.		Amtskommunernes syges Forpleining i	
	Ialt.	Deraf paa Asyler.	Ialt.	
			Kr.	Øre.
Akershus Amt.....	127	47	39 777	91
Smaalenenes —	161	48	36 926	30
Buskeruds —	118	23	[2]) 24 045	-
Jarlsberg og Laurviks —	106	29	30 641	28
Hedemarkens —	146	34	[2]) 31 435	14
Christians —	185	39	[2]) 30 755	61
Bratsbergs —	186	39	41 428	89
Nedenæs —	113	37	[2]) 32 400	-
Lister og Mandals —	127	31	22 943	14
Stavangers —	102	44	[2]) 23 122	90
Søndre Bergenhus —	166	37	[2]) 25 232	18
Nordre — —	83	34	[2]) 22 702	-
Romsdals —	139	45	24 733	13
Søndre Trondhjems —	184	61	33 859	-
Nordre — —	157	50	26 972	-
Nordlands —	110	57	24 204	97
Tromsø —	37	20	14 305	72
Finmarkens —	34	12	9 132	59

[1]) Ovenstaaende Opgaver omfatte kun Amternes Landdistrikter. For Nordlands, (for Finmarkens Vedkommende tillige af Brændevinsafgiftsfondet), komme Udgifterne væseners Refusionsbeløb delvis eller helt fratrukne.

Amputation af Læggen. Indikation paa Sygehus: Arthrocace pedis 3 (to heldigt, en uopgivet Udfald), Cancer pedis 1, Congelatio 2 (hos samme Person), Fractura cruris complicata 2, Necrosis 1 (alle heldigt Udfald), Gangraena senilis 1 (død). Vulnus dilaceratum 1 (død af Tetanus); udenfor Sygehus: Vulnus 2 (heldigt Udfald), i to Tilfælde uopgiven Indikation med et heldigt og et dødeligt Udfald.

Choparts Operation. Indikation paa Sygehus: Necrosis 1 (heldigt Udfald); udenfor Sygehus: uden opgivet Indikation 1 (heldigt Udfald).

nes Regning og over Amtskommunernes omtrentlige Udgifter til cinalvæsenet i det Hele [1]).

Udgifter til de Sinds- 1878 eller 1878—1879.		Amtskommunens Udgifter til Medicinalvæsenet i det Hele i 1878 eller 1878—1879.				Beregnet Befolkning ved Aarets Midte.
Gjennemsnitlig for hver Sindssyg.		Ialt.		Gjennemsnitlig for hvert Individ af Befolkningen.		
Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	Kr.	Øre.	
313	21	53 761	60	-	54	99 203
229	36	54 833	57	-	49	111 521
203	77	38 808	29	-	37	104 226
289	07	59 784	27	-	67	89 845
215	31	48 875	48	-	39	122 959
177	06	49 675	12	-	43	115 795
222	74	66 923	21	-	78	85 915
286	73	38 333	29	-	50	76 041
180	65	30 405	83	-	40	76 614
226	70	36 526	06	-	32	114 524
152	-	39 547	57	-	34	117 245
273	53	35 437	71	-	41	87 293
177	94	35 442	91	-	29	120 919
184	02	46 032	33	-	38	120 546
171	80	41 124	-	-	49	83 457
220	05	81 951	95	-	75	109 693
386	64	35 200	52	-	62	56 922
268	61	46 117	85	1	78	25 943

Tromsø og Finmarkens Amter, hvor Udgifterne tildels bestrides af Medicinalfondet forsaavidt ogsaa Byerne samt fremmede Fiskere tilgode. — [2]) I disse Amter ere Fattig-

Symes Operation. Indikation paa Sygehus: Arthrocace pedis 1 (heldigt Udfald).

Amputation af Fingre og Tæer. Foruden det opgivne Antal anføres af flere Læger, at saadan Operation er foretaget, uden Angivelse af Tal.

Resektioner. Indikation paa Sygehus; Arthrocace coxæ 3 (en heldigt, en dødeligt Udfald, en tilbageliggende), Arthrocace cubiti 2 (en heldigt Udfald, en tilbageliggende), Sarcoma maxillæ superioris 1, maxillæ inferioris

Chirurgiske Opera-

Tabel XXVII.

Operationer.	Hele Riget.			1		2	3		4		5		6		7
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	Christiania By.		Akershus.	Smaalenene.		Buskerud.		Jarlsberg og Laurvik.		Hedemarken.		Christians.
				Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Amputation af Overarmen	8	5	3	2	-	-	-	-	1	-	-	2	1	1	-
— - Underarmen	8	6	2	3	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-
— - Laaret	16	14	2	5	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
— - Læggen	20	14	6	3	-	1	-	2	-	1	2	-	-	2	-
— - Mellemfoden	2	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choparts Operation	2	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Symes —	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exartikulation af Overarm	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Foden	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amputation eller Exartikulation af Fingre og Tæer	141	33	108	13	6	5	5	15	-	10	-	4	-	5	1
Resektioner	12	10	2	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trepanation	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Borttagelse af Brystkjertelen	53	10	43	3	16	-	-	6	-	1	-	-	-	1	1
— - Læbekræft	76	16	60	3	3	1	-	7	-	1	-	4	-	9	2
— - Kræft i andre Organer	53	22	31	12	7	-	2	3	-	1	-	1	-	3	-
— - Svulster (andre eller ikke nøiere betegnede)	251	38	213	15	30	7	5	21	1	14	-	11	-	16	3
Borttagelse af Tonsiller	99	-	99	-	34	-	-	7	-	4	-	2	-	5	-
— - indgroede Negle	32	4	28	-	-	2	-	3	-	2	-	1	-	2	-
Thoracocentese ved Empyem (Incision)	21	7	14	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
Paracentese af Brystet	31	15	16	-	1	2	1	4	-	-	-	-	-	5	1
— - Underlivet	73	8	65	-	4	1	-	9	-	3	-	1	-	12	6
Aabning af Abcesses retroperitonealis	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ovariotomi	11	3	8	2	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punktion af Ovarialsvulst	24	2	22	-	4	5	1	-	-	2	-	-	-	-	1
Operation af Livmoderpolyper	28	3	25	3	6	-	-	-	-	2	-	1	-	3	-
— - andre Polyper	192	1	191	1	151	2	-	7	-	3	-	3	-	2	-
— for Struma	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Underbinding af Arterier	14	6	8	3	1	1	2	-	-	1	-	-	-	1	1
Operat. for Nævi, Teleangiectasi	24	2	22	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
— - Hæmorrhoider	8	1	7	-	1	-	-	3	-	-	-	1	-	-	1
— - Hygroma patellæ	27	3	24	1	4	-	-	1	-	-	-	-	-	1	7
Punktion af Knæet	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tenotomier	35	11	24	3	14	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
Operation for Ledmus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forceret Ledbevægelse	6	-	6	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Reposition af Luxationer	227	4	223	-	11	15	2	12	-	15	-	20	-	5	25

tioner i 1878.

Fordeling paa Amterne.

8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20	
Bratsberg.		Nedenæs.		Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.		Bergens By.		Nordre Bergenhus.		Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nordre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.		Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.		Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.		Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	-		-	-	-	-	-		1	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	1	-	1		-	-	-	-	-	-
-	1	-		-	-	1	-	-		3	-	-		-	-	-	-	2		-	-	1	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		3	-	-		1	-	3	-	-		2	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		1	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		1	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		1	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
3	6	11		-	6	-	5	5		1	6	10		-	-	3	11	2	1	-	-	1	1	5	-
-	-	-		-	-	-	-	-		3	1	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-
1	2	2		-	4	2	3	1		1	3	-		3	3	-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	4	7		1	3	5	1	2		-	2	-		-	4	-	4	1	1	3	4	3	-	-	1
-	4	2		1	-	1	3	-		5	-	4		-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
1	5	19		-	3	5	8	4		2	12	20		1	5	1	17	4	6	2	2	1	10	-	-
-	4	5		-	-	-	13	-		-	15	-		-	2	-	3	-	-	-	-	-	3	-	2
-	2	3		-	1	1	4	1		-	3	1		-	2	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-
-	-	-		-	-	1	2	1		1	-	-		-	-	-	2	-	-	4	-	1	-	-	-
-	-	-		-	-	3	-	-		5	-	2		-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-
-	3	1		-	-	-	8	-		6	1	4		2	-	-	1	-	5	-	5	-	1	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	3	-		1	1	-		-	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
-	11	-		-	-	-	-	-		-	1	1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2		-	-	-	5	-		-	5	5		-	-	-	4	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1		-	1	-	-	-		-	-	1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1		-	-	1	-	1		-	5	-		-	1	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-		-	-	1	-	1		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	3		-	-	-	2	2		-	1	-		2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2		-	2	-	1	-		1	2	-		5	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		1	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-		-	-	-	-	-		-	-	4		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	13	19		-	10	-	8	7		-	5	24		1	12	-	9	-	9	1	4	-	-	-	-

Chirurgiske Opera-

Tabel XXVII (Fortsættelse).

Operationer.	Hele Riget.			1		2	3		4		5		6		7
	Tilsammen.	Paa Sygehus.	Udenfor Sygehus.	Christiania By.		Akershus.	Smaalenene.		Buskerud.		Jarlsberg og Laurvik.		Hedemarken.		Christians.
				Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.
Plastiske Operationer	11	2	9	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Operation for Haremund	35	7	28	2	9	1	-	4	-	-	-	-	-	3	1
— - spaltet Gane	3	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perforat. af Membrana Tympani	8	-	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tracheotomi	7	6	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Vandbrok	185	12	173	-	10	1	-	15	-	18	-	5	-	8	9
Borttagelse af Testikelen	3	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Herniotomi	26	7	19	3	2	2	-	-	-	2	-	-	-	1	3
Reposition af indeklemt Brok	95	5	90	1	5	2	-	5	-	9	-	6	-	4	-
Punktion af Blæren	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Lithotomia (Stensnit)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operat. for Ectopia vesicæ	9	9	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Phimosis	22	5	17	-	5	-	-	2	-	-	-	1	-	1	1
— - Paraphimosis	23	1	22	-	1	-	-	3	-	1	-	-	-	3	1
— - Strictura urethræ	4	2	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula urinaria	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Ruptura perinæi	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amputatio colli uteri	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Reposition af Inversio uteri	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Oper. for Atresia vaginæ	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Imperforatio hyminis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula vesico-vaginalis	28	17	11	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - — vesico-uterina	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - — urethro-vaginalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolpokleisis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oper. for Strictura ani	18	-	18	-	8	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
— - Fissura ani	15	-	15	-	7	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
— - Fistula ani	9	1	8	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
Necrotomier	60	23	37	16	4	-	1	3	-	1	-	1	-	2	4
Tilsammen	2080	356	1724	142	388	52	23	146	2	98	2	66	1	103	73
Øienoperationer:															
Borttagelse af Øieæblet	36	15	21	11	8	-	-	4	-	-	1	-	-	1	2
Extractio cataractæ	26	5	21	-	14	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— linearis	15	7	8	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — (Graefes Oper.)	25	11	14	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Discisio cataractae	7	6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — secundariæ	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

tioner i 1878.

Fordeling paa Amterne.

8		9	10		11		12	13		14	15		16		17		18		19		20	
Bratsberg.		Nedenæs.	Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.	Bergens By.		Nordre Bergenhus.	Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nordre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	1	-	1	1	-	-	-	2	-	-	1	-	1	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-	1	-	6	2	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	9	14	-	4	3	28	4	-	16	17	-	2	1	8	3	3	5	1	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	3	-	3	-	-	-	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-
-	4	5	-	8	2	15	2	1	1	2	-	6	-	5	1	5	-	2	-	3	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	6	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	1	3	-	-	-	-	2	1	1	-	-	2	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	1	3	-	13	-	-	1	1	-	1	-	1
9	71	107	2	44	30	119	34	57	93	97	17	47	9	94	20	36	27	25	10	26	5	5
-	2	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-

Chirurgiske Opera-

Tabel XXVII (Fortsættelse).

Operationer.	Hele Riget. Tilsammen.	Hele Riget. Paa Sygehus.	Hele Riget. Udenfor Sygehus.	1 Christiania By. Paa Sygeh.	1 Christiania By. Udenf. Sygeh.	2 Akershus. Udenf. Sygeh.	3 Smaalenene. Paa Sygeh.	3 Smaalenene. Udenf. Sygeh.	4 Buskerud. Paa Sygeh.	4 Buskerud. Udenf. Sygeh.	5 Jarlsberg og Laurvik. Paa Sygeh.	5 Jarlsberg og Laurvik. Udenf. Sygeh.	6 Hedemarken. Paa Sygeh.	6 Hedemarken. Udenf. Sygeh.	7 Christians. Udenf. Sygeh.
Extractio lentis	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iridectomia	75	28	47	21	19	-	-	4	-	1	-	-	-	2	-
Iridotomia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Operation for Prolapsus iridis	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Punctio corneae	12	6	6	5	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Sæmisch Operation ved Abscessus corneæ	9	3	6	2	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
Tatovering af Cornea	11	-	11	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oper. for Staphylom	2	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— - Pterygium	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Skjelen og Tenotomier	23	-	23	-	21	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— - Ptosis	3	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Chalazion	23	-	23	-	11	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
— - Entropium	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Ectropium	8	2	6	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Trichiasis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blepharoplastik	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Canthoplastik	8	3	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oper. for Sygdom i Taareveiene	137	4	133	3	52	2	-	4	-	3	-	9	-	-	3
Borttag. af Svulst i Conjunktiva	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — i Øienhulen	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — Svulster paa Øienlaagene	6	2	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	443	101	342	79	148	3	-	17	-	6	1	13	-	3	6
Chirurgiske og Øienoperationer tilsammen	2523	457	2066	221	536	55	23	163	2	104	3	79	1	106	79

1 (begge heldigt Udfald), Caries ossium metatarsium 1 (udgik i Bedring); udenfor Sygehus: Arthrocace humeri 1.

Trepanation. Indikation: Fractura cranii 1 (dødeligt Udfald).

Borttagelse af Brystkjertelen. Indikation paa Sygehus: Cancer mammæ 6; udenfor Sygehus: Cancer 24 (i et Tilfælde anført Dødsaarsag: Pyæmia).

Borttagelse af Kræft (Cancer et Sarcoma) **i andre Organer.** Paa Sygehus er Kræftens Sæde opgivet saaledes: Cancer faciei 3, Cancer linguæ 3, Cancer maxillæ inferioris 2, Cancer menti 1, Cancer colli 1, Cancer vulvæ 1, Cancer uteri 3, Cancer penis 1, Sarcoma colli 1. Udenfor Sygehus

tioner i 1878.

Fordeling paa Amterne.

8		9	10		11		12	13		14	15		16		17		18		19		20	
Bratsberg.		Nedenæs.	Lister og Mandal.		Stavanger.		Søndre Bergenhus.	Bergens By.		Nordre Bergenhus.	Romsdal.		Søndre Trondhjem.		Nordre Trondhjem.		Nordland.		Tromsø.		Finmarken.	
Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.	Paa Sygeh.	Udenf. Sygeh.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	20	-	-	1	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	10	-	1	-	5	1	-	-	5	-	12	-	22	-	-	1	1	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	6	12	-	2	-	7	2	3	1	9	-	15	8	87	1	-	6	3	-	1	3	1
9	77	119	2	46	30	126	36	60	94	106	17	62	17	181	21	36	33	28	10	27	8	6

er Sædet opgivet saaledes: Cancer faciei 4, Cancer nasi 1, Cancer oris 1, Cancer palpebrarum 1, Cancer linguæ 3, Cancer gl. axillæ 1, Cancer colli 1, Cancer testiculi 1, Cancer inguinis 1, Cancer uteri 3, Sarcoma colli 2.

Borttagelse af andre Svulster. Svulstens Art opgives saaledes, paa Sygehus: Tumores glandularum 9, Lipoma 8, Fibroma 3, Tumores cystici 3, Atheroma 2, Enchondroma 2, Tumor pharyngis 1, Tumor colli 1. Udenfor Sygehus: Tumores sebacei 43, Tumores cystici 20, Lipoma 15, Fibroma 13, Tumores glandularum 8, Ranula 3, Enchondroma 2, Epulis 2, Papilloma 2, Angioma 2, Hæmatoma 2, Tumor cavernosus 1.

Af Lægerne udførte obste-

Tabel XXVIII.	Samlet Antal Barsel-kvinder.	Samlet Antal Operationer.	Forhold i pCt.	Tang-forløsning.
Riget	59 385	892 [1])	1.5	627
Christiania Stift	17 343	284	1.6	199
Hamars —	6 708	55	0.8	35
Christiansands —	11 268	227	2.0	161
Bergens —	8 910	139	1.6	98
Trondhjems —	8 135	112	1.4	80
Tromsø —	7 021	75	1.1	54

[1]) Hos 880 Fødende, idet ved 12 Tvillingfødsler begge Tvillinger forløstes ved Kunst- i 5 Tilfælde: 1ste Tvilling ved Tang og 2den ved Vending, — i 2: 1ste Tvilling ved Tvillinger. [2]) Desuden foretaget 1 Vending paa død Kvinde (se følgende Tabel XXIX.

Thoracocentese ved Incision. Paa Sygehus i 4 Tilfælde heldigt Udfald, 1 død af Tuberculose; udenfor Sygehus: i 4 heldigt Udfald, i 3 dødeligt Udfald.

Aabning af Abscessus retroperitonæalis havde dødeligt Udfald.

Paracentese af Brystet udførtes udenfor Sygehus 5 Gange hos 1, 3 Gange hos 1.

Paracentese af Underlivet. Foruden de opgivne Antal anføres af flere Læger, at saadanne oftere ere foretagne, uden Angivelse af Antal, ligesom samme Operation i enkelte Tilfælde er gjentaget flere Gange hos samme Person.

Ovariotomi. Paa Sygehus: 1 heldigt Udfald, 2 dødeligt Udfald, deraf et ved indvendig Blødning; udenfor Sygehus er i 4 Tilfælde anført dødeligt Udfald.

Punktion af Ovarialsvulst udførtes udenfor Sygehus: 4 Gange hver hos 2 Personer; i et Tilfælde gjordes senere Spaltning af Bugvæggen og Udskyllen af Cysten (se Side 107).

Borttagelse af Polyper i andre Organer end Livmoderen. Polypens Sæde: i Næsen 156, i Øret 21, i Endetarmen 5, i Strubehovedet 4, i Svælget 2, i Urinrøret 2.

Underbinding af Arterier. Paa Sygehus: Arteria carotis communis ved Vulnus 1 (død af Meningit), Arteria brachialis 1, Arteria radialis 1, Arteria femoralis 1 og Arteria tibialis postica 1, begge de sidste hos samme Person; Udfaldet i alle 4 Tilfælde heldigt. Udenfor Sygehus: Arteria brachialis 1 (død af Pyæmia), Arteria radialis 1 (heldigt Udfald), Arteria ulnaris 1, Arcus superficialis manus 2, Arteria tibialis postica 1; Udfaldet er ikke angivet.

triciske Operationer i 1878.

Vending.	Udtrækning ved Bækkenende-fødsel.	Perforation.	Embryotomi.	Partus præmaturus artificialis.	Efterbyrds-Operationer.
127 [2])	22	24	9	6	77
45	6	4	4	3	23
10	-	3	-	1	6
32	6	4	-	2	22
26	5	5	-	-	5
11	5	4	3	-	9
3	-	4	2	-	12

hjelp (i 3 Tilfælde forløstes begge Tvillinger ved Tang, — i 2: begge ved Vending, — Udtrækning og 2den ved Tang). Ved 2 Partus præmaturus artificialis forløstes endvidere

Tenotomier. Paa Sygehus: Tendo Achillis 5, Musculus semitendinosus 1, Musculus semimembranosus 1, Musculus biceps femoris 1, Musculus tibialis anticus 1, Musculus tibialis posticus 1.

Luxationer. Følgende Luxationer ere reponerede Antal Gange. Paa Sygehus: Luxatio humeri 1, Luxatio antibrachii 2, Luxatio femoris 1. Udenfor Sygehus: Luxatio maxillæ inferioris 4, Luxatio humeri 119, Luxatio antibrachii 24, Luxatio ulnæ 3, Luxatio radii 7, Luxatio manus 4, Luxatio digiti 4, Luxatio pollicis 1, Luxatio femoris 6, Luxatio genu 2, Luxatio pedis 1, Luxatio hallucis 1.

Tracheotomi. Paa Sygehus: Indikation: Angina membranacea 4 (et heldigt, tre dødeligt Udfald), Diphtheritis 1 (dødeligt Udfald), Fractura laryngis 1 (heldigt Udfald).

Operation for Vandbrok. Paa Sygehus: Punktion med paafølgende Jodinjektion 7, Carbolsyreinjektion 2, Radikaloperation 1. Udenfor Sygehus: Punktion med Jodinjektion 49, Carbolsyreinjektion 2.

Herniotomi. Paa Sygehus: i 2 heldigt, i 2 dødeligt Udfald; udenfor Sygehus: i 6 heldigt, i 7 dødeligt Udfald.

Lithotomia. Paa Sygehus: Stenens Vægt 107 Gram, heldigt Udfald.

Operation for Ectopia vesicæ. Paa Sygehus: 7 Gange hos 1 Person, der udgik helbredet, 2 Gange hos 1 Person, der døde af Peritonit.

Operation for Fistula urinaria i begge Tilfælde heldigt Udfald.

Amputation af collum uteri udførtes med heldigt Udfald.

Operation for Atresia vaginæ udførtes i begge Tilfælde med heldigt Udfald.

Operation for Fistula vesico-vaginalis. Paa Sygehus 7 Gange hos samme Person. der udgik i Bedring, 2 Gange hos 1 helbredet.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte 892 hvis Art og Fordeling paa Stifterne sees af Tabel XXVIII (se foran Side L og LI).

Tabel XXIX viser Operationernes Udfald for Mødre og Børn.

Obstetriciske Operationers Udfald for Mødre og Børn.

Tabel XXIX.	Samlet Antal Operationer.	Mødre.			Børn.		
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf døde [1]).	Forhold i pCt.	Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare dødfødte.	Forhold i pCt.
Tangforløsning	[2]) 627	589	21	3.6	600	92	15.3
Vending	[3]) 127	120	24	20.0	125	76	60.8
Udtrækning ved Bækkenendefødsel	22	19	2	10.5	22	13	59.1
Perforation	24	23	8	34.8	-	-	-
Embryotomi	9	9	5	55.6	-	-	-
Partus præmaturus artificialis	[4]) 6	6	-	-	8	4	50.0
Efterbyrdsoperationer	77	59	5	8.5	-	-	-

[1]) Dødsaarsagerne ville sees af Tabel XII Side XXII.

[2]) Ved 3 Tvillingfødsler Tang paa begge Tvillinger, altsaa 624 Fødende; hos 2 af disse var 1ste Tvilling forløst ved Udtrækning og 2den Tvilling ved Tang; for en af Konerne er Udfaldet ikke opgivet, den anden, der døde, er opført under »Tangforløsning».

[3]) Ved 2 Tvillingfødsler Vending af begge Tvillinger, altsaa 125 Fødende; hos 5 af disse var 1ste Tvilling forløst ved Tang og 2den Tvilling ved Vending; 3 af Konerne døde, 2 kom sig; Tilfældene ere optagne under «Vending». — 1 Operation paa Kvinde efter Døden (død af Emboli), hvor Fosteret havde været afdøet i flere Dage, er ikke medtaget.

[4]) Ved 2 Operationer var der Tvillingfødsel.

Af Tabellerne XXX—XXXVI (se Side LIII—LVI) sees Udfaldet af udførte Tangforløsninger, Vendinger, Udtrækning paa Bækkenenden, Perforation, Embryotomi og Partus præmaturus artificialis efter de forskjellige Indikationer og Udfaldet for Operationer udførte paa begge Tvillinger.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af Tabel XXXVII (se Side LVII), der er et Uddrag af Presternes til det statistiske Bureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede, hvorved bemærkes, at de deri anførte Tal ikke ere opførte efter den endelige, men efter en foreløbig Bearbeidelse.

Tabel XXXVIII (se Side LVIII og LIX) viser Antallet af **Fødte** og **Døde** i Rigets By- og Landdistrikter.

Antallet af **Fødte** (fraregnet Dødfødte) udgjorde 58 126, og var der for hele Riget et Overskud af 28 432 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100: 51.1. I 1878 var der 500 Fødte færre end i 1877

Udfald af Tangforløsninger for Mødre og Børn — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXX. Indikation.	Ialt udførte Tangforløsninger.	Mødre.			Børn.		
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf døde.	Forhold i pCt.	Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare dødfødte.	Forhold i pCt.
Utilstrækkel. eller smertefulde Veer	[1]) 466	[2]) 442	8	1.8	449	48	10.7
Bækkensneverhed	60	[3]) 54	2	3.7	55	13	23.6
Barselkrampe	26	[4]) 23	7	30.4	24	7	29.2
Fremfald af Navlesnoren	11	11	-	-	11	6	54.5
Skjevt Isseleie	8	8	-	-	8	-	-
Ansigtsfødsel	6	6	-	-	6	3	-
Aftagende Fosterlyd	6	6	-	-	6	-	-
Blødning og Placenta prævia	5	4	-	-	4	2	-
Ueftergivelig Modermund eller ydre Fødselsdele	5	4	-	-	2	1	-
Issefødsel med Panden fortil	5	5	-	-	5	2	-
Svulst paa Fosterhoved	3	2	-	-	2	-	-
Sidstkommende Hoved	3	3	-	-	2	1	-
Livmoderbristning	2	2	2	-	2	2	-
For kort eller omslynget Navlesnor	2	2	-	-	2	2	-
Stort Foster	2	2	-	-	2	-	-
Brækninger	1	1	1	-	1	-	-
Vatersot	1	1	-	-	1	-	-
Fremfald af Skeden	1	1	-	-	1	-	-
Svulst i Bækkenet	1	1	1	-	1	1	-
Pandeleie	1	1	-	-	1	-	-
Afdøet Foster	1	1	-	-	(1)	(1)	-
Uopgiven Indikation	11	9	-	-	11	1	-

[1]) 461 Fødende, idet 3 vare Tvillingfødsler.
[2]) Her ikke medtaget 2 Fødende, hvor 2den Tvilling forløstes ved Vending, under hvilken Operation de ere optagne.
[3]) Her ikke medtaget 1 Fødende, død efter Vending af 2den Tvilling, under hvilken sidste Operation Udfaldet er optaget.
[4]) Her ikke medtaget 2 Fødende, som døde efter Forløsning af 2den Tvilling ved Vending, hvor de ville findes medtagne.

(58 626), 103 Fødte færre end i 1876 (58 229), derimod 1 839 Fødte flere end i 1875 (56 287) og 3 198 Fødte flere end i 1874 (54 928).

Tabel XXXIX (se Side LX) viser Antallet af Tvilling- og Trillingfødsler og enkelte Forhold af Dødfødte i Riget og dets Stifter.

Antallet af **Døde** i Riget og dets Stifter i 1878—1869 sees af Tabel XL (se Side LX og LXI).

Udfald af Vending for Mødre og Børn — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXXI. Indikation.	Ialt udførte Vendinger.	Mødre.			Børn.		
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf døde.	Forhold i pCt.	Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare dødfødte.	Forhold i pCt.
Tverleie	[1]) 80	76	7	9.2	79	43	54.4
Placenta prævia og Blødning	13	13	6	46.2	13	9	69.2
Bækkensneverhed	7	7	4	-	7	6	-
Utilstrækkelige Veer	[2]) 6	6	1	-	6	3	-
Fremfald af Navlesnoren	5	5	-	-	5	4	-
Barselkrampe	5	5	4	-	5	5	-
Fremfalden Arm, 1ste Isseleie	2	2	-	-	2	1	-
Fremfalden Haand og Fod	1	1	-	-	1	-	-
Skjevt Hovedleie	2	1	1	-	2	1	-
Tverleie og Fibroidsvulst i Livmoderen	1	-	-	-	-	-	-
Bristning af Livmoderen	1	1	1	-	1	1	-
Paa Kvinde, død af Emboli	1	(1)	(1)	-	(1)	[3]) (1)	-
Uopgiven Indikation	4	3	-	-	4	3	-

[1]) I 1 Tvillingfødsel af begge Tvillinger, altsaa 79 Fødende.
[2]) Hos en anden Kone blev ogsaa begge Tvillinger forløste ved Vending, 1ste paa Grund af Tverleie, 2den paa Grund af utilstrækkelige Veer. Konen, der kom sig, er opført her.
[3]) Afdøet flere Døgn før Forløsningen.

Udfald af Udtrækning ved Bækkenendefødsel — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXXII. Indikation.	Ialt udførte Udtrækninger.	Mødre.		Børn.	
		Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf døde.	Antal, for hvilke Udfald er opgivet.	Deraf vare dødfødte.
Bækkenendefødsel	10	10	-	10	5
Bækkensneverhed	3	3	-	3	2
Afdøet Foster	3	3	-	3	3
Fremfald af Navlesnoren	2	1	-	2	-
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	[1]) 1	-	-	1	-
Barselkrampe	[1]) 1	-	-	1	1
Livmoderbristning	1	1	1	1	1
2den Tvilling	1	1	1	1	1

[1]) Ved begge Fødsler forløstes 2den Tvilling ved Tang; Tilfældene ere opførte under «Tangforløsninger» (Tabel XXX).

Udfald af Perforationer — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXXIII. Indikation.	Ialt udførte Perforationer.	Antal Mødre, for hvilke Udfaldet er opgivet.	Deraf Døde.
Bækkensneverhed	12	12	3
Langvarig Fødsel uden Fremgang [1])	5	4	3
Striktur af Modermund, afdøet Foster	1	1	-
Ansigtsleie	2	2	1
Svulst i Bækkenet og Ansigtsleie	1	1	1
Skjevt Hovedleie	1	1	-
Hydrocephalus	1	1	-
Uopgiven Indikation	1	1	-

[1]) Efter forgjæves Forsøg paa Forløsning paa anden Maade.

Udfald af Embryotomier — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXXIV. Indikation.	Ialt udførte Embryotomier.	Antal Mødre, for hvilke Udfaldet er opgivet.	Deraf Døde.
Bækkensneverhed	4	4	2
Forsømt Tverleie	4	4	3
Afdøet Foster, efter Hovedets Fødsel	1	1	-

Udfald af Partus præmaturus artificialis — efter de forskjellige Indikationer.

Tabel XXXV. Indikation.	Antal udførte Partus præmaturus artificialis.	Mødre	Børn	
		levende.	levende.	dødfødte.
Bækkensneverhed	5	5	2	[1]) 4
Nephrit og Kramper	1	1	[2]) 2	-

[1]) 1 Tvillingfødsel (1ste Tvilling forløst ved Perforation, 2den ved Vending).
[2]) Tvillingfødsel (1ste Tvilling ved Tang, 2den ved Udtrækning).

Tvillingfødsler, hvor der foretoges kunstig Forløsning af begge Tvillinger.

Tabel XXXVI. Operation[1]).	Mødre			1ste Tvilling			2den Tvilling		
	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.
Tang paa begge Tvillinger	2	-	1	2	-	1	1	1	1
Tang paa 1ste, Vending paa 2den Tvilling	2	3	-	2	1	2	1	4	-
Tang paa 2den, Udtrækning paa 1ste Tvilling	-	1	1	1	1	-	2	-	-
Vending paa begge Tvillinger	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Kunstig Fremkaldelse af fortidlig Fødsel:									
1. Tang paa 1ste, Udtrækning af 2den Tvilling	1	-	-	1	-	-	1	-	-
2. Perforation af 1ste, Vending af 2den Tvilling	1	-	-	-	(1)	-	-	1	-
Tilsammen	8	4	2	8	3	3	7	6	1
	14			14			14		

[1]) Udfaldet for samtlige disse ere medtagne i de øvrige Tabeller.

I Lægernes Dødslister opgives Dødsaarsagerne for 14 096 eller 47.5 pCt. af samtlige i 1878 indtrufne Dødsfald og 49.4 pCt. af de ved Sygdom indtrufne Dødsfald (28 538).

De af Lægerne opgivne Dødsaarsagers Forhold (i pCt.) til samtlige indtrufne Dødsaarsager i de enkelte Lægedistrikter sees af Tabel XLI (se Side LXII og LXIII).

De af Lægerne opførte Dødsaarsager ere sammenstillede i de i Slutningen af den almindelige Beretning indtagne Tabeller XLIX, L og LI, hvoraf den ene viser de kjendte Dødsaarsagers Fordeling paa Stifterne samt Fordeling paa Kjøn og Alder, den anden giver Oplysning om Dødsaarsagerne i Byerne, forsaavidt Opgave derfra er indkommen, og den tredie viser Dødsaarsagernes Fordeling paa Alder og Kjøn inden Byerne

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** sees af Tabel XLII, Side LXVI.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 213, hvoraf 93 vare Syns- og Obduktionsforretninger over Døde, 110 Undersøgelser og Erklæringer over Levende og 10 til Afgjørelse af Spørgsmaal i anden Anledning. Tabel XLIII (se Side LXIV og LXV) viser disse Forretningers Gjenstand med Fordeling paa Rigets Stifter og Amter.

Fødte og Døde.

Tabel XXXVII.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne paa voldsom Maade	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Riget	58 126	29 694	353	316	2 031	1 027	129
I. Christiania Stift	16 925	8 073	119	84	643	274	36
II. Hamars —	6 607	3 379	41	25	187	57	21
III. Christiansands —	11 017	6 200	62	59	393	201	23
IV. Bergens —	8 690	4 792	53	58	350	167	14
V. Trondhjems —	7 977	4 278	49	41	258	119	27
VI. Tromsø —	6 910	2 972	29	49	200	209	8
1. Christiania By	4 358	2 003	33	16	194	46	9
2. Akershus Amt	2 759	1 407	26	8	103	43	7
3. Smaalenenes —	3 645	1 729	19	22	120	66	7
4. Buskeruds —	3 227	1 597	21	21	117	54	5
5. Jarlsb. og Laurv. —	2 936	1 337	20	17	109	65	8
6. Hedemarkens —	3 617	1 627	17	20	107	40	12
7. Christians —	2 990	1 752	24	5	80	17	9
8. Bratsbergs —	2 574	1 357	13	11	87	47	7
9. Nedenæs —	2 521	1 408	19	13	77	48	6
10. Lister o. Mandals —	2 233	1 496	10	17	89	50	4
11. Stavanger —	3 689	1 939	20	18	140	56	6
12. Søndre Bergenh. —	3 514	1 881	30	27	138	52	4
13. Bergens By	1 518	856	8	9	57	13	4
14. Nordre Bergenh. Amt	2 368	1 375	11	11	91	51	3
15. Romsdals —	3 495	1 809	20	20	133	101	13
16. Søndre Trondhj. —	3 423	1 884	18	23	126	35	9
17. Nordre — —	2 349	1 265	15	9	63	34	8
18. Nordlands —	3 896	1 489	14	23	112	98	7
19. Tromsø —	2 023	899	7	17	63	49	-
20. Finmarkens —	991	584	8	9	25	62	1

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde i 1878 ifølge Embedslægernes Indberetninger 50 809 eller 87.1 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1876—1878; i 1877 var Antallet af Vaccinerede 42 986 eller 74.5 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1875—1877, i 1876 var Antallet af Vaccinerede 43 023 eller 76.2 pCt. af Middeltallet af levende Fødte i Treaaret 1874—1876.

Antal Fødte og Døde i By-

Tabel XXXVIII.	Bydistrikt.				
	Fødte.	Døde			Dødfødte[1]).
		ialt.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barselseng.	
Riget	14 289	7 369	94	85	579
I. Christiania Stift	7 492	3 522	52	38	323
II. Hamars —	211	106	3	3	3
III. Christiansands —	2 965	1 655	14	20	102
IV. Bergens —	1 753	971	8	9	65
V. Trondhjems —	1 270	823	13	9	62
VI. Tromsø —	598	292	4	6	24
1. Christiania By	4 358	2 003	33	16	194
2. Akershus Amt	139	52	1	-	4
3. Smaalenenes —	1 115	552	5	7	49
4. Buskeruds —	946	504	6	11	41
5. Jarlsb. og Laurv. —	934	411	7	4	35
6. Hedemarkens —	136	62	1	3	3
7. Christians —	75	44	2	-	-
8. Bratsbergs —	618	341	3	2	16
9. Nedenæs —	441	238	3	6	9
10. Lister og Mandals —	623	408	1	3	21
11. Stavanger —	1 283	668	7	9	56
12. Søndre Bergenhus —	-	-	-	-	-
13. Bergens By	1 518	856	8	9	57
14. Nordre Bergenhus Amt	16	9	-	-	-
15. Romsdals —	589	354	4	1	30
16. Søndre Trondhjems —	747	492	6	8	34
17. Nordre — —	153	83	3	-	6
18. Nordlands —	97	48	-	-	3
19. Tromsø —	233	105	2	4	10
20. Finmarkens —	268	139	2	2	11

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

Procentforholdet af de i 1878 Vaccinerede til Middeltallet af de i Treaaret 1876—1878 levende Fødte vil for Riget og dets enkelte Stifter sees af følgende Oversigt i Tabel XLIV (se Side LXVII).

Af **Sygehuse** haves 45 faste, nemlig: Rigshospitalet, der er klinisk Undervisningsanstalt, Diakonissehuset, 5 Sygehuse for Spedalske, 5 militære Sygehuse, 18 Amtssygehuse og 15 kommunale By-Sygehuse. Desuden findes

og Landdistrikter i 1878.

Landdistrikt.								
Omkomne paa voldsom Maade		Fødte.	Døde			Dødfødte[1]).	Omkomne paa voldsom Maade	
ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.		ialt.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
197	34	43 837	22 325	259	231	1 452	830	95
93	16	9 433	4 551	67	46	320	181	20
6	2	6 396	3 273	38	22	184	51	19
47	7	8 052	4 545	48	39	291	154	16
15	4	6 937	3 821	45	49	285	152	10
17	3	6 707	3 455	36	32	196	102	24
19	2	6 312	2 680	25	43	176	190	6
46	9	..	-	-	-	-	-	-
3	-	2 620	1 355	25	8	99	40	7
20	2	2 530	1 177	14	15	71	46	5
15	1	2 281	1 093	15	10	76	39	4
9	4	2 002	926	13	13	74	56	4
4	-	3 481	1 565	16	17	104	36	12
2	2	2 915	1 708	22	5	80	15	7
21	2	1 956	1 016	10	9	71	26	5
4	1	2 080	1 170	16	7	68	44	5
8	1	1 610	1 088	9	14	68	42	3
14	3	2 406	1 271	13	9	84	42	3
-	-	3 514	1 881	30	27	138	52	4
13	4	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2 352	1 366	11	11	91	51	3
12	2	2 906	1 455	16	19	103	89	11
5	1	2 676	1 392	12	15	92	30	8
2	-	2 196	1 182	12	9	57	32	8
2	1	3 799	1 441	14	23	109	96	6
6	-	1 790	794	5	13	53	43	-
11	1	723	445	6	7	14	51	-

flere mindre Sygehuse, der i Regelen kun benyttes under Fisketiden. Ved Rigets Strafanstalter er indrettet særskilte Sygeafdelinger og ved forskjellige Fattighus og Grubeverker forefindes Sygestuer. Antallet af Sindssygeasyler var 10, nemlig 2 Statsasyler, 6 kommunale Asyler og 2 private.

I Tabel XLVII (se Side LXXII—LXXV) gives en Oversigt over

Antal Døde i Ti-

Tabel XL.	1878.	1877.	1876.	1875.
Riget.....	29 694	31 471	34 607	33 949
Christiania Stift...	8 073	9 178	10 581	10 039
Hamars — ...	3 379	3 680	3 549	3 738
Christiansands — ...	6 200	6 246	7 313	6 879
Bergens — ...	4 792	4 900	5 154	5 470
Trondhjems — ...	4 278	4 630	4 619	4 371
Tromsø — ...	2 972	2 837	3 391	3 452

Antal Tvilling- og Trillingfødsler og enkelte Forhold af Dødfødte.

Tabel XXXIX.	Antal Tvillingfødsler.	Antal Trillingfødsler.	Dødfødte og Døde i 1ste Døgn[1]).			Dødfødte efter Presternes Opgaver.	Forholdet af Dødfødte (alene) til samtlige Fødte (Dødfødte medregnede[2]) i pCt.
			Tilsammen.	Deraf			
				Dødfødte.	Døde i 1ste Døgn.		
Riget.....	766	15	2 384	2 031	353	2 055	3.4
Christiania Stift..	210	5	762	643	119	638	3.7
Hamars — ..	87	1	228	187	41	190	2.8
Christiansands — ..	143	1	455	393	62	396	3.5
Bergens — ..	127	3	403	350	53	353	3.9
Trondhjems — ..	114	2	307	258	49	276	3.3
Tromsø — ..	85	3	229	200	29	202	2.8

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.
[2]) Beregnet efter Presternes Opgaver.

Antallet af de paa Sygehusene behandlede Syge, Behandlingens Udfald, Behandlingstid og Medikamentudgift.

I Tabel XLVIII (se Side LXXVI—LXXIX) gives en Oversigt over de paa Sygehusene til Behandling indkomne Grupper af Sygdomstilfælde.

Antallet af **Apotheker** var 75, nemlig 39 med reelt og 35 med personligt Privilegium samt 1, der er priviligeret Rigshospitalet som saadant; til 1 i Vadsø (Finmarkens Amt) hører Filialafdeling. 26 Apotheker vare i Christiania Stift, 6 i Hamars, 21 i Christiansands, 7 i Bergens, 10 i Trondhjems og 5 i Tromsø Stift.

Under Fisketiden er aabnet Medicinudsalg i Lofoten (Nordlands Amt).

aaret 1869—1878.

1874.	1873.	1872.	1871.	1870.	1869.
32 499	29 808	29 417	29 567	28 120	29 534
9 555	8 473	7 849	7 889	8 149	8 403
3 860	3 498	3 142	3 293	3 379	3 371
6 377	6 094	6 287	6 510	5 425	6 116
4 890	4 652	4 398	4 632	4 056	4 474
4 576	4 252	4 595	4 252	4 229	3 975
3 241	2 839	3 146	2 991	2 862	3 195

Foruden Apothekerne bestod Personalet af 10 Pharmaceuter som Provisorer, 69 examinerede og 32 uexaminerede Pharmaceuter og 78 Disciple.

I 1878 have 21 bestaaet pharmaceutisk Examen.

Medicinalpersonalet. 22 examinerede Læger udgik fra Universitet. Ifølge Fortegnelsen for 1878 var Antallet af autoriserede Læger 534 (i 1877: 518), hvoraf 218 vare bosatte i Christiania Stift, 47 i Hamars, 76 i Christiansands, 56 i Bergens, 68 i Trondhjems og 39 i Tromsø Stift; 14 vare bosatte i Udlandet, og for 16 savnes Oplysning om Opholdsstedet. 9 vare ansatte som Professorer, 2 forhenværende Professorer, 1 Stipendiat ved Universitetet, 1 Medicinaldirektør, 1 Fuldmægtig i Indre-Departementets Medicinalafdeling, 1 Overlæge for den spedalske Sygdom, 5 Stadsfysici, 1 Stadslæge, 137 Distriktslæger (en Landfysicus), 4 Berglæger, 1 Fængselslæge, 1 Politilæge, 19 By- og Fattiglæger, 2 Direktører for Sindssygeasyler, 1 Direktør for Rigshospitalet, 31 Læger ved Sygehuse, Fødselsstiftelser, Sindssygeasyler og Stiftelser for Spedalske (desuden vare ansatte ved Sygehuse 45 Læger, som tillige indehavde andre Stillinger), 1 Generalchirurg, 6 Brigadelæger, 25 Korpslæger, 16 Kompagnichirurger, 7 Marinelæger (hvoraf 1 Prosektor ved Universitetet) og 1 Assistent ved Rigshospitalets pathologisk-anatomiske Laboratorium; 2 indehavde civilt Embede udenfor Lægestanden. 249 Læger opføres uden fast Ansættelse.

Af **Tandlæger** fandtes efter Fortegnelsen for 1878: 32, hvoraf 5 uexaminerede (i 1877: 28). Alle vare bosatte i Byer, deraf 18 i Christiania Stift, 1 i Hamars, 4 i Christiansands, 3 i Bergens og 2 i Trondhjems Stift; for 4 er Bosted ikke opgivet.

Jordemoderexamen blev taget af 44, nemlig 30 Elever ved Skolen i Christiania og 14 i Bergen. Efter Embedslægernes Indberetninger var der 693 Jordemødre (i 1877: 645), dels ansatte, dels privat praktiserende, nemlig 188 i Christiania Stift, 77 i Hamars, 108 i Christiansands, 129 i Bergens, 111 i Trondhjems og 80 i Tromsø Stift.

Procentforhold mellem de af Lægerne opgivne ved kjendte fald inden de en-

Tabel XLI.

Amt.	Distrikt.	Dødsfald ialt.	Dødsfald anmeldte af Læger.	Dødsfald pCt.
I.	Christiania By	2003	1894	94.6
II.	Akershus Amt:			
	Høland	202	118	58.4
	Aker	444	201	45.2
	Follo	240	93	38.5
	Ullensaker	521	172	33.0
III.	Smaalenenes Amt:			
	Fredrikshald	210	185	88.1
	Moss	261	147	56.3
	Sarpsborg	733	339	46.2
	Eidsberg	304	116	38.2
	Hvaløerne	221	55	24.9
IV.	Buskeruds Amt:			
	Landfysikatet	585	552	94.4
	Sandsvær	181	149	82.3
	Modum	353	269	76.2
	Ringerike	242	175	72.3
	Rollag	73	20	27.4
	Næs } Aal }	163	20	12.3
V.	Jarlsberg og Laurviks Amt:			
	Hof	298	154	51.7
	Tønsberg	581	290	49.9
	Laurvik	458	200	43.7
VI.	Hedemarkens Amt:			
	Trysil	74	42	56.8
	Rendalen	123	69	56.1
	Tønset	146	72	49.3
	Hedemarken	602	275	45.7
	Søndre Østerdalen	238	84	35.3
	Solør og Odalen	438	126	28.8
VII.	Christians Amt:			
	Faaberg	263	157	59.7
	Nordre Valders	142	83	58.5
	Toten	339	152	44.8
	Lom	230	102	44.3
	Hadeland og Land	304	118	38.8
	Søndre Valders	182	57	31.3
	Lesje	99	27	27.3
	Ringebu	193	45	23.3
VIII.	Bratsbergs Amt:			
	Kragerø	319	262	82.1
	Skien	461	301	65.3
	Hviteseid	124	66	53.2
	Laardal	142	55	38.7
	Tinn	59	22	37.3
	Holden	162	44	27.2
	Sauland	90	22	24.4
IX.	Nedenæs Amt:			
	Arendal	90	51	56.7
	Østre Nedenæs	513	289	56.3
	Aamli	94	41	43.6
	Vestre Nedenæs	503	218	43.3
	Evje	131	55	42.0
	Sætersdalen	77	25	32.5
X.	Lister og Mandals Amt:			
	Christiansand	265	246	92.8
	Lyngdal	303	134	44.2
	Flekkefjord	260	93	35.7
	Oddernæs	434	111	25.6
	Undal	234	31	13.2
XI.	Stavanger Amt:			
	Stavanger	606	300	49.5
	Karmøen	256	108	42.2
	Sandnæs	203	84	41.4
	Haugesund	169	69	40.8
	Finnø	171	57	33.3
	Sand	222	44	19.8
	Ekersund	202	39	19.3
	Sogndal	110	14	12.7
XII.	Søndre Bergenhus Amt:			
	Indre Søndhordland	139	73	52.5
	Voss	154	64	41.6
	Ytre Hardanger	186	65	34.9
	Indre Nordhordland	255	77	30.2
	Nordre Midthordland	321	73	22.7
	Ytre Nordhordland	221	43	19.5
	Indre Hardanger	129	24	18.6
	Ytre Søndhordland	248	37	14.9
	Søndre Midthordland	175	22	12.6

Sygdomme foraarsagede Dødsfald og de ialt indtrufne Dødskelte Distrikter.

Amt.	Distrikt.	Dødsfald ialt.	Dødsfald anmeldte af Læger.	Dødsfald pCt.
XIII.	Bergens By	856	795	92.9
XIV.	Nordre Bergenhus Amt:			
	Ytre Nordfjord	82	44	53.7
	Ytre Sogn	132	69	52.3
	Nordfjordeidet	76	37	48.7
	Kinn	101	43	42.6
	Indre Sogn	120	44	36.7
	Lyster	134	49	36.6
	Midtre Sogn	90	29	32.2
	Indre Nordfjord	192	55	28.6
	Lærdal	160	43	26.9
	Ytre Søndfjord	127	33	26.0
	Indre —	161	31	19.3
XV.	Romsdals Amt:			
	Sundal	87	49	56.3
	Søndre Nordmøre	418	179	42.8
	Ytre Romsdal	190	76	40.0
	Nordre Søndmøre	225	86	38.2
	Ørskog	159	51	32.1
	Østre Søndmøre	71	20	28.2
	Surendal	118	33	28.0
	Indre Romsdal	145	40	27.6
	Nordre Nordmøre	116	27	23.3
	Indre Søndmøre	124	27	21.8
	Vestre —	156	19	12.2
XVI.	Søndre Trondhjems Amt:			
	Trondhjems Stadsfysikat	492	475	96.5
	Ytre Fosen	103	60	58.3
	Røros	82	44	53.7
	Orkedal	292	118	40.4
	Indre Fosen	62	25	40.3
	Nordre —	87	35	40.2
	Strinden	224	73	32.6
	Selbu	85	22	25.9
	Søndre Fosen	189	38	20.1
	Opdal	65	12	18.5
	Guldal	203	33	16.3
XVII.	Nordre Trondhjems Amt:			
	Levanger	221	122	55.2
	Stenkjær	126	68	54.0
	Grong	87	43	49.4
	Namsos	160	63	39.4
	Stjørdal	273	103	37.7
	Inderøen	181	60	33.1
	Frosten	129	35	27.1
	Ytre Namdal	88	23	26.1
XVIII.	Nordlands Amt:			
	Vefsen	111	76	68.5
	Østlofoten	92	54	58.7
	Buksnæs	71	39	54.9
	Skjærstad	93	38	40.9
	Brønnø	120	49	40.8
	Folden	39	15	38.5
	Gildeskaal	62	19	30.6
	Sortland	87	25	28.7
	Alstahaug	134	38	28.4
	Bodø	70	17	24.3
	Stegen	63	15	23.8
	Hadsel	121	25	20.7
	Lødingen	68	13	19.1
	Flakstad	46	8	17.4
	Lurø	87	15	17.2
	Ofoten	51	6	11.8
	Ranen	174	17	9.8
XIX.	Tromsø Amt:			
	Ibestad	132	78	59.1
	Tromsø	164	84	51.2
	Karlsø	34	17	50.0
	Lyngen	95	30	31.6
	Lenvik	92	26	28.3
	Trondenæs	117	32	27.4
	Skjærvø	100	13	13.0
	Malangen	98	11	11.2
	Tranø	67	3	4.5
XX.	Finmarkens Amt:			
	Tanen	44	21	47.7
	Hammerfest	104	47	45.2
	Sydvaranger	28	11	39.3
	Vardø	67	21	31.3
	Kistrand	42	12	28.6
	Vadsø	109	30	27.5
	Loppen	31	6	19.4
	Alten	121	23	19.0
	Maasø	38	3	7.9

Oversigt over de i 1878 udførte

Tabel XLIII.

	Samtlige anmeldte retsmedicinske Forretninger.	Undersøgelse af Døde							
		Selvmord.	Mishandling.	Ulykkestilfælde.				Dødsfald af Sygdom.	Dødsfald paa Barselseng.
				Drukning.	Ydre Beskadigelser.	Forgiftning.	Kvælning.		
Riget	213	[1] 5	[2] 7	[3] 16	[4] 7	[5] 2	1	[6] 10	-
I. Christiania Stift	81	1	3	7	2	-	-	4	-
II. Hamars —	15	-	-	-	1	-	-	-	-
III. Christiansands —	46	1	2	1	2	-	1	1	-
IV. Bergens —	21	1	1	2	-	-	-	2	-
V. Trondhjems —	26	2	-	6	2	-	-	1	-
VI. Tromsø —	24	-	1	-	-	2	-	2	-
1. Christiania By	16	-	1	5	1	-	-	1	-
2. Akershus Amt	14	1	-	-	1	-	-	1	-
3. Smaalenenes —	10	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Buskeruds —	24	-	-	1	-	-	-	1	-
5. Jarlsberg og Laurv. —	17	-	2	1	-	-	-	1	-
6. Hedemarkens —	7	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Christians —	8	-	-	-	1	-	-	-	-
8. Bratsbergs —	21	-	1	-	1	-	1	-	-
9. Nedenæs —	7	-	1	-	-	-	-	1	-
10. Lister og Mandals —	9	-	-	-	1	-	-	-	-
11. Stavangers —	9	1	-	1	-	-	-	-	-
12. Søndre Bergenhus —	10	1	1	1	-	-	-	2	-
13. Bergens By	2	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Nordre Bergenhus Amt	9	-	-	1	-	-	-	-	-
15. Romsdals —	12	-	-	3	1	-	-	-	-
16. Søndre Trondhjems —	8	1	-	1	1	-	-	-	-
17. Nordre — —	6	1	-	2	-	-	-	1	-
18. Nordlands —	9	-	-	-	-	-	-	2	-
19. Tromsø —	10	-	1	-	-	-	-	-	-
20. Finmarkens —	5	-	-	-	-	2	-	-	-

[1]) Hængning (2), Drukning (1), Cyankalium (1). — [2]) Læsion af Hovedet 5 (deraf 4 Frac- (2), Fractura basis cranii (1), Commotio cerebri ved Fald (1), Træsplint gjennem Planum or- — [6]) Hjerneapoplexi (2). Meningit ved Otitis interna (1), Hjerneabsces (1), Overanstrængelse og Pyopyelit (1), Intestinalkatarrh (1). — [7]) Lungebetændelse (2), Cholera nostras (1), med- Anledning af Vand- og Brødstraf. — 1 var Idiot. — [11]) 1 ukonfirmeret Pige. — [12]) 2 behand- dræbte sin Kone. — 1 (i Haugesunds Distrikt) er ikke bleven optaget i den efterfølgende Forretninger. — [13]) I Anledning af ilagt Straf. — [14]) 1 Barnemorderske. — 1 Mand, der havde ders Død. — 1 Pige i Anledning af Concubinat. — [15]) 2 i Anledning af Umyndiggjørelse. — (sandsynlig forøvet Mord for over 50 Aar tilbage). — 1 Erklæring i en Paternitetssag. — 1 Fractura vertebræ. — 1 om, hvorvidt Kvinde kan vide sig svanger 1½ Maaned efter Coitus.

retsmedicinske Forretninger.

betræffende						Undersøgelse af Levende til Bestemmelse af							
nyfødte og spæde Børns Dødsmaade.													
Fødsel i Dølgsmaal og formentlig Fostermord.	Døde i Sengen hos Moderen.	Dødsfald af Sygdom.	Forgiftning.	Anden eller uopgiven Anledning.	uopgiven eller ubestemt Dødsaarsag.	forudgaaet Fødsel.	Svangerskab.	Voldtægt og andre Løsagtighedsforbrydelser.	Mishandling af anden Beskaffenhed med Følger.	legemlig Helbredsforfatning iøvrigt.	Sindstilstand med Tilregnelighed.	Simulation.	Undersøgelse og Erklæringer i anden Anledning.
25	3	[7]) 6	[8]) 1	6	4	[9]) 21	[10]) 4	[11]) 4	[12]) 29	[13]) 23	[14]) 28	1	[15])10
14	-	3	-	3	1	11	2	1	12	2	11	-	4
1	-	1	-	-	-	2	-	-	2	2	5	-	1
4	1	-	-	-	-	3	-	1	10	12	6	-	1
2	-	1	-	1	2	-	1	-	1	4	1	1	1
2	1	-	1	1	-	3	-	-	2	2	3	-	-
2	1	1	-	1	1	2	1	2	2	1	2	-	3
3	-	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	2	-	2	-	-	2	-	3	-	-
4	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	1	-	1
3	-	1	-	-	-	5	1	-	4	1	4	-	3
2	-	-	-	-	-	-	1	1	5	1	3	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	5	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	2	2	-	-	1
1	1	-	-	-	-	1	-	1	2	9	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	2	-	1
2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	1	1	1
2	1	-	1	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-
-	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
1	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	1	-	-
-	1	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	3
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-

tura cranii, af disse 1 svanger i 5te Maaned). — [3]) 1 opgives sindssyg. — [4]) Fractura cranii bitale ind i Hjernen (1), Vaadeskud (1), Forblødning (1). — [5]) Akut Alcoholforgiftning (2). i stærk Solvarme (1), Lungeapoplexi (1), Lungeødem (1), Lungebetændelse (1), dobbelt Pleurit født Svaghed (1). — [8]) Ved Phosphor. — [9]) Deraf opgives 1 som sindssyg. — [10]) Deraf 2 i lede af Kvaksalvere. — 3 vare Børn, mishandlede af sin Fader, som ved samme Anledning Beretning for Stavanger Amt, hvor der altsaa var 9 istedetfor, som anført, 8 retsmedicinske dræbt sin Kone og mishandlet 3 Børn. — 1 Søn, der ved Mishandling havde forvoldt sin Mo- 1 af Blod ved Mistanke om Fosterfordrivelse. — 1 af Menneskeben, fundne under et Veiarbeide om, hvorvidt en Ledsætter havde forvoldt Død eller Skade paa Helbred ved Behandling af

De hyppigste Dødsaarsager.

Tabel XLII.

Sygdom.	Sum.	Deraf i		Procentforhold til samtlige Dødsaarsager.		
		Byerne.	Landdistriktet.	Riget.	Byerne.	Landdistriktet.
Svindsot	2 237	1 054	1 183	15.9	16.9	15.0
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	1 199	670	529	8.5	10.8	6.7
Lungebetændelse	1 083	410	673	7.7	6.6	8.5
Alderdomssvaghed	844	266	578	6.0	4.3	7.3
Skarlagensfeber	819	225	594	5.8	3.6	7.5
Kræft og Sarkom	712	261	451	5.1	4.5	5.7
Diarrhoe og Cholera nostras	697	491	206	4.9	7.9	2.6
Akut Bronchit	646	398	248	4.5	6.4	3.1
Morbus Brighti og Vatersot	425	146	279	3.0	2.3	3.5
Organisk Hjertesygdom	383	190	193	2.7	3.1	2.5
Hjerneslag	376	182	194	2.6	2.9	2.5
Kighoste	342	126	216	2.4	2.0	2.7
Kronisk Bronchit	329	162	167	2.3	2.6	2.1
Typhoidfeber	306	120	186	2.2	1.9	2.4
Medfødt Svaghed	237	162	75	1.7	2.6	0.9
Peritonit	204	67	137	1.4	1.1	1.7
Barselfeber	160	53	107	1.2	0.8	1.3
Organisk Underlivssygdom	149	45	104	1.1	0.7	1.3
Børne-Atrophi	142	88	54	1.0	1.4	0.7
Spedalskhed	137	38	99	0.9	0.6	1.2
Kronisk Gastrit	121	23	98	0.8	0.4	1.2
Akut Gastro-Enterit	119	61	58	0.8	0.9	0.8
Strubehoste	108	55	53	0.8	0.8	0.7
Forstoppelse, Tarmslyng	103	30	73	0.7	0.5	0.9
Alle andre Dødsaarsager	2 218	900	1 318	15.7	14.4	16.7
Samtlige opgivne Dødsaarsager	14 096	6 223	7 873	-	-	-

Hjelpevaccinatørernes Antal udgjorde 630 (i 1877: 613), hvoraf 100 i Christiania, 78 i Hamars, 116 i Christiansands, 124 i Bergens, 104 i Trondhjems og 108 i Tromsø Stift.

I det følgende findes den i ovenstaaende almindelige Beretning for Riget givne Oversigt udførligere fremstillet for hvert af Rigets Overøvrighedsdistrikter. Ligeledes er vedføiet en efter Dyrlægernes Aarsberetninger affattet Oversigt over Sundhedstilstanden blandt Husdyrene i 1878 samt de i Indholdsfortegnelsen opregnede Bilag.

Vaccinerede i Riget.

Tabel XLIV.	Middeltal af levende Fødte i Treaaret 1876—1878.	Antal Vaccinerede i 1878.	Forhold i pCt.
Riget	58 330	50 809	87.1
Christiania Stift	16 723	13 899	83.1
Hamars —	6 962	6 534	93.8
Christiansands —	11 135	10 690	96.0
Bergens —	8 808	7 564	85.9
Trondhjems —	8 024	6 956	86.7
Tromsø —	6 678	5 166	77.4

Syphilis paa Syge-

Tabel XLV.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Rigshospitalets medicinske Afdeling..	1	-	1	4	1	5	5	1	6	-	-	-
— Hudsygeafdeling.....	21	32	53	82	141	223	103	173	276	72	137	209
— Afdeling for Børn....	-	1	1	1	-	1	1	1	2	1	1	2
Christiania Bys Sygehus.....	3	5	8	9	175	184	12	180	192	3	158	161
— Garnisons —	-	-	-	4	-	4	4	-	4	4	-	4
Moss Bys —	-	-	-	2	3	5	2	3	5	2	3	5
Smaalenenes Amts —	3	4	7	10	8	18	13	12	25	9	11	20
Fredrikstad Bys —	-	-	-	3	3	6	3	3	6	1	2	3
— Garnisons —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Fredrikshalds Bys —	-	-	-	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Buskeruds Amts —	1	1	2	3	7	10	4	8	12	4	6	10
Drammens Bys —	-	1	1	8	13	21	8	14	22	6	12	18
Jarlsb. og Laurv. Amts —	3	3	6	16	13	29	19	16	35	15	13	28
Tønsberg Bys —	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Carl Johansværns —	-	-	-	3	-	3	3	-	3	3	-	3
Hedemarkens Amts —	1	2	3	6	12	18	7	14	21	5	12	17
Christians — —	3	10	13	8	14	22	11	24	35	5	18	23
Bratsbergs — —	1	4	5	5	7	12	6	11	17	6	8	14
Arendals Bys —	4	1	5	12	8	20	16	9	25	12	7	19
Christiansands Bys —	3	3	6	5	7	12	8	10	18	7	10	17
Lister og Mandals Amts —	1	-	1	9	7	16	10	7	17	9	4	13
Stavanger Amts —	-	1	1	5	6	11	5	7	12	4	3	7
— Bys —	2	1	3	4	7	11	6	8	14	5	6	11
Bergens — —	5	6	11	17	21	38	22	27	49	20	23	43
Lungegaardshospitalets Kurafdeling..	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Romsdals Amts Sygehus.....	3	5	8	3	13	16	6	18	24	5	11	16
Trondhjems Bys —	2	5	7	12	34	46	14	39	53	12	24	36
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn.....	-	-	-	2	7	9	2	7	9	1	6	7
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Overhalden.....	-	-	-	3	-	3	3	-	3	3	-	3
Nordlands Amts Sygeh. i Alstahaug..	1	-	1	2	4	6	3	4	7	2	1	3
— — — - Bodø.....	-	3	3	2	4	6	2	7	9	-	6	6
— — — - Buksnæs...	-	-	-	4	1	5	4	1	5	3	-	3
Tromsø — — - Tromsø....	1	-	1	4	11	15	5	11	16	2	9	11
Finmarkens — — - Alten.....	-	-	-	-	2	2	-	2	2	-	2	2
— — — - Hammerfest	1	1	2	2	6	8	3	7	10	3	6	9
— — — - Vardø.....	-	-	-	3	2	5	3	2	5	-	-	-
— — — - Vadsø.....	3	2	5	4	1	5	7	3	10	5	2	7
Tilsammen	63	92	155	259	540	799	322	632	954	231	503	734

[1]) Dødsaarsag: Tumor cerebri, Apoplexia. — [2]) 5 Børn med hereditær Syphilis. — [3]) En 21 Aar
[5]) Dødsaarsag: Pneumonia, Alder 71 Aar. — [6]) Dødsaarsag: Pneumonia. — [7]) Fik «Hjerne-Phthisis pulmonum 28 Aar gl., 1 af Bubo, som perforerede og frembragte Peritonit, hvoraf død,

husene i Aaret 1878.

Udgaaede i Bedring.			Udgaaede uhelbredede.			Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform for indkomne Tilfælde				Antallet af Forpleiningsdage.	Middeltal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.		
1	1	2	-	-	-	[1] 2	-	2	2	-	2	-	5	-	-	uopg.	uopg.
5	1	6	3	-	3	3	[3] 3	[2] 6	20	32	52	41	176	6	-	19 549	87.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	uopg.	uopg.
2	-	2	-	-	-	1	1	2	6	21	27	58	119	7	-	7 455	45.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	396	99.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	481	96.2
-	-	-	1	-	1	1	1	[4] 2	2	-	2	-	14	4	-	2 373	103.2
-	-	-	1	-	1	[4] 1	-	1	-	1	1	-	4	2	-	223	44.6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	59	59.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	33	16.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	10	-	-	1 035	103.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4	2	19	-	-	774	43.0
-	-	-	-	-	-	[5] 1	-	1	3	3	6	4	25	-	-	2 030	70.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	13	13.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	132	44.0
-	-	-	-	-	-	[6] 1	-	1	1	2	3	-	16	2	-	1 932	107.3
-	-	-	-	-	-	[4] 1	-	1	5	6	11	1	20	1	-	4 013	167.2
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	11	-	-	1 995	133.0
1	-	1	-	-	-	-	[7] 1	1	3	1	4	-	19	-	1	1 979	94.2
-	-	-	-	-	-	[4] 1	-	1	-	-	-	2	9	1	-	1 031	57.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	1	15	-	-	1 213	93.3
-	-	-	-	-	-	-	[8] 1	1	1	3	4	-	-	-	11	864	108.0
-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	10	-	-	1 538	128.2
-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	3	3	7	30	1	-	2 842	61.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	uopg.	uopg.
-	-	-	-	1	1	-	[9] 2	2	1	4	5	-	16	-	-	uopg.	uopg.
-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	13	15	4	42	-	-	3 968	104.2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	1	8	-	-	961	137.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	294	98.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4	-	6	-	-	201	67.0
-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	2	-	6	-	-	670	95.7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	4	1	-	311	103.7
1	1	2	-	-	-	-	1	1	2	-	2	-	15	-	-	981	70.1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	77	38.5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	7	-	-	451	50.1
2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	5	-	-	212	106.0
-	-	-	-	-	-	-	[10] 1	1	2	-	2	-	5	-	-	748	93.5
12	7	19	5	1	6	14	13	27	60	108	168	127	631	26	15	60 834	77.4

gl. Pige med Syphilis secund. af Febris puerperalis. — [4]) Dødsaarsag: Syphilis hereditaria. lidelse» og døde derunder, 24 Aar gl. — [8]) Alder 35 Aar, uopgivet Aarsag. — [9]) 1 død af 52 Aar gl. — [10]) 4/12 Aar gl., secundær Syphilis.

Tabel over Tilfælde af Sindssyg-

Tabel XLVI.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Rigshospitalets Afdelinger	1	-	1	1	1	2	2	1	3	1	-	1
Christiania Bys Sygehus	-	2	2	3	3	6	3	5	8	2	1	3
Diakonissehuset	-	2	2	-	3	3	-	5	5	-	1	1
Akers Kommunes Sygehus	2	-	2	-	1	1	2	1	3	1	-	1
Moss Bys —	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Smaalenenes Amts —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Fredrikstads Bys —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Fredrikshalds — —	-	-	-	3	3	6	3	3	6	1	2	3
Drammens — —	-	2	2	3	1	4	3	3	6	-	-	-
Tønsbergs — —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Christians Amts —	1	1	2	8	6	[5] 14	9	7	16	2	3	5
Arendals Bys —	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Christiansands Bys —	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-	-	-
Stavanger Amts —	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
— Bys —	2	-	2	-	3	3	2	3	5	-	-	-
Bergens — —	-	-	-	3	2	5	3	2	5	2	-	2
Aalesunds — —	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Trondhjems — —	-	-	-	2	1	3	2	1	3	-	-	-
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	-	-	-	4	5	9	4	5	9	1	1	2
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Overhalden	-	-	-	5	3	8	5	3	8	2	1	3
Nordlands Amts Sygeh. i Alstahaug	-	1	1	-	2	2	-	3	3	-	1	1
Tromsø — — - Tromsø	-	1	1	7	3	10	7	4	11	2	1	3
Finmarkens — — - Hammerfest	-	-	-	2	1	3	2	1	3	1	1	2
— — — - Vardø	-	-	-	1	2	3	1	2	3	1	1	2
— — — - Vadsø	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
Tilsammen	6	10	16	46	45	91	52	55	107	17	13	30
Fiskesygeh. i Kabelvaag (Østlofoten)	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
— - Henningsvær	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Tilsammen	-	-	-	2	-	2	2	-	2	-	-	-
Summa	6	10	16	48	45	93	54	55	109	17	13	30

[1]) Rømte. [2]) Overflyttet til Christiania Sindssygeasyl. [3]) og [4]) Overflyttet til Gaustad. [5]) Alder og Dødsaarsag uopgivet.

dom, behandlede paa Sygehus i 1878.

Udgaaede						Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Sygdomsform hos de Indkomne.			
i Bedring.			uhelbredede.									Mani.	Melancholi.	Dementia.	Uopgivet og anden Form.
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				
-	-	-	[1]) 1	[2]) 1	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
-	2	2	[3]) 1	[4]) 2	3	-	-	-	-	-	-	2	4	-	-
-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-	2	-	1
-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-
-	1	1	3	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	-	2	3	-	3	-	-	-	2	4	6	7	1	4	[5]) 2
-	-	-	[6]) 1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	2	2	-	-	-	2	1	3	2	1	-	-
-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	-	1	2	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
-	2	2	3	1	4	-	-	-	-	1	1	1	6	1	[7]) 1
2	1	3	1	-	1	-	-	-	-	1	1	3	3	2	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-
2	-	2	3	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	[8]) 1
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
8	9	17	21	19	40	-	1	1	6	13	19	30	31	9	17
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	[9]) 1	-	1	-	-	-	-	1	-	-
1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	-
9	9	18	21	19	40	1	1	2	6	13	19	30	33	9	17

[1]) Idiotismus congenitus. [6]) Sendt til «Christiania». [7]) og [8]) Idiotismus, ikke opgivet Form.

Antallet af de paa Sygehusene

(Mouvements des malades dans

Tabel XLVII.	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Rigshospitalets medicinske Afd.	38	28	66	301	256	557	339	284	623	165	174	339
— chirurgiske —	46	30	76	348	178	526	394	208	602	208	110	318
— Hudsygeafdeling	30	55	85	151	248	399	181	303	484	128	236	364
De nævnte Afd. tils.	114	113	227	800	682	1482	914	795	1709	501	520	1021
Børnehospitalet	9	2	11	23	32	55	32	34	66	16	24	40
Christiania Bys Sygehus	92	89	181	360	740	1100	452	829	1281	155	593	748
— Garnisons —	5	-	5	181	-	181	186	-	186	173	-	173
Diakonissehuset	3	20	23	45	107	152	48	127	175	8	54	62
Akers Kommunes Sygehus	18	24	42	27	42	69	45	66	111	14	15	29
Moss Bys —	2	1	3	30	15	45	32	16	48	16	12	28
Smaalenenes Amts —	10	8	18	55	34	89	65	42	107	44	22	66
Fredrikstads Bys —	7	3	10	48	21	69	55	24	79	36	18	54
— Garnisons —	-	-	-	111	-	111	111	-	111	108	-	108
Fredrikshalds Bys —	12	5	17	51	45	96	63	50	113	46	36	82
Fredrikstens Garnisons —	2	-	2	44	-	44	46	-	46	45	-	45
Buskeruds Amts —	3	7	10	16	17	33	19	24	43	14	18	32
Drammens Bys —	9	10	19	79	84	163	88	94	182	64	78	142
Jarlsberg og Laurv. Amts —	4	6	10	32	23	55	36	29	65	23	23	46
Tønsberg Bys —	4	2	6	24	10	34	28	12	40	16	8	24
Carl-Johansværns —	6	-	6	180	-	180	186	-	186	161	-	161
Hedemarkens Amts —	5	7	12	31	29	60	36	36	72	22	21	43
Christians — —	4	15	19	29	39	68	33	54	87	17	33	50
Bratsbergs — —	13	21	34	80	58	138	93	79	172	39	37	76
Østerrisør Bys —	-	1	1	8	-	8	8	1	9	4	-	4
Arendals — —	8	3	11	43	22	65	51	25	76	36	19	55
Christiansands Bys —	6	4	10	62	38	100	68	42	110	49	28	77
— Garnisons —	-	-	-	217	-	217	217	-	217	212	-	212
Lister og Mandals Amts —	4	3	7	18	20	38	22	23	45	13	14	27
Stavanger Amts —	5	5	10	84	57	141	89	62	151	57	37	94
— Bys —	31	16	47	50	49	99	81	65	146	42	35	77
Bergens — —	38	43	81	328	295	623	366	338	704	227	218	445
Lungegaardshospitalets Kurafdeling	25	22	47	6	10	16	31	32	63	3	4	7
Aalesunds Bys Sygehus	2	-	2	16	15	31	18	15	33	10	7	17
Romsdals Amts —	7	8	15	67	41	108	74	49	123	37	32	69
Trondhjems Bys —	23	17	40	243	162	405	266	179	445	193	127	320
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Skogn	17	10	27	122	84	206	139	94	233	94	60	154
Nordre Trondhjems Amts Sygehus i Overhalden	11	6	17	98	65	163	109	71	180	66	35	101

behandlede Syge i 1878.

les hôpitaux en 1878).

Udgaaede i Bedring.			Udgaaede uhelbredede.			Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Mortalitetsprocent til samtlige Udgaaede.	Dagligt Middelbelæg.	Antal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnet.	Antallet af Forpleiningsdage.
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.				Øre.	
53	22	75	31	12	43	59	35	94	31	41	72	17.1	64.9	43.0	13.0	23698
89	52	141	25	22	47	30	7	37	42	17	59	10.9	76.5	51.4	7.0	27917
12	5	17	7	12	19	6	3	9	28	47	75	2.2	80.5	71.8	9.1	29375
154	79	233	63	46	109	95	45	140	101	105	206	9.3	221.9	53.9	9.1	80990
5	-	5	2	-	2	3	4	7	6	6	12	13.0	12.7	85.9	4.2	4637
100	50	150	14	20	34	76	80	156	107	86	193	14.3	181.8	61.0	8.0	66344
3	-	3	3	-	3	2	-	2	5	-	5	1.1	4.4	9.0	20.8	1624
12	20	32	10	13	23	14	19	33	4	21	25	22.0	26.7	64.9	12.3	9729
9	12	21	4	5	9	7	19	26	11	15	26	30.6	30.5	131.0	10.5	11137
5	2	7	-	-	-	4	-	4	7	2	9	10.3	7.3	68.7	10.6	2679
6	9	15	3	4	7	6	3	9	6	4	10	9.3	19.5	73.5	11.7	7128
7	1	8	3	-	3	2	3	5	7	2	9	7.1	6.5	33.9	8.8	2374
1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	0.9	2.3	7.4	-	825
1	-	1	3	1	4	7	7	14	6	6	12	13.9	12.0	43.2	9.1	4363
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1.5	11.8	20.0	541
-	1	1	1	2	3	2	1	3	2	2	4	7.7	7.7	71.7	-	2797
4	3	7	7	3	10	7	3	10	6	7	13	5.9	17.1	36.9	10.0	6228
2	2	4	-	-	-	5	-	5	6	4	10	9.1	7.9	52.7	-	2900
1	1	2	2	-	2	7	1	8	2	2	4	22.2	4.8	48.3	-	1738
16	-	16	1	-	1	1	-	1	7	-	7	0.6	7.3	15.0	6.5	2679
3	2	5	1	2	3	6	2	8	4	9	13	13.6	15.2	93.9	10.9	5538
2	1	3	3	1	4	2	3	5	9	16	25	8.1	22.5	132.7	11.7	8227
12	14	26	8	7	15	14	2	16	20	19	39	12.0	39.8	109.2	9.4	14523
4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1.4	65.3	-	522
2	1	3	1	-	1	3	1	4	9	4	13	6.3	13.9	80.6	-	5079
3	4	7	2	1	3	6	5	11	8	4	12	11.2	10.4	38.6	11.7	3785
1	-	1	-	-	-	1	-	1	3	-	3	0.5	4.8	8.2	6.0	1764
1	1	2	1	-	1	1	-	1	6	8	14	3.2	12.0	141.8	26.0	4396
9	10	19	6	4	10	3	4	7	14	7	21	5.4	16.5	46.2	14.3	6007
4	7	11	2	5	7	18	9	27	15	9	24	22.1	35.1	105.0	10.2	12804
51	29	80	18	17	35	34	23	57	36	51	87	9.2	89.1	52.7	11.4	32521
2	-	2	4	5	9	-	2	2	22	21	43	10.0	-	-	-	uopgv.
5	3	8	1	-	1	2	4	6	-	1	1	18.8	2.8	32.2	-	1031
13	4	17	5	2	7	11	5	16	8	6	14	14.7	17.9	60.0	-	6541
30	11	41	10	7	17	16	11	27	17	23	40	6.7	51.6	46.5	11.5	18830
14	11	25	6	1	7	11	9	20	14	13	27	9.7	27.4	48.6	-	10002
21	21	42	5	2	7	13	7	20	4	6	10	11.8	17.0	36.4	9.6	6196

Antallet af de paa Sygehusene

(Mouvements des malades dans

Tabel XLVII (Fortsættelse).	Tilbageliggende fra det forrige Aar.			Indkomne.			Tilsammen Behandlede.			helbredede.		
	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.
Nordlands Amts Sygeh. i Alstahaug..	11	10	21	94	97	191	105	107	212	64	63	127
— — — - Bodø.....	6	5	11	27	22	49	33	27	60	18	15	33
— — — - Buksnæs...	6	6	12	90	37	127	96	43	139	56	22	78
Tromsø — — - Tromsø....	11	4	15	54	57	111	65	61	126	27	39	66
Finmarkens — — - Alten.....	-	-	-	4	3	7	4	3	7	3	3	6
— — — - Hammerfest	5	6	11	91	22	113	96	28	124	75	18	93
— — — - Vardø.....	-	-	-	52	10	62	52	10	62	36	3	39
— — — - Vadsø.....	5	2	7	61	18	79	66	20	86	53	14	67
De ovennævnte 42 Sygehuse tils.	543	504	1047	4081	3102	7183	4624	3606	8230	2893	2305	5198
Fiskesygeh. i Reine (Flakstad) [1] . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Stene [1]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Kabelvaag (Østlofoten) [2]	-	-	-	61	-	61	61	-	61	43	-	43
— - Henningsvær — [3]	-	-	-	82	-	82	82	-	82	55	-	55
— - Skraaven — [4]	-	-	-	13	-	13	13	-	13	5	-	5
— - Skjoldehavn (Sortland).	1	-	1	7	3	10	8	3	11	2	2	4
— - Skjærvø (Skjærvø).....	1	-	1	36	8	44	37	8	45	11	5	16
— - Brevik (Loppen) [5]	-	-	-	19	-	19	19	-	19	13	-	13
— - Maasø (Maasø) [6]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— - Gamvik (Tanen) [7]	-	-	-	13	1	14	13	1	14	10	1	11
De ovenn. Fiskesygeh. tils.	2	-	2	231	12	243	233	12	245	139	8	147
Summa	545	504	1049	4312	3114	7426	4857	3618	8475	3032	2313	5345

[1]) Ingen Indberetning indkommen. [2]) Aabent fra 22de Januar til 17de Juni. [3]) Aabent fra
[6]) Stod ubenyttet i 1878. [7]) Aabent fra 4de April til 6te Juni.

behandlede Syge i 1878.

les hôpitaux en 1878).

Udgaaede i Bedring.			uhelbredede.			Døde.			Tilbageliggende ved Aarets Slutning.			Mortalitets procent til samtlige Udgaaede.	Dagligt Middelbelæg.	Antal af Forpleiningsdage for hver Udskreven.	Udgift til Medicin for hver Syg i Døgnet.	Antallet af Forpleiningsdage.
Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Ky.	Tils.				Øre.	
17	24	41	10	6	16	7	3	10	7	11	18	5.2	20.6	38.7	-	7507
5	5	10	1	1	2	2	2	4	7	4	11	8.2	9.2	68.7	15.2	3366
15	6	21	3	4	7	12	1	13	10	10	20	10.9	18.6	57.0	24.0	6783
7	6	13	8	5	13	13	2	15	10	9	19	14.0	16.7	56.8	13.7	6079
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	14.3	0.5	27.6	-	193
5	2	7	1	-	1	12	4	16	3	4	7	13.7	10.2	31.8	34.2	3715
7	-	7	-	2	2	5	2	7	4	3	7	12.7	4.8	31.8	24.5	1750
3	-	3	1	1	2	6	2	8	3	3	6	10.0	7.7	35.2	23.5	2817
562	342	904	215	167	382	438	288	726	516	504	1020	10.1	1037.5	52.5	-	378689
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	9	-	-	-	9	-	9	-	-	-	14.8	8.7	20.9	-	1273
22	-	22	1	-	1	4	-	4	-	-	-	4.9	11.8	12.5	-	1027
6	-	6	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4.2	23.1	-	300
3	-	3	2	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	uopgv.
17	1	18	2	-	2	5	2	7	2	-	2	16.3	2.4	20.1	-	863
3	-	3	1	-	1	2	-	2	-	-	-	10.5	-	7.2	28.8	137
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	7.1	4.1	18.6	30.6	260
62	1	63	8	1	9	22	2	24	2	-	2	-	-	-	-	3860
624	343	967	223	168	391	460	290	750	518	504	1022	-	-	-	-	382549

21de Januar til 17de April. [4]) Aabent fra 1ste Februar til 12te April. [5]) Uopgivet Tiden.

Paa Sygehusene til Behandling indkomne

Tabel XLVIII.

	Fordeling paa Sygehusene.								
	Rigshospitalets Afdelinger				Christiania.			Akers Kommune.	Moss By.
	medicinske.	chirurgiske.	for Hudsyge.	for Børn.	Byens.	Diakonissehuset.	Garnisons.		
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	79	-	-	3	1	1	3	1	2
Akute Udslagssygdomme	-	-	1	-	-	-	2	1	-
Strubehoste, Diphtherit	2	5	-	1	-	-	1	-	1
Akut Bronchit og andre akute katarrhalske Sygdomme	15	-	1	1	4	7	46	1	-
Lungebetændelse	72	-	-	-	13	1	2	3	1
Brystbetændelse	21	-	-	-	10	1	3	-	-
Svindsot	18	-	-	-	91	18	-	5	2
Andre kroniske Sygdomme i Lungerne	15	-	-	-	30	7	3	4	2
Hjertesygdomme	13	-	-	-	19	2	1	4	1
Diarrhoe, Cholera nostras, Blodgang	5	-	-	1	4	-	3	-	-
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	39	1	-	2	5	2	1	-	-
Kroniske — - —	36	5	-	2	20	5	6	8	2
Leversygdomme, Gulsot	4	-	-	-	1	-	-	1	1
Nyresygdomme	17	-	-	-	20	2	-	-	-
Vatersot	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Sygdom i Urinveiene	5	8	1	-	4	1	2	-	-
Gigtfeber	24	-	-	-	7	2	1	-	3
Kronisk eller afebril Rheumatisme	4	-	-	-	30	4	1	5	1
Barselfeber	3	-	-	-	2	-	-	-	-
Anden Barselsygdom	5	-	-	-	10	-	-	-	-
Livmoder-Æggestoksygdomme, Menstruationsanomalier	18	11	-	-	36	12	-	1	1
Andre organ. Sygd. i Underlivsorganerne	6	-	-	-	4	6	-	-	-
Pyæmi, Septichæmi	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Ernæringssygdomme	15	-	-	4	16	5	-	2	-
Tuberkuløse Betænd., Miliartuberkulose	11	-	-	-	6	-	-	-	-
Hjernebetændelse, Hjernevatersot	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjerneslag, Lamhed	19	-	-	2	10	3	-	2	-
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	15	-	-	-	15	5	1	-	2
Epilepsi	1	-	-	-	4	1	-	2	-
Andre Sygdomme i Nervesystemet	35	2	-	-	23	10	7	1	3
Sindssygdomme	2	-	-	-	6	3	-	1	1
Drankersygdom	27	-	-	-	5	1	-	-	-
Kræft	4	28	-	-	29	6	-	3	1
Andre Svulster	2	18	-	1	1	1	3	-	-
Spedalskhed	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hudsygdomme	2	-	37	-	10	1	4	-	-
Syphilis	-	1	231	1	184	-	4	-	5
Gonorrhoe, Urethrit	-	-	86	-	160	-	16	-	1
Epididymit, Orchit, Veruccæ, Excoriationer	-	-	24	-	67	-	5	-	-
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønsorg.	-	8	1	1	6	2	-	-	-
Benbrud	-	70	-	4	25	-	3	2	5
Andre Læsioner	-	77	-	3	32	1	11	3	3
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet, Phlegmone, Absces	-	37	6	-	32	5	17	6	2
Ulcera	-	3	-	-	41	-	-	2	3
Brok	-	6	-	-	1	1	1	-	-
Ben- og Ledsygdomme	3	77	-	3	27	11	4	1	1
Øiensygdomme	-	146	-	11	9	2	4	1	-
Øresygdomme	1	2	-	-	-	-	6	-	-
Medfødt Svaghed, Atrofi	-	-	1	1	1	-	-	1	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	-	9	-	-	3	2	-	-	-
Alderdomssvaghed	-	-	-	-	15	2	-	4	-
Forskjellige andre Sygdomme	14	7	-	-	36	3	20	2	-
Friske, indlagte med Syge	4	4	8	14	23	16	-	2	-

Grupper af Sygdomstilfælde i 1878.

Fordeling paa Sygehusene.																
Smaalenenes Amt.	Fredrikstads By.	Fredrikstads Garnison.	Fredrikshalds By.	Fredrikstens Garnisons.	Drammens By.	Buskeruds Amt.	Jarlsberg og Laurviks Amt.	Tønsberg By.	Carl-Johansværns.	Hedemarkens Amt.	Christians Amt.	Bratsbergs Amt.	Østerrisør By.	Arendals By.	Christiansands By.	Christiansands Garnisons.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	2	4	-	70	6	-	2	-	11	1	7	-	13	3	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	2	1	17
-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	7	16	13	18	2	1	-	3	57	-	-	-	-	-	7	63
2	1	-	-	-	5	-	-	4	-	1	2	1	-	1	2	1
-	-	2	7	2	4	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2
1	2	1	2	-	-	-	-	1	-	1	2	5	-	3	3	-
-	2	13	4	-	-	-	-	1	2	1	1	5	-	-	1	-
2	-	-	-	-	3	-	-	1	5	2	-	-	-	-	1	-
-	-	18	-	1	-	-	-	1	6	-	-	2	-	-	4	19
1	-	1	-	-	-	-	2	1	2	-	2	-	-	-	1	-
-	4	-	2	-	3	1	1	2	11	4	-	1	1	-	3	7
-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	1	-	-
2	1	-	2	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	3	-	3	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	2	-
3	2	5	-	-	-	-	2	1	13	-	-	2	-	1	-	9
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2	-	-	-	-	5	1	-	1	-	-	-	4	-	1	-	-
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	8	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
1	-	-	2	-	3	-	1	-	3	1	-	1	-	2	4	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
3	2	-	3	2	1	1	1	1	6	-	1	5	-	1	4	2
1	7	-	6	-	4	-	-	1	-	-	14	-	-	1	1	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
3	-	-	3	-	-	1	1	1	-	1	3	5	1	-	2	-
4	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	3	4	1	-	2	-	4	3	-	2	4	15	-	-	10	29
18	-	1	2	-	21	10	29	1	3	18	22	13	-	20	12	-
9	5	2	-	-	-	-	1	-	1	1	-	4	-	4	2	1
1	-	8	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1
-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2	1
4	-	-	11	1	5	1	1	1	-	-	-	4	2	3	4	-
5	6	12	8	4	15	3	2	2	29	2	-	8	-	2	11	30
4	3	20	4	4	2	-	1	2	12	3	1	6	1	-	6	14
1	5	1	6	-	1	1	5	-	3	3	1	5	1	-	5	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
6	2	-	3	-	3	3	-	-	3	4	-	15	-	3	3	7
6	1	1	2	2	1	1	-	1	5	-	4	3	1	-	-	1
-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	1	-	1	4	7	-	-	-	7	-	1	1	-	4	1	2
1	3	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	4	-	-	-	-

Paa Sygehusene til Behandling indkomne

Tabel XLVIII (Fortsættelse).

	Fordeling paa Sygehusene.									
	Lister og Mandals Amt.	Stavanger Amt.	Stavanger By.	Bergens By.	Lungegaards-hospitalets Kur-afdeling.	Aalesunds By.	Romsdals Amt.	Trondhjems By.	Nordre Trondhjems Amt.	
									Skogn.	Over-halden.
Exanthematisk Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	-	8	7	75	-	14	2	33	-	2
Akute Udslagssygdomme	-	2	-	30	-	-	-	14	8	2
Strubehoste, Diphtherit	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Akut Bronchit og andre akute katarrhalske Sygdomme	1	5	6	6	-	-	1	23	3	4
Lungebetændelse	-	2	4	4	-	1	1	13	3	1
Brystbetændelse	-	-	1	10	-	-	2	4	1	2
Svindsot	-	-	8	19	-	-	2	7	4	2
Andre kroniske Sygdomme i Lungerne	1	-	4	7	-	-	2	2	6	3
Hjertesygdomme	-	-	-	5	-	-	1	2	-	1
Diarrhoe, Cholera nostras, Blodgang	1	1	-	17	-	-	-	-	3	3
Andre akute Sygd. i Fordøielsesorganerne	-	5	-	8	-	2	3	18	3	2
Kroniske — - —	-	-	5	23	-	1	7	5	12	21
Leversygdomme, Gulsot	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1
Nyresygdomme	-	-	2	3	-	-	5	2	1	4
Vatersot	-	1	-	3	-	-	3	-	-	3
Sygdom i Urinveiene	-	4	-	9	-	1	4	1	5	2
Gigtfeber	-	-	-	7	-	-	3	-	3	3
Kronisk eller afebril Rheumatisme	2	2	2	2	-	-	-	15	12	-
Barselfeber	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Anden Barselsygdom	-	2	2	3	-	-	-	1	-	-
Livmoder-Æggestoksygdomme, Menstruationsanomalier	-	2	1	6	-	-	1	1	4	2
Andre organ. Sygd. i Underlivsorganerne	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Pyæmi, Septichæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Ernæringssygdomme	2	1	-	12	-	4	3	5	8	9
Tuberkuløse Betænd., Miliartuberkulose	-	-	-	4	-	-	-	-	-	2
Hjernebetændelse, Hjernevatersot	-	-	-	3	-	-	-	2	-	4
Hjerneslag, Lamhed	2	1	2	7	-	1	1	7	4	3
Organiske Sygd. i Hjerne og Rygmarv	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-
Epilepsi	-	-	1	1	-	1	-	1	-	1
Andre Sygdomme i Nervesystemet	-	4	3	33	-	1	3	9	8	12
Sindssygdomme	-	1	3	5	-	1	-	3	13	8
Drankersygdom	-	-	-	3	-	-	-	10	-	-
Kræft	4	11	2	17	-	-	6	4	7	-
Andre Svulster	-	5	-	4	-	-	2	3	4	2
Spedalskhed	-	-	-	3	24	-	-	-	-	2
Hudsygdomme	3	1	3	21	2	-	-	10	9	4
Syphilis	16	11	11	38	-	-	16	46	9	3
Gonorrhoe, Urethrit	-	-	1	54	-	-	5	32	5	2
Epididymit, Orchit, Veruccæ, Excoriationer	-	-	1	8	-	-	-	8	1	2
Chirurg. Sygd. i Urinveiene og Kjønsorg.	-	6	-	9	-	-	-	7	1	7
Benbrud	-	8	3	32	-	-	3	13	4	3
Andre Læsioner	2	11	6	41	-	2	3	31	19	6
Chirurgiske Sygdomme i Aaresystemet, Phlegmone, Absces	-	9	3	13	-	-	3	8	10	13
Ulcera	-	2	1	4	-	-	1	8	2	5
Brok	1	2	-	5	-	-	5	-	2	1
Ben- og Ledsygdomme	2	12	3	31	-	-	13	17	17	6
Øiensygdomme	1	5	2	4	-	-	2	16	8	2
Øresygdomme	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Medfødt Svaghed, Atrofi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dannelsesfeil, Deformiteter	-	4	-	5	-	-	2	-	2	1
Alderdomssvaghed	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Forskjellige andre Sygdomme	-	3	2	5	-	1	1	15	1	-
Friske, indlagte med Syge	-	7	9	20	-	-	-	4	-	5

Grupper af Sygdomstilfælde i 1878.

Fordeling paa Sygehusene.								Sum.	Fordeling paa Fiskesygehusene.					Sum.	Tilsammen.
Nordlands Amt.			Tromsø By.	Finmarkens Amt.											
Alstahaug.	Bodø.	Buksnæs.		Alten.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.		Kabelvaag.	Henningsvær.	Skraaven.	Skjoldehavn.	Skjærvø.		
-	-	-	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	5
12	3	1	3	-	9	2	1	382	5	-	1	1	1	8	390
1	1	4	4	-	2	-	-	99	3	-	-	-	-	3	102
-	-	-	-	-	1	-	1	16	-	-	-	-	-	-	16
2	-	1	7	-	-	4	10	335	4	23	1	1	3	32	367
2	1	5	6	1	14	6	20	196	21	11	1	-	2	35	231
5	-	3	1	-	6	2	1	92	1	2	1	-	1	5	97
10	2	2	3	-	1	3	-	218	-	-	-	-	2	2	220
4	2	3	-	-	-	-	-	125	-	1	-	2	-	3	128
1	-	1	2	-	1	1	-	69	-	1	1	-	-	2	71
1	3	2	-	-	1	1	4	101	2	4	-	-	-	6	107
2	-	2	-	-	4	4	2	115	1	4	-	-	6	11	126
14	3	8	7	-	2	-	5	237	2	4	3	-	-	9	246
1	-	-	-	-	-	-	-	13	-	1	-	-	-	1	14
1	-	3	-	-	2	-	-	68	-	-	-	-	-	-	68
1	-	1	-	-	1	2	4	28	-	1	-	-	-	1	29
6	-	1	1	-	2	-	-	66	-	2	-	-	3	5	71
2	1	2	-	-	4	2	-	78	-	5	-	-	-	5	83
5	-	-	1	-	4	-	-	128	1	-	-	-	4	5	133
-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	1	25	-	-	-	-	-	-	25
-	-	1	3	-	2	-	-	116	-	-	-	-	-	-	116
-	-	-	-	-	-	-	-	24	1	-	1	-	1	3	27
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	5
16	2	1	-	-	-	4	2	125	-	-	-	-	-	-	125
1	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	1	1	26
-	-	2	-	-	2	-	1	19	-	-	-	-	-	-	19
4	4	1	1	-	2	2	3	99	2	-	-	-	-	2	101
1	-	-	-	-	1	-	-	47	1	-	-	-	-	1	48
2	1	-	-	-	1	1	-	21	-	-	-	-	-	-	21
10	-	3	2	-	1	1	2	206	2	2	-	-	-	4	210
2	-	-	10	-	3	3	1	101	1	1	-	-	-	2	103
-	-	-	-	-	1	-	-	51	-	-	-	-	-	-	51
7	1	4	5	-	1	1	-	162	-	-	-	1	-	1	163
1	1	-	1	-	-	-	-	62	-	-	-	-	-	-	62
-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	30
8	-	6	1	-	2	-	2	207	-	-	-	-	-	-	207
6	6	5	15	2	8	5	5	798	-	-	-	1	-	1	799
2	-	3	16	-	1	2	1	417	-	-	-	-	-	-	417
-	1	-	2	-	-	-	1	133	1	2	-	-	-	3	136
3	-	2	1	1	-	1	-	65	1	-	-	-	1	2	67
5	1	5	2	1	-	1	1	228	1	1	1	-	-	3	231
13	3	7	5	1	12	7	2	440	3	4	1	-	7	15	455
13	3	16	4	1	5	3	2	294	4	9	1	1	2	17	311
3	5	2	1	-	1	3	-	127	-	-	-	-	2	2	129
-	-	-	1	-	1	-	-	30	1	-	-	-	-	1	31
11	3	17	6	-	4	1	-	322	2	2	1	2	5	12	334
9	2	8	-	-	3	-	-	264	1	1	-	1	1	4	268
-	-	-	-	-	1	-	-	24	-	1	-	-	-	1	25
-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	-	-	-	-	-	29
-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	-	26
3	-	4	-	-	7	-	-	154	-	-	-	-	-	-	154
1	-	1	-	-	-	-	2	131	-	-	-	-	2	2	133

Kjendte Dødsaarsa-

(Causes de

Tabel XLIX. Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Stifter. (par diocèses.)						Fordeling paa Kjøn. (par sexe.)			0—1 Aar.	
			Christiania.	Hamar.	Christiansand.	Bergen.	Trondhjem.	Tromsø.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.
Abscessus congestionis	3	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	-
— glandulæ thyroideæ	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Alcoholismus	30	-	10	6	-	5	6	3	27	3	-	-	-
Anæmia	11	-	4	1	3	-	3	-	2	9	-	-	-
— perniciosa	5	-	1	2	-	2	-	-	1	4	-	-	-
Aneurysma	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Angina	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
— membranacea	108	-	66	6	11	9	3	13	59	49	-	14	9
Apoplexia cerebri	376	2.6	136	29	65	58	61	27	210	166	-	1	-
— pulmonum	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Arthritis deformans	8	-	3	1	2	2	-	-	3	5	-	-	-
Arthrocace	75	-	23	5	18	11	9	9	47	28	-	1	1
Asthma	19	-	11	2	3	-	2	1	13	6	-	-	-
Atelectasis pulmonum	5	-	5	-	-	-	-	-	3	2	-	3	2
Atrophia infantum	142	1.0	49	13	29	27	8	16	74	68	-	68	64
— musculorum progressiva	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bronchitis acuta	646	4.5	312	55	137	54	70	18	336	309	1	194	145
— chronica	329	2.3	153	28	62	46	23	17	143	186	-	7	4
Cancer	702	4.9	259	95	112	79	98	59	341	361	-	-	1
Carditis, Endo-, Peri-	19	-	4	5	5	2	3	-	11	8	-	-	-
Caries, Necrosis, Periostitis	36	-	10	7	4	2	10	3	25	11	-	1	-
Cellulitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Cholera nostras	195	1.3	118	14	7	32	21	3	113	82	-	63	46
Chorea	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Cirrhosis hepatis	6	-	5	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-
Combustio	25	-	19	-	3	1	2	-	17	8	-	2	-
Commotio cerebri	18	-	9	3	2	-	1	3	11	7	-	-	-
Contusio	21	-	8	1	4	7	1	-	19	2	-	-	-
Convulsiones infantum	321	2.2	158	9	59	41	45	9	186	135	-	158	108
Corpus alienum laryngis	2	-	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-
Cystitis	43	-	10	6	10	7	10	-	38	5	-	-	-
Debilitas congenita	237	1.7	118	11	34	34	32	8	145	92	-	144	92
— senilis	844	6.0	303	81	149	153	75	83	343	501	-	-	-
Diabetes	25	-	11	2	7	2	3	-	20	5	-	-	-
Diarrhoea	502	3.5	233	28	111	72	35	23	268	234	-	168	154
— chronica	22	-	10	3	5	1	2	1	10	12	-	-	2
Diphtheritis faucium	85	-	44	2	19	4	5	11	36	49	-	5	7
Dysenteria	22	-	-	3	2	14	2	1	11	11	-	-	1
Dystokia (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecclampsia gravidarum (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum	137	0.9	-	2	3	73	54	5	80	57	-	-	-

ger i Norge i 1878.

décès en 1878).

Fordeling paa Alder (par âge).																								Alder er opgivet for
1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	9	-	5	1	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	29
-	2	-	-	-	-	1	1	-	2	-	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
37	36	7	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	107
-	-	-	-	-	-	2	-	5	2	10	6	17	8	36	21	53	55	63	51	20	19	2	4	375
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1	1	-	-	-	2	-	-	8
2	3	4	2	8	3	5	3	11	8	2	4	5	1	5	1	3	2	1	-	-	-	-	-	75
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	3	3	2	5	1	-	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	142
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
86	96	7	7	-	4	3	-	4	5	4	3	5	2	2	7	13	10	14	20	3	8	-	1	643
3	3	-	-	1	-	-	-	2	2	-	6	6	6	20	22	35	45	53	74	16	20	-	2	327
1	-	1	-	-	-	1	-	5	8	14	22	49	60	105	94	121	116	34	45	9	12	1	1	700
-	-	2	-	-	1	1	-	3	3	1	2	2	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	19
2	1	-	-	3	1	4	1	3	1	2	-	3	1	2	2	3	3	-	-	-	-	-	-	33
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
27	23	5	6	3	-	1	-	4	-	-	-	1	2	-	-	3	3	-	2	1	-	-	-	190
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
7	4	4	2	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	25
1	1	1	2	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	1	2	1	1	1	-	1	-	-	18
1	-	1	-	1	-	-	-	3	-	5	-	1	-	3	-	2	-	2	1	-	-	-	1	21
27	25	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	321
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
1	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	1	-	2	2	14	1	9	-	6	-	2	-	43
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	237
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16	9	123	173	179	247	25	68	842
-	-	-	-	3	-	1	-	4	2	1	-	4	-	1	1	4	2	1	-	1	-	-	-	25
59	49	6	3	1	-	3	2	2	-	3	-	3	3	5	2	4	5	7	7	6	7	-	-	499
-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	7	-	1	1	-	3	-	-	22
24	23	5	6	1	6	1	1	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	85
2	3	-	1	1	-	-	-	2	-	1	1	1	2	2	-	-	-	1	2	1	1	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	5	2	11	11	13	10	16	9	19	5	3	6	7	8	1	2	-	-	129

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel XLIX (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Stifter. (par diocèses.)						Fordeling paa Kjøn. (par sexe.)			0—1 Aar.	
			Christiania.	Hamar.	Christiansand.	Bergen.	Trondhjem.	Tromsø.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.
Embolia (vide Puerperium)	21	-	10	2	2	5	2	-	9	12	-	-	-
Emphysema	4	-	-	-	3	1	-	-	2	2	-	-	-
Empyema	16	-	3	5	5	-	1	2	15	1	-	-	-
Encephalitis, Hyperæmia cerebri	3	-	2	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-
Enteritis, Gastro-	119	-	38	7	14	40	16	4	59	59	1	27	29
Epilepsia	25	-	8	4	7	2	3	1	18	7	-	-	-
Erysipelas	44	-	23	2	12	4	1	2	24	20	-	11	11
Febris puerperalis (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris rheumatica	61	-	22	11	12	5	6	5	29	32	-	-	-
— typhoides, Ileotyphus	306	2.2	93	34	60	66	37	16	153	153	-	-	-
Fistula stercorea	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Fractura ossium	48	-	26	4	4	11	2	1	35	13	-	-	1
Furunculosis, Carbunculus	6	-	3	-	1	1	1	-	3	3	-	-	2
Gangræna	67	-	29	9	7	7	12	3	40	27	-	-	-
— pulmonum	7	-	3	-	2	-	1	1	6	1	-	-	-
Gastritis	22	-	3	6	6	2	1	4	10	12	-	1	2
— chronica	121	0.8	32	23	20	17	15	14	69	52	-	-	1
Hæmorrhagia	10	-	3	1	2	-	1	3	5	5	-	1	1
— pulmonum	16	-	6	1	2	3	3	1	15	1	-	1	-
— umbilicalis	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
— uteri (vide Puerperium)	12	-	1	1	1	5	2	2	-	12	-	-	-
— ventriculi	30	-	4	7	10	3	4	2	21	9	-	-	-
— viarum uriniferarum	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Hepatitis	17	-	3	3	6	2	2	1	14	3	-	-	1
Hernia	66	-	18	9	12	8	12	7	30	36	-	-	-
Hydrocephalus	28	-	14	4	1	3	6	-	19	9	-	13	4
Hydrops	183	1.3	45	28	44	25	30	11	76	106	1	-	-
Hydrothorax	6	-	1	2	1	-	2	-	5	1	-	-	-
Icterus	18	-	5	4	1	4	4	-	12	6	-	4	4
Insania	79	-	20	2	19	15	17	6	38	41	-	-	-
Intoxicatio carbonat. kalici	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— opii	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
— oxydi carbonici	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
— phosphori	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Ischuria	11	-	1	3	4	2	1	-	11	-	-	-	-
Laryngitis	15	-	3	1	7	2	1	1	5	10	-	2	2
Leucæmia	2	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-
Mania puerperalis (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
Meningitis	392	2.8	135	47	70	68	49	23	218	172	2	33	19
— cerebro-spin. epidemica	31	-	2	1	1	7	11	9	19	12	-	1	1
— spinalis, Myelitis	34	-	15	5	6	3	1	4	17	17	-	-	-
— tuberculosa	486	3.4	168	29	176	37	50	26	266	218	2	57	46

ger i Norge i 1878.

Fordeling paa Alder (par âge).																								Alder er opgivet for
1–5 Aar.		5–10 Aar.		10–15 Aar.		15–20 Aar.		20–30 Aar.		30–40 Aar.		40–50 Aar.		50–60 Aar.		60–70 Aar.		70–80 Aar.		80–90 Aar.		90–100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	1	1	1	1	5	2	1	-	1	4	-	1	1	-	2	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3
-	-	2	-	-	1	2	-	4	-	2	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3
6	8	-	2	1	2	1	2	5	1	3	2	2	3	3	2	7	5	1	3	1	-	-	-	116
-	-	-	-	1	1	3	2	-	-	6	1	3	2	1	1	3	-	1	-	-	-	-	-	25
3	2	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	2	2	1	1	3	-	1	1	-	1	-	-	43
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	3	4	1	5	6	4	3	5	6	-	5	3	2	1	2	4	1	3	1	-	-	-	-	59
1	1	14	10	13	14	19	32	53	39	25	26	6	10	8	14	4	6	2	1	-	-	-	-	304
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	2	1	-	-	-	-	-	8	-	7	-	6	2	3	2	3	-	3	1	-	5	-	-	46
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	6
-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	2	3	3	8	4	17	6	8	7	2	3	67
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	7
-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	4	4	2	1	1	1	-	-	-	22
-	-	-	1	-	-	1	1	4	3	6	3	7	6	16	10	12	15	20	9	2	3	1	-	121
-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	3	-	2	-	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	12
-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	1	-	9	1	6	3	1	1	-	1	1	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	3	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	16
-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	3	2	9	8	4	5	9	9	8	-	3	1	-	66
5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
5	1	5	3	4	1	5	2	1	4	4	7	6	12	9	21	17	17	15	29	4	9	1	-	182
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	18
-	-	1	-	1	-	1	4	5	1	7	2	5	8	5	10	5	7	7	7	-	2	-	-	78
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	6	-	1	-	-	-	11
1	5	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	15
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
60	55	33	19	26	20	18	15	24	21	10	8	6	4	4	7	2	2	1	2	-	-	-	-	389
4	3	3	2	4	2	5	2	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	31
-	3	-	1	1	-	-	-	1	4	3	2	5	1	3	2	4	2	-	1	-	-	-	-	33
131	89	37	47	23	13	6	7	9	11	1	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	482

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel XLIX (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Stifter. (par diocèses.)						Fordeling paa Kjøn. (par sexe.)			0–1 Aar.	
			Christiania.	Hamar.	Christiansand.	Bergen.	Trondhjem.	Tromsø.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.
Morbilli	97	-	23	2	28	43	1	-	45	52	-	13	16
Morbus maculos. Werlhofii	4	-	1	-	1	1	1	-	2	2	-	1	-
— ovarii	20	-	7	2	3	3	1	4	-	20	-	-	-
— viarum uriniferarum	10	-	1	2	2	2	-	3	10	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brighti	242	1.7	122	18	41	18	33	10	131	110	1	1	-
Obstructio alvi, Ileus	103	-	36	22	13	17	9	6	73	30	-	4	2
Oedema glottidis	3	-	3	-	-	-	-	-	2	1	-	1	1
— pulmonum	17	-	7	2	3	4	-	1	7	10	-	-	-
Omphalocele	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Omphalitis	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-
Osteomyelitis	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Otitis interna	2	-	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-
Paralysis	36	-	9	5	10	6	2	4	25	11	-	1	-
— generalis	2	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-
Pemphigus	4	-	4	-	-	-	-	-	2	2	-	2	-
Peritonæitis (vide Puerperium)	199	1.4	65	23	35	23	43	10	103	96	-	4	4
Pernio	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-
Phlebitis	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1
Phlegmone, Abscessus	49	-	11	5	12	9	4	8	27	22	-	5	4
Pleuritis	85	-	28	6	17	15	12	7	50	35	-	-	2
Pneumonia (vide Puerperium)	1081	7.7	405	126	177	135	143	95	583	496	2	63	53
— catarrhalis	29	-	28	-	1	-	-	-	14	15	-	6	7
— chronica	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Psoriasis	2	-	1	1	-	-	-	-	2	-	-	1	-
Puerperium:													
Abortus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Anæmia	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Dystokia	30	-	3	-	7	15	2	3	-	30	-	-	-
Ecclampsia gravid. & parturient.	25	-	8	2	3	2	6	4	-	25	-	-	-
Embolia	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Febris puerperalis	160	1.2	48	12	35	26	18	21	-	160	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	14	-	5	2	1	-	4	2	-	14	-	-	-
— ventriculi	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Mania puerperalis	2	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
Nephritis	2	-	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Peritonæitis	5	-	1	1	-	2	-	1	-	5	-	-	-
Phlegmasia alba dolens	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Pneumonia	2	-	1	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-
Ruptura uteri	6	-	4	-	1	-	-	1	-	6	-	-	-
Scorbutus	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	8	-	4	-	-	1	-	3	-	8	-	-	-

ger i Norge i 1878.

Fordeling paa Alder (par âge).																								Alder er opgivet for
1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
27	25	2	6	3	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	97
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-	5	-	4	-	2	-	2	-	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	2	-	4	-	-	-	-	-	10
3	5	6	2	3	5	8	3	21	10	11	18	19	17	23	22	20	15	14	8	2	3	-	-	239
5	4	1	-	1	-	-	-	9	2	6	5	13	3	14	5	10	3	7	4	2	2	-	-	102
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	1	2	2	1	-	-	-	1	3	-	-	-	-	17
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	1	6	1	9	4	2	3	3	1	-	-	36
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	4
7	10	5	5	8	7	5	12	17	11	17	11	9	11	13	10	11	9	5	5	1	2	-	-	199
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	1	1	1	1	1	-	2	2	-	4	6	2	2	1	5	2	3	3	1	2	-	-	49
1	4	1	2	1	1	4	5	12	7	6	2	5	5	10	3	8	4	2	-	-	-	-	-	85
68	58	20	5	6	8	13	7	40	25	32	34	75	45	92	60	85	86	60	80	17	31	-	4	1067
6	5	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	28
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	14	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
-	-	-	-	-	-	-	1	-	15	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	2	-	71	-	72	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	4	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel XLIX (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Sum.	De vigtigste Dødsaarsagers Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager i pCt.	Fordeling paa Stifter. (par diocèses.)						Fordeling paa Kjøn. (par sexe.)			0—1 Aar.	
			Christiania.	Hamar.	Christiansand.	Bergen.	Trondhjem.	Tromsø.	Mandkj.	Kvindekj.	Uopgivet.	Mandkj.	Kvindekj.
Purpura	3	-	-	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-
Pustula maligna	3	-	-	1	1	-	-	1	2	1	-	-	-
Pyæmia	44	-	12	6	4	5	13	4	32	12	-	1	1
Pyelitis	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
Rachitis	47	-	26	3	6	5	6	1	35	12	-	11	3
Rheumatismus chronicus	4	-	1	1	-	-	2	-	4	-	-	-	-
Ruptura cordis	5	-	2	1	1	-	1	-	3	2	-	-	-
— intestinorum	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	10	-	2	2	4	2	-	-	8	2	-	-	-
Scarlatina	819	5.8	107	177	121	83	219	112	431	388	-	50	45
Sclerema	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
Scorbutus	4	-	-	-	2	-	-	2	3	1	-	-	-
Scrophulosis	60	-	23	3	20	6	7	1	28	32	-	3	2
Splenitis chronica	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Stenosis laryngis	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Stomacace gangrænosa	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Stomatitis	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Strictura oesophagi	6	-	1	-	-	2	2	1	2	4	-	-	-
Struma	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Syphilis	64	-	36	4	10	2	3	9	30	34	-	27	20
Tabes dorsalis	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
Tetanus & Trismus neonator	26	-	14	2	3	3	3	1	20	6	-	8	2
Tuberculosis pulmonum (vide Puerperium)	2236	15.9	841	157	631	245	265	97	1058	1175	3	18	11
Tuberculosis alior. organor.	40	-	17	5	10	3	3	2	22	18	-	1	-
— miliaris acuta	9	-	8	-	-	-	1	-	3	6	-	-	-
Tumores	3	-	1	1	1	-	-	-	-	3	-	-	-
— uteri	2	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Tussis convulsiva	342	2.4	84	39	46	75	71	27	158	184	-	68	88
Typhlitis, Peri-	5	-	4	-	1	-	-	-	1	4	-	-	-
Typhus exanthematicus	11	-	-	7	-	-	-	4	7	4	-	-	-
Ulcera intestinorum	3	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Ulcus ventriculi	18	-	6	2	1	4	5	-	9	9	-	-	-
Uræmia	14	-	3	2	4	1	1	3	10	4	-	-	-
Variolæ	2	-	-	1	1	-	-	-	-	2	-	-	1
Vitia organica abdominis	149	1.1	44	19	33	28	15	10	63	86	-	1	-
— — cerebri	80	-	32	4	20	7	13	4	46	34	-	1	2
— — conformationis	15	-	7	1	2	1	2	2	7	8	-	7	8
— — cordis	383	2.7	185	48	54	44	40	12	176	207	-	4	1
— — hepatis	27	-	9	7	4	2	4	1	21	6	-	-	-
— — ventric. & canal. intest.	33	-	4	2	12	8	5	2	19	14	-	-	-
Vulnera	18	-	5	2	4	4	-	3	17	1	-	-	-
Causæ aliæ[1])	9	-	5	-	-	2	1	1	5	4	-	1	2
Tilsammen	14096	-	5149	1410	2783	1947	1855	952	7161	6922	13	1285	1042

[1]) Asphyxia (Suffocatio) 2 Md.: 1 (1—5 Aar), 1 Alder uopg.; 3 Kv.: 2 (1—5 Aar), 1 (80—90
1 Md. (1—5 Aar). Ulcus cruris 1 Md. (80—90 Aar).

ger i Norge i 1878.

Fordeling paa Alder (par âge).																								Alder er opgivet for
1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.		
Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	Mandkj.	Kvindekj.	
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
1	-	-	-	1	1	3	-	4	6	9	1	4	2	5	-	1	1	2	-	1	-	-	-	44
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
21	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	2	-	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	10
255	227	94	97	25	13	3	2	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	816
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
14	19	5	8	3	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	60
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
1	5	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	62
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
1	1	-	-	1	-	-	1	5	1	1	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
31	45	14	38	23	68	98	135	372	361	193	221	131	130	118	97	48	48	10	18	1	2	-	-	2231
3	-	1	3	3	2	2	1	6	6	3	2	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39
-	-	-	-	-	-	1	4	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
76	83	10	13	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	341
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5
-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	10
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	1	2	3	1	1	2	1	3	-	-	-	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	3	-	1	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	1	1	-	1	2	3	2	8	7	4	3	21	12	17	19	16	14	14	1	1	-	-	149
1	-	1	1	1	-	2	3	1	2	7	5	7	10	15	2	7	3	2	5	-	1	-	-	79
1	-	7	8	7	9	11	9	21	30	25	20	19	13	24	43	24	32	28	31	5	11	-	-	15
-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	1	10	2	3	2	-	-	-	-	383
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	3	3	3	4	6	2	4	2	-	1	-	-	26
-	-	-	1	1	-	1	-	4	-	4	-	4	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	33
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	18
1041	957	320	322	202	201	261	279	733	758	496	586	522	481	669	541	665	578	583	647	297	415	35	84	14000

Aar). Convulsiones 1 Kv. (30—40 Aar). Dentitio difficilis 1 Md. (1—5 Aar). Helminthiasis

Kjendte Dødsaarsager

(Causes de décès dans

Tabel L. Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Christiania By.	Drøbak.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Aasgaarstrand.	Horten.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Abscessus glandulæ thyroideæ	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	17	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmia	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— perniciosa	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	55	32	-	-	2	-	1	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia cerebri	182	38	3	1	4	1	9	7	1	3	1	-	-	4	-	2	1	-	2	-	1	3	2
— pulmonum	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis deformans	6	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Arthrocace	25	14	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Asthma	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	5	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia infantum	88	26	-	4	-	-	-	-	-	3	-	3	-	1	1	-	4	-	-	-	-	-	-
Bronchitis acuta	398	156	1	3	4	10	7	42	1	8	2	4	-	7	1	2	4	3	4	-	1	3	3
— chronica	162	48	-	1	2	1	7	20	-	8	1	-	-	2	3	3	1	-	-	-	-	1	3
Cancer	258	87	2	4	-	6	8	16	-	5	1	-	1	2	6	2	8	1	-	-	1	2	4
Carditis-, Endo-, Peri	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Caries, Necrosis Periostitis	8	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cellulitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	122	59	-	-	-	4	9	20	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	2	-
Cirrhosis hepatis	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	10	3	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Commotio cerebri	9	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Contusio	5	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Convulsiones infantum	230	67	1	3	3	5	12	21	-	2	1	-	-	1	1	2	2	-	-	-	1	1	1
Corpus alienum laryngis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cystitis	18	3	-	-	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Debilitas congenita	162	59	1	-	1	-	5	29	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-
— senilis	266	39	5	2	4	5	11	8	1	8	2	9	-	1	3	-	5	1	-	-	2	5	2
Diabetes	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	369	153	1	4	4	8	9	10	1	1	-	-	-	4	5	3	5	4	4	-	-	1	3
— chronica	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtheritis faucium	39	10	-	-	1	4	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	-	-
Dysenteria	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecclampsia gravid. (vide Puerperium	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcor.	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	9	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

i Byerne i 1878.

les villes en 1878).

Fordeling paa Byerne.

Brevik.	Stathelle og Langesund.	Kragerø.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christiansand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Aalesund.	Molde.	Christiansund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
																						1										
																			3			1	2						1	2		
			3																1													
	3	5					1	10	1	3	3		3	2	3			1	5	1			3				1			1	1	
																			29	2		6	16	1	2			4	3		1	
																			1													
																			1													
					2			1											2									1			1	
								1																								
			2					6		3					3				17	3		1	4				5			2		
3	1	2	1	1	2		3	16	4	3			1		22	3	3	8	20	1		5	19	2	1	4		1		2	3	1
4	1	4	1	1		2	1	4	3	2	1				5				24	1		2	5									
1	1		2		1	1		9	2	2				1	7		1	1	31	1		7	23	1	1			1	4	2	1	1
			1					1																								
																			1				3			1						
									1								1		10	2		2	4	1	1			1				
			1																				1									
		1		1			2	20	1					1	5			2	35	1		10	24				2		1			
		1						1							1				2		1	1	2									
		3	1	1	1	3	1		1						1				20		3	2	21	1					1			
3	2	4	3	1	2	6		16	9		3				2	1	2		51	4	3		39	1				1				
					1										2																	
		3	2		7	4		18	2	3	1		6	4	12	1	1	1	47	2		1	22	1			2		4	3	2	
																			1													
					1			3					1						2				1									6
															1				1										1			
																			36				1				1					
								2															1									

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel L (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Christiania By.	Drøbak.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Aasgaarstrand.	Horten.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Emphysema	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis, Hyperæm. cerebri	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Enteritis, Gastro-	61	13	-	-	-	-	1	5	-	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	3	-	-
Epilepsia	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	21	5	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
Febris puerperalis (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris rheumatica	22	8	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
— typhoides, Ileotyphus	120	8	-	-	-	3	2	33	2	2	1	1	-	1	3	-	7	-	8	-	-	1	1
Fistula stercorea	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	27	12	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Furunculosis	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gangræna	15	7	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— pulmonum	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis —	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-
— chronica	23	3	-	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	8	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— uteri (vide Puerperium)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
— viarum uriniferarum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Hernia	14	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	14	3	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Hydrops	49	10	-	-	2	2	1	-	-	2	-	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Hydrothorax	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	8	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania	24	13	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio carb. kalic.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— oxydi carbonici	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	6	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Leucæmia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerper. (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	178	60	-	-	4	1	3	17	1	-	1	-	-	-	1	1	3	-	1	2	-	1	-
— cerebro-spin. epidem.	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— spinalis, Myelitis	12	7	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— tuberculosa	262	80	2	2	-	2	3	-	1	3	3	-	1	3	4	-	3	-	-	-	1	6	4

ger i Byerne i 1878.

Fordeling paa Byerne.

Brevik.	Stathelle og Langesund.	Kragerø.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christiansand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Aalesund.	Molde.	Christiansund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	23	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	1	-	4	-	6	-	-	1	13	5	-	1	9	-	-	-	-	-	1	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	2	-	-	1	1	-	-	-	5	1	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	6	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	2	1	6	-	-	4	31	5	-	1	12	-	-	2	-	-	1	2	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	1	1	4	3	1	5	2	28	7	2	2	-	-	-	28	1	-	1	23	-	-	9	10	-	4	2	-	-	5	3	-	2

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel L (Forts.). Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Christiania By.	Drøbak.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Aasgaarstrand.	Horten.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Morbilli	52	3	-	-	-	-	6	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Morbus maculos Werlh	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	11	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— viarum uriniferarum	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis,Morb. Brighti	96	31	-	1	-	3	3	12	1	1	1	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	2	-
Obstructio, Ileus	30	13	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Oedema glottidis	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
— pulmonum	11	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Otitis interna	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis	18	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Pemphigus	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis (vide Puerp.)	66	17	-	1	1	2	2	2	-	2	-	-	-	1	-	-	2	-	2	-	1	-	1
Phlegmone, Abscessus.	15	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Pleuritis	23	10	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Pneumonia (vide Puerp.)	408	93	1	1	9	8	14	20	-	20	-	3	-	5	7	5	8	2	-	-	1	11	4
— catarrhalis	28	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Psoriasis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium:																							
Abortus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dystokia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecclampsia	15	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Embolia	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	53	10	-	1	-	4	1	5	-	-	-	1	-	-	2	-	2	2	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pustula maligna	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	14	5	1	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Rachitis	36	18	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatismus chronic.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	225	33	-	-	4	15	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	15	8
Sclerema	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scorbutus	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scrophulosis	27	10	-	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ger i Byerne i 1878.

Fordeling paa Byerne.

Brevik.	Stathelle og Langesund.	Kragerø.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christiansand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesnæshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Aalesund.	Molde.	Christiansund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
-	-	-	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	-	-	1	1	-	4	-	-	2	-	-	-	8	-	-	-	7	-	1	-	6	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-	-	5	1	-	-	6	1	-	3	7	-	1	-	-	-	-	-	-	1
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
3	-	5	3	1	1	2	2	8	2	2	1	-	2	-	18	-	-	4	44	16	9	15	25	1	3	-	1	2	10	8	4	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2	1	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	4	2	-	1	3	1	-	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	2	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	24	15	-	-	1	-	4	33	27	-	5	5	-	-	13	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjendte Dødsaarsa-

Tabel L (Forts.).

Dødsaarsag. (Causes de décès).	Tilsammen.	Christiania By.	Drøbak.	Moss.	Sarpsborg.	Fredrikstad.	Fredrikshald.	Drammen.	Hønefos.	Kongsberg.	Svelvik.	Holmestrand.	Aasgaarstrand.	Horten.	Tønsberg.	Sandefjord.	Laurvik.	Kongsvinger.	Hamar.	Gjøvik.	Lillehammer.	Skien.	Porsgrund.
Stomacace	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stomatitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strictura oesophagi	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis	43	22	-	-	-	2	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tabes dorsalis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus & Trismus	14	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulmonum	1054	328	1	3	13	24	26	49	1	11	3	4	-	17	9	5	20	-	1	-	2	21	9
— alior. organ.	16	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-
— miliaris acuta	8	7	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumores	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— uteri	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	126	21	-	-	5	6	6	9	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-
Typhilitis —	4	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcera intestinorum	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcus ventriculi	11	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uræmia	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. abdominis	45	14	-	-	1	-	2	2	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
— — cerebri	37	17	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
— — conformationis	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cordis	190	73	-	-	4	3	9	10	-	5	2	-	-	1	3	2	6	-	-	-	2	2	3
— — hepatis	4	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — ventriculi & canalis intest.	9	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vulnera	8	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Causæ aliæ	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	6223	1894	20	34	73	132	185	378	16	117	20	33	4	69	70	30	104	13	29	4	27	91	63

ger i Byerne i 1878.

Fordeling paa Byerne.

Brevik.	Stathelle og Langesund.	Kragerø.	Østerrisør.	Tvedestrand.	Arendal.	Grimstad.	Lillesand.	Christiansand.	Mandal.	Farsund.	Flekkefjord.	Sogndal.	Ekersund.	Sandnæs.	Stavanger.	Skudesneshavn.	Kopervik.	Haugesund.	Bergen.	Aalesund.	Molde.	Christiansund.	Trondhjem.	Levanger.	Stenkjær.	Namsos.	Mosjøen.	Bodø.	Tromsø.	Hammerfest.	Vardø.	Vadsø.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	3	1	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	2	15	6	5	6	12	7	58	14	7	8	2	4	8	59	-	2	13	128	4	3	17	78	-	5	7	2	2	14	3	4	3
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	26	13	-	6	23	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	1	-	-	1	4	1	1	-	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	2	1	1	-	-	4	-	1	-	1	1	-	5	-	-	-	24	-	2	1	13	-	1	2	-	-	1	1	-	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	21	68	43	17	51	45	23	246	55	30	27	4	27	19	248	23	12	46	795	70	28	138	476	10	26	29	18	10	79	47	21	26

Opgaver over Kjøn og Alder for

(Causes des décès dans

Tabel LI. Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Til-sammen.	Kjøn:		0—1 Aar.		1—5 Aar.		5-10 Aar.	
		Mandkjøn.	Kvindekj.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Abscessus gland. thyroideæ	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Alcoholismus	17	15	2	-	-	-	-	-	-
Anæmia	6	1	5	-	-	-	1	-	-
— perniciosa	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Aneurysma	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Angina membranacea	55	26	29	2	5	20	22	3	2
Apoplexia cerebri	182	93	89	1	-	-	-	-	-
— pulmonum	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis deformans	6	3	3	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	25	15	10	1	1	2	3	3	1
Asthma	3	2	1	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	5	3	2	3	2	-	-	-	-
Atrophia infantum	88	49	39	46	38	3	1	-	-
Bronchitis acuta	398	200	198	135	103	42	67	4	3
— chronica	162	70	92	6	2	2	4	-	-
Cancer	258	114	144	-	-	2	-	1	-
Carditis, Endo-, Peri-	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Caries, Necrosis, Periostitis	8	7	1	-	-	1	-	-	-
Cellulitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	122	73	49	60	36	10	10	-	-
Cirrhosis hepatis	5	5	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	10	6	4	1	-	2	2	-	-
Commotio cerebri	9	4	5	-	-	-	1	1	2
Contusio	5	4	1	-	-	1	-	-	-
Convulsiones infantum	230	132	98	118	84	14	12	-	2
Corpus alienum laryngis	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Cystitis	18	16	2	-	-	1	-	-	-
Debilitas congenita	162	102	60	102	60	-	-	-	-
— senilis	266	77	189	-	-	-	-	-	-
Diabetes	6	3	3	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	369	198	171	139	126	46	31	2	1
— chronica	5	1	4	-	1	-	1	1	-
Diphtheritis faucium	39	16	23	2	3	11	12	2	4
Dysenteria	3	1	2	-	-	-	1	-	-
Dystokia (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ecclampsia gravidarum (vide Puerperium)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elephantiasis Græcorum	38	25	13	-	-	-	-	-	-
Embolia (vide Puerperium)	9	6	3	-	-	-	-	-	-
Emphysema	4	2	2	-	-	-	-	-	-
Empyema	6	5	1	-	-	-	-	-	-
Encephalitis, Hyperæmia cerebri	2	-	2	-	-	-	1	-	-

Dødsaarsagerne i Byerne i 1878.

les villes en 1878.)

Fordeling paa Alder.

10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	3	-	5	-	2	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	1	3	5	13	5	12	6	22	32	30	27	10	11	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
3	1	-	2	2	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2	1	-	2	2	3	2	1	-	-	3	6	6	4	7	2	3	-	-
-	-	-	-	1	1	-	3	3	3	10	7	19	25	24	36	5	9	-	2
-	-	-	-	-	2	4	9	19	25	40	35	39	46	7	23	1	4	1	-
-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	2	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	7	1	4	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	3	35	67	35	98	1	20
1	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	1	1	2	3	-	1	4	2	2	1	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	4	2	5	3	7	5	3	1	1	-	2	2	-	-	1	-
-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Opgaver over Kjøn og Alder for

Tabel LI (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Til-sammen.	Kjøn:		0—1 Aar.		1—5 Aar.		5—10 Aar.	
		Mandkjøn.	Kvindekj.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Enteritis, Gastro-	61	27	34	18	22	2	6	-	2
Epilepsia	11	10	1	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	21	7	14	2	8	2	2	-	1
Febris puerperalis (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Febris rheumatica	22	9	13	-	-	-	1	1	1
— typhoides, Ileotyphus	120	63	57	-	-	2	1	6	5
Fistula stercorea	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Fractura ossium	27	19	8	-	1	2	1	-	-
Furunculosis, Carbunculus	4	1	3	-	2	-	-	-	-
Gangræna	15	6	9	-	-	-	1	-	-
— pulmonum	4	4	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis	5	1	4	1	2	-	-	-	-
— chronica	23	12	11	-	1	-	-	-	-
Hæmorrhagia	4	1	3	-	1	-	-	-	-
— pulmonum	8	7	1	-	-	-	-	-	-
— umbilicalis	2	1	1	1	1	-	-	-	-
— uteri (vide Puerperium)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
— ventriculi	7	2	5	-	-	-	-	-	-
Hepatitis	6	5	1	-	-	-	-	-	-
Hernia	14	7	7	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	14	13	1	10	-	3	1	-	-
Hydrops	49	22	27	-	-	2	1	3	2
Hydrothorax	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Icterus	8	5	3	3	2	-	-	-	-
Insania	24	7	17	-	-	-	-	-	-
Intoxicatio carbonat. kalici	1	-	1	-	-	-	-	-	-
— oxydi carbonici	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Laryngitis	6	2	4	2	1	-	3	-	-
Leucæmia	1	1	-	-	-	1	-	-	-
Mania puerperalis (vide Puerp.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melæna	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Meningitis	178	105	73	19	13	44	32	17	11
— cerebro-spin. epidemica	4	2	2	-	1	1	-	1	-
— spinalis, Myelitis	12	6	6	-	-	-	1	-	1
— tuberculosa	262	154	108	42	34	82	43	20	19
Morbilli	52	22	30	8	10	11	16	1	3
Morbus maculos. Werlhofii	2	-	2	-	-	-	-	-	1
— ovarii	11	-	11	-	-	-	-	-	-
— viarum uriniferarum	3	3	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis, Morbus Brighti (vide Puerperium)	96	52	44	1	-	1	3	4	1
Obstructio alvi, Ileus	30	18	12	4	2	1	2	2	-
Oedema glottidis	3	2	1	1	1	1	-	-	-
— pulmonum	11	5	6	-	-	-	-	-	-

Dødsaarsagerne i Byerne i 1878.

Fordeling paa Alder.

10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
1	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1	2	1	-	-	1	1	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	2	1	3	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	2	2	3	-	2	1	-	1	1	1	1	2	1	-	-	-	-
7	4	9	9	22	11	9	13	2	5	3	7	3	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	4	-	6	-	5	1	1	1	-	-	1	-	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	4	2	2	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	2	-	1	1	4	3	2	2	3	1	-	1	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	-	1	-	1	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	1	2	3	-	-	2	2	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	2	1	-	-	-	-	1	3	4	7	4	2	3	9	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	1	3	2	4	2	6	-	2	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	5	3	2	4	5	4	1	2	-	3	2	1	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
5	6	2	1	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	2	-	3	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	2	3	-	10	5	5	8	5	6	13	9	5	5	2	1	1	2	-	-
1	-	-	-	-	1	1	3	1	-	3	2	3	1	2	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	4	2	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Opgaver over Kjøn og Alder for

Tabel LI (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Tilsammen.	Kjøn:		0–1 Aar.		1–5 Aar.		5–10 Aar.	
		Mandkjøn.	Kvindekj.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Otitis interna	1	1	-	-	-	1	-	-	-
Paralysis	18	11	7	1	-	-	-	-	-
Pemphigus	2	1	1	1	-	-	-	-	-
Peritonæitis (vide Puerperium)	66	29	37	3	2	4	7	-	1
Phlegmone, Abscessus	15	8	7	3	3	-	-	-	1
Pleuritis	23	14	9	-	1	2	1	-	-
Pneumonia (vide Puerperium)	408	205	203	40	38	37	35	5	2
— catarrhalis	28	14	14	6	7	6	4	-	-
Psoriasis	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Puerperium:									
Abortus	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Dystokia	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ecclampsia gravid. & parturient.	15	-	15	-	-	-	-	-	-
Embolia	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Febris puerperalis	53	-	53	-	-	-	-	-	-
Hæmorrhagia uteri	5	-	5	-	-	-	-	-	-
Mania puerperalis	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Nephritis	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Peritonæitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Pneumonia	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Ruptura uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Puerperium (Causa ignota)	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Pustula maligna	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	14	10	4	1	1	-	-	-	-
Rachitis	36	24	12	6	3	16	8	1	1
Rheumatismus chronicus	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Sarcoma, Osteo-	3	2	1	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	225	111	114	5	12	78	71	22	27
Sclerema	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Scorbutus	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Scrophulosis	27	12	15	1	2	7	7	2	4
Stomacace gangrænosa	1	-	1	-	-	-	-	-	1
Stomatitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Strictura oesophagi	4	1	3	-	-	-	-	-	-
Syphilis	43	20	23	19	14	1	4	-	-
Tabes dorsalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus & Trismus neonator	14	10	4	5	2	1	1	-	-
Tubercul. pulmon. (vide Puerp.)	1 054	503	548	12	10	24	35	10	25
— aliorum organorum	16	7	9	-	-	1	-	-	2

Dødsaarsagerne i Byerne i 1878.

Fordeling paa Alder.

10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	1	4	3	2	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
2	2	1	2	7	6	4	5	1	2	2	3	5	3	-	2	-	2	-	-
1	-	-	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	2	3	1	3	1	3	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-
3	1	2	-	16	10	11	12	25	17	23	19	23	24	16	30	4	15	-	-
-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	1	-	9	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	19	-	28	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	2	2	1	2	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	2	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	29	38	50	157	137	103	103	61	68	60	50	20	26	5	14	-	1	-	-
2	1	1	-	-	3	2	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Opgaver over Kjøn og Alder for

Tabel LI (Fortsættelse). Dødsaarsag. (Causes de décès.)	Til-sammen.	Kjøn:		0–1 Aar.		1–5 Aar.		5–10 Aar.	
		Mandkjøn.	Kvindekj.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Tuberculosis miliaris acuta.	8	3	5	-	-	-	-	-	-
Tumores	1	-	1	-	-	-	-	-	1
— uteri	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	126	63	63	29	27	31	33	2	3
Typhlitis, Peri-	4	1	3	-	-	-	-	-	1
Ulcera intestinorum	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Ulcus ventriculi	11	3	8	-	-	-	-	-	-
Uræmia	6	6	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica abdominis	45	15	30	1	-	1	-	1	1
— — cerebri	37	22	15	1	2	-	-	-	1
— — conformationis	8	3	5	3	5	-	-	-	-
— — cordis	190	93	97	4	1	-	-	3	1
— — hepatis	4	2	2	-	-	-	1	-	-
— — ventric. & canal. intest.	9	5	4	-	.	-	-	-	-
Vulnera	8	8	-	-	-	-	-	-	-
Causæ aliæ[1]	7	3	4	1	2	1	1	-	-
Tilsammen	6 223 [2]	3 100	3 120	872	697	523	491	118	134

[1]) Asphyxia: 1 Mand 0—1 gl. Aar, 2 Kvinder, hvoraf en mellem 0—1 Aar og en mel- Dentitio difficilis: 1 Kv. 1—5 Aar gl. i Bergen. Suffocatio: 1 Kv. 0—1 Aar gl. i Bergen. Alder uopgivet.

Dødsaarsagerne i Byerne i 1878.

Fordeling paa Alder.

10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.		80—90 Aar.		90—100 Aar.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	1	3	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1	2	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	4	1	2	-	6	-	7	6	4	5	6	-	-	-	-
-	-	1	1	2	1	5	3	3	2	6	-	2	2	2	2	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	3	6	7	19	16	3	11	3	14	18	15	18	13	21	3	5	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	3	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	2	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
67	69	82	89	270	279	223	245	208	186	248	207	231	245	183	278	69	172	3	25

lem 80—90 Aar gl. i Christiania. Ulcus cruris: 1 Mand 80—90 Aar gl. i Christiania. Helminthiasis: 1 Md. 1—5 Aar gl. i Trondhjem. — [2]) For 3 er Kjøn og Alder, for 6 er

De af Lægerne behandlede Tilfælde af epidemiske Sygdomme fordelte paa Lægedistrikter og Maaneder.

De i følgende Tabeller optagne romerske Tal betegne de enkelte Amter saaledes som paa Indholdsfortegnelsen (Side III) anført.

De af Lægerne meddelte Opgaver over Tilfældenes Fordeling paa Lægedistrikter og Maaneder omfatte ikke alle behandlede Tilfælde.

Forsaavidt der haves Opgave, ere de behandlede Tilfælde i nedenstaaende Tabeller ogsaa fordelte paa By- og Landdistrikt, under hvilket sidste der dog i enkelte Tilfælde er indbefattet de (mindre) Byer i vedkommende Landdistrikt, hvorfra saadanne Maanedsopgaver savnes.

Tabel LII. a. Exanthematisk Typhus.

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VII.	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	17	8
	Faaberg	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
XVII.	Namsos	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Lødingen	-	-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Ibestad	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	4
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
	Loppen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	11	6
	Vardø	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Vadsø	-	-	-	2	1	-	-	1	1	2	-	-

b. Typhoidfeber.

I.	Christiania	9	1	4	15	6	6	12	15	45	11	6	9
II.	Aker	-	1	-	5	4	1	5	-	5	1	1	1
	Ullensaker	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
	Høland	-	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	1
	Follo	10	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1
III.	Eidsberg	1	1	2	2	-	1	2	2	-	-	-	-
	Moss	2	-	-	-	1	1	8	4	1	-	-	1
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	1	9	4	2	1	-	4	2	-	1	-	1
	Landdistrikt	3	9	8	7	-	1	6	5	4	3	5	1
	Fredrikshald	5	1	-	-	-	2	1	1	-	2	1	2
IV.	Buskeruds Landfysikat:												
	Drammen	6	4	80	95	77	46	32	16	11	21	9	5
	Landdistrikt	3	1	4	5	3	1	8	5	5	1	1	3
	Ringerike	4	1	2	5	4	2	2	3	4	11	-	3
	Modum	3	3	5	7	7	8	5	7	2	-	3	1
	Hallingdal	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). b. Typhoidfeber (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Sandsvær:												
Kongsberg	1	-	-	-	1	2	4	7	2	1	2	3
Landdistrikt	1	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rollag	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
Horten	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Landdistrikt	6	5	3	1	5	-	-	1	1	2	-	-
Hof:												
Svelvig	-	1	-	1	2	-	-	-	1	-	-	3
Landdistrikt	-	1	-	3	3	-	13	3	6	2	7	8
Laurvik	7	1	-	2	3	-	1	12	10	13	4	3
VI. Solør og Odalen	-	-	-	-	9	-	-	-	4	3	-	-
Hedemarken:												
Landdistrikt	8	12	5	-	-	6	1	2	9	12	10	4
Hamar	3	-	2	-	1	1	2	-	7	16	4	9
Søndre Østerdalen	1	-	-	-	5	13	1	-	-	-	-	2
Rendalen	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tønset	-	-	-	-	-	8	2	-	-	-	1	3
VII. Søndre Valders	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Toten	3	1	2	1	7	3	6	4	1	11	3	4
Faaberg	1	2	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Ringebo	-	-	1	10	4	-	-	-	-	1	-	-
Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1
VIII. Skien:												
Skien	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Porsgrund	-	-	-	-	-	2	-	2	1	1	3	-
Landdistrikt	6	-	3	1	-	2	1	5	7	3	-	3
Kragerø	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	1	2
Holden	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Sauland	-	-	1	5	2	-	-	1	-	-	-	-
Laardal	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	-	-	-	-	-	1	1	1	-	7	2	-
Landdistrikt	4	6	8	2	-	3	1	1	-	1	1	5
Arendal	6	5	7	3	7	1	1	6	6	5	5	2
Vestre Nedenæs:												
Lillesand	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Landdistrikt	-	3	2	1	2	1	-	1	1	4	2	-
Aamli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
X. Christiansands Stadsfys.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Oddernæs	1	-	1	-	-	-	-	1	2	4	10	6
Undal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lyngdal	13	7	2	3	4	2	1	5	8	4	15	10
Flekkefjord	1	9	1	2	-	1	1	1	-	-	3	1
XI. Ekersund	2	2	1	5	4	1	1	-	1	3	1	-
Sandnæs	2	1	2	1	-	-	4	1	2	3	1	6
Stavanger	4	4	3	-	-	1	2	1	9	2	1	7

Tabel LII (Forts.). b. Typhoidfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Finnø	-	1	2	1	2	5	2	3	1	-	1	1
	Sand	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Karmøen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	1	-	2	-	-	5	2	3	1	1	1
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	8	4	-	2	5	7	4	3	-	1	1
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	2	1	-	6	-	-
	Ytre —	-	-	-	1	6	-	-	-	-	4	6	3
	Vos	2	5	11	3	6	3	11	3	2	1	3	16
	Søndre Midthordland	1	-	3	6	-	-	-	1	-	-	-	-
	Nordre —	10	11	3	8	5	4	2	2	8	7	18	8
	Indre Nordhordland	3	-	8	2	4	2	-	-	13	4	3	2
	Ytre —	6	8	-	-	-	-	3	3	1	-	-	-
XIII.	Bergen	15	4	15	8	9	3	19	4	10	7	15	13
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3
	Lyster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Indre Sogn	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Midtre —	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	2	2	3	-	4	1	-	-	-	3	5	5
	Ytre Søndfjord	-	1	-	2	-	-	-	-	-	1	3	-
	Indre —	-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-	2
	Kinn	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Nordfjordeidet	-	1	1	1	2	-	-	-	3	4	10	5
	Indre Nordfjord	8	2	4	6	3	1	1	1	1	12	2	1
XV.	Vestre Søndmøre	1	1	1	1	1	-	-	-	3	-	-	3
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Østre —	6	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	3
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-
	Nordre Søndmøre	3	4	10	12	8	5	4	5	6	5	1	3
	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	1
	Ytre —	4	9	2	-	3	-	-	-	-	3	-	1
	Søndre Nordmøre	7	-	4	6	3	-	1	-	3	5	7	2
	Sundal	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	-	3	-	-	-	-	1	-	1	1	7	-
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	4	3	1	-	1	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	7	2	1	1	5	6	7	4	2	3	1	4
	Strinden	5	-	3	-	1	1	-	4	3	1	-	-
	Røros	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	3	-
	Guldal	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	3	-
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
	Orkedal	-	6	3	2	1	3	3	1	1	1	-	2
	Søndre Fosen	-	2	4	4	2	2	2	1	1	4	-	-
	Ytre —	1	-	-	-	-	-	-	1	2	4	-	-
	Indre —	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	3	7	1	9	-	5	7	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdalen	4	2	5	3	4	-	-	3	3	3	2	-
	Frosten	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	1	1	3	-	4	-	-	-	-	1

Tabel LII (Forts.). b. Typhoidfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Inderøen	3	-	4	2	1	-	1	-	-	1	2	1
	Stenkjær:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	-	1	4	3	4	-	-
	Grong	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-
	Namsos	-	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-
XVIII.	Alstahaug	4	-	-	-	-	-	2	-	-	2	1	5
	Vefsen	-	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	1	5	-	11	5	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	2	12	-	-	-	-	-	8	14
	Hadsel	3	2	6	3	8	1	-	-	-	-	-	-
	Sortland	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	2	-
	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Tromsø	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	6
	Lyngen	-	19	8	12	-	1	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest	5	2	1	4	2	-	-	2	-	1	1	-

c. Cerebrospinalmeningit.

IV.	Modum	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
VII.	Toten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	— Nordhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XIV.	Ytre Sogn	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2
XV.	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Strinden	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Opdal	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XVII.	Levanger:												
	Landdistrikt	1	5	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
	Inderøen	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Namdal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Brønø	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-
	Alstahaug	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ranen	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
XIX.	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Tromsø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). d. Barselfeber.

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I. Christiania	3	2	1	2	4	4	3	1	-	-	-	5
II. Aker	1	2	1	-	1	-	-	2	3	2	-	-
Ullensaker	1	4	-	-	2	-	-	1	-	1	1	1
Høland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Follo	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
III. Eidsberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1
Sarpsborg:												
. Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Fredrikstad	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Landdistrikt	4	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	2
Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-	1	-
IV. Buskeruds Landfysikat:												
Drammen	2	1	1	2	-	-	-	1	1	3	1	1
Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ringerike	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Modum	3	1	1	1	-	3	-	-	1	-	1	1
Hallingdal	-	-	-	2	-	-	2	-	1	2	-	-
Sandsvær:												
Kongsberg	-	1	1	1	1	-	-	-	1	1	1	-
Landdistrikt	1	-	2	2	-	-	1		-	-	-	1
Rollag	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Landdistrikt	4	-	1	2	2	-	-	1	-	3	5	-
Hof	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Laurvik	2	1	2	1	1	-	1	3	-	1	1	-
VI. Solør og Odalen	1	2	-	2	-	-	1	3	-	-	1	1
Hedemarken	3	2	2	-	1	-	2	3	1	3	4	-
Søndre Østerdalen	5	1	-	1	1	1	2	1	-	1	-	-
Trysil	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-
Rendalen	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
VII. Hadeland-Land	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Nordre Valders	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toten	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	2	1
Faaberg	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	2	-
Ringebo	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lesje	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
VIII. Skien:		-										
Skien	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrund	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1
Landdistrikt	-	-	2	-	1	-	-	-	2	-	1	1
Kragerø	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Hviteseid	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tinn	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	1

Tabel LII (Forts.). **d. Barselfeber** (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Landdistrikt	-	-	1	1	-	1	1	1	-	3	-	1
Arendal	2	1	1	-	1	-	1	2	-	-	1	2
Vestre Nedenæs:												
Grimstad	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Aamli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Sætersdalen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X. Christiansands Statsfys.	1	-	-	2	-	3	1	-	1	1	-	-
Oddernæs	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Lyngdal	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-
Flekkefjord	2	1	-	-	-	1	1	1	-	1	1	1
XI. Sandnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Stavanger	-	1	1	2	3	1	1	-	1	1	2	2
Finnø	-	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Karmøen	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	3
Haugesund	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	-
XII. Indre Søndhordland	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Ytre —	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ytre Nordhordland	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	-	1	2	-	2	1	-	1	-	-	-	-
XIV. Lærdal	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Indre Sogn	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ytre —	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indre Søndfjord	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kinn	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ytre Nordfjord	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-
Nordfjordeidet	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Indre Nordfjord	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
XV. Vestre Søndmøre	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Nordre Søndmøre	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Ytre Romsdal	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Søndre Nordmøre	-	-	-	1	1	-	1	2	2	-	1	-
Sundal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Nordre Nordmøre	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
XVI. Trondhjems By	2	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Selbo	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1
Orkedal	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
Søndre Fosen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Ytre —	-	1	1	-	2	1	-	2	-	-	1	-
Indre —	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Tabel LII (Forts.). d. Barselfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Frosten	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-
	Stenkjær:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Grong	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Namsos	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
	Ytre Namdal	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Brønø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Alstahaug	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vefsen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ranen	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Bodø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lødingen	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Hadsel	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-
	Sortland	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	1	-	-	2	-	-	2	-	1	2	1	-
	Ibestad	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lenvik	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Malangen	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø	1	-	2	-	-	1	1	1	-	-	-	-
	Lyngen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-
	Hammerfest	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Kistrand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

e. Børnekopper.

IV.	Buskeruds Landfysikat: Drammen	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-
V.	Laurvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
VI.	Hedemarken	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Stavanger	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XX.	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2

Tabel LII (Forts.). f. Vandkopper.

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I. Christiania	52	41	37	45	21	9	11	7	13	47	56	33
II. Aker	2	1	-	-	6	1	3	1	3	-	-	4
Ullensaker	-	-	3	4	4	-	1	-	-	2	3	2
Høland	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Follo	-	4	-	2	2	-	2	1	1	-	-	-
III. Eidsberg	-	4	7	2	-	-	-	1	-	1	2	4
Sarpsborg:												
Sarpsborg	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	2
Fredrikstad	2	4	1	-	-	-	-	-	-	3	5	5
Landdistrikt	3	4	-	6	2	-	4	3	3	4	1	3
Fredrikshald	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	22	11
IV. Buskeruds Landfysikat:												
Drammen	8	16	7	11	7	6	1	1	-	1	3	8
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Ringerike	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Modum	-	-	-	-	4	3	3	-	1	-	-	-
Sandsvær:												
Kongsberg	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	1	1	3	-	1	1	1	1	-	-	1	6
Horten	-	-	-	-	-	1	-	-	1	4	8	-
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-
Hof:												
Svelvik	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	1	2
Landdistrikt	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laurvik	1	-	3	-	-	1	-	-	-	3	1	1
VI. Hedemarken	1	-	-	3	1	3	10	2	4	6	8	2
Søndre Østerdalen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	4	-
Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Tønset	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
VII. Hadeland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Valders	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toten	4	-	1	4	-	3	-	-	-	3	1	-
Faaberg	1	-	4	15	12	8	16	17	-	-	-	3
Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
VIII. Skien:												
Skien	8	6	4	2	-	-	2	3	-	-	1	1
Porsgrund	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	-	1	3	3	2	-	-	-	1	-	-	-
Holden	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	1	-
Hviteseid	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Landdistrikt	-	6	-	2	-	4	6	3	9	2	-	-
Arendal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-

Tabel LII (Forts.). f. Vandkopper (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Lillesand	-	2	-	-	-	-	4	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Aamli	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	8	5	4	2	4	-	2	1	1	-	2	7
	Oddernæs	-	-	-	3	-	1	7	1	1	-	7	-
	Lyngdal	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Sandnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-
	Stavanger	9	1	3	1	-	3	2	-	-	2	6	12
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	1	1	-	-	3	-	-
XII.	Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	Indre Hardanger	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	3	-	2	-	-	-	-	5	-	1	-	-
	Nordre Midthordland	-	1	-	2	2	-	-	1	1	1	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	7	1	1	3	8	5	4	5	15	7	6	11
XIV.	Indre Sogn	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Midtre —	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
	Indre Nordfjord	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-
XV.	Indre Romsdal	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre	-	-	1	-	1	-	-	2	-	1	11	13
XVI.	Trondhjems By	10	5	6	6	2	6	3	1	1	5	7	4
	Strinden	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Selbo	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Orkedal	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Nordre Fosen	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	6	-
XVII.	Inderøen	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Stenkjær:												
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grong	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVIII.	Stegen	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Hadsel	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Lenvik	-	-	-	1	2	4	2	-	-	-	-	-
	Tromsø	-	3	-	1	1	-	3	5	4	-	4	2
XX.	Loppen	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest	2	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). g. Skarlagensfeber.

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I. Christiania	4	6	7	7	2	6	14	9	11	25	36	35
II. Aker	2	2	5	-	1	-	1	-	2	-	-	-
Ullensaker	13	29	11	1	2	2	-	-	-	-	-	-
Follo	4	2	6	11	3	-	1	-	-	-	-	-
III. Eidsberg	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	-	-
Moss	4	4	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Sarpsborg:												
Sarpsborg	-	-	-	-	-	1	2	6	-	-	1	-
Fredrikstad	8	10	5	6	4	2	-	4	1	7	7	10
Landdistrikt	37	25	9	18	8	18	26	2	7	6	-	6
Hvaløerne	-	-	-	-	24	-	-	5	-	-	-	7
Fredrikshald	-	-	-	5	13	-	-	1	11	38	35	59
IV. Buskeruds Landfysikat:												
Drammen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Landdistrikt	-	10	-	-	-	-	-	-	5	5	2	-
Ringerike	3	14	1	-	4	-	-	-	2	3	2	1
Modum	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Hallingdal	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Sandsvær:							-					
Kongsberg	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	1	-
Horten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Landdistrikt	-	-	-	-	5	4	2	-	-	-	1	-
Hof	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Laurvik	-	1	-	1	-	-	-	-	-	4	8	10
VI. Hedemarken	23	9	14	8	8	18	7	3	-	-	1	8
Søndre Østerdalen	5	-	-	-	-	2	-	1	3	3	-	-
Rendalen	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	2	-
Tønset	3	-	-	1	-	-	-	5	1	-	2	1
VII. Hadeland-Land	-	-	1	1	4	-	-	-	-	-	-	6
Søndre Valders	36	7	11	3	6	14	5	6	8	3	-	-
Nordre —	1	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Toten	33	29	30	13	6	9	2	4	12	14	9	5
Faaberg	13	19	25	35	27	39	16	22	26	24	19	15
Ringebo	1	4	11	3	4	2	8	1	-	-	-	-
Lom	-	8	20	10	25	25	23	28	8	33	33	35
Lesje	-	1	1	-	-	3	-	2	-	-	-	1
VIII. Skien:												
Skien	-	1	13	26	32	16	12	5	13	12	12	4
Porsgrund	8	3	-	3	3	7	7	1	1	6	6	7
Landdistrikt	3	1	1	5	31	1	1	4	8	-	4	47
Kragerø	20	5	32	17	11	7	7	1	-	7	10	5
Hvitseid	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	25

Tabel LII (Forts.). g. Skarlagensfeber (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tvedestrand	-	-	1	-	6	8	2	4	3	2	-	2
Landdistrikt	1	1	-	6	4	1	2	3	5	7	1	5
Arendal	4	-	2	4	4	3	3	3	5	3	2	3
Vestre Nedenæs:												
Grimstad	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lillesand	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	2	-	1	7	1	3	2	4	-	1	-	1
Aamli	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
X. Oddernæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
XI. Sandnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Stavanger	5	2	-	-	2	2	-	2	2	1	41	62
Sand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	8	4
Karmøen	-	-	-	7	52	47	21	2	10	8	21	14
XII. Indre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
Ytre —	-	-	7	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Ytre Hardanger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vos	-	-	-	-	6	2	10	14	-	-	9	1
Søndre Midthordland	10	-	6	8	16	27	13	-	-	5	19	-
Nordre —	5	1	1	-	-	-	15	20	5	-	4	-
Indre Nordhordland	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Ytre —	10	7	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-
XIII. Bergen	-	1	2	-	-	-	3	-	3	1	7	6
XIV. Lærdal	16	5	42	15	4	17	9	3	-	-	-	-
Lyster	18	6	5	4	1	2	-	-	-	-	-	-
Indre Sogn	7	16	17	14	9	2	-	-	-	-	-	-
Ytre —	14	9	6	6	1	-	-	-	-	3	-	-
Nordfjordeidet	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indre Nordfjord	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
XV. Østre Søndmøre	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Indre Romsdal	27	12	2	7	-	-	-	-	-	7	9	-
Ytre —	12	-	3	1	18	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Nordmøre	32	22	31	14	2	-	26	25	18	31	25	10
Nordre —	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
XVI. Trondhjems By	15	10	27	25	16	10	4	11	4	7	8	3
Strinden	4	5	2	4	5	9	4	6	2	-	-	4
Selbo	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Guldal	-	-	-	18	6	-	1	1	-	-	-	-
Orkedal	25	4	11	11	12	4	10	-	-	-	-	-
Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	6	3	-	-	-	-
Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	10	5	15	23	-
XVII. Stjørdal	18	2	-	-	-	4	1	-	-	5	16	23
Frosten	-	14	2	2	4	3	-	-	-	-	1	1

Tabel LII (Forts.). g. Skarlagensfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	1	6
	Landdistrikt	11	1	43	29	15	3	4	23	17	8	14	14
	Inderøen	-	1	1	2	16	8	11	3	6	4	-	5
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	4	4	4	5	5	-	-	-
	Landdistrikt	2	5	14	-	13	5	4	4	15	4	2	11
	Grong	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Namsos	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1	-	-
XVIII.	Brønø	-	2	-	-	-	-	-	2	9	7	5	6
	Ranen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
	Østlofoten	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	12	16	11	6	24	5	9	-	1
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lenvik	8	11	12	10	8	7	2	1	-	-	-	-
	Malangen	14	-	-	-	3	5	1	-	-	-	-	-
	Tromsø	32	23	21	4	7	3	5	2	5	-	4	3
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	11	10
XX.	Alten	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4
	Loppen	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3
	Tanen	-	-	-	-	6	17	14	3	2	-	-	-

h. Rødlinger.

II.	Høland	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
III.	Moss	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
IV.	BuskerudsLandfysikat:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
V.	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). h. Rødlinger (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IX. Østre Nedenæs:												
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Arendal	1	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-
Vestre Nedenæs:												
Grimstad	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillesand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Landdistrikt	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X. Christiansands Stadsfysikat	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lyngdal	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flekkefjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XI. Sandnæs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Stavanger	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	2
XII. Indre Hardanger	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
XIV. Indre Nordfjord	3	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI. Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Ytre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
XVII. Stenkjær:												
Stenkjær By	-	1	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Namsos	-	-	-	-	1	-	-	-	2	3	-	-
XVIII. Bodø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjærstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-
XIX. Tromsø	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	4	5
XX. Hammerfest	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

i. Mæslinger.

I. Christiania	1	4	3	2	7	-	1	2	-	1	6	2
II. Aker	19	5	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ullensaker	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Follo	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Eidsberg	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4	-	1
Moss	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	-
Sarpsborg:												
Sarpsborg	4	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Fredrikstad	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	27	17	5	11	2	-	-	1	-	-	-	-
Hvaløerne	-	-	-	-	3	-	5	2	2	-	-	7
Fredrikshald	-	1	-	4	3	75	108	24	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). i. Mæslinger (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
IV. BuskerudsLandfysikat:												
Drammen	8	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Landdistrikt	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringerike	3	1	2	-	-	-	-	-	-	2	6	-
Modum	25	2	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandsvær:												
Kongsberg	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Landdistrikt	1	1	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-
Hof	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Laurvik	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VI. Solør og Odalen	19	1	2	2	1	1	1	-	-	-	-	-
Søndre Østerdalen	17	5	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-
VII. Nordre Valders	-	1	2	8	1	1	5	1	1	-	1	-
Faaberg	-	-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-
Lom	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
VIII. Skien:												
Skien	1	1	1	3	5	15	4	5	1	-	-	-
Porsgrund	-	-	1	3	1	6	5	6	-	-	-	-
Landdistrikt	-	-	2	13	7	5	2	-	-	-	2	19
Kragerø	-	1	11	2	15	52	25	24	48	40	19	7
Holden	-	6	2	4	2	10	-	1	3	-	-	1
Hviteseid	-	-	12	11	-	-	-	1	-	-	-	-
Laardal	-	4	5	1	2	-	1	-	-	-	-	-
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	-	-	5	15	42	12	1	-	-	-	-	-
Landdistrikt	67	60	66	42	30	17	8	-	7	4	8	-
Arendal	1	14	127	61	17	8	6	1	-	1	1	-
Vestre Nedenæs:												
Grimstad	-	-	6	13	35	9	2	-	-	-	1	-
Lillesand	-	-	1	-	-	-	-	-	8	32	38	3
Landdistrikt	-	1	2	13	13	6	2	1	6	2	8	11
Aamli	-	1	60	18	17	-	6	-	-	-	-	-
Evje	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
X. Christiansands Stadsfysikat	-	-	-	5	-	13	50	15	18	7	23	25
Oddernæs	-	-	1	3	3	2	3	-	-	-	1	1
Undal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lyngdal	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
XI. Sandnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5
Stavanger	-	-	-	1	-	-	1	-	-	5	19	244
Sand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	7	14	31	11
Haugesund	-	-	-	1	-	3	-	14	5	27	26	11
XII. Indre Søndhordland	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ytre —	-	-	-	-	-	-	8	4	2	-	-	1
Indre Hardanger	-	1	1	3	4	2	1	1	2	1	1	6
Ytre —	13	9	5	12	1	2	10	4	1	-	4	7

Tabel LII (Forts.). l. Mæslinger (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Vos	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	-
Søndre Midthordland	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre —	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indre Nordhordland	1	-	5	5	7	-	1	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	453	274	74	32	37	11	5	-	-	-	-	-
XIV. Lærdal	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Indre Sogn	12	12	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Midtre —	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Ytre —	2	-	14	2	1	-	6	-	-	2	-	-
Ytre Søndfjord	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
XV. Søndre Nordmøre	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI. Ytre Fosen	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre —	-	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII. Stjørdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIX. Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

k. Rosen.

I. Christiania	12	6	4	7	12	11	4	8	6	14	10	14
II. Aker	3	-	1	2	1	2	3	-	2	-	2	1
Ullensaker	3	3	4	2	1	3	1	2	1	5	2	2
Høland	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
Follo	-	1	-	-	1	2	1	1	-	1	1	1
III. Eidsberg	-	-	3	-	-	-	1	-	2	1	-	1
Moss	4	3	2	2	1	3	3	3	1	3	2	5
Sarpsborg:												
Sarpsborg	1	1	-	1	1	1	-	-	-	1	3	3
Fredrikstad	5	4	1	1	2	3	2	1	-	-	2	1
Landdistrikt	1	3	5	4	5	1	6	2	1	4	1	-
Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
Fredrikshald	5	4	8	3	6	6	4	5	5	5	4	11
IV. Buskeruds Landfysikat:												
Drammen	4	8	6	4	3	6	5	1	8	7	11	6
Landdistrikt	1	-	4	1	1	1	1	2	-	2	1	-
Ringerike	1	1	2	1	2	1	1	-	2	2	-	-
Modum	3	2	7	6	2	3	3	4	4	3	7	5
Hallingdal	2	1	1	1	-	1	2	-	-	-	-	-
Sandsvær:												
Kongsberg	-	5	8	3	1	1	1	2	5	-	4	2
Landdistrikt	-	-	3	-	2	-	1	1	-	3	1	1
Rollag	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	2	1	-	1	1	-	2	2	-	2	3	3
Horten	1	2	1	-	1	-	1	2	1	4	2	-
Landdistrikt	-	-	-	4	-	1	1	1	-	2	1	3

Tabel LII (Forts.). k. Rosén (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Hof:												
	Svelvik	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	3	6	1	-	2	2	2	1	-	-	-
	Laurvik	1	4	-	2	3	-	2	1	1	1	-	-
VI.	Solør og Odalen	2	3	5	3	2	3	-	2	2	4	-	3
	Hedemarken:												
	Landdistrikt	2	2	2	4	1	4	1	3	6	3	4	7
	Hamar	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1
	Søndre Østerdalen	-	1	1	3	1	2	-	-	-	-	3	-
	Trysil	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
	Rendalen	-	-	1	3	1	1	-	-	1	1	-	1
	Tønset	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	1	1	-	2	1	-	1	-	1	1	-	-
	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Nordre --	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Toten	2	1	1	-	1	-	3	1	2	-	-	-
	Faaberg	3	-	3	5	-	-	-	-	4	7	6	4
	Ringebu	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lesje	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien	3	-	2	2	2	3	5	3	3	1	3	2
	Porsgrund	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	-	1
	Landdistrikt	1	1	4	1	1	2	7	1	-	1	1	2
	Kragerø	2	2	-	3	4	4	-	2	2	1	-	-
	Holden	-	-	2	-	-	1	1	-	2	-	2	-
	Sauland	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	-	1	-	-	2	1	1	-	1	-	-	3
	Tinn	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
	Landdistrikt	7	3	6	5	1	-	6	3	3	3	-	2
	Arendal	5	1	4	2	-	1	1	1	3	1	2	3
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	2	-	1	-	1	1	-	1	-	1	1	-
	Lillesand	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	1	2	1	1	1	-	1	1	1	2	1
	Aamli	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Evje	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sætersdalen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
X.	Christiansands Stadsfysikat	6	1	2	3	3	2	3	1	2	9	1	2
	Oddernæs	2	2	1	1	5	-	1	1	1	-	2	-
	Undal	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Flekkefjord	-	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-
XI.	Ekersund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Sandnæs	3	2	-	-	1	1	-	2	5	1	2	1
	Stavanger	1	7	1	1	1	3	2	1	6	3	8	5

Tabel LII (Forts.). k. Rosen (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Finnø	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sand	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1
	Haugesund	1	-	1	2	-	2	-	-	1	-	-	-
XII.	Ytre Søndhordland	-	2	-	-	-	-	-		-	2	1	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1
	Ytre —	-	2	1	-	-	-	3	2	1	-	1	1
	Voss	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Nordre —	-	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XIII.	Bergen	7	2	4	3	7	6	3	4	2	3	3	6
XIV.	Lærdal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Lyster	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
	Indre Sogn	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	1
	Indre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-
	Kinn	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	3
	Ytre Nordfjord	2	3	2	-	1	-	-	-	1	1	1	1
	Indre —	-	2	2	1	1	1	1	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre —	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
	Østre —	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Nordre Søndmøre	3	1	1	1	-	2	-	1	2	3	-	-
	Indre Romsdal	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-
	Søndre Nordmøre	1	1	-	-	-	1	1	-	1	2	1	-
	Sundal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2
	Nordre Nordmøre	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	6	5	8	5	3	2	6	1	2	6	3	2
	Strinden	2	-	1	-	-	1	-	2	-	1	-	-
	Røros	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	1	1
	Guldal	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1
	Orkedal	1	1	1	1	-	-	1	-	1	-	2	1
	Søndre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
XVII.	Stjørdal	1	-	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-
	Frosten	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	1	-	1	3	-	2	-	1	3	1
	Inderøen	1	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	1

Tabel LII (Forts.). k. Rosen (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	2	-	-	1	1	1	-	-	-	1	-
	Grong	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Namsos	-	5	-	2	2	-	1	4	-	-	-	-
	Ytre Namsos	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
XVIII.	Brønø	-	-	-	3	-	-	1	1	-	1	2	-
	Alstahoug	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Ranen	-	1	-	-	2	-	1	-	2	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1
	Bodø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stegen	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-
	Ofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Buksnæs	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-
	Hadsel	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Sortland	-	-	-	1	-	-	-	1	-	3	-	4
XIX.	Trondenæs	-	1	-	-	-	-	1	-	1	3		-
	Ibestad	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Lenvik	2	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Tromsø	-	1	-	-	-	-	1	2	-	1	1	-
	Karlsø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XX.	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Hammerfest	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	2	-
	Tanen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Vardø	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	1
	Vadsø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

l. Kighoste.

I.	Christiania	62	86	65	24	25	16	11	15	21	12	10	11
II.	Aker	17	3	11	7	9	9	12	5	2	-	1	-
	Ullensaker	12	5	9	8	10	3	-	13	7	7	12	15
	Follo	5	4	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	1	6	-	-	1	2	1	-	1	2	-	-
	Moss	4	-	6	3	-	1	-	7	4	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg	-	1	5	28	21	3	4	5	-	-	2	4
	Fredrikstad	4	5	7	8	15	6	8	22	16	6	1	-
	Landdistrikt	17	10	17	34	12	5	18	5	-	-	-	-
	Hvaløerne	-	-	-	3	5	2	7	-	-	-	-	-
	Fredrikshald	23	13	15	8	2	-	7	4	4	-	-	-
IV.	Buskeruds Landfysikat:												
	Drammen	40	38	42	38	27	2	9	5	1	4	10	-
	Landdistrikt	3	3	7	-	-	-	1	1	7	2	-	-

Tabel LII (Forts.). I. Kighoste (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Ringerike	74	77	83	19	11	9	-	-	1	-	-	1
	Modum	16	6	11	1	9	2	1	-	1	-	3	3
	Sandsvær:												
	Kongsberg	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Hof:												
	Svelvik	8	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	4	-	-	1	-	-	-	-	-	1	3
VI.	Solør og Odalen	5	11	7	-	8	13	2	5	1	-	-	-
	Hedemarken	3	6	5	11	12	20	18	24	17	32	27	21
	Søndre Østerdalen	6	8	2	5	3	4	3	2	2	6	-	1
	Trysil	-	-	2	-	1	17	8	6	6	-	-	-
	Rendalen	4	8	9	13	1	3	5	-	-	-	-	9
	Tønset	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-
VII.	Hadeland og Land	19	12	14	20	17	13	9	1	4	2	-	2
	Søndre Valders	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	4	1	5	17	6	10	5	1	-	-	-	-
	Toten	22	18	30	13	5	2	2	-	3	1	-	-
	Faaberg	-	-	25	62	39	20	-	-	3	-	-	5
	Ringebo	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	14
	Lom	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	5	17
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	13	2
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	11	20	17	5	2	2	4	7	6	8	-
	Arendal	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Vestre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Aamli	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Evje	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sætersdalen	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Oddernæs	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Undal	-	-	-	2	4	-	2	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	2	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Sandnæs	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger	9	11	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Sand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Karmøen	10	10	8	-	-	-	2	2	3	1	-	-
	Haugesund	-	-	-	-	-	4	7	2	-	-	1	-

Tabel LII (Forts.). I. Kighoste (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XII.	Ytre Søndhordland . .	3	2	-	-	2	1	-	-	2	2	-	-
	Indre Hardanger . . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre — . . .	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre Midthordland .	1	2	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	9	2	4	6	6	25	29	32	35	78	41	50
XIV.	Lærdal	1	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyster	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Sogn	14	6	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Midtre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	17	-	-	10	6	-	-	4	-	13	-	-
	Ytre Søndfjord	-	1	-	-	1	-	2	1	5	-	-	-
	Indre —	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kinn	3	1	-	-	-	4	-	-	8	3	1	-
	Ytre Nordfjord	-	-	-	3	4	7	10	11	11	-	-	
	Nordfjordeidet	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Nordfjord	38	19	11	12	25	7	-	2	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre . . .	-	-	11	3	-	2	2	-	1	3	-	1
	Indre — . . .	-	-	-	-	-	1	3	7	15	8	-	5
	Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3
	Nordre Søndmøre . . .	1	23	26	14	15	10	6	9	7	3	-	4
	Søndre Nordmøre . . .	-	7	19	25	32	32	34	24	35	41	19	5
	Sundal	-	-	-	-	-	2	2	5	12	2	2	-
	Surendal	-	-	-	-	-	4	10	16	8	10	6	5
	Nordre Nordmøre . . .	-	-	3	1	-	-	-	3	1	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	52	48	31	14	8	28	19	11	10	6	9	6
	Selbo	-	-	5	6	4	-	9	-	-	-	-	-
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2
	Guldal	-	1	2	4	2	1	3	-	4	2	2	-
	Orkedal	-	-	-	12	7	2	23	51	12	14	14	6
	Søndre Fosen	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	5	3	2	2	-	1	-	-	6	2	-
	Indre —	1	16	2	8	3	1	-	-	-	4	-	-
	Nordre —	13	2	2	3	1	1	-	-	7	-	4	-
XVII.	Stjørdal	7	5	11	5	4	6	10	1	1	-	-	-
	Frosten	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger Landdistr.	-	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
	Inderøen	-	-	-	-	-	4	-	1	11	2	3	3
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-		-	-	-	-	-	1	4
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-		-	-	3	-	4
	Namsos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	9
XVIII.	Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57
	Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	3
	Folden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
	Stegen	-	-	-	-	-	-	-	-	34	9	8	13
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	4	-	-	6	10	1
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	18	27	-	2	3	1

Tabel LII (Forts.). l. Kighoste (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Hadsel	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	25	2
	Sortland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	3	-
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	-	2	9	3	-	2	-
	Lenvik	-	1	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	Malangen	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø	-	-	-	1	-	-	-	5	13	30	35	45
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	13	13
	Skjærvø	-	-	-	-	-	-	-	-	11	4	3	3
XX.	Loppen	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-
	Vadsø	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

m. Diphtherisk Svælgbetændelse.

I.	Christiania	-	3	1	3	2	4	6	-	3	8	10	10
II.	Aker	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Ullensaker	-	-	-	-	1	3	7	1	1	-	1	-
	Høland	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-
	Follo	-	2	-	1	-	-	1	2	5	1	4	4
III.	Eidsberg	2	-	-	-	2	-	-	-	1	1	1	5
	Moss	2	2	4	4	3	2	-	3	5	6	24	3
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg	4	-	1	1	1	3	2	1	-	-	-	2
	Fredrikstad	7	4	2	1	3	-	1	-	1	2	2	1
	Landdistrikt	9	5	6	6	1	-	-	5	1	3	6	1
	Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Fredrikshald	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	1
IV.	BuskerudsLandfysikat:												
	Drammen	2	1	-	-	2	-	1	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	-	-	1	1	-	1	-	-	2	6	4	-
	Modum	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	4	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Rollag	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Horten	-	-	-	2	-	-	-	1	-	2	1	-
	Landdistrikt	4	-	1	3	2	-	1	1	-	1	-	1
	Hof	5	2	-	4	4	-	2	-	1	5	5	7
	Laurvik	3	-	1	4	-	-	-	1	5	3	1	1
VI.	Solør og Odalen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hedemarken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Trysil	-	-	1	1	-	-	-	1	-	2	-	1
	Tønset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabel LII (Forts.). m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VII.	Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Nordre —	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
	Toten	3	3	3	1	3	-	-	-	1	-	1	1
	Faaberg	1	-	-	1	6	-	-	-	-	2	-	2
VIII.	Skien:												
	Skien	-	-	3	3	-	-	2	-	-	-	1	1
	Porsgrund	-	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	3
	Landdistrikt	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3
IX	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	3	-	-	2	2	-	-	2	1	1	-
	Arendal	1	2	2	1	1	-	-	2	1	1	2	4
	Vestre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	2	1	3	-	-	3	1	-	-	1
	Aamli	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
X.	Christiansands Stads-fysikat	3	-	-	1	1	-	2	9	1	-	1	2
	Oddernæs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XI.	Ekersund	-		-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2
	Stavanger	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Haugesund	-	-	1	2	-	-	-	2	-	-	-	1
XII.	Ytre Hardanger	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	Nordre Midthordland	-	-	-	-	2	-	1	1	-	3	-	2
	Indre Nordhordland	1	1	1	-	2	-	1	2	4	3	1	6
XIII.	Bergen	4	-	1	1	-	-	-	-	-	1	2	-
XIV.	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	2	3	4	1	5	4	1
XV.	Nordre Søndmøre	3	2	2	-	-	-	-	-	-	2	1	-
	Indre Romsdal	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	1	1	1	1	5	1	-	-	-	1	1	-
	Søndre Nordmøre	6	2	-	2	3	-	2	1	-	3	4	-
	Sundal	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-
	Surendal	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	4	-	-	-	-	3	-	-	-	1	1	3
XVII.	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Inderøen	-	-	1	-	1	3	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-
	Landdistrikt	1	1	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1

h*

Tabel LII (Forts.). m. Diphtherisk Svælgbetændelse (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVIII.	Gildeskaal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XIX.	Lenvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Malangen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-
XX.	Loppen	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
	Tanen	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
	Vadsø	-	2	-	-	-	-	-	1	2	-	13	12
	Sydvaranger	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

n. Strubehoste.

I.	Christiania	4	3	1	3	3	2	-	1	1	5	5	5
II.	Aker	3	2	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-
	Ullensaker	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Follo	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	5	-
	Moss	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
	Fredrikshald	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-
IV.	Buskeruds Landfys.:												
	Drammen	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ringerike	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
V.	Hof	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Laurvik	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
VI.	Hedemarken	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Nordre Valders	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Toten	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Skien	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kragerø	2	2	1	-	2	-	1	1	1	2	3	-
	Holden	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	1	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-
	Arendal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Tabel LII (Forts.). n. Strubehoste (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
Vestre Nedenæs:												
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Evje	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X. Christiansands Stadsfysikat	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Oddernæs	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Flekkefjord	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
XI. Sandnæs	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Haugesund	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XII. Ytre Søndhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Nordre Midthordland	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Indre Nordhordland	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Ytre —	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	4	2	-	1	-	1	-	-	-	5	2	-
XIV. Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XV. Nordre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Søndre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XVI. Trondhjems By	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Røros	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVII. Levanger:												
Levanger By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Stenkjær:												
Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVIII. Alstahaug	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Ranen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Gildeskaal	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bodø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX. Tromsø	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XX. Hammerfest	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Vardø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadsø	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	2	-

o. Kusma.

I. Christiania	-	1	1	-	1	5	-	-	-	1	-	-
II. Aker	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ullensaker	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Follo	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV. Buskeruds Landfysikat:												
Drammen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Modum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-

Tabel LII (Forts.). o. Kusma (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
V. Tønsberg:												
Horten	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Laurvik	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
VI. Hedemarken:												
Landdistrikt	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-
Hamar	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Østerdalen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rendalen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
VII. Ringebo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IX. Østre Nedenæs	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
X. Christiansands Stads-fysikat	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Oddernæs	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XI. Stavanger	-	2	1	3	-	-	-	-	-	1	-	-
XII. Ytre Søndhordland	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	3	2	1	1	-	2	-	2	2	-	2	1
XIV. Indre Nordfjord	-	-	2	6	-	2	-	1	1	-	-	-
XV. Østre Søndmøre	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ørskog	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nordre Søndmøre	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XVI. Trondhjems By	2	3	2	1	2	-	2	3	-	-	6	2
Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Orkedal	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ytre Fosen	-	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Indre —	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
Nordre —	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII. Stjørdal	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Frosten	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inderøen	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
XVIII. Skjærstad	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Buksnæs	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Østlofoten	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
XX. Vardø	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1

p. Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde.

I. Christiania	1268	1283	1247	953	549	299	278	247	363	610	750	865
II. Aker	46	51	43	38	31	27	24	33	33	34	34	38
Ullensaker	51	44	56	52	30	19	21	26	24	41	48	55
Høland	17	12	14	23	21	11	12	8	11	12	10	12
Follo	27	46	37	45	30	18	32	31	29	26	27	36

p. Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde (Forts.).

Tabel LII (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
III.	Eidsberg	11	17	12	20	14	26	19	12	17	15	22	22
	Moss	43	54	45	42	20	27	28	20	23	20	30	40
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg	33	24	40	26	20	12	9	10	21	15	23	20
	Fredrikstad	83	93	120	70	78	59	42	28	39	58	69	70
	Landdistrikt	74	45	82	97	56	51	40	48	23	33	47	48
	Hvaløerne	9	12	12	11	11	10	-	6	3	-	2	5
	Fredrikshald	149	71	135	94	84	81	73	78	83	98	164	156
IV.	Buskeruds Landfysikat:												
	Drammen	130	129	135	177	152	87	50	53	63	102	119	136
	Landdistrikt	16	11	19	18	7	7	4	10	8	9	10	13
	Ringerike	39	30	45	32	28	21	19	13	20	15	14	11
	Modum	78	47	58	58	61	48	48	56	25	41	62	60
	Hallingdal	7	1	3	-	-	-	-	-	-	5	2	4
	Sandsvær:												
	Kongsberg	29	51	57	53	38	45	18	28	19	24	35	41
	Landdistrikt	13	14	27	25	5	4	1	-	1	-	3	4
	Rollag	2	6	4	5	6	5	-	3	3	1	3	2
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	46	54	72	84	75	57	37	31	45	43	57	83
	Horten	41	25	41	37	20	12	10	6	12	10	11	20
	Landdistrikt	65	63	67	71	25	41	48	39	40	48	58	56
	Hof:												
	Svelvik	14	8	5	6	9	6	2	3	4	3	4	12
	Landdistrikt	25	24	28	34	29	29	19	18	12	9	18	14
	Laurvik	50	38	67	61	61	30	21	16	11	21	35	31
VI.	Solør og Odalen	98	86	44	55	52	45	48	23	30	41	45	37
	Hedemarken:												
	Landdistrikt	122	86	92	70	53	51	54	54	41	68	64	55
	Hamar	24	21	11	13	16	8	10	6	10	11	15	9
	Søndre Østerdalen	53	29	33	19	26	10	13	10	3	16	16	18
	Trysil	16	4	12	11	4	4	8	6	9	13	9	5
	Rendalen	15	24	18	9	6	6	3	5	1	4	7	10
	Tønset	14	14	15	12	3	2	3	5	-	6	10	5
VII.	Hadeland-Land	47	34	28	23	19	19	20	7	5	14	5	11
	Søndre Valders	5	6	3	2	2	-	1	1	5	2	3	2
	Nordre —	8	7	28	17	11	12	7	4	4	4	3	4
	Toten	56	56	44	36	22	23	26	20	11	21	27	42
	Faaberg	73	47	61	58	46	34	28	16	27	41	27	27
	Ringebo	10	8	13	5	4	11	9	4	5	4	2	10
	Lom	8	10	8	10	3	2	3	3	4	5	8	3
	Lesje	4	1	-	4	2	2	2	1	2	-	-	1
VIII.	Skien:												
	Skien	61	106	68	45	50	53	59	45	51	71	80	57
	Porsgrund	48	56	46	40	25	32	23	13	16	21	31	45
	Landdistrikt	47	53	66	61	51	38	28	32	31	15	34	38
	Kragerø	48	50	53	62	63	53	33	31	22	34	29	57
	Holden	5	4	7	6	6	2	1	8	6	8	10	4
	Sauland	7	2	1	1	1	-	-	1	-	-	3	3
	Hviteseid	30	20	15	15	19	18	7	5	12	15	16	20

p. Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde (Forts.).

Tabel LII (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Laardal	4	7	1	3	2	-	-	-	2	-	2	-
	Tinn	1	-	1	3	-	1	1	1	-	1	1	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	8	10	11	11	16	2	4	12	11	6	5	9
	Tvedestrand	5	5	4	3	2	2	3	-	2	2	12	3
	Landdistrikt	50	76	99	92	48	31	21	13	25	43	44	50
	Arendal	51	95	110	84	80	44	84	58	47	53	65	83
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	25	14	19	14	21	7	4	6	8	9	2	12
	Lillesand	30	49	23	15	15	17	7	8	9	8	9	6
	Landdistrikt	36	35	44	28	41	31	12	25	31	14	16	18
	Aamli	19	14	20	11	17	9	14	8	4	6	7	13
	Evje	5	15	8	13	8	9	3	3	2	4	1	6
	Sætersdalen	2	3	4	2	3	1	2	2	2	1	1	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	146	210	207	119	85	67	66	22	76	68	120	106
	Oddernæs	61	44	70	42	27	19	17	5	17	24	31	38
	Urdal	7	5	28	10	6	5	8	2	4	1	5	2
	Lyngdal	23	28	17	19	22	9	9	3	5	7	8	15
	Flekkefjord	243	308	344	210	162	113	115	47	103	109	171	169
XI.	Soggendal	1	3	-	1	5	2	-	-	-	2	1	4
	Ekersund	4	2	1	1	1	3	-	-	-	9	12	6
	Sandnæs	17	20	16	18	8	4	7	5	7	8	10	14
	Stavanger	236	191	155	144	98	56	45	40	44	110	95	149
	Karmøen	61	68	53	37	29	14	32	37	25	24	46	57
	Haugesund	31	43	18	20	15	13	15	6	3	5	9	10
XII.	Indre Søndhordland	8	6	5	4	3	5	-	3	2	1	4	8
	Ytre —	7	5	3	6	4	-	1	2	3	9	12	8
	Indre Hardanger	11	5	14	12	3	-	6	1	8	5	4	4
	Ytre —	5	11	4	11	12	6	10	1	5	6	5	7
	Voss	4	6	8	1	1	2	2	3	2	2	1	1
	Søndre Midthordland	1	-	2	1	-	2	-	2	-	2	4	-
	Nordre —	-	1	3	-	3	1	1	-	-	1	1	1
	Indre Nordhordland	5	12	6	10	6	1	5	5	5	13	10	8
	Ytre —	2	2	3	4	2	1	1	1	-	-	1	2
XIII.	Bergen	418	293	415	249	177	124	100	85	131	250	341	331
XIV.	Lærdal	5	7	3	4	5	2	6	4	1	3	1	-
	Lyster	3	5	-	5	6	2	7	2	2	4	5	3
	Indre Sogn	2	5	4	5	4	5	1	4	1	3	1	4
	Midtre —	3	2	4	-	3	1	3	1	2	4	2	1
	Ytre —	1	-	-	1	-	-	-	4	-	1	4	8
	Ytre Søndfjord	6	2	3	1	2	-	-	1	-	-	-	12
	Indre —	12	4	3	2	11	2	3	1	5	2	3	2
	Kinn	10	10	1	1	2	4	1	3	7	6	5	4
	Ytre Nordfjord	10	8	9	14	5	5	4	4	6	14	10	10
	Nordfjordeidet	7	5	7	9	5	-	1	-	1	4	5	9
	Indre Nordfjord	35	23	24	22	26	9	8	13	4	13	17	14

p. Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde (Forts.).

Tabel LII (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XV.	Vestre Søndmøre	10	8	6	7	9	7	3	3	3	2	6	6
	Indre —	1	1	2	2	1	6	4	5	3	2	7	8
	Østre —	-	3	-	-	2	-	2	2	1	1	1	2
	Ørskog	6	5	4	3	4	-	1	3	1	7	3	4
	Nordre Søndmøre	63	71	98	54	32	30	26	12	16	55	38	37
	Indre Romsdal	10	7	3	5	7	5	2	3	4	10	5	3
	Ytre —	10	14	5	10	5	10	8	4	3	8	8	10
	Søndre Nordmøre	97	89	98	69	56	26	34	34	21	36	52	33
	Sundal	9	9	6	6	3	7	2	3	7	5	9	4
	Surendal	9	1	1	1	1	-	1	-	-	3	7	4
	Nordre Nordmøre	2	4	12	10	5	7	5	1	1	-	-	1
XVI.	Trondhjems By	222	204	171	132	129	194	130	80	83	121	155	180
	Strinden	8	3	10	3	5	3	5	3	1	1	1	5
	Selbo	1	-	5	5	1	1	2	2	1	2	2	1
	Røros	6	5	4	4	3	8	8	19	15	27	31	19
	Guldal	5	4	5	5	-	3	7	5	1	-	1	2
	Opdal	6	2	2	2	2	3	6	3	-	-	-	4
	Orkedal	20	18	22	31	35	20	13	12	19	27	29	24
	Søndre Fosen	1	3	-	3	3	3	4	2	-	2	3	6
	Ytre —	9	16	17	12	28	9	8	16	12	21	23	14
	Indre —	10	13	12	16	14	7	6	22	7	8	16	12
	Nordre —	2	2	7	5	7	7	1	6	4	2	1	3
	Ved Fiskerierne	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	30	25	25	29	24	14	24	19	14	38	42	46
	Frosten	3	1	2	2	3	4	4	1	3	2	3	4
	Levanger:												
	Levanger By	6	4	4	6	5	3	1	2	5	3	4	4
	Landdistrikt	19	30	22	25	15	15	9	11	10	11	7	11
	Inderøen	11	12	11	12	4	18	2	14	10	18	16	24
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	7	2	18	9	9	4	4	4	2	2	2	-
	Landdistrikt	12	8	17	8	14	7	-	4	21	19	9	8
	Grong	12	12	2	5	15	3	19	6	3	5	3	4
	Namsos	6	7	14	12	13	7	14	12	17	20	9	7
	Ytre Namdal	10	1	2	3	3	3	2	9	6	5	3	4
XVIII.	Brønø	3	4	1	2	-	-	5	-	-	-	-	-
	Alstahaug	-	2	2	2	1	-	-	-	1	1	-	-
	Vefsen	11	13	15	11	5	-	-	-	-	2	5	6
	Ranen	2	4	2	3	13	6	2	6	4	3	6	4
	Gildeskaal	-	-	-	-	4	3	2	6	-	3	2	1
	Bodø	5	6	-	6	2	9	7	-	3	9	3	7
	Folden	-	-	-	5	5	-	-	-	-	2	-	-
	Skjærstad	11	7	4	7	3	4	1	3	1	4	6	7
	Stegen	1	8	7	6	7	3	1	2	3	5	3	5
	Lødingen	3	3	1	7	2	4	4	4	2	3	3	2
	Ofoten	-	1	-	2	3	1	-	-	-	1	-	-
	Buksnæs	2	3	9	5	4	5	7	2	1	7	12	8
	Flakstad	-	2	3	1	4	2	1	-	3	4	2	-
	Østlofoten	2	2	4	4	3	5	6	2	-	2	1	1
	Hadsel	7	6	6	5	3	7	-	-	6	4	31	9
	Sortland	6	-	2	3	7	4	5	-	5	5	4	8

p. Akut Bronchit og andre katarrhalske Tilfælde (Forts.).

Tabel LII (Forst.). Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XIX. Trondenæs	2	2	1	6	1	9	4	10	1	3	6	5
Ibestad	5	-	9	7	9	5	2	4	1	2	2	7
Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	3	12	10	3
Lenvik	9	7	8	5	5	3	2	1	3	4	5	5
Malangen	1	-	1	1	-	2	3	-	-	2	1	-
Tromsø	31	16	12	13	31	31	29	33	40	28	24	33
Lyngen	2	2	2	2	4	3	2	2	2	6	2	1
Karlsø	-	1	3	1	11	7	1	1	-	-	3	2
Skjærvø	3	3	5	6	2	2	-	1	2	-	1	-
XX. Alten	-	1	1	6	3	-	-	1	-	1	5	8
Loppen	3	2	4	14	7	1	1	4	1	2	4	3
Hammerfest	35	25	38	40	51	31	22	30	24	33	18	19
Maasø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Kistrand	1	4	1	9	9	2	2	2	6	6	5	1
Tanen	1	3	1	-	1	2	4	-	-	1	1	6
Vardø	8	9	11	18	54	9	12	18	9	3	6	7
Vadsø	10	7	7	33	47	23	13	4	3	4	3	3
Sydvaranger	2	5	2	15	15	4	1	-	-	-	-	1

q. Lungebetændelse.

I. Christiania	38	36	65	67	71	23	25	25	24	44	38	61
II. Aker	7	13	19	11	10	6	6	6	3	7	9	12
Ullensaker	15	7	12	20	11	9	2	4	2	8	12	11
Høland	2	3	3	7	2	3	2	1	1	-	3	-
Follo	4	8	9	9	6	3	-	1	2	3	1	2
III. Eidsberg	11	5	3	6	3	2	2	3	1	3	4	10
Moss	10	8	21	15	14	1	-	3	3	3	9	12
Sarpsborg:												
Sarpsborg	2	6	4	7	5	1	1	1	1	1	-	3
Fredrikstad	5	2	4	7	6	7	3	5	-	6	4	5
Landdistrikt	13	11	36	25	10	5	4	1	6	13	14	14
Hvaløerne	2	1	3	2	2	2	-	-	-	3	2	1
Fredrikshald	5	3	8	5	8	9	5	1	8	6	19	23
IV. BuskerudsLandfysikat:												
Drammen	8	17	20	26	11	4	1	7	5	4	2	11
Landdistrikt	1	3	5	4	5	5	1	1	2	2	1	1
Ringerike	2	7	7	12	6	6	1	3	3	4	3	2
Modum	9	17	25	19	17	18	4	1	2	5	11	7
Hallingdal	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Sandsvær:												
Kongsberg	4	8	10	7	12	10	3	2	-	-	1	5
Landdistrikt	2	4	2	1	5	-	-	-	-	-	1	-
Rollag	-	-	3	1	4	6	3	-	2	-	-	3
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	6	1	4	2	21	5	3	1	-	1	4	2
Horten	-	-	3	10	5	3	8	1	1	2	5	3
Landdistrikt	10	7	10	33	18	3	4	1	1	8	14	19

Tabel LII (Forts.). q. Lungebetændelse (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Hof:												
	Svelvik	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1	3
	Landdistrikt	2	7	12	6	14	2	-	-	1	4	4	6
	Laurvik	14	17	21	17	20	12	4	1	9	7	10	6
VI.	Solør og Odalen	21	15	18	28	12	6	6	1	5	10	12	8
	Hedemarken:												
	Landdistrikt	16	31	10	11	10	7	9	7	4	12	9	12
	Hamar	1	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Søndre Østerdalen	17	16	13	15	5	9	9	-	6	8	5	6
	Trysil	2	6	5	6	2	1	-	1	-	2	1	1
	Rendalen	8	16	13	7	9	8	3	1	-	3	2	5
	Tønset	6	7	5	6	2	1	1	1	-	1	1	2
VII.	Hadeland og Land	12	10	5	7	15	4	4	4	1	9	9	20
	Søndre Valders	-	-	4	1	1	-	-	-	1	-	1	1
	Nordre —	5	4	3	6	3	3	-	2	2	1	2	3
	Toten	9	12	15	10	13	7	1	-	4	7	9	6
	Faaberg	16	19	26	16	23	3	3	1	5	4	3	12
	Ringebo	1	2	1	4	1	2	-	2	-	-	2	-
	Lom	22	7	21	19	9	4	3	-	1	2	7	1
	Lesje	8	3	3	6	5	6	4	-	2	-	-	2
VIII.	Skien:												
	Skien	11	22	8	9	9	6	4	2	1	2	1	1
	Porsgrund	1	2	3	3	3	2	-	-	1	-	-	2
	Landdistrikt	13	18	23	10	9	5	6	3	4	2	12	7
	Kragerø	5	10	8	3	5	5	4	2	-	3	5	4
	Holden	4	1	4	6	11	-	2	2	2	4	5	-
	Sauland	2	1	1	4	2	2	1	1	-	1	-	-
	Hviteseid	4	3	2	6	1	1	1	1	2	4	1	5
	Laardal	-	2	-	2	-	1	-	-	-	2	2	1
	Tinn	3	1	1	2	1	-	2	1	-	1	1	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	3	6	-	1	3	2	3	-	-	1	-	1
	Tvedestrand	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-
	Landdistrikt	10	6	8	16	15	3	2	1	2	10	8	4
	Arendal	3	7	5	7	2	2	2	2	-	2	4	4
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	10	3	3	6	1	1	1	1	-	1	-	2
	Lillesand	3	6	2	2	2	1	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	16	12	25	18	9	5	2	-	3	5	6	5
	Aamli	2	-	2	-	-	2	1	-	-	2	2	2
	Sætersdalen	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	1
X.	Christiansands Stadsfysikat	5	10	13	9	11	2	4	-	2	3	2	1
	Oddernæs	8	12	11	14	7	3	2	1	1	4	8	4
	Undal	1	1	-	3	2	-	1	-	-	1	-	2
	Lyngdal	2	4	3	13	7	7	1	-	-	1	2	5
	Flekkefjord	7	9	6	8	6	2	1	1	1	-	-	-
XI.	Soggendal	-	1	4	1	1	-	-	-	-	-	1	-
	Ekersund	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	2	1

Tabel LII (Forts.). q. Lungebetændelse Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Sandnæs	-	6	1	1	-	2	1	-	1	-	-	4
	Stavanger	38	22	22	14	10	13	4	2	9	4	9	18
	Finnø	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
	Sand	-	2	1	-	5	1	-	1	-	1	3	2
	Karmøen	3	2	2	2	2	-	1	-	2	-	2	4
	Haugesund	6	8	5	2	3	4	2	-	1	-	2	1
XII.	Indre Søndhordland	2	2	-	4	3	-	2	-	-	-	1	4
	Ytre —	-	-	2	1	4	-	-	-	-	-	1	3
	Ytre Hardanger	2	-	1	3	4	4	-	1	-	-	-	5
	Voss	1	3	4	5	5	2	3	1	2	1	4	4
	Søndre Midthordland	-	1	1	3	2	1	-	-	-	-	1	-
	Nordre —	1	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Indre Nordhordland	4	3	5	5	3	5	2	-	-	1	1	4
	Ytre —	1	2	4	4	5	1	1	-	-	2	-	2
XIII.	Bergen	27	19	18	20	9	10	4	8	7	5	10	14
XIV.	Lærdal	3	1	1	2	9	3	1	1	-	1	1	-
	Lyster	1	1	-	6	12	4	2	1	-	-	1	1
	Indre Sogn	1	1	2	3	7	2	2	2	-	4	1	2
	Midtre —	1	1	-	2	6	-	1	1	-	-	-	2
	Ytre —	-	-	-	1	2	-	1	1	-	-	4	2
	Ytre Søndfjord	-	2	1	1	1	4	1	1	-	1	-	1
	Indre —	1	1	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-
	Kinn	-	4	1	4	1	-	1	2	-	2	-	3
	Ytre Nordfjord	2	1	1	2	-	-	1	1	-	1	3	3
	Nordfjordeidet	1	-	1	1	1	2	-	-	1	3	2	2
	Indre Nordfjord	3	4	2	2	10	2	-	3	1	2	1	-
XV.	Vestre Søndmøre	6	-	1	7	7	5	2	-	1	3	2	-
	Indre —	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	2
	Østre —	3	3	2	2	3	1	2	3	-	2	1	2
	Ørskog	3	2	1	1	-	4	2	-	-	2	2	1
	Nordre Søndmøre	9	19	17	16	11	10	4	3	6	8	9	11
	Indre Romsdal	8	2	3	2	5	1	1	2	1	6	3	-
	Ytre —	6	4	5	7	11	3	-	3	-	2	4	3
	Søndre Nordmøre	19	27	31	22	11	7	8	3	4	7	5	9
	Sundal	5	2	7	4	2	1	1	2	2	1	2	1
	Surendal	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Nordre Nordmøre	3	4	5	1	2	5	-	1	1	-	1	1
XVI.	Trondhjems By	15	8	10	10	18	8	13	10	7	13	8	21
	Strinden	4	-	2	5	5	3	-	2	-	2	4	4
	Selbo	3	2	2	3	3	-	-	-	-	1	-	-
	Røros	2	3	3	-	2	-	1	2	2	1	2	1
	Guldal	7	5	4	7	2	-	-	4	1	3	1	4
	Opdal	16	4	2	2	1	2	2	1	-	-	-	1
	Orkedal	7	7	3	6	9	6	7	5	2	2	-	6
	Søndre Fosen	4	2	-	5	2	1	1	1	2	-	3	6
	Ytre —	7	-	5	5	6	3	4	-	-	1	4	2
	Indre —	1	2	3	1	7	2	4	2	-	-	6	8
	Nordre —	-	-	2	1	-	2	2	-	1	-	2	-

Tabel LII (Forts.). q. Lungebetændelse (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVII.	Stjørdal	6	11	6	4	7	5	4	1	-	1	5	3
	Frosten	1	2	1	2	3	2	2	2	1	1	1	4
	Levanger:												
	Levanger By	2	1	3	3	2	-	1	-	1	-	-	1
	Landdistrikt	16	23	11	25	16	8	3	2	1	1	6	14
	Inderøen	7	4	6	8	21	4	2	5	3	3	7	4
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	3	-	1	2	4	1	-	1	-	-	1	-
	Landdistrikt	2	1	-	7	7	-	1	-	1	1	1	3
	Grong	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Namsos	3	3	-	2	3	1	-	1	1	-	-	1
	Ytre Namdal	1	1	3	3	2	1	1	-	2	-	5	4
XVIII.	Brønø	1	-	-	-	3	2	1	1	-	-	3	1
	Alstahoug	2	3	3	1	2	-	2	-	3	3	1	4
	Vefsen	1	3	3	2	1	-	-	-	-	-	2	1
	Ranen	-	1	2	1	5	3	1	1	-	-	1	1
	Lurø	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2
	Bodø	1	-	1	2	1	1	1	-	-	1	-	1
	Folden	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	5	2	2	3	2	1	-	1	-	-	-	1
	Stegen	1	1	-	1	3	2	1	-	-	-	-	3
	Lødingen	2	1	-	2	2	-	1	1	-	2	1	-
	Ofoten	3	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
	Buksnæs	2	-	1	6	1	2	-	-	-	1	3	1
	Flakstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1
	Østlofoten	-	-	2	1	2	-	-	-	-	4	3	3
	Hadsel	-	1	1	-	-	3	-	-	-	1	12	1
	Sortland	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1
XIX.	Trondenæs	4	-	4	11	8	3	5	2	-	-	5	2
	Ibestad	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-
	Lenvik	1	1	1	-	8	-	-	1	-	1	3	1
	Malangen	1	1	-	-	6	1	4	1	1	1	-	1
	Tromsø	1	6	1	5	4	4	1	4	6	5	4	6
	Lyngen	2	2	-	-	1	3	-	2	-	1	-	1
	Karlsø	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	2
	Skjærvø	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-
XX.	Alten	1	2	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
	Loppen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
	Hammerfest	4	3	3	7	11	9	3	1	4	4	1	11
	Kistrand	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
	Tanen	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vardø	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-
	Vadsø	1	-	8	19	20	4	-	1	1	-	2	-
	Sydvaranger	-	-	-	3	3	-	-	1	-	-	-	-

r. Pleurit.

II.	Aker	2	-	2	-	-	2	2	3	-	3	1	1
	Ullensaker	2	3	2	1	5	1	4	-	1	-	1	3
	Høland	2	2	6	6	2	2	-	3	2	-	-	1
	Follo	2	2	2	1	1	2	-	2	-	1	1	-

Tabel LII (Forts.). r. Pleurit (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
III.	Eidsberg	5	1	2	6	5	1	4	2	2	1	2	1
	Moss	2	4	6	3	2	2	6	2	-	3	2	3
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	1	3	1	-	2	1	1	-	2	1	1
	Landdistrikt	4	1	1	-	2	4	1	3	-	-	1	-
	Hvaløerne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
IV.	BuskerudsLandfysikat:												
	Drammen	-	1	1	3	2	1	2	2	1	1	1	2
	Landdistrikt	-	1	2	3	-	1	-	1	1	-	-	-
	Ringerike	2	1	2	3	1	4	6	-	-	2	1	-
	Modum	3	2	2	-	-	-	2	1	-	2	-	-
	Hallingdal	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Sandsvær:												
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Rollag	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	1	1	1	-	-	2	1	2	-	1
	Landdistrikt	2	2	4	10	4	8	6	4	4	4	3	4
	Hof:												
	Svelvik	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
	Landdistrikt	4	2	2	1	2	1	3	3	-	4	2	1
	Laurvik	2	1	2	2	2	1	1	-	2	3	2	-
VI.	Solør og Odalen	2	5	-	6	3	4	2	7	1	2	1	1
	Hedemarken:												
	Landdistrikt	3	4	7	7	4	4	1	4	4	1	1	1
	Hamar	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
	Søndre Østerdalen	4	-	1	3	1	-	-	1	1	-	-	1
	Trysil	2	1	-	2	2	1	-	-	1	-	1	1
	Rendalen	-	4	3	3	1	1	2	-	-	1	1	-
	Tønset	-	2	-	-	1	-	-	2	1	1	-	1
VII.	Hadeland og Land	2	-	3	1	4	5	2	-	1	-	-	-
	Nordre Valders	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Toten	4	1	2	3	1	4	6	3	2	1	3	-
	Faaberg	-	-	-	1	1	3	-	1	-	1	-	-
	Ringebu	-	2	1	1	1	1	-	-	1	1	-	2
	Lom	1	2	-	3	4	-	-	1	1	-	1	-
	Lesje	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-
VIII.	Skien:												
	Porsgrund	3	-	1	1	-	1	1	1	-	1	1	1
	Landdistrikt	2	3	2	3	2	2	1	3	1	1	-	1
	Kragerø	1	-	-	1	2	1	1	3	5	3	1	1
	Holden	1	2	2	1	-	1	1	-	3	-	2	1
	Sauland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hviteseid	2	-	2	3	1	-	-	-	1	2	-	1
	Laardal	1	-	2	1	-	-	-	-	-	1	1	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	2	1	3	1	-	1	2	-	-	-	1	1
	Tvedestrand	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	6	6	12	3	1	4	2	-	1	2	1	1
	Arendal	-	1	2	-	1	-	1	1	-	1	2	2

Tabel LII (Forts.). r. Pleurit (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	1	3	1	1	-	1	-	-	-	1	1	-
	Lillesand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	Landdistrikt	3	3	4	3	2	3	1	2	1	1	-	1
	Aamli	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-
	Evje	1	1	1	1	1	-	-	1	1	-	1	1
	Sætersdalen	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Oddernæs	2	3	1	3	1	2	3	1	1	-	1	1
	Undal	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lyngdal	-	-	1	1	-	1	1	3	2	-	1	-
	Flekkefjord	1	-	-	2	1	1	3	1	1	1	1	-
XI.	Ekersund	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	1
	Sandnæs	4	2	5	5	3	2	2	2	3	2	2	3
	Stavanger	6	5	3	8	3	3	2	-	3	-	1	2
	Finnø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Sand	-	1	1	-	3	4	-	2	1	-	1	-
	Karmøen	2	2	1	1	3	1	-	2	2	2	2	1
	Haugesund	2	5	-	3	1	1	-	1	1	2	-	-
XII.	Indre Søndhordland	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	2	-
	Ytre —	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-
	Indre Hardanger	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	1	3	-	1	2	3	2	2	-	-	1
	Voss	1	2	1	-	1	1	1	2	-	-	-	3
	Søndre Midthordland	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nordre —	1	-	1		-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Nordhordland	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
	Ytre —	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
XIII.	Bergen	6	5	10	5	16	9	7	2	3	4	6	4
XIV.	Lærdal	-	1	-	2	1	1	1	-	1	1	1	1
	Lyster	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-	-	1
	Indre Sogn	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Midtre —	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	Indre —	-	2	-	-	3	-	1	1	-	1	-	1
	Ytre Nordfjord	-	2	-	-	-	1	-	-	1	2	2	3
	Nordfjordeidet	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-
	Indre Nordfjord	2	1	1	1	3	-	3	2	-	-	-	1
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	1
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1
	Østre —	2	1	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-
	Ørskog	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-
	Nordre Søndmøre	6	7	11	7	7	7	6	7	2	2	6	3
	Indre Romsdal	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
	Søndre Nordmøre	4	2	2	7	5	3	5	7	1	3	4	1
	Sundal	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-
	Nordre Nordmøre	-	-	3	-	3	-	3	1	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). r. Pleurit (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVI.	Trondhjems By	3	4	3	2	2	1	2	2	1	3	1	1
	Strinden	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Selbo	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Røros	-	1	-	3	-	-	1	1	2	1	1	3
	Guldal	1	-	-	1	-	-	1	3	-	3	-	2
	Opdal	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Orkedal	1	2	3	5	1	-	-	-	2	3	-	2
	Søndre Fosen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	2	1	3	2	1	1	-	1	4	-	4	1
	Indre —	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	1
	Nordre —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
XVII.	Stjørdal	4	4	3	3	-	3	-	1	4	2	3	-
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
	Inderøen	-		1	1	2	1	1	1	-	1	-	-
	Stenkjær:												
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	1	1	-	-	1	-	-
	Namsos	2	-	1	3	2	1	3	1	1	1	-	-
	Ytre Namdal	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
XVIII.	Brønø	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Alstahaug	1	-	-	-	2	2	4	1	-	-	1	-
	Ranen	1	-	-	1	5	-	2	1	5	1	1	-
	Lurø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-
	Bodø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Folden	-	1	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-
	Skjærstad	1	2	-	1	1	3	1	-	-	1	-	-
	Stegen	-	-	-	1	5	-	3	-	2	1	-	1
	Lødingen	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ofoten	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-
	Buksnæs	-	-	-	-	2	5	-	-	-	1	1	1
	Østlofoten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Hadsel	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	1	-
	Sortland	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1
XIX.	Trondenæs	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
	Lenvik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tromsø	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	1	-
	Lyngen	1	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-
	Karlsø	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Hammerfest	1	3	1	3	3	-	2	1	1	1	-	-
	Maasø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Kistrand	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-
	Tanen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
	Vadsø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Sydvaranger	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). s. Gigtfeber.

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
I. Christiania	17	9	19	18	24	10	17	11	13	19	13	22
II. Aker	2	1	1	3	-	-	2	1	1	2	-	-
Ullensaker	1	4	2	1	6	1	3	2	1	1	2	2
Høland	2	4	2	1	4	1	3	1	-	1	-	-
Follo	6	2	6	3	5	4	2	3	6	-	2	2
III. Eidsberg	4	-	-	1	-	1	-	-	-	3	-	1
Moss	4	1	2	-	1	1	6	1	2	1	1	4
Sarpsborg:												
Sarpsborg	-	1	2	-	-	2	1	-	-	-	-	2
Fredrikstad	5	2	2	-	1	-	-	1	1	1	-	-
Landdistrikt	-	1	2	1	3	2	1	-	-	2	6	1
Hvaløerne	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	3	4	2	1	-	2	4	1	3	3	6	6
IV. BuskerudsLandfysikat:												
Drammen	6	3	2	4	4	3	-	3	2	2	2	-
Landdistrikt	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	-
Ringerike	3	4	3	6	1	1	1	1	2	-	2	1
Modum	5	2	2	3	-	-	1	-	1	-	1	1
Hallingdal	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1
Sandsvær:												
Kongsberg	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1
Landdistrikt	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rollag	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
V. Tønsberg:												
Tønsberg By	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	3
Horten	4	1	2	1	1	2	1	-	1	-	-	1
Landdistrikt	3	-	3	4	6	4	2	1	-	2	2	1
Hof:												
Svelvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Landdistrikt	2	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Laurvik	3	-	3	3	2	1	-	3	1	3	1	4
VI. Solør og Odalen	5	7	5	2	3	2	4	2	4	3	3	5
Hedemarken:												
Landdistrikt	4	4	3	1	3	2	4	2	4	1	2	5
Hamar	-	-	1	1	2	5	-	-	-	1	-	-
Søndre Østerdalen	2	-	2	2	3	1	-	-	1	-	-	1
Trysil	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønset	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
VII. Hadeland og Land	-	-	-	-	1	3	2	2	1	3	1	1
Søndre Valders	-	1	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-
Nordre —	3	7	5	4	4	-	4	1	2	2	4	-
Toten	14	1	1	2	-	3	3	4	1	4	2	3
Faaberg	3	1	-	-	1	-	-	2	-	-	3	3
Ringebo	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lom	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-
Lesje	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). s. Gigtfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VIII.	Skien:												
	Skien	2	2	1	-	-	3	-	-	-	3	2	2
	Porsgrund	1	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	2	2	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1
	Kragerø	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	-	2
	Holden	2	-	1	1	1	3	-	2	1	-	1	2
	Sauland	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	3
	Hviteseid	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Laardal	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tinn	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
IX.	Østre Nedenæs:												
	Østerrisør	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Tvedestrand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	3	3	1	4	2	2	3	1	-	1	1	4
	Arendal	3	6	5	1	6	1	2	6	2	3	4	6
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	2	3	1	2	2	2	-	-	1	-	4	1
	Landdistrikt	3	3	1	2	1	2	2	2	3	-	3	-
	Aamli	-	-	2	-	3	2	1	-	-	-	3	-
	Evje	-	-	-	-	1	2	1	-	1	1	-	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	8	3	6	12	5	6	4	1	2	5	5	4
	Oddernæs	1	-	3	2	1	1	4	-	1	2	1	4
	Undal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
	Lyngdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	2	1	6	5	2	2	5	2	2	2	3	3
XI.	Soggendal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Ekersund	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Sandnæs	2	3	2	2	3	-	2	-	1	-	-	1
	Stavanger	4	5	5	1	-	2	2	6	-	4	2	4
	Finnø	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Sand	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	2
	Karmøen	-	2	-	-	-	1	-	1	-	1	1	5
	Haugesund	2	3	5	3	-	1	2	1	1	-	4	2
XII.	Indre Søndhordland	-	1	1	1	4	1	-	-	-	1	-	3
	Ytre —	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Indre Hardanger	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Ytre —	2	1	2	-	-	2	2	2	-	-	1	2
	Voss	1	-	5	4	4	-	1	2	2	-	-	-
	Søndre Midthordland	-	-	1	2	-	2	1	-	-	-	-	-
	Nordre —	1	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-
	Indre Nordhordland	2	-	3	3	-	4	-	-	-	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-	1	-
XIII.	Bergen	10	5	9	4	6	6	5	3	6	2	6	6
XIV.	Lærdal	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Lyster	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1
	Indre Sogn	-	-	2	1	1	2	-	-	-	3	-	-
	Midtre —	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
	Ytre —	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1

Tabel LII (Forts.). s. Gigtfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Ytre Søndfjord	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-
	Indre —	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-
	Kinn	2	2	-	-	1	-	2	-	-	1	-	1
	Ytre Nordfjord	2	2	3	1	1	-	1	-	2	2	3	4
	Nordfjordeidet	-	-	-	2	-	-	-	-	1	2	-	-
	Indre Nordfjord	2	1	1	3	3	1	1	1	-	-	-	-
XV.	Vestre Søndmøre	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Indre —	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Østre —	1	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	-
	Ørskog	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Nordre Søndmøre	4	2	6	2	4	5	2	1	-	3	-	1
	Indre Romsdal	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	-
	Ytre —	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Søndre Nordmøre	1	4	2	5	4	-	3	-	2	2	2	-
	Sundal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Surendal	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
XVI.	Trondhjems By	3	6	7	5	2	7	1	3	1	2	2	3
	Strinden	-	1	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Selbo	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	3	-	-	-	1	1	-	2	-	2	-	2
	Guldal	-	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	2
	Opdal	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Orkedal	-	-	3	3	5	3	-	3	-	1	4	3
	Ytre Fosen	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
	Nordre —	2	-	1	-	-	-	1	1	-	2	1	-
XVII.	Stjørdal	4	-	1	1	1	1	1	1	1	-	-	3
	Frosten	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-
	Levanger:												
	Levanger By	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Landdistrikt	4	1	-	3	4	2	2	1	-	-	2	3
	Inderøen	2	1	2	-	1	-	-	-	-	-	5	4
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-
	Grong	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Namsos	2	1	-	1	1	2	1	-	-	-	-	2
	Ytre Namdal	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	2
XVIII	Alstahaug	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-
	Vefsen	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-
	Ranen	1	1	1	2	1	-	-	1	-	-	1	1
	Gildeskaal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Bodø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærstad	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-
	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Buksnæs	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	Hadsel	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Sortland	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
XIX.	Trondenæs	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ibestad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
	Lenvik	1	2	1	4	1	-	1	-	1	1	1	2

Tabel LII (Forts.).

s. Gigtfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Malangen	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	1	2
	Tromsø	2	1	4	-	1	-	3	-	-	-	-	2
	Lyngen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Karlsø	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest	2	-	-	1	4	-	-	1	-	2	-	3
	Kistrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Vardø	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vadsø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

t. Koldfeber.

I.	Christiania	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
II.	Aker	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-
	Ullensaker	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Follo	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
III.	Eidsberg	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	Moss	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	Sarpsborg:												
	Fredrikstad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	1	1
	Fredrikshald	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
IV.	BuskerudsLandfysikat:												
	Drammen	1	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Ringerike	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Horten	1	-	1	1	-	-	1	-	2	-	-	-
	Landdistrikt	1	2	-	-	1	1	2	5	1	-	-	1
	Hof:												
	Svelvik	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	Solør og Odalen	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Landdistrikt	-	-	-	-	2	1	1	-	1	-	-	1
	Arendal	-	-	-	-	1	2	1	3	-	2	-	1
	Vestre Nedenæs:												
	Grimstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Lillesand	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	1	-
X.	Christiansands Stadsfysikat	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	Oddernæs	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-

Tabel LII (Forts.).

t. Koldfeber (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Lyngdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
XI.	Soggendal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sandnæs	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Stavanger	-	2	-	2	1	2	-	-	-	1	-	1
	Haugesund	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2
XIII.	Bergen	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
XV.	Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-
XVIII.	Skjærstad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
XX.	Hammerfest	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras.

I.	Christiania	164	177	154	168	214	271	593	970	481	242	172	183
II.	Aker	14	11	13	13	8	11	24	48	40	22	28	9
	Ullensaker	2	6	5	21	8	18	41	50	26	15	13	25
	Høland	4	9	3	2	5	9	26	13	4	3	6	1
	Follo	12	14	7	4	8	14	11	15	33	11	5	2
III.	Eidsberg	2	2	5	7	7	6	8	4	9	4	4	1
	Moss	8	6	9	11	9	14	20	52	28	7	3	5
	Sarpsborg:												
	Sarpsborg	7	3	7	3	3	4	9	15	3	12	7	5
	Fredrikstad	10	9	16	8	16	18	23	52	39	14	10	9
	Landdistrikt	9	9	10	16	22	23	36	38	16	4	7	6
	Hvaløerne	-	2	-	1	2	-	2	-	2	1	2	-
	Fredrikshald	27	13	28	25	14	18	114	154	125	36	33	17
IV.	Buskeruds Landfysikat:												
	Drammen	63	33	47	52	69	83	112	134	112	54	59	49
	Landdistrikt	3	2	7	7	5	6	10	5	9	5	2	5
	Ringerike	12	3	6	4	-	7	17	16	9	5	5	9
	Modum	20	13	23	22	23	21	51	67	24	18	22	18
	Hallingdal	2	1	-	-	1	2	4	-	-	-	2	-
	Sandsvær:												
	Kongsberg	5	7	3	9	21	9	29	49	17	13	12	13
	Landdistrikt	1	1	2	4	-	1	-	-	1	-	1	-
	Rollag	1	3	1	3	2	1	3	-	-	2	-	-
V.	Tønsberg:												
	Tønsberg By	9	4	7	16	6	13	34	42	22	9	7	5
	Horten	29	21	29	23	12	21	40	37	30	19	29	17
	Landdistrikt	17	19	16	11	19	17	31	34	18	23	17	10
	Hof:												
	Svelvik	2	3	1	4	1	6	21	4	4	6	5	8
	Landdistrikt	2	1	13	8	8	4	11	8	10	2	4	4
	Laurvik	19	10	4	12	18	16	24	57	27	14	4	7

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LII (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VI. Solør og Odalen	6	6	3	18	22	16	13	35	15	18	14	9
Hedemarken:												
Landdistrikt	39	26	24	15	16	41	150	108	39	23	17	7
Hamar	7	5	7	10	16	16	14	18	9	3	2	4
Søndre Østerdalen	10	8	10	16	8	5	29	9	8	5	6	5
Trysil	4	1	-	1	1	1	-	7	-	2	1	-
Rendalen	8	6	2	7	3	2	2	11	1	4	3	5
Tønset	5	1	2	1	-	3	1	3	-	-	1	2
VII. Hadeland og Land	7	7	6	7	15	7	22	12	7	7	6	8
Søndre Valders	2	-	-	-	-	2	-	1	-	2	-	1
Nordre —	-	4	4	-	2	17	13	8	7	7	-	1
Toten	11	6	8	6	4	13	25	18	15	4	3	6
Faaberg	-	10	5	4	4	3	5	36	19	13	-	3
Ringebo	3	-	-	1	-	1	-	2	2	1	-	-
Lom	1	3	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-
Lesje	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1
VIII. Skien:												
Skien	24	40	15	8	13	23	49	39	36	25	7	9
Porsgrund	8	12	6	5	6	8	15	18	10	4	7	10
Landdistrikt	9	15	15	8	6	7	18	26	17	12	8	8
Kragerø	39	15	20	27	19	19	22	17	19	18	15	20
Holden	1	2	-	1	3	-	4	5	-	1	2	2
Sauland	-	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Hviteseid	4	2	1	4	1	4	5	4	3	1	2	2
Laardal	-	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-
Tinn	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-
IX. Østre Nedenæs:												
Østerrisør	5	5	4	4	2	6	3	6	7	9	2	1
Tvedestrand	1	5	-	1	1	3	4	4	5	2	-	2
Landdistrikt	9	17	17	21	18	13	26	34	22	14	11	17
Arendal	21	19	11	23	16	18	31	74	33	22	14	12
Vestre Nedenæs:												
Grimstad	1	7	4	6	10	4	5	13	12	5	-	5
Lillesand	6	4	2	1	3	3	1	-	3	-	2	-
Landdistrikt	9	8	8	10	12	16	11	15	9	8	4	6
Aamli	4	6	3	1	1	10	8	1	2	1	2	6
Evje	1	-	-	-	2	1	3	5	3	-	-	-
Sætersdalen	-	1	1	-	-	2	-	3	1	-	-	-
X. Christiansands Stadsfysikat	42	71	27	29	19	27	93	101	48	29	15	23
Oddernæs	11	12	5	4	3	10	25	34	16	12	6	8
Undal	3	3	1	2	6	2	4	2	1	1	1	1
Lyngdal	1	3	1	-	3	-	6	9	8	-	1	-
Flekkefjord	2	4	3	7	7	6	6	13	8	8	4	5
XI. Soggendal	-	-	-	-	-	1	2	3	1	-	1	3
Ekersund	-	-	-	-	3	5	2	4	-	-	6	1
Sandnæs	2	6	1	8	1	4	11	12	9	2	7	8
Stavanger	102	67	60	46	29	32	44	80	68	57	31	27
Sand	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	9	-
Karmøen	33	18	32	20	22	15	35	58	48	31	24	26
Haugesund	2	3	-	3	3	4	10	5	6	8	5	8

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LII (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XII.	Indre Søndhordland	1	2	2	1	-	1	1	5	3	1	-	1
	Ytre —	-	2	1	-	4	1	9	5	3	2	3	1
	Ytre Hardanger	2	4	6	10	14	3	6	19	4	11	2	2
	Voss	20	3	2	-	1	-	1	3	11	-	1	-
	Søndre Midthordland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Nordre —	-	-	-	1	-	-	6	3	1	1	-	1
	Indre Nordhordland	7	2	3	2	-	1	9	7	4	4	3	-
	Ytre —	2	1	2	2	-	-	1	3	8	-	2	1
XIII.	Bergen	75	91	100	60	65	72	114	238	187	90	58	59
XIV.	Lærdal	2	-	-	2	-	-	2	1	2	1	1	-
	Lyster	-	-	-	-	-	1	2	1	-	3	3	-
	Indre Sogn	4	3	5	1	1	1	3	6	4	1	2	3
	Midtre —	1	1	2	1	1	1	2	-	2	-	4	1
	Ytre —	-	1	1	5	6	9	1	14	10	5	44	8
	Ytre Søndfjord	-	6	-	-	3	2	-	-	-	1	1	-
	Indre —	-	2	-	-	-	1	12	69	6	-	-	1
	Kinn	3	2	1	1	2	3	-	6	-	2	1	-
	Ytre Nordfjord	16	11	10	2	-	1	3	12	12	1	3	2
	Nordfjordeidet	1	-	3	2	1	1	14	11	5	2	-	-
	Indre Nordfjord	7	10	7	8	5	8	5	5	21	9	8	5
XV.	Vestre Søndmøre	1	2	1	1	2	-	1	1	-	-	3	4
	Indre —	1	-	-	-	1	5	4	2	4	2	3	6
	Østre —	1	5	1	1	2	2	2	2	-	-	2	2
	Ørskog	1	1	-	1	2	-	4	-	-	-	4	5
	Nordre Søndmøre	10	7	4	6	8	12	13	12	19	20	14	15
	Indre Romsdal	1	-	-	-	-	6	-	1	1	1	10	12
	Ytre —	4	5	-	3	2	1	6	2	3	-	7	1
	Søndre Nordmøre	16	13	7	7	3	12	18	18	8	15	7	13
	Sundal	3	-	1	-	-	1	2	-	1	2	4	-
	Nordre Nordmøre	-	-	-	-	1	1	4	-	-	1	1	1
XVI.	Trondhjems By	62	77	99	49	52	61	49	143	171	82	65	51
	Strinden	2	-	3	1	1	-	1	4	1	-	-	-
	Selbo	-	-	1	-	1	-	5	3	4	-	2	-
	Røros	4	1	7	-	5	3	9	26	21	11	10	12
	Guldal	-	-	-	2	-	-	7	2	2	2	2	2
	Opdal	-	-	-	-	2	1	3	2	4	-	-	2
	Orkedal	6	11	10	2	4	5	11	34	9	2	3	4
	Søndre Fosen	1	3	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-
	Ytre —	2	3	3	2	4	2	7	5	8	8	2	5
	Indre —	-	-	-	2	5	1	2	2	1	-	1	2
	Nordre —	5	1	5	1	6	5	2	5	2	5	5	1
	Ved Fiskerierne	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	15	9	10	9	5	10	13	10	6	20	24	12
	Frosten	1	-	-	-	2	2	-	2	2	3	1	-
	Levanger:												
	Levanger By	2	-	-	-	2	-	1	1	-	-	1	1
	Landdistrikt	3	5	2	2	3	4	4	2	3	4	3	3
	Inderøen	3	14	2	-	5	3	3	1	6	-	3	5
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	1	2	3	2	1	-	9	4	-	-	2
	Landdistrikt	-	4	2	1	1	1	2	3	7	1	4	1

u. Akut Diarrhoe og Cholera nostras (Forts.).

Tabel LII (Forts.). Distrikt.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Grong	3	5	2	3	-	1	5	7	1	3	4	1
	Namsos	1	1	3	2	2	-	4	4	7	10	4	1
	Ytre Namdal	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	-
XVIII.	Alstahaug	-	3	7	1	2	1	1	6	1	3	-	2
	Ranen	3	-	3	1	1	2	3	2	2	1	4	2
	Vefsen	-	-	1	-	2	2	2	2	1	-	-	-
	Gildeskaal	-	-	-	-	2	4	-	3	-	-	-	-
	Bodø	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
	Folden	-	1	-	2	-	2	5	1	-	-	-	-
	Skjærstad	1	-	1	1	1	1	-	-	2	-	-	1
	Stegen	1	-	1	5	1	-	1	2	-	-	-	-
	Lødingen	1	-	1	2	-	1	3	3	1	-	-	1
	Ofoten	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buksnæs	4	4	3	11	7	3	3	2	2	5	3	4
	Flakstad	-	2	3	1	1	-	2	1	1	6	-	1
	Østlofoten	2	1	5	12	5	4	10	2	-	1	1	4
	Hadsel	1	-	1	2	5	1	-	-	3	3	2	1
	Sortland	-	-	-	-	1	-	8	-	6	1	7	5
XIX.	Trondenæs	3	-	-	1	3	1	4	1	-	1	4	2
	Ibestad	6	2	5	3	3	2	2	1	4	3	2	1
	Tranø	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	5
	Lenvik	2	3	3	3	7	8	4	4	1	5	3	6
	Malangen	-	-	-	1	1	1	1	1	-	1	-	-
	Tromsø	11	5	10	8	9	20	35	14	18	12	5	6
	Lyngen	1	1	1	1	-	2	2	-	1	1	1	-
	Karlsø	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Skjærvø	-	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-
XX.	Alten	-	-	1	-	-	1	6	4	2	-	-	-
	Loppen	2	2	-	-	3	1	2	1	3	-	1	5
	Hammerfest	5	2	5	1	15	12	8	10	12	6	10	16
	Maasø	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
	Kistrand	1	2	1	1	1	-	1	-	-	1	2	-
	Tanen	1	-	-	2	1	-	2	-	2	-	1	1
	Vardø	3	5	-	7	12	7	8	18	7	3	4	2
	Vadsø	-	-	2	2	3	1	1	2	-	1	3	-
	Sydvaranger	-	2	-	1	7	-	1	-	-	-	-	-

v. Blodgang.

I.	Christiania	2	-	-	3	-	-	1	1	1	-	2	3
II.	Aker	1	1	-	3	-	1	7	5	-	1	-	1
	Ullensaker	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
III.	Eidsberg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
IV.	Ringerike	-	-	1	-	-	-	1	2	6	-	1	1
V.	Tønsberg Landdistr.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Laurvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabel LII (Forts.). v. Blodgang (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
VI.	Solør og Odalen	4	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-	1
	Hedemarken:												
	Landdistrikt	1	-	1	6	1	-	4	1	-	-	1	-
	Hamar	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
	Søndre Østerdalen	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Rendalen	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-
	Tønset	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
VII.	Hadeland og Land	-	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-
	Toten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Faaberg	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	1
VIII.	Kragerø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
IX.	Østre Nedenæs:												
	Tvedestrand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
X.	Oddernæs	-	-	1	1	-	6	-	-	-	-	-	-
	Flekkefjord	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
XI.	Stavanger	5	1	7	2	-	-	-	1	-	1	1	-
	Sand	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Karmøen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XII.	Indre Hardanger	-	4	6	13	-	-	-	-	-	-	-	-
	Voss	3	-	-	-	-	2	2	6	-	1	1	-
	Nordre Midthordland	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
XIV.	Indre Sogn	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
	Midtre —	-	-	1	-	-	-	-	10	-	1	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
	Ytre Søndfjord	3	5	-	-	-	1	-	1	4	1	-	10
	Ytre Nordfjord	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-
XV.	Indre Søndmøre	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	Søndre —	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Søndre Nordmøre	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	12
	Sundal	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XVI.	Trondhjems By	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1
	Strinden	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Røros	2	1	-	-	-	-	-	5	2	-	-	-
	Søndre Fosen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ytre —	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	-	-	2	1	-	-	-	1	-	1	9	3
	Inderøen	-	2	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
	Stenkjær:												
	Stenkjær By	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
XVIII.	Lødingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1
	Buksnæs	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
	Flakstad	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabel LII (Forts.). v. Blodgang (Forts.).

Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XIX. Tromsø	-	1	4	3	1	3	1	-	1	1	-	-
XX. Loppen	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hammerfest	-	-	1	-	-	-	2	-	1	1	1	2
Tanen	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadsø	-	-	-	-	1	4	4	6	5	-	2	-

x. Skjørbug.

III. Moss	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
IV. Modum	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
V. Tønsberg:												
Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Laurvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
VI. Solør og Odalen	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Trysil	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Rendalen	4	-	1	-	3	-	2	-	-	-	-	-
VII. Søndre Valders	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Toten	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Faaberg	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Ringebo	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
VIII. Kragerø	-	1	1	-	1	-	-	-	-	1	1	1
Sauland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hviteseid	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Laardal	3	2	4	-	2	-	2	-	1	-	3	-
Tinn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IX. Østre Nedenæs:												
Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Arendal	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Sætersdalen	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
X. Christiansands Stadsfysikat	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
XI. Sandnæs	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
XII. Ytre Hardanger	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
XIII. Bergen	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
XIV. Indre Nordfjord	-	-	2	-	1	1	-	2	1	-	-	-
XV. Vestre Søndmøre	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-
Indre —	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Søndre Nordmøre	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Ytre Romsdal	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Tabel LII (Forts.). x. Skjørbug (Forts.).

	Distrikt.	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
XVI.	Trondhjems By	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-
	Strinden	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Røros	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	Søndre Fosen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
XVII.	Stjørdal	6	1	5	13	9	6	10	7	3	5	5	2
	Levanger:												
	Levanger By	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-
	Stenkjær	-	-	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-
XVIII.	Brønø	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
	Ranen	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Bodø	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Flakstad	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XIX.	Malangen	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XX.	Alten	1	5	12	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hammerfest	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	1
	Tanen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Vardø	-	1	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-
	Vadsø	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sydvaranger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

B. Beretninger

for de enkelte civile Overøvrighedsdistrikter.

I. Christiania By.

Ved Lov af 12te Mai 1877 er fra 1ste Januar 1878 en Del af Akers Herred henlagt til Byen, der saaledes har et Fladeindhold af 0,1286 Kvadratmil Paa dette Areal var Folkemængden den 31te December 1877: 106 781 Indbyggere (den ældre By 81 801, de nye Bydele 24 880). Efter den af Sundhedskommissionen den 31te December 1878 foranstaltede Tælling var Folkemængden forøget til 112 977 Indvaanere (den ældre By 84 390, de nye Bydele 28 587). Byen udgjør et Lægedistrikt, Christiania Stadsfysikat.

Sundhedstilstanden var meget tilfredsstillende, og de infectiøse Sygdomme optraadte næsten samtlige med et meget færre Antal Tilfælde end de foregaaende Aar.

Dødeligheden. Ifølge de af Lægerne til Sundhedskommissionen indsendte Dødsanmeldelser var de Dødes Antal 1 934, hvori er medregnet 30, der ikke vare hjemmehørende i Byen. Beregnet efter Befolkningen ved Aarets Midte (109 879) bliver Dødeligheden, naar de Udenbysboende medtages, 17.60 pro mille, naar disse fradrages, 17.34 pro mille. Dette Forhold er endnu gunstigere end i 1869 (17.97 pro mille), der hidtil med Hensyn til Dødeligheden i en Aarrække har været det gunstigste Aar.

Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede (se Tabellen næste Side).

I de 8 Distrikter, hvori Byen efter Menigheder er inddelt, viser Dødeligheden sig at have været (se Tabellen næste Side).

Af det hele Antal Dødsfald indtraf i:

Januar	149	April	181	Juli	150	Oktober	151
Februar	169	Mai	158	August	176	November	165
Marts	195	Juni	145	September	152	December	143

Dødeligheden.

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	2 003	[1])
1877	80 400	1 652	20.55
1876	78 000	1 870	23.97
1875	76 042	1 837	24.16
1874	73 884	1 753	23.38
1871—1875	71 849	1 593	22.17
1866—1870	62 285	1 395	22.39

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Dødeligheden i Byens 8 Distrikter.

Sogn.	Folkemængde 31te December 1878.	Døde i 1878.	Dødelighedsforhold.
Vor Frelsers	9 461	125	13.21
Jacobs	10 372	208	20.05
Trefoldigheds	20 446	304	14.87
Johannes	8 600	151	17.56
Gamle Akers	11 171	185	16.56
Paulus	9 385	152	16.20
Grønland-Oslos	14 955	322	21.53
De nye Bydele	28 587	487	17.04
	112 977	1 934	17.12

Til Oversigt over de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende Tabel, der er udarbeidet efter de til Sundhedskommissionen fra Byens Læger og Sygehusene indsendte maanedlige Lister (se Tabellen næste Side).

Typhoidfeber er, i Modsætning til Femaaret 1859—1863, da Sygdommen optraadte hyppigst, i de sidste 15 Aar bleven sjeldnere, særlig har de sidste 5 Aar vist et lidet Antal Angrebne og i Regelen sporadiske Tilfælde. I 1878 er Antallet steget til 139 Tilfælde og 8 Dødsfald, hvad der dels er betinget af den fra Begyndelsen af Aaret indtraadte Byudvidelse med den derved med henved 1/3 forøgede Folkemængde, dels ved et Par til enkelte Strøg begrændsede Epidemier. I Maanederne Juni til August angrebes saaledes i den gamle Egebergsbakke 14 Individer i hinanden nærliggende Huse, hvis Beboere stadig omgikkes. Smitten var her formentlig importeret ved en Kludehandler, der kort før Sygdommens Udbrud havde været i Drammen (hvor der dengang var en større Epidemi) i Forretninger. I Begyndelsen af April angrebes der i Bernt Ankers Gade No. 17 en Arbeidsmand af Typhoidfeber. Hans Excrementer blev slaaet i Kjøkkenvadsken og saaledes ledet til Gadens Kloak, der kort nedenfor denne Gaard

Epidemiske Sygdomme i Christiania By i Aaret 1878.

	Hele Aaret.		Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Døde [1]).												
Antal anmeldende Læger			56	57	56	60	51	43	45	50	59	57	57	58
Typhoidfeber	139	8	9	1	4	15	6	6	12	15	45	11	6	9
Barselfeber	25	10	3	2	1	2	4	4	3	1	-	-	-	5
Vandkopper	372	-	52	41	37	45	21	9	11	7	13	47	56	33
Skarlagensfeber	162	33	4	6	7	7	2	6	14	9	11	25	36	35
Mæslinger	29	3	1	4	3	2	7	-	1	2	-	1	6	2
Rosen	108	5	12	6	4	7	12	11	4	8	6	14	10	14
Kighoste	358	21	62	86	65	24	25	16	11	15	21	12	10	11
Diphtherisk Svælgbetændelse	50	10	-	3	1	3	2	4	6	-	3	8	10	10
Strubehoste	33	32	4	3	1	3	3	2	-	1	1	5	5	5
Kusma	9	-	-	1	1	-	1	5	-	-	-	1	-	-
Katarrhalske Tilfælde	8 491	156	1 256	1 256	1 212	927	535	289	272	242	358	574	714	856
Katarrhalsk Lungebetændelse	221	27	12	27	35	26	14	10	6	5	5	36	36	9
Lungebetændelse	517	93	38	36	65	67	71	23	25	25	24	44	38	61
Gigtfeber	192	8	17	9	19	18	24	10	17	11	13	19	13	22
Koldfeber	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras	3 789	212	164	177	154	168	214	271	593	970	481	242	172	183
Blodgang	13	-	2	-	-	3	-	-	1	1	1	-	2	3
Tilsammen	14 510	618	1 636	1 659	1 609	1 317	941	666	976	1 312	983	1 039	1 114	1 258

[1]) Efter de til Sundhedskommissionen indkomne Dødsanmeldelser.

indmunder i Maribogadens Kloak. Derefter angrebes af samme Sygdom i Midten og Slutningen af Juni 2 Individer i Maribogaden 14. Den 1ste September angrebes en Pige i Maribogaden 12, hurtig efter hende angrebes over 30 Individer, der dels boede, dels blot havde sit Arbeide i 7 forskjellige til hinanden liggende eller nærliggende Gaarde i Maribogaden og Osterhausgaden, hvilke Huse samtlige havde Afløb til den fælles Kloak i Gaden. Da der ingen anden paaviselig eller sandsynlig Forbindelse fandtes mellem de forskjellige Huse, i hvilke Sygdommen optraadte, eller mellem de derboende Familier, blev det antaget, at Sygdommen var forplantet gjennem den fælles Kloak og dens Afstikker til disse Huse. I den Anledning foranledigedes Undersøgelser, der paaviste forskjellige Misligheder ved Kloakerne, hvorfor en fuldstændig Rensning og Desinfektion af det hele Kloaksystem i det inficerede Strøg og de tilgrændsende Kvartaler beordredes udført, omhyggelig Tømning og Desinfektion af Priveterne udførtes, og de fleste Angrebne indlagdes paa Sygehus. Efter Desinfektion af Kloakerne optraadte intet nyt Tilfælde. — I 11 af de øvrige i Aarets Løb indtrufne Tilfælde vare de Syge Søfolk eller Andre, som havde medbragt Sygdommen fra andre Steder.

Af **Barselfeber** er anmeldt 25 Tilfælde med 10 Dødsfald. Desuden indtraf 12 Dødsfald paa Barselseng, hvortil andre Aarsager opgives, nemlig Barselkrampe 4, Morbus Brighti 1, Lungebetændelse 1, Livmoderbristning 1, Blødning fra forliggende Moderkage 2, tilbageholdt Moderkage 1, Kollaps 1, Abort 1.

Af **Skarlagensfeber** kjendtes i Løbet af Aarene 1875 og 1876 tilsammen 2 141 angrebne Individer og 397 Døde; Sygdommen aftog hurtig i 1ste Kvartal 1877, men optraadte dog hist og her med enkelte Tilfælde, saa det samlede Antal udgjorde 214, hvoraf 62 endte dødeligt. I 1878 viste den ogsaa for det meste kun en sporadisk Optræden (i det hele Aar anmeldtes 162 Tilfælde, hvoraf 33 endte dødeligt); imidlertid begyndte i Oktober de Angrebnes Antal at stige, og da en ny større Epidemi befrygtedes, blev der i November Maaned ansat en Epidemilæge, som havde det udelukkende Hverv at tilse de Skarlagensfebersyge, som blev indlagt paa Lazaret, samt at bistaa de Læger, der behandlede Syge i Hjemmet, forsaavidt disse ønskede det, med at paase, at der gjennemførtes en betryggende Isolation af de Syge og udførtes en betryggende Desinfektion af de Syges Se- og Excreter saavelsom af Brugsgjenstande og Værelser.

Ved velvillig Imødekommenhed af Byens Læger, ved Indlæggelse paa Lazaret under alle Forhold, hvor det paa nogen Maade var muligt, ved omhyggelig Isolation i Hjemmet med Desinfektion og ved nøie Overvaagen af hvert enkelt Tilfælde antager man at have opnaaet at hemme Sygdommens videre Udbredning, uagtet den gjentagne Gange optraadte i Arbeiderboliger og i Huse, hvor der var mange Børn.

Ligesom tidligere har det ved Epidemilægens Undersøgelser vist sig, at mange Tilfælde, og ofte de mest spredte, har havt sit Sammenknytningspunkt

i forskjellige Skoler, hvor ikke sjelden sunde Individer fra inficerede Hjem har overført Smitten, hvorfor ogsaa Sundhedskommissionen fra tidligere Tid af havde paabudt, at Børn fra skarlagensfebersyge Hjem skulde nægtes at frekventere Skolerne.

Mæslinger, der i det sidste Halvaar af 1876 hurtig udviklede sig til en forholdsvis stor Epidemi, optraadte i Slutningen af 1877 og hele Aaret 1878 med nogle faa spredte Tilfælde, saa det samlede Antal anmeldte Tilfælde for 1878 udgjør 29.

Kighoste. Som Fortsættelse af en større Epidemi i sidste Halvaar af 1877 optraadte den temmelig hyppig de 3 første Maaneder af 1878, hvorefter dens Hyppighed aftog. I de sidste 10 Aar stiller Antallet af Angrebne og Dødsfald sig saaledes:

Aar.	Angrebne.	Døde.
1878	358	21
1877	863	64
1876	248	12
1875	359	34
1874	357	27
1873	72	2
1872	1 332	108
1871	16	1
1870	27	1
1869	294	25

Rosen er, naar man tager Hensyn til den forøgede Folkemængde, optraadt mindre hyppig i de sidste 2 Aar, medens **diphtherisk Svælgbetændelse** og **Strubehoste** ere optraadte noget hyppigere i heromhandlede Aar.

Af **croupøs Lungebetændelse** anmeldtes 517 Tilfælde, et Antal, der i Forhold til den forøgede Folkemængde svarer til Antallet af Anmeldte Aaret forud. Af 1000 Indvaanere angrebes 4.71 af Lungebetændelse (Aaret forud 4.81 af 1000 Indvaanere). Dødsfaldene udgjorde 17.9 af de Behandlede.

Diarrhoe og **Cholera nostras** anmeldtes i 1878 med et ogsaa i Forhold til den forøgede Folkemængde større Antal Tilfælde, idet der nemlig paa Lægernes Maanedslister er opført 3 789 Tilfælde mod 2 157 Aaret i Forveien; herved maa dog bemærkes, at Byudvidelsen forøgede Folkemængden netop med den Klasse, som med Hensyn til Diarrhoe hos Børn i det 1ste og 2det Aar leverer den største Kontingent. De fleste Tilfælde optraadte som sædvanligt i Maanederne Juli, August og September.

Veneriske Sygdomme. Efter de til Sundhedskommissionen indsendte Opgaver kom af veneriske Sygdomme hver Maaned under Behandling følgende Antal Tilfælde:

Veneriske Sygdomme.

	Tilsammen.		Deraf			
			anmeldte af Læger.		indlagte i Sygehus.	
	Gonorrhoe og Urethrit.	Syphilis og Chanker.	Gonorrhoe og Urethrit.	Syphilis og Chanker.	Gonorrhoe og Urethrit.	Syphilis og Chanker.
Januar	84	55	58	28	26	27
Februar	78	40	52	17	26	23
Marts	68	55	58	27	10	28
April	79	35	66	20	13	15
Mai	64	37	48	20	16	17
Juni	68	28	44	14	24	14
Juli	73	30	54	19	19	11
August	89	32	63	19	26	13
September	116	39	90	15	26	24
Oktober	109	58	77	28	32	30
November	114	43	78	36	36	7
December	97	55	78	25	19	30
Tilsammen	1 039	507	766	268	273	239

Ved den tvungne Visitation af de prostituerede paa Bordel boende Fruentimmer, der visiteredes 2 Gange ugentlig, udførtes i det hele 4 696 Visitationer iberegnet 79, der foretoges paa Politikammerets Lokale udenfor de sædvanlige Visitationsdage. De paa Bordel boende Prostitueredes Antal var ved Aarets Begyndelse 53; i Aarets Løb tilkom 12 nye og fragik 16, Antallet ved Aarets Slutning var saaledes 49, iberegnet dem, der af forskjellige Grunde midlertidig ikke boede paa Bordel. Indlæggelse af disse Kvinder paa Sygehus skede 111 Gange, hvoraf 53 for blennorrhagiske, 41 for lokale og 10 for konstitutionelle syphilitiske Affektioner samt 7 for andre Sygdomme. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 42.3 Undersøgelse.

Ved de tvungne Visitationer af prostituerede privat boende Fruentimmer, der ligeledes visiteredes 2 Gange ugentlig, og hvis Antal ved Aarets Begyndelse var 27, (der tilkom i Aarets Løb 13, der fragik 19, Antallet var saaledes ved Aarets Slutning 21 iberegnet dem, der midlertidig ikke mødte forat visiteres), udførtes tilsammen 2 149 Visitationer. Der fandtes 79 Sygdomstilfælde, hvoraf 34 blennorrhagiske, 31 lokale og 14 konstitutionel syphilitiske Affektioner. Der forekom saaledes 1 Sygdomstilfælde paa hver 27.2 Undersøgelse.

Tillige foretoges 2 805 Undersøgelser paa Politikammeret af Kvinder, der ikke driver Prostitutionen som udelukkende Levevei; 327 fandtes lidende af venerisk Sygdom, nemlig 146 af blennorrhagiske, 114 af lokale, 67 af

konstitutionelle syphilitiske Affektioner. Af disse havde 332 ikke forhen været visiterede. Der fandtes 1 Sygdomstilfælde paa hver 8.6 Undersøgelse.

Nedenstaaende Liste giver en Oversigt over en Del i Lægernes private Praxis behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme**, ifølge de til Stadsfysikatet indsendte Beretninger.

Liste over kroniske Sygdomme[1]).

	Behandlede Tilfælde.	Dødsfald[2]).	Af de Behandlede, hvis Kjøn er opgivet, vare		Af de Behandlede, hvis Alder er opgivet, vare	
			Md.	Kv.	Børn (under 15 Aar).	Voxne (over 15 Aar).
Kronisk Rheumatisme	536	-	207	327	7	522
Fnat	12	-	6	6	-	7
Skurv	6	-	4	2	3	3
Kjertelsyge	380	10	113	256	302	74
Rachit	145	18	62	76	135	8
Svindsot	647	[3])328	331	316	61	564
Kræft	54	[4]) 87	20	25	-	51
Vatersot og Morbus Brighti	111	[5]) 41	58	51	19	90
Blegsot og Anæmi	1 371	[6]) 3	107	1 201	270	1 036
Menstruationsuordener	338	-	-	338	-	338
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1 879	[7]) 3	587	1 261	233	1 619
Ormesygdomme	110	-	44	65	84	24
Drankersygdomme	46	8	41	4	1	45

[1]) Fattiglægernes Opgaver medregnede.
[2]) Antal Dødsfald er anført efter de til Sundhedskommissionen af Lægerne afgivne Dødsanmeldelser.
[3]) 17.2 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 911) og 25.5 pCt. af Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme (1 293).
[4]) Kræftens Sæde er saaledes:

For Mænd:		For Kvinder:			
Cancer ventriculi	19	Cancer ventriculi	17	Cancer ovarii	1
— hepatis	2	— uteri	10	— recti	1
— abdominis	2	— abdominis	4	— linguæ	1
— ventriculi & hepatis	1	— mammæ	4	— maxillæ inf.	1
— peritonaei	1	— hepatis	3	— genu	1
— vesicæ	1	— vaginæ	3	— pulmonis	1
Sarcoma pelvis	1	— intestinorum	1	— uden nøiere Opgave	12
		— peritonæi	1		

[5]) Vatersot 10, Morbus Brighti 31.
[6]) Anæmia 2, Anæmia perniciosa progressiva 1.
[7]) Gastritis chronica.

Sindssyge. For Christiania Fattigvæsens Regning vides 122 forpleiede i de omliggende Landdistrikter.

Paa **Fødselsstiftelsen** var Sundhedstilstanden i det Hele taget god; der indkom ialt 281 Kvinder, men 10 (hvoraf en 2 Gange) udgik, fordi Fødsel ikke var begyndt; en havde ikke født ved Aarets Udgang, en indkommen Kvinde, indlagt for Barselkrampe, døde nogle Timer efter Indlæggelsen før begyndt Fødsel. 8 af de udgaaede indkom igjen og fødte paa Stiftelsen. I det Hele fødtes af 268 Fødende 269 Børn, idet der var 267 Enkeltfødsler og 1 Tvillingfødsel.

Af de 268 Fødende vare:

48 gifte, 162 førstefødende,
220 ugifte, 106 flerfødende.

Ved 267 Enkeltfødsler vare Leierne følgende:

167: 1ste Isseleie (deraf to med Panden fortil).
91: 2det —
1: 1ste Ansigtsleie.
2: 1ste Sædeleie.
1: 1ste enkelt Fodfødsel.
1: 1ste dobbelt —
2: 2den — —

I et Tilfælde af Hovedleie blev Stillingen ikke opgjort, da Barnet fødtes i hele Hinder. I et Tilfælde var Fødsel foregaaet før Indkomsten.

Ved Tvillingfødselen fødtes 1ste Tvilling i 2det Isseleie, 2den Tvilling i 1ste Isseleie. De havde fælles Moderkage, men særskilte Hinder. Tvillingerne forblev ilive.

Ved Enkeltfødslerne vare 258 Børn levende, 9 dødfødte. Af de levende fødte forblev 253 ilive; 5 Børn (3 Gutter og 2 Piger) døde i 1ste Døgn.

254 Fødsler foregik ved Naturens Hjelp, i 13[1]) foretoges kunstig Forløsning (hvorom nærmere under obstetriciske Operationer).

Af Barselkvinderne døde 2, en af Barselfeber, en af Barselkrampe.

Fra den i Forbindelse med Fødselsstiftelsen værende Jordemoderskole udexamineredes 30 Elever, hvoraf fra:

Akershus	Amt	2	Nedenæs	Amt	1
Smaalenenes	—	1	Lister-Mandals	—	3
Buskeruds	—	2	Romsdals	—	4
Jarlsberg-Laurvigs	—	1	Søndre Trondhjems	—	2
Bratsbergs	—	4	Nordlands	—	3
Hedemarkens	—	4	Tromsø	—	1
Christians	—	1	Finmarkens	—	1

Obstetriciske Operationer. Paa Fødselsstiftelsen foretoges 11 Tangforløsninger, deraf 9 indicerede ved Vemangel med dødeligt

[1]) Foruden 2 Efterbyrdsoperationer.

Udfald for 1 Kvinde, der døde af Barselfeber, og 1 Barn, de øvrige ilive, og 2 ved Barselkrampe, med heldigt Udfald for Mødre og Barn; 1 Partus præmaturus artificialis ved rachitisk Bækkenforsnevring, Moderen ilive, Barnet var dødfødt (forløst ved Vending og Udtrækning paa Grund af Haand og Fod ved Siden af Hovedet); 1 Udtrækning ved Fodfødsel paa Grund af manglende Veer og Navlesnorfremfald med heldigt Udfald for Moder og Barn. 2 Udtagelser af Efterbyrden med heldigt Udfald.

Udenfor Fødselsstiftelsen er af Læger udført de i følgende Tabel anførte obstetriciske Operationer, hvis Indikationer og Udfald vil fremgaa af samme, forsaavidt saadant er meddelt (se Tabellen næste Side).

Af Operationer forøvrigt udførtes 1 Exvisceration ved forsømt Tverleie, Konen døde af Barselfeber. 1 Perforation af dødt Fosters Brystkasse efter Hovedets Fødsel. Konen ilive. 1 Partus præmaturus artificialis ved Bækkensneverhed med heldigt Udfald for Moder og Barn. Hos 1 Kone i 5te Barselseng var der ved Fødselens Begyndelse betydelig Blødning. Ved Undersøgelse fandtes Moderkagen liggende tilvenstre med et Parti over Modermunden, der var af 1 Krones Størrelse. Vandet ikke afgaaet. Fosterhovedet over Bækkenindgangen tilhøire. Moderkagen løsnedes, Hinderne sprængtes og der anlagdes Tampon. Efter 6 Timers Forløb fødtes ved Naturens Hjelp et dødfødt, fuldbaaret Foster. Moderen ilive. 1 Vending og Udtrækning efter Moderens Død af et forraadnet Foster med tildels excorieret Hud. Moderen led af Syphilis, betydelig Hjertefeil og Lungeødem.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af nedenstaaende Sammenstilling angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Distrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Christiania Stadsfysikat.	4 358	2 003	33	16	194	[2]) 46	9

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne. [2]) Deraf 1 Drab.

Overskuddet af Fødte over Døde udgjorde saaledes 2 355 og Forholdet mellem hine og disse = 100: 46.0

Til Oplysning om **Dødsaarsagerne** hidsættes følgende Tabel sammendraget efter Lægernes Dødsanmeldelser (se Side 12—17).

Obstetriciske Operationer udenfor Fødselsstiftelsen.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtrækning.						Efterbyrds-Operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	53	-	-	[2]51	[3]3	-	1	-	-	[4]1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	9	-	-	6	3	-	-	[5]1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	2	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	[1]2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	11	-	-	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie og Fremfald af Navlesnor	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	[6]1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	3	[7]1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkenendeleie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	[8]1	-	-	-	-
Tilbageholdelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Strictur af indre Modermund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Fastvoxen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Tilsammen	71	1	-	65	8	-	17	2	-	10	9	-	3	-	-	2	1	-	14	-	-

[1]) I et Tilfælde tillige Barselkrampe, Barnet ilive. [2]) Engang begge Tvillinger forløst med Tang. [3]) Deraf 1 2den Tvilling. [4]) 2den Tvilling. [5]) Død af Kræftetab nogle Timer efter Fødselen, der havde varet i flere Døgn. [6]) Tangsanlæggelse paa sidstkommende Hoved. [7]) Død af Krampe. [8]) Der var opslaaede Arme.

De hyppigste Dødsaarsager vare: Svindsot (328), Diarrhoe (acut) og Cholera nostras (tilsammen 212); Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen (tilsammen 207), akut Bronchit (156), Lungebetændelse (93), Kræft (87), organisk Hjertesygdom (73), medfødt Svaghed (53), kronisk Bronchit (48), Morbus Brighti og Vatersot (tilsammen 41).

Veirliget (se Tabellen Side 18).

Fattigsygepleien. Efterfølgende Sammenstilling af de af Bylægerne i 1878 behandlede og undersøgte Syge viser deres Antal og Forholdet for de fra hvert Distrikt paa Sygehusene Indlagte samt af de Døde. Efter Bylægernes Lister er ialt behandlet 4 160 Syge, af hvilke 130 ere døde, desuden er behandlet og senere indlagt paa Sygehus 255 Syge og 402 undersøgte og indlagte paa Sygehus uden foregaaende Behandling (se Tabellen Side 19).

Oversigt over de under Fattiglægernes Tilsyn i 1878 forekomne Sygdomsformer (se Tabellen Side 20 og 21).

I **Sundhedskommissionen** afholdtes 39 Møder. Siden 1868 føres der af Sundhedskommissionens dyrlægekyndige Assistent i Slagterierne og paa Torvene daglig Kontrol med Byens Kjødforsyning. I det forløbne Aar er der hyppigst paa Grund af Sygdom, sjeldnere paa Grund af paa anden Vei bedærvet Vare, konfiskeret eller forbudt Salg af ialt 60 Kjør og Kalve, 4 Faar og 2 Svin. De hyppigste Sygdomme har været Hæmaturi, Kalvningsfeber, Trommesyge, Tuberculose, og af Miltbrand 4 Tilfælde, hvoraf 2 opstaaede inden Byens Grændser.

Af Forgiftningstilfælde med Næringsmidler, Brugsgjenstande eller Lignende er der blot kommet nogle faa Tilfælde af acute og kroniske Arsenikforgiftninger til Sundhedskommissionens Kundskab, intet Tilfælde dog med alvorligere Følger. Der er ligesom tidligere ogsaa i 1878 ført en saavidt mulig nøiagtig Kontrol med falbudte Næringsmidler og Brugsgjenstande. Især var Opmærksomheden henvendt paa skadelige Tilsætninger af Arsenik, hvorfor der i denne Anledning blev foretaget meget omfattende Undersøgelser. Der blev saaledes af en dertil af Sundhedskommissionen engageret Chemiker undersøgt henved 1 700 Gjenstande, saasom Tøier, Garn, Tapeter, kunstige Blomster, Farver, Legetøi, Bærsafter, Kaffe foruden m. a. med det Resultat, at over 150 forskjellige Varesorter befandtes at være arsenikholdige i en mere eller mindre stærk Grad, hvorfor man fandt sig beføiet til at lade dem beslaglægge. En Mængde Brugsgjenstande, som blot indeholdt Spor af Arsenik, ansaa man derimod for uskadelige, hvorfor man heller ikke ansaa sig berettiget til at lade dem beslaglægge. Vandledningsrør blev ogsaa i større Mængde undersøgt, hvorved man særlig lagde Vægt paa den større eller mindre Arsenik- og Blygehalt. Ifølge den for de autoriserede Vand- og Kloakrørlæggere af Magistrat og Formandskab den 30te December 1878 vedtagne Instrux maa de af dem benyttede Vandledningsrør herefter ikke bestaa af eller have et indre Belæg af Metaller indeholdende Arsenik eller Bly. Dog kan Bly tillades i en Mængde af indtil 1 pCt. i galvaniserede Rørs Zinkbelæg.

Liste over de af Lægerne meddelte

Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Abscessus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-		-
Angina membranacea	32	15	17	-	-	-	-	-	-	2	3	7	7
Anaemia	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Apoplexia	38	17	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthritis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arthrocace	14	10	4	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Asphyxia	3	1	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Atelectasis pulmonum	4	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Atrophia	26	15	11	3	2	5	2	4	3	2	3	1	1
Bronchitis	156	80	76	2	-	14	10	15	12	24	21	12	19
— chronica	48	18	30	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-
Cancer	87	33	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cellulitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholera nostras	59	44	15	-	1	15	5	11	3	11	1	6	3
Cirrhosis hepatis	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	3	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Convulsiones	67	35	32	12	12	6	5	6	11	10	3	1	1
Contusio, Compressio, Commotio cerebri	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Corpus alienum introit laryngis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cystitis chronica	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Debilitas congenita	53	33	27	23	19	4	5	5	2	-	1	-	-
— senilis	39	11	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes mellitus	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	153	77	76	7	8	15	14	16	20	20	18	14	14
— chronica	4	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Diphtheritis	10	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Embolia cerebri	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Empyema	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endocarditis ulcerosa	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Epilepsia	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	5	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Febris puerperalis	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— typhoides	8	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Dødsaarsager i Christiania 1878.

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.		over 100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	1	4	2	4	7	4	6	-	3	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	1	1	2	-	-	1	1	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	5	2	1	-	-	1	-	2	1	2	2	1	-	-	1	2	1	1	1	1	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	5	3	4	10	4	11	1	1	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	4	13	12	9	12	19	3	10	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	11	7	12	-	3	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.) Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Fractura	12	10	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Furunculosis	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Gangraena pulmonum	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— senilis	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastritis chronica	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastro-Enteritis	13	5	8	1	-	2	2	1	1	-	3	-	2
Hernia incarcerata	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hydrocephalus	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Hydrops	10	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Hyperaemia & Oedema cerebri	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Haemoptysis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haemorrhagia	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	2	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Ileus	6	3	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Insania	13	5	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intussusceptio	5	2	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Meningitis	60	32	28	-	-	2	-	-	-	-	2	9	6
— tuberculosa	80	50	30	-	-	-	-	4	1	8	6	14	7
Morbilli	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Morbus Brighti	31	22	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Myelitis chronica	7	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obstructio	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Otitis interna	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Paralysis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pemphigus chronicus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pemphigus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	17	8	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Phthisis pulmonum	328	169	159	-	-	-	-	1	1	3	2	2	7
— laryngis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pleuritis	10	4	6	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Pneumonia catarrhalis	27	14	13	-	-	1	-	2	4	3	3	6	4
— crouposa	93	51	42	3	-	1	-	2	4	5	1	5	5
Puerperium	12	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyaemia	5	4	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	18	10	8	-	-	-	1	-	1	3	1	6	5

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.		over 100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	2	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	1	1	3	-	2	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	8	5	5	3	2	-	1	-	1	1	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
15	4	5	7	1	2	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	7	1	2	1	4	2	5	3	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	-	-	1	1	-	3	3	2	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5	7	4	7	4	11	9	15	45	35	40	25	27	22	21	13	8	7	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	2	3	1	1	-	-	-	4	1	1	4	7	2	10	9	6	6	3	5	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Forts.). Dødsaarsag.	Sum.	Deraf ere:		i 1ste Maaned.		i 2den og 3die Maaned.		i 4de, 5te og 6te Maaned.		i 2det Halvaar.		i 2det og 3die Aar.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Rheumatismus acutus	8	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruptura cordis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarcoma (femoris)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	33	14	19	-	-	-	-	-	-	-	3	6	6
Scrophulosis	10	5	5	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2
Submersio	16	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suicidium	9	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syphilis hereditaria	17	9	8	2	2	3	2	1	1	3	2	-	1
Syphilis	5	2	3	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Tetanus	4	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thrombosis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trismus	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis tractus urogenitalis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— miliaris acuta	7	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tumor uteri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— ovarii	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tussis convulsiva	21	5	16	-	-	-	1	-	-	1	6	2	5
Typhlitis & Perityphlitis	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcera cruris	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— intestinorum	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ulcera ventriculi	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. abdominis	14	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — cerebri	17	9	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— — conformation.	5	2	3	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-
— — cordis	73	33	40	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Oedema glottidis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
— pulmonum	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Causa mortis ignota	15	8	7	-	1	3	1	2	1	1	1	-	-
Tilsammen	1934	979	955	64	51	74	50	75	68	104	86	106	103

i 4de og 5te Aar.		mellem 5-10 Aar.		mellem 10-15 Aar.		mellem 15-20 Aar.		mellem 20-30 Aar.		mellem 30-40 Aar.		mellem 40-50 Aar.		mellem 50-60 Aar.		mellem 60-70 Aar.		mellem 70-80 Aar.		mellem 80-90 Aar.		mellem 90-100 Aar.		over 100 Aar.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	6	3	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	1	-	7	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	2	2	-	2	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	7	1	1	3	-	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	1	-	2	2	9	8	1	5	1	4	7	6	10	3	8	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
49	47	31	40	22	21	20	28	85	74	82	66	68	57	93	69	60	82	33	76	13	30	-	7	-	-

Meteorologiske Forhold i 1878.

Maaned.	Middel-temperatur (1837—67).	1878.							
		Temperatur. Celsius.			Barometer ved Havet (Middel.) Millimeter.	Vind (fremherskende).	Vindstyrke 0—6. Middel.	Skydække 0—10. Middel.	Regnhøide. Millimeter.
		Middel.	Maximum.	Minimum.					
Januar	— 5.1	— 6.2	6.8	— 15.7	759.2	NO.	0.4	5.1	10.4
Februar	— 5.0	— 1.6	15.0	— 12.2	59.5	S.	0.3	4.8	11.8
Marts	— 1.8	0.3	11.0	— 8.6	52.6	N.	1.0	5.2	27.0
April	3.8	6.7	17.8	— 3.9	61.0	S.	0.7	3.2	6.3
Mai	9.9	9.5	22.3	— 0.1	54.7	S.	1.0	5.4	106.7
Juni	14.8	15.4	32.2	2.6	57.3	S.	0.9	4.2	100.6
Juli	16.5	16.8	31.3	6.4	55.8	S.	1.0	4.3	15.2
August	15.3	17.0	31.1	5.1	55.9	S.	0.9	4.3	94.7
September	11.3	12.1	25.3	1.2	54.6	SV	0.8	5.4	68.6
Oktober	5.4	7.9	17.2	— 1.2	55.1	SO.	0.8	7.3	145.9
November.	0.2	— 0.7	8.2	— 9.7	54.8	NO.	1.0	5.5	61.0
December	3.6	— 6.2	3.9	— 19.1	52.5	NO.	0.8	6.9	19.8
Aar	5.16	5.9	32.2	— 19.1	756.1	S.	0.8	5.1	668.0

Oversigt over de i 1878 behandlede og undersøgte fattige Syge.

Sygdom.	Ialt Behandlede.	Deraf				Indlagte paa Sygehus.				Døde.				Procentforhold mellem Behandlede og Døde.	Indlagte paa Sygehus uden forudgaaen Behandling.			
		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.			Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.	
				Md.	Kv.			Md.	Kv.			Md.	Kv.				Md.	Kv.
1ste Distrikt	440	143	297	67	83	32	29	4	2	6	10	1	6	3.64	34	28	6	8
2det —	663	205	458	43	55	14	15	1	1	4	5	2	1	1.36	54	66	6	5
3die —	521	192	329	60	73	19	25	·	3	7	7	4	1	2.69	-	·	·	
4de —	655	248	407	71	89	4	6	·	-	11	17	8	8	4.27	40	48	6	7
5te —	958	358	600	120	114	15	14	1	·	5	6	2	1	1.15	50	31	8	11
6te —	923	362	561	134	138	48	34	6	7	24	28	13	16	5.63	33	18	4	2
Sum	4 160	1508	2652	495	552	132	123	12	13	57	73	30	33	3.13	211	191	30	33
		4 160		1 047		255		25		130		63			402		63	

Oversigt over de under Fattiglægernes Tilsyn i 1878 komne Sygdomsformer.

Sygdom.	Behandlede.				Indlagte paa Sygehus.				Døde.				Indlagte paa Sygehus uden forudgaaen Behandling.			
	Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.	
			Md.	Kv.			Md.	Kv.			Md.	Kv.			Md.	Kv.
Febre	48	92	25	31	9	13	4	2	·	2	-	-	31	41	14	12
Akute Sygdomme i Aandedræts- og Cirkulationsorganerne	249	363	137	187	10	8	2	1	19	19	12	13	18	7	1	1
Kroniske Sygdomme i do. do.	256	435	13	16	29	23	-	1	13	20	1	3	21	18	·	-
Sygdomme i Nervesystemet	70	104	18	17	6	3	·	·	7	6	5	5	14	12	·	2
Sindssygdomme	13	18	1	1	2	1	·	·	·	1	·	-	6	8	-	-
Akute Sygdomme i Fordøielsesapparatet	216	292	151	114	3	5	1	·	11	9	8	9	2	3	1	-
Kroniske Sygdomme i do.	100	296	25	46	6	7	·	·	·	3	·	1	3	7	-	1
Uterinsygdomme, Menstruationsanomalier, Barselsygdom	-	72	-	·	-	4	·	·	-	1	-	-	-	12	-	-
Sygdom i Urinveiene, Vatersot	43	30	6	5	17	10	1	-	·	·	-	-	12	7	1	-
Blodsygdomme, Ernæringssygdom, Gulsot, Alderdomssvaghed	74	285	27	48	6	8	1	·	3	8	2	1	4	4	1	2
Kronisk eller afebril Rheumatisme	91	249	1	2	5	4	·	1	-	-	-	·	6	8	-	-
Læsioner	102	73	23	12	12	1	·	·	-	-	-	·	14	4	1	2
Phlegmone, Abscesser, Ulcera	56	86	6	8	10	8	·	·	1	-	-	·	19	12	·	-
Kræftagtige Sygdomme	2	13	·	·	1	3	·	-	-	1	·	·	2	·	·	-
Andre Svulster	4	6	4	3	-	1	·	·	-	-	·	-	1	2	1	-
Dannelsesfeil og Deformiteter	3	2	3	2	·	-	-	·	1	·	1	·	-	1	·	1

Oversigt over de under Fattiglægernes Tilsyn i 1878 komne Sygdomsformer.

(Fortsættelse).

Sygdom.	Behandlede.				Indlagte paa Sygehus.				Døde.				Indlagte paa Sygehus uden forudgaaen Behandling.			
	Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.		Md.	Kv.	Deraf under 15 Aar.	
			Md.	Kv.			Md.	Kv.			Md.	Kv.			Md.	Kv.
Broktilfælde	20	20	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ben- og Ledsygdomme	38	39	9	9	4	3	1	-	1	-	-	-	10	10	4	3
Øiensygdomme	38	58	15	21	4	3	1	2	-	-	-	-	13	10	2	3
Øresygdomme	2	6	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chirurgiske Sygdomme i Urinveiene og Kjønsorganerne	6	4	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Syphilis, Bubo	17	26	5	4	1	8	-	3	-	1	-	1	10	11	4	3
Gonorrhoe, Urethrit o. s. v.	13	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	11	2	-	-
Epididymit, Orchit	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Excoriationes, Verrucæ	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Hudsygdomme	29	52	16	21	2	1	-	-	1	-	1	-	2	3	-	1
Forskjellige andre Sygdomme	15	30	2	2	1	6	-	-	-	2	-	-	9	7	-	2
Friske indlagte med Syge	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1508	2652	495	552	132	123	12	13	57	73	30	33	211	191	30	33

Ved Indlemmelsen af Forstæderne i Byen blev Sundhedskommissionens Virksomhedsomraade udstrakt over Bydele, som paa Grund af ukontrolleret Bebyggelse og manglende Opsyn led af en Mangfoldighed af sanitære Misligheder. Grunden under Vaaningshusene var forholdsvis sjelden dræneret, Kjelderbekvemmeligheder og Kjeldere under Beboelsesrum var paa Grund af Terrænforholdene paa flere Steder yderst fugtige eller endog tildels fyldte med større eller mindre Vandansamlinger, Misligheder, som selv med den bedste Villie ikke kunde raades Bod paa, saalænge der manglede et fælles Kloaksystem. Gader og Veie blev ved Indlemmelsen for en stor Del ikke overtaget af Kommunen; men da de private Huseiere tillige ansaa sig befriede for Forpligtelsen til at vedligeholde dem, forblev de i en alt andet end bymæssig Tilstand. Paa de fleste Steder var der vistnok gravet Grøfter til Afledning af Overvand og Skyllevand, men da disse ialmindelighed ikke var gravet efter en fælles Plan og heller ikke blev tilstrækkeligt vedligeholdt, gav de ofte Anledning til stærk Stank især i den varme Aarstid. Med Hensyn til Priveter, Stalde, Fjøs og Grisehuse var ialmindelighed Alt indrettet paa en primitiv Maade. Somoftest manglede der særskilte Beholdere til Opfangning af Excrementerne, eller hvor der var saadanne, var der enten en enkel Fordybning i Jorden, en Grøft eller en utæt Binge, hvorfra der sivede Gjødselvand indover Gaardspladse eller ud i Gaderne. Naturligvis kunde der heller ikke under saadanne Forhold være Tale om nogen regelmæssig Tømning eller Desinfection. Forsyningen med Drikkevand var ogsaa lidet tilfredsstillende. Fra Byens Vandledning blev et forholdsvis lidet Antal offentlige Vandposter paa den gamle Bys Ydergrændser forsynet, hvorimod den temmelig talrige Befolkning forøvrigt var henvist til Brøndvand, der tildels var forurenset ved Tilsig fra Binger og Lignende. Naar til alle disse Mangler kom, at Befolkningen i Forstæderne, baade Huseiere og Leiere, for en væsentlig Del bestod af Arbeidere med liden økonomisk Evne, der paa Grund af de trykkede Tider var endmer forringet, var den Opgave, der blev stillet Sundhedskommissionen, meget vanskelig. Hvor det gjaldt Priveter, Stalde, Fjøs og Grisehuse gik det endda forholdsvis let at faa Forholdene forbedrede; men samtlige de Ulemper, som skrev sig fra manglende Drænering, Kloaker og Vandledning, kunde ikke rettes uden ved offentlig Foranstaltning. Foranlediget herved henvendte derfor Sundhedskommissionen sig i Mai 1878 til Magistraten med en Anmodning om, at der maatte blive sørget for, at der blev udarbeidet en Plan for Anlæg af Vandledning og Afløb for de nyere Bydele. En saadan Plan er senere udarbeidet og i Henhold til Sundhedskommissionens Indstilling er der bevilget Midler til Paabegyndelse af de vigtigste af disse Arbeider. Med Hensyn til Udbedring og Vedligeholdelse af Gaderne i de nye Bydele er derimod endnu ingen Forføining truffet fra det Offentliges Side, og disse ere derfor fremdeles i en Forfatning, der medfører betydelige sanitære Misligheder, paa hvilke man forgjæves vil søge at raade Bod gjennem Paalæg til Eierne af de tilstødende Gaarde; disse Eiere ville nemlig hver for sig Intet kunne

udrette til at forbedre Tilstanden, idet der her maa handles efter en fælles Plan.

Den **offentlige Vaccination** udførtes af Stadsfysikus med Bistand af Bylægerne. Ialt vaccineredes 2 888 Børn, hvoraf i 1ste og 2det Distrikt tilsammen 1 171, i 3die og 4de tilsammen 689 og i 5te og 6te Distrikt tilsammen 1 028. Til indenbys Læger uddeltes omtrent 50 og til udenbys Læger og Hjelpevaccinatører sendtes ifølge 159 Rekvisitioner 352 Rør med Vaccinelymphe. Jordemodereleverne ere blevne underviste i Vaccinationens Udførelse.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 15 Obduktioner og 1 Undersøgelse med Erklæring.

Sygehuse. I Byen er 4 Sygehuse, nemlig Rigshospitalet og dermed i Forbindelse staaende Fødselsstiftelse og Børnehospital, Christiania Bys Sygehus, Christiania Garnisonssygehus og Diakonissehuset. Byen har derhos 3 faste Lazaretter foruden Kvarantænelazaret.

Akershus Fæstnings Strafanstalt. Middeltallet af Straffanger for Aaret udgjorde 288.5. Sundhedstilstanden blandt Fangerne har været god, ligesom de almindelige hygiæniske Forholdet uforandret har været tilfredsstillende. Epidemiske Sygdomme og Fængselssygdomme forekom ikke. Det samlede Antal udenfor Sygestuerne behandlede lettere Sygdomstilfælde udgjorde 74. Arbeidsfrihed har været tilstaaet 64 Fanger i tilsammen 125 Dage. Paa Sygestuerne er behandlet 47, hvoraf 7 tilbageliggende, 40 ny indkomne, 4 ere døde (1 af Lungebetændelse, 1 af kronisk Gastrit, 1 af Brud af Hjerneskallen, 1 af perforerende Saar i Underlivet). 5 vare tilbageliggende ved Aarets Udgang. Sygekostdagenes Antal var 2 300, hvilket udgjør 8.0 Sygedage for hver Fange og 6.3 sygmeldt for hver Dag.

De væsentligste Arter indtrufne Sygdomstilfælde have været: Catarrh og Bronchit, 80 Tilfælde, deraf indlagte 9 paa Sygestuerne, Diarrhoe 59, deraf 2 paa Sygestuerne. kronisk Gastrit og Kardialgi 27, hvoraf 5 paa Sygestuerne, Rheumatisme 18, hvoraf 4 paa Sygestuerne, Otitis 7 Tilfælde, hvoraf 3 indlagdes og Kontusioner 6 med 2 Indlæggelser paa Sygestue. Kardialgierne og Gastriterne have været adskillig mindre hyppige end i de nærmest foregaaende Aar.

Gjennemsnitsvegten for Fangerne var 67.6 Kilogram. Af 305 veiede Fanger havde 130 (42.6 pCt.) tiltaget i Vegt med omtrent 2.5 Kilogram, 129 (42.3 pCt.) aftaget i Vegt med omtrent 2.4 Kilogram og 46 (15.1 pCt.) beholdt sin Vegt uforandret

Udgifterne ved Sygebehandlingen var: Kr. 1 577.9, deraf til Medicin Kr. 1 186.73.

I Tugthuset har Sundhedstilstanden mellem Fangerne været god, de hygiæniske Forhold ved Anstalten have været uforandret som i de foregaaende Aar og i det Hele tilfredsstillende. Antallet af de paa Sygestuerne forpleiede Sygdomstilfælde var 33, hvoraf 3 tilbageliggende fra forrige Aar, 30 ny indkomne, 26 ere igjen udgaaede, 7 vare tilbageliggende ved Aarets

Udgang. Intet Dødsfald indtraf i Aaret. Sygedagenes Antal udgjorde 1 255 (95 for Mænd, 1 160 for Kvinder). Det samlede Antal af de udenfor Sygestuerne behandlede lettere Sygdomstilfælde har været 118 hos Mænd og 129 hos Kvinder. Det samlede Antal Dage, hvori Arbeidsfrihed har været tilstaaet, var 169 (121 for Mænd, 48 for Kvinder) De væsentligste Arter indtrufne Sygdomstilfælde sees af nedenstaaende Tabel:

Væsentlige Sygdomme paa Tugthuset.

Sygdomme.	Ialt.	Deraf					
		Tilsammen.		Udenfor Sygestuerne.		Paa Sygestuerne.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Catarrhus & Bronchit. .	97	41	56	41	50	-	6
Diarrhoe.	66	45	21	45	19	-	2
Gastrit og Kardialgi. . .	27	3	24	3	23	-	1
Blegsot og Anæmi .	10	-	-	-	10	-	-
Rheumatisme	9	7	2	7	1	-	1
Eczem.	6	1	5	1	5	-	-
Lumbago	4	3	1	3	1	-	-
Som Fødende.	4	-	-	-	-	-	4

Til Oplysning om Straffens Indflydelse i sanitær Henseende er der foretaget regelmæssige Veininger af Fangerne. Resultaterne have været, at af 210 Kvinder have 100 (47.6 pCt.) tiltaget i Vegt med omtrent 3.5 Kilogram for hver, medens 87 (41.4 pCt.) have aftaget med omtrent 1.85 Kilogram og 23 (11 pCt.) hverken havde aftaget eller tiltaget i Vegt. Af 116 Mænd have 70 (60 pCt.) tiltaget i Vegt med omtrent 4.5 Kilogram for hver, medens 34 (30 pCt.) havde aftaget med omtrent 2.1 Kilogram for hver, og 12 (10 pCt.) ikke havde forandret Vegt.

Totalbeløbet af Udgifterne udgjorde Kr. 1 574.83, hvoraf til Medicin Kr. 742.59 og til Rigshospitalet for en dersteds indlagt, af Fistula vesico-vaginalis lidende Kvinde Kr. 689.60.

I Bodsfængslet var det daglige Middelbelæg af Fanger 189.20 og det samlede Antal Fanger, der i kortere eller længere Tid hensad i Fængslet, i Aarets Løb 394. Iblandt disse optraadte i Aaret 70 nye Sygdomstilfælde, hvoraf 15 af mere alvorlig, 55 af lettere, forbigaaende Art. 2 Syge laa tilbage fra forrige Aar. Paa Sygeafdelingen behandledes 6 Personer i 118 Dage. 1 Fange døde af akut Tuberkulose.

Fuldstændig Arbeidsfrihed paa Grund af Sygdom blev tilstaaet i 162 Dage, delvis i 60 Dage, hvoraf 65 Dage af fuldstændig og 28 Dage af delvis Arbeidsfrihed falde paa de alvorligere Sygdomme. Fordelt paa det hele Fangebelæg kommer der paa hver Fange 0.41 Dag af fuldstændig og 0.16 af delvis Arbeidsfrihed. Af Gonorrhoe behandledes 2, af Syphilis 1, af

Mæslinger 1, af Svindsot 2 nye Tilfælde. Af Forstyrrelser i den psychiske Sfære forekom 2 sygelige Forstemninger og 1 vel udviklet Sindssygdom.

Nedenstaaende Tabel fremstiller Procentberegning over Forholdet mellem Kosthold og Legemsvegt hos udgaaede Fanger.

	Kosthold.		Legemsvegt.		
	Fangekost alene.	Tillægskost.	Vundet i Vegt.	Tabt i Vegt.	Uforandret Vegt.
Alder:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Af Alderen fra 18—25 Aar	39.67	60.33	51.24	42.98	5.78
- — - 25—35 -	32.14	67.86	42.86	51.79	5.36
- — over 35 -	23.81	76.19	57.14	33.33	9.52
Hvorfra komne:					
Fra Arrest eller fri Tilstand	37.71	62.29	50.86	42.43	5.71
- Tugthus	29.41	70.59	35.29	58.82	5.88
- Slaveri	-	100.00	50.00	33.33	16.67
Levevei og Beskjæftigelse:					
Af Arbeids- og Bondeklassen	36.69	63.31	52.07	43.20	4.73
- Haandværksklassen	29.17	70.83	33.33	50.00	16.67
- den konditionerede Klasse	40.00	60.00	40.00	60.00	-
Beskjæftigelse i Fængslet:					
Mere stillesiddende Arbeide	44.44	55.56	52.78	43.75	3.47
Arbeide med mere Bevægelse	12.96	87.04	40.74	46.30	12.96
Helbred og Konstitution:					
Af god Helbred	37.97	62.03	53.16	42.41	4.43
- svag —	27.50	72.50	35.00	52.50	12.50
Straffetid:					
Under 3 Maaneder	100.00	-	-	50.00	50.00
Fra 3—9 —	57.00	43.00	57.00	39.00	4.00
- 9 Maaneder til 2 Aar	16.90	83.10	46.48	47.89	5.63
Over 2 Aar	-	100.00	32.00	56.00	12.00

I Arbeidsanstalten var det daglige Gjennemsnitsantal af Lemmer 272; det daglige Antal Syge og for Arbeide enten aldeles eller delvis fritagne Lemmer var 20.5. Sygedagenes Antal 7 520, af hvilke 6 258 for

Mænd og 1 262 for Kvinder. I Aarets Løb indlagdes i Rigshospitalet 15 Mænd, 4 Kvinder, i Byens Sygehus 19 Mænd, 27 Kvinder, i Byens Sindssygeasyl 1 Mand, 2 Kvinder og paa Fødselsstiftelsen 4 Kvinder.

I Arbeidsanstalten døde 6 Mænd, to af akut, en af kronisk Bronchit, to af organisk Hjertesygdom, en af Lungebetændelse. De hyppigste Sygdomme vare: Lumbago, Pleurodynia og Muskelrheumatisme (tilsammen 74), katarrhalske Sygdomme og akut Bronchit (tilsammen 73), Kardialgi og kronisk Gastrit (61), Skjørbug (60), Diarrhoe (30), kronisk Bronchit (19), Broktilfælde (17).

Ligesom tidligere er der gjerne i Vinterhalvaaret optraadt temmelig mange Tilfælde af Lungebetændelse (croupøs Pneumoni) navnlig blandt Mænd. I afvigte Aar forefaldt af denne Sygdom: i April 3 Tilfælde, Juni 1, November 4, December 3, tilsammen 11, hvoraf 1 Kvinde i April, Resten Mænd. Af disse behandledes 2 Mænd, hvoraf den ene døde, i Arbeidsanstalten, de øvrige indlagdes paa Rigshospitalet. Af Skjørbug forefaldt 60 Tilfælde (48 Mænd, 12 Kvinder). Antallet er mindre end vanligt, de vare alle af let Beskaffenhed og forløb heldigt.

Arbeidsanstaltens Udgifter til Medikamenter og Sygerekvisita har i det Hele udgjort omtrent Kr. 1 450.

I det **orthopædiske Institut** har der efter Opgaver fra Bestyreren Doktor Tidemand været behandlet 53 Personer (44 Mandkjøn, 9 Kvindekjøn), hvoraf 13 tilbageliggende fra forrige Aar, 40 indkom, 41 ere udgaaede og 12 tilbageliggende ved Aarets Udgang. Af de Udgaaede lede 37 af Rygradsdeformiteter, af disse opnaaede 5 meget god Bedring, 11 god Bedring, 5 ret god Bedring, 11 nogen Bedring, 2 ingen Bedring; for 3 er Udfaldet af Kuren ikke bestemt.

Sundhedstilstanden inden Institutet har været meget god.

I **Rigshospitalets** Badeanstalt har mod Betaling været givet følgende Antal Bad: 13 499 almindelige Karbad, 1 968 Dampbad, 485 Gytjebad, 2 108 Styrtebad og 23 Røgbad. I Christiania Badeanstalt toges 25 784 Karbad og 336 Styrtebad.

Byens 8 **Apotheker** visiteredes. Foruden Apothekeren var følgende Betjening:

Apothek.	Provisor.	Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
Svaneapotheket	-	3	-	1
Elephantapotheket	-	4	-	1
Løveapotheket	1	2	3	-
Hjortapotheket	1	-	2	-
Rigshospitalets Apothek	1	4	1	-
Nordstjerneapotheket	-	3	-	1
Apotheket Hygæa	-	1	1	1
Falkapotheket	-	-	2	-

Medicinalpersonalet. Byens Lægepersonal var 106, hvoraf 24 i Almindelighed ikke befatte sig med Praxis. Distriktslægen i Aker er bosat i Byen. Der er 12 Tandlæger, 8 Dyrlæger og 45 Jordemødre, hvoraf 4 antages ikke at praktisere.

II. Akershus Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold var 40.63 norske Kvadratmil (5 184 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 116 365 Indbyggere, er inddelt i følgende 4 Lægedistrikter.

Ved Lov af 12te Mai 1877 er en Del af Akers Herred tillagt Christiania By fra 1ste Januar 1878, saaledes at Amtet nu har et Fladeindhold af 40,58 norske Kvadratmil, og vilde Folketællingen efter de nye Grændser den 31te December 1875 have været 97 550 Indbyggere. Amtet er inddelt i følgende 4 Lægedistrikter:

1. Akers Distrikt (8.48 n. □ Mil, 28 838 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:				
Aker.	3.60 n. □ M.,	12 077	Indb.
Asker.	0.80 —	3 670	—
Bærum	1.45 —	5 735	—
Nitedal	1.51 —	2 480	—
Skedsmo	1.12 —	4 876	—

2. Ullensakers Distrikt (15.94 n. □ Mil, 34 156 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:				
Ullensaker	1.88 n. □ M.,	6 255	Indb.
Sørum	0.80 —	2 712	—
Gjerdrum	0.66 —	1 743	—
Nannestad	2.47 —	4 119	—
Næs	4.74 —	8 516	—
Eidsvold	2.63 —	7 460	—
Hurdalen	2.08 —	2 193	—
Feiring	0.68 —	1 158	—

3. Hølands Distrikt (9.70 n. □ Mil, 14 850 Indb.), indbefattende:

Herrederne:				
Høland	5.20 n. □ M.,	6 000	Indb.
Urskog	2.76 —	4 533	—
Fet	1.74 —	4 317	—

4. Follo Distrikt (6.448 n. □ Mil, 19 706 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstaden Drøbak	0.006	n. □ M.,	2 047	Indb.
Ladestederne: Hølen	-	—	266	—
Son	-	—	748	—
Hvitsten	-	—	156	—
Herrederne: Vestby	1.056	—	3 078	—
Kraakstad	1.180	—	3 110	—
Enebak	1.990	—	3 930	—
Aas	0.829	—	2 733	—
Fron	0.659	—	1 893	—
Næsodden	0.728	—	1 745	—

Sundhedstilstanden skildres fra alle Distrikter som god, de epidemiske Sygdomme optraadte kun sparsomt og begrændset til enkelte Herreder. De anførte Sygdomme fra Akers Distrikt er betydelig færre end tidligere, hvad der har sin Grund i, at de bymæssig bebyggede Dele af Distriktet fra Aarets Begyndelse ere indlemmede i Christiania Kommune, under hvis Sygdomsstatistik de i disse Dele forekommende Sygdomme ere optagne.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene. Opgaverne ere efter Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 407	[1])
1877	118 994	2 218	18.64
1876	116 000	2 469	21.28
1875	113 784	2 289	20.11
1874	111 790	2 002	17.91
1871—1875	111 630	1 980	17.73
1866—1870	108 558	2 011	18.52

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Typhoidfeber forekom kun sparsomt og mest som enkeltstaaende Tilfælde, for hvilke Smitteoverførelse tildels var paaviselig. Paa en Gaard i Ski Sogn, Kraakstad Herred, Follo Distrikt, indsygnede i Januar 7 Personer af Typhoidfeber, — ingen døde —; fra denne Gaard kom Smitte til Haabøl i Smaalenenes Amt.

Skarlagensfeber var betydelig aftaget. I Akers Distrikt optraadte en begrændset Epidemi i Asakgrænden i Skedsmo Herred, der for en Tid nødvendiggjorde Skolens Lukning, samt en Del spredte Tilfælde i og om-

kring Lillestrømmen I Ullensakers Distrikt vedblev Sygdommen i Eidsvolds Herred, hvor den havde bestaaet som Epidemi siden Juni 1876, at angribe flere Børn i Aarets første Kvartal paa et begrændset Strøg; den ophørte aldeles ved Juni Maaneds Udgang. Fra Hølands Distrikt er intet Tilfælde anmeldt. I Follo Distrikt forekom foruden enkelte isolerede Tilfælde et Par smaa begrændsede Epidemier i Vestby Herred; Sygdommen var her meget heftig, men uden Dødsfald.

Af **Mæslinger**, der var begyndt som Epidemi i Slutningen af 1876 og i Aaret 1877 havde været almindelig udbredt, hvorvel aftagende mod Aarets Slutning, er kun nogle faa Tilfælde komne under Behandling, de fleste i Akers Distrikt.

Kighoste vedblev efter dens epidemiske Optræden Aaret forud paa flere Steder i Amtet, saaledes nævnes den fra Nitedalen i Akers Distrikt, fra Næs, Hurdalen, Nannestad og Eidsvold i Ullensakers Distrikt; fra Eidsvold Herred anføres, at Antallet fra September Maaned blev større og muligens Sygdommens Karakter noget heftigere.

Diphtherisk Svælgbetændelse. Hos 2 Børn omtales Paralyse i hele Muskelsystemet samt Dobbeltsyn som Eftersygdom; begge kom sig (P. Heiberg).

Af **katarrhalske Tilfælde** er i det Hele anmeldt færre end Aaret forud, hvad der væsentlig gjælder Akers Distrikt som oplyst under Sundhedstilstanden, i de øvrige Distrikter er de anmeldte Tilfældes Antal omtrent som tidligere. Af akut Bronchit kjendes 442 Tilfælde og 14 Dødsfald. Af de anmeldte Tilfælde vare af Mandkjøn 87 Børn, 120 Voxne, af Kvindekjøn 53 Børn, 108 Voxne.

Af **Lungebetændelse** er fra Akers Distrikt anmeldt færre Tilfælde end Aaret forud, af samme Grund som ovenfor oplyst; i de øvrige Distrikter svarer de for denne Sygdom behandlede Tilfælde omtrent til Aaret forud. Dødeligheden af de behandlede Tilfælde udgjorde 17.5 pCt., hvad der er noget høiere end de foregaaende Aar, i 1877: 14.4 pCt. og i 1876: 11.8 pCt.

Om tre Tilfælde af antagelig smitsom Lungebetændelse henvises til de under Bilag optagne Sygehistorier af Cand. med. J. Normans Medicinalberetning for Næs paa øvre Romerike.

For **Diarrhoe** og **Cholera nostras** gjælder for Akers Distrikt, hvad tidligere er oplyst; i de øvrige Distrikter sees de anmeldte Tilfælde at være hyppigere end før, særlig i Ullensakers Distrikt, hvor det fra Næs anføres, at der af Cholera nostras eller rettere en Overgangsform mellem denne og Blodgang forekom i April enkelte spredte, men meget akute Tilfælde, og i de varme Sommermaaneder var nævnte Sygdom overmaade udbredt. Om den end ofte optraadte meget akut og krævede enkelte Ofre efter kun faa Timers Sygdom, maa den dog i det Store taget betegnes som godartet, og kun faa kom under Lægebehandling. De Tilfælde, der endte dødeligt, havde alle et saa hurtig Forløb, at de ikke kom under Behandling, og traf kun Børn i de første Leveaar. (J. Norman). Fra Eidsvold — ligesaa

I Akershus Amt anmeldte

	Hele Aaret. Behandlede.	Hele Aaret. Deraf Døde.	Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
Typhoidfeber	47	2	47	10	1	-	8	5	2	5	1	6
Barselfeber	25	2	25	2	6	1	-	4	-	-	3	3
Vandkopper	56	-	56	2	6	3	6	12	1	7	3	4
Skarlagensfeber	98	8	98	19	33	22	12	6	2	2	-	2
Rødlinger	2	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Mæslinger	31	2	31	19	8	3	-	-	-	1	-	-
Rosen	62	1	58	6	4	5	5	3	7	6	3	3
Kighoste	193	8	193	34	12	23	17	19	12	14	18	9
Diphtherisk Svælgbet.	40	4	40	1	2	-	1	1	4	8	4	6
Strubehoste	16	13	16	5	2	1	1	1	-	-	1	-
Kusma	5	-	5	-	-	3	1	1	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilf.	1446	12	1446	141	153	150	158	112	75	89	98	97
Lungebetændelse	297	52	297	28	31	43	47	29	21	10	12	8
Pleurit	79	8	79	8	7	12	8	8	7	6	8	3
Gigtfeber	99	1	99	11	11	11	8	15	6	10	7	8
Koldfeber	7	-	7	-	2	-	1	-	-	-	1	2
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	692	19	692	32	40	28	40	29	52	102	126	103
Blodgang	25	-	25	1	5	-	3	-	1	7	5	-
Tilsammen	3220	132	3216	319	323	305	316	247	190	267	290	254

[1]) Deraf 1 Tilfælde katarrhalsk Lungebetændelse.

i Ullensakers Distrikt, oplyses, at der i den sidste Del af Aaret kom nogle flere Diarrhoer, tildels blodige, under Behandling dels hos Voxne dels hos Børn; den synes at have været af smitsom Natur, men, saavidt vides, uden at have fremkaldt noget Dødsfald. (Thoresen).

Veneriske Sygdomme. Følgende Tabel giver en Oversigt over disse Sygdommes Forekomst inden Amtets Lægedistrikter (se Tabellen Side 32).

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se Tabellen Side 33).

Svindsot er paa Lægernes Dødslister opført som Dødsaarsag hos 85. I de enkelte Lægedistrikter var Antallet af opgivne Dødsfald af Svindsot og deres Forhold til samtlige opgivne Dødsaarsager og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme følgende (se Tabellen Side 32).

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.							
					1		2		3		4	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Aker.		Ullensaker.		Høland.		Follo.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
4	1	4	47	2	24	1	3	-	6	1	14	-
3	2	1	25	2	12	-	11	1	1	1	1	-
3	3	6	56	-	21	-	19	-	4	-	12	-
-	-	-	98	8	13	3	58	3	-	-	27	2
-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	31	2	26	2	3	-	2	-	-	-
6	6	4	62	1	17	1	33	-	3	-	9	-
7	13	15	193	8	76	3	101	5	-	-	16	-
2	7	4	40	4	2	-	14	3	4	-	20	1
1	3	1	16	13	10	10	4	2	-	-	2	1
-	-	-	5	-	2	-	1	-	-	-	2	-
113	119	141	1 449	[1]) 15	434	5	467	3	163	2	385	[1]) 5
18	25	25	302	57	114	22	113	22	27	6	48	7
4	3	5	79	8	16	1	23	4	26	3	14	-
4	4	4	99	1	13	1	26	-	19	-	41	-
1	-	-	7	-	3	-	2	-	-	-	2	-
51	52	37	692	19	241	5	230	5	85	7	136	2
1	-	2	25	-	20	-	5	-	-	-	-	-
218	238	249	3 228	140	1 044	54	1 113	48	342	20	729	18

Sindssyge. For Amtskommunens Regning forpleiedes i Tiden fra 1ste Juni 1878 til 31te Mai 1879: 127 Sindssyge, hvoraf 47 paa Asyler. For 74 af de i Privatforpleining udsatte Sindssyge var Hjemstavn følgende: i Akers Distrikt 21, i Ullensakers 37, i Hølands 6, i Follo 10.

Obstetriciske Operationer. Følgende Liste giver en Oversigt over de af Lægerne udførte Operationer med Angivelse af Indikation og Udfald for Mødre og Børn. Ialt er udført 19 Operationer, hvoraf 4 i Akers, 7 i Ullensakers, 4 i Hølands og 4 i Follo Distrikt (se Tabellen Side 34).

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Tabel, der er et Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede (se Tabellen Side 35).

Veneriske Sygdomme.

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Af de behandlede Tilfælde vare af			Opgivet Sygdomsform for Syphilis			Antal anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.			
		Mandkj.	Kvindekjøn.						1	2	3	4
		Voxne.	Børn.	Voxne.	primær.	konstitutionel.	hereditær.		Aker.	Ullensaker.	Høland.	Follo.
									Tilf.	Tilf.	Tilf.	Tilf.
Syphilis [1]) ..	22	10	1	9	3	16	1	15	6	8	6	2
Gonorrhoe ..	36	28	-	4	-	-	-	12	5	21	-	10

[1]) Der kjendes intet Dødsfald af denne Sygdom.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Aker	201	32	54	147	15.9	21.8
Ullensaker	172	27	48	124	15.7	21.6
Høland	118	18	20	98	15.2	18.4
Follo	93	8	18	75	8.6	10.7
Bydistrikter [1])	18	1	1	17	5.5	5.9
Landdistriktet	75	7	17	58	9.3	12.1
Akershus Amt	584	85	140	444	14.6	19.1
Deraf: Bydistrikterne	18	1	1	17	5.5	5.9
— Landdistriktet	566	84	139	427	14.8	19.6

[1]) Drøbak og Son tilsammen.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 352 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 51.0.

Lægerne havde opgivet Dødsaarsagen for 584 eller 43.0 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 357). Blandt de paa Barselseng døde Kvinder er nærmere Dødsaarsag af Lægerne meddelt for 4, nemlig 2 af Barselfeber, 2 af Blødning.

Liste over kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.							
			Mandkjøn.		Kvindekjøn.			Tilfælde.	Dødsfald.	1 Aker.		2 Ullensaker.		3 Høland.		4 Follo.	
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Kronisk Rheumatisme	372	-	9	163	8	180	19	372	-	66	-	107	-	162	-	37	-
Fnat	25	-	5	8	6	6	9	25	-	3	-	6	-	12	-	4	-
Skurv	10	-	3	2	3	2	5	10	-	2	-	5	-	3	-	-	-
Kjertelsyge	190	3	54	24	53	23	18	190	3	38	-	76	-	37	2	39	1
Rachit	76	-	38	-	37	-	9	76	-	13	-	11	-	50	-	2	-
Simpel Meningit	26	14	7	5	9	5	9	28	16	9	5	6	2	9	6	4	3
Tuberkuløs Meningit	16	16	10	3	1	2	8	17	17	8	8	3	3	-	-	6	6
Svindsot	203	82	12	75	16	72	21	206	85	81	32	67	27	33	18	25	8
Kræft	53	29	-	25	-	26	16	56	32	15	7	18	8	11	5	12	12
Vatersot og Morbus Brighti	69	24	2	26	2	30	17	69	24	20	6	21	7	14	5	14	6
Blegsot og Anæmi	699	-	16	9	99	416	21	699	-	111	-	325	-	94	-	169	-
Menstruationsuordener	132	-	-	-	1	131	16	132	-	24	-	60	-	26	-	21	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1019	8	43	392	44	364	21	1019	8	361	1	406	4	54	-	198	3
Ormesygdomme	115	-	40	2	40	2	13	115	-	9	-	69	-	17	-	20	-
Drankersygdomme	11	-	-	6	-	3	4	11	-	2	-	-	-	2	-	7	-

[1]) Vatersot 5, Morbus Brighti 19.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Exvisceration.			Udtagelse af Efterbyrd.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.			Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige Veer, langsom Fødsel	13	-	-	11	[1]) 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Hovedleie	1	-	-	-	[2]) 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	-	[3]) 2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Forsømt Tverleie med fremfalden Arm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[4]) 1	-	-	-	-
Blødning efter Fødselen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Tilsammen	14	-	-	11	3	-	1	2	-	1	2	-	-	1	-	1	-	-
	14			14			3			3			1			1		

[1]) Et Barn var forraadnet. [2]) Død nogle Timer efter. [3]) Dødsaarsag: Blødning. [4]) Barselfeber: 2 Dage efter Forløsningen.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare (se Tabellen næste Side).

Veirliget var meget gunstig. Vinteren med ikke lidet Sne, Vaaren kom tidlig og afløstes af meget varm Sommer; der kom tidlig Høst. Udbyttet var i det Hele godt og rigeligt.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte[1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn[1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Aker	916	444	10	2	32	12	2
Ullensaker	854	521	7	4	34	13	2
Høland	441	202	5	1	12	11	1
Follo	548	240	4	1	25	7	2
a) Byerne	139	52	1	-	4	3	-
b) Landdistriktet	409	188	3	1	21	4	2
Akershus Amt	2 759	1 407	26	8	103	43	7
Byerne	139	52	1	-	4	3	-
Landdistriktet	2 620	1 355	25	8	99	40	7

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

Dødsaarsager.

Dødsaarsag.	Antal.	Deraf i Byerne.
Svindsot	85	1
Alderdomssvaghed	68	7
Lungebetændelse	57	1
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	41	2
Kræft	32	3
Organisk Hjertesygdom	31	-
Vatersot og Morbus Brighti	24	-
Hjerneslag	18	2

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Nannestad — Ullensakers Distrikt — anføres, at det for den fattigere Del af Befolkningen navnlig er vanskeligt at skaffe Melk, da Meierierne sluge alt. Kaffe maa derfor træde istedetfor Melken, og den nydes derfor i store Mængder og paa enhver Tid af Døgnet. Boligerne maa i Almindelighed siges at være gode, og de i det sidste Aar fuldførte og under Arbeide værende Bygninger ere opførte i tidsmæssig Stand med lyse, luftige Rum, høit under Loftet, store Vinduer og i det Hele taget solid byggede. Sandsen for ydre og indre Forskjønnelser er ogsaa i den senere Tid mere og mere bleven vakt, saaledes er Oliemaling af Bygninger og Værelser bleven mere

almindelig end tidligere. De Fattiges Boliger ere derimod ofte meget daarlige.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives tilseede af Lægerne:

Lægedistrikt.	Antal fattige Syge.	Antal Læger.
Aker	392	3
Ullensaker	334	2
Høland	239	2
Follo	154	1
Tilsammen	1 119	

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: i Akers Distrikt 4 (i Aker tre, i Skedsmo et); i Ullensakers Distrikt 22 (i Sørum fem, Eidsvold, Gjerdrum paa hvert Sted fire, Ullensaker, Feiringen paa hvert Sted tre, Hurdalen, Næs, Nannestad paa hvert Sted et); i Hølands Distrikt 3 (et i hvert Herred); i Follo Distrikt 4 (i Vestby, Kraakstad, Drøbak, Son, paa hvert Sted et).

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Akers	Distrikt	918
- Ullensakers	—	878
- Hølands	—	351
- Follo	—	455
	Tilsammen	2 602.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 14, hvoraf 10 i Akers, 2 i Ullensaker og 2 i Follo Distrikt. Af Forretningerne vare 7 Syns- og Obduktionsforretninger, 7 Undersøgelser og Erklæringer.

Af **Sygehuse** findes inden Amtet: Gaustads Sindssygeasyl; Akers Fattigvæsens Sygehus ligger efter Omregulering af Christiania Bys Grændser inden denne, men er fremdeles Akers Kommune tilhørende.

Badeindretninger. Grefsen Vandkuranstalt var i Virksomhed fra 1ste Juni til 1ste September og besøgtes af 255 Badegjæster. De med bedst Resultat behandlede Sygdomme vare nervøs Debilitet, kronisk Rheumatisme, Disposition til Forkjølelse, Hysteri og Uterinlidelser. Eidsvold Bad besøgtes af 78 Personer. Badet har i det sidste Aar undergaaet adskillige Forbedringer. Drøbaks Bad benyttedes meget af for Sommeren tilreisende Familier.

Drøbaks **Apothek,** det eneste i Amtet, visiteredes. Personalet bestod foruden Apothekeren af 1 Discipel.

Medicinalpersonalet bestod af 26 Læger, 32 Jordemødre, 32 Hjelpevaccinatører:

Medicinalpersonalet.

Lægedistrikt.	Læger.		Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).		
Aker	8	1 i Christiania, 3 - Aker, 2 - Bærum, 1 - Asker, 1 - Skedsmo.	8	9
Ullensaker	8	1 i Eidsvold, 3 - Ullensaker, 2 - Hurdalen, 1 - Næs, 1 - Nannestad.	11	11
Høland	2	1 i Høland, 1 - Blaker.	6	7
Follo	8	4 i Drøbak, 1 - Son, 1 - Aas, 1 - Vestby, 1 - Enebak.	7	5

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

III. Smaalenenes Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 32.281 norske Kvadratmil, 4 118 □ Kilometer, og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 107 804 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i 5 Lægedistrikter:

1. Eidsbergs Distrikt (10.795 n. □ Mil, 23 412 Indbyggere), indbef.:

Herrederne:				
Rødenæs	2.85	n. □ M.,	2 366	Indb.
Rakkestad	3.263	—	5 940	—
Eidsberg	1.797	—	5 535	—
Trygstad	1.56	—	4 337	—
Askim	0.530	—	2 430	—
Skibtvet	0.795	—	2 802	—

2. Moss Distrikt (6.186 n. □ Mil, 19 445 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstaden Moss	0.011	n. □ M.,	4 509 Indb.
Herrederne: Moss Landsogn	0.444	—	1 416 —
Spydeberg	1.089	—	2 610 —
Haabøl	1.126	—	2 372 —
Vaaler	1.953	—	2 747 —
Raade	0.892	—	3 029 —
Rygge	0.671	—	2 762 —

3. Sarpsborgs Distrikt (5.479 n. □ Mil, 41 293 Indb.), indbefattende:

Kjøbstæderne: Sarpsborg	0.002	n. □ M.,	3 272 Indb.
Fredrikstad	0.085	—	9 616 —
Herrederne: Tune	1.392	—	7 037 —
Varteig	0.544	—	1 353 —
Skjeberg	1.518	—	4 523 —
Borge	0.607	—	4 066 —
Onsø	0.950	—	5 063 —
Glemminge	0.381	—	6 363 —

4. Hvaløernes Distrikt (9.806 n. □ Mil, 13 862 Indb.), indbefattende:

Herrederne: Hvaløerne	0.677	n. □ M.,	2 476 Indb.
Berg	2.003	—	3 772 —
Id	2.997	—	3 593 —
Aremark	4.129	—	4 021 —

5. Fredrikshalds Stadslægedistrikt, indbefattende Kjøbstaden Fredrikshald: 0.015 n. □ M. med 9 792 Indbyggere.

Sundhedstilstanden angives almindelig at have været god, dog anføres fra Hvaløernes Distrikt og Fredrikshald Skarlagensfeber og Mæslinger og paa sidstnævnte Sted tillige Kighoste som de Sygdomme, der i nogen Grad frembragte større Sygelighed end Aaret forud.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 729	[1])
1877	109 793	1 846	16.81
1876	108 300	2 320	21.42
1875	107 368	2 489	23.18
1874	106 879	2 364	22.12
1871—1875	105 858	2 012	19.00
1866—1870	101 518	1 880	18.50

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 40, 41).

Typhoidfeber. I Eidsbergs Distrikt forekom sporadiske Tilfælde, hvor Sygdommen i intet Tilfælde kom udenfor det Hus, der var angrebet. Smitteforholdene kunde delvis paavises; saaledes kom en Pige syg hjem til Skibtvet, smittet i Spydeberg under den der forekommende Epidemi; i Rakkestad forekom 3 Tilfælde, hvoraf et hos en fra Christiania Tilreisende, og to Tilfælde, hvor Smitten sandsynlig skrev sig fra en tilreisende Vaagekone fra Rigshospitalets Typhusstuer.

I Moss Distrikt optraadte et Par Tilfælde i Haabøl i Januar Maaned. Smitten kom fra Ski Sogn — Kraakstad Herred i Akershus Amt. — De af Lægen paabudte Forholdsregler iagttoges nøie af Beboerne, og Sygdommen udbredte sig ikke videre. I Spydeberg viste Sygdommen sig i Juni — ved Smitte fra Eidsberg — først i en Gaardklynge, hvor Husene laa meget nær hverandre, saa Isolation meget vanskelig kunde iværksættes; Lægens Forskrifter mødtes ogsaa paa Grund af Beboernes fatalistiske Opfatning med Vrangvillie og bleve enten slet ikke eller mangelfuldt udførte. Saaledes smittedes 4 Personer, der ikke hørte hjemme paa Gaarden og trods Advarsel indfandt sig i det først angrebne Hus. Der indsygnede ialt 11 Personer, hvilke alle vare haardt angrebne. I Sarpsborgs Distrikt hvor Sygdommen viser sig betydeligt aftaget, behandledes 77 Tilfælde; 15, alle i Landdistriktet, tilsaaes af de i Sarpsborg boende Læger og 62 af Lægerne i Fredriksstad; af disse sidste falde 25 paa Fredriksstad By, Resten paa de tilstødende Landdistrikter. I Fredrikshald behandledes 5 i Sygehusets Isolationslokale, de øvrige i Hjemmet. Fra Hvaløernes Distrikt er intet Tilfælde af denne Sygdom anmeldt.

Skarlagensfeber, der havde havt epidemisk Udbredning i Amtet siden Aaret 1875, var næsten ophørt i Eidsberg og Moss Distrikter, idet det fra Eidsberg kun nævnes nogle faa Tilfælde fra Rakkestad, ligesom der i Moss By kun viste sig nogle faa spredte Tilfælde i Aarets Begyndelse. I Sarpsborgs Distrikt anføres fra de i Sarpsborg praktiserende Læger, at Sygdommen optraadte sporadisk i Byen (ialt 10 anmeldte Tilfælde) og nærliggende Herreder, af Lægerne i Fredrikstad er anmeldt 209 Tilfælde, hvoraf 64 i Fredriksstad By, hvad der saaledes er et betydelig mindre Antal end Aaret forud, og 145 i de Byen tilstødende Herreder, hvor Sygdommen saaledes viser sig at være tiltaget. I Hvaløernes Distrikt forekom Sygdommen i Id og Berg samt paa de vestlige Hvaløer, medens Kirkeøen forskaanedes; paa denne forekom derimod Mæslinger. I Fredrikshald indtraf i April og Mai nogle faa Tilfælde, der udelukkende holdt sig i Tistedalen. I August optraadte de første Tilfælde i selve Byen, og fra September antog Sygdommen epidemisk Udbredning og vedvarede endnu ved Aarets Udgang. Den har meget hyppig været ledsaget af slemme Eftersygdomme, især Nyreaffektioner og Glandelabscesser.

Af **Mæslinger** omtales nogle faa Tilfælde i Eidsberg og Moss Distrikter;

I Smaalenenes Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	121	14	121	12	20	14	11	2	5	21	14	5
Barselfeber	30	9	27	5	4	3	3	2	-	2	1	1
Vandkopper	118	-	118	7	12	8	8	2	2	4	5	4
Skarlagensfeber	455	49	455	49	39	15	34	54	23	28	18	19
Rødlinger	5	-	5	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	322	8	322	33	21	7	15	12	79	113	27	2
Rosen	176	7	176	16	15	19	11	15	14	16	11	10
Kighoste	421	23	421	49	35	50	84	56	19	45	43	25
Diphtherisk Svælgbet.	159	9	159	24	11	13	13	10	5	3	9	8
Strubehoste	18	6	10	2	-	-	-	-	1	1	5	3
Kusma	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde	3680	[1] 45	3652	402	316	446	360	283	266	211	202	209
Lungebetændelse	508	79	508	48	36	79	67	48	27	15	14	19
Pleurit	98	4	98	11	7	12	10	9	9	12	8	2
Gigtfeber	113	2	113	17	9	12	3	5	9	12	3	6
Koldfeber	13	-	13	-	-	1	2	-	-	5	2	1
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1345	50	1345	63	44	75	71	73	83	212	315	222
Blodgang	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	5	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	7591	305	7555	739	571	756	692	571	543	700	677	536

[1]) Bronchit 44, Laryngit 1.

i Sarpsborgs Distrikt var Sygdommen begyndt at blive udbredt i Juli 1877 og vedvarede ved Aarets Udgang, men aftog derpaa hurtig udover Vaaren og var ganske ophørt ved Midtsommertid. I Hvaløernes Distrikt samt Fredrikshald, hvor Sygdommen ikke vides at have forekommet i 1877, optraadte den i dette Aar i Hvaløernes Distrikt paa Kirkeøen samt mere spredt i Berg og Ids Herreder. I Fredrikshald forekom nogle faa Tilfælde i April og Mai, hvorefter Tilfældenes Antal tiltog i Juni og naaede sit største Antal i Juli for derefter fra August Maaned ganske at ophøre.

Kighoste, der i sidste Halvaar 1877 var optraadt almindelig inden alle Distrikter, maaske med Undtagelse af Hvaløernes Distrikt, og hvor den

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
6	6	5	121	14	11	1	18	4	77	7	-	-	15	2
1	2	3	30	9	1	1	3	1	17	5	2	1	7	1
8	33	25	118	-	21	-	-	-	60	-	-	-	37	-
51	43	82	455	49	9	1	12	-	236	32	36	10	162	6
-	2	-	5	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-
4	1	8	322	8	7	-	4	-	77	-	19	2	215	6
14	14	21	176	7	8	1	32	2	67	3	3	-	66	1
8	3	4	421	23	14	-	25	1	289	16	17	-	76	6
13	34	16	159	9	12	1	58	-	82	6	3	2	4	-
-	6	-	18	6	7	2	1	-	4	3	-	-	6	1
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
239	357	361	3 680	45	214	5	412	7	1707	24	81	2	1266	7
35	52	68	508	79	53	9	99	13	238	35	18	8	100	14
6	7	5	98	4	32	2	35	2	30	-	1	-	-	-
10	13	14	113	2	10	1	24	-	40	-	4	-	35	1
-	1	1	13	-	2	-	3	-	7	-	-	-	1	-
78	66	43	1 345	50	59	2	172	6	498	24	12	-	604	18
1	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-
474	640	656	7 591	305	462	26	902	36	3432	155	201	25	2594	63

havde tiltaget i Udbredning mod Aarets Slutning, opgives fremdeles fra de fleste Distrikter som almindelig udbredt indtil udover Høsten. Sygdommen optraadte mildt, saa der lidet søgtes Lægehjelp.

Diphtherisk Svælgbetændelse, om hvis epidemiske Udbredning inden Amtet i Aarene 1873—1877 der henvises til Beretningen for 1877, viste sig fremdeles at være i Aftagende. Det største Antal Tilfælde er i heromhandlede Aar ligesom tidligere anmeldt fra Sarpsborgs Distrikt, derefter fra Moss, hvorfra desuden anføres, at Sygdommen ofte var saa mild, at det var vanskeligt med Sikkerhed at stille Diagnosen. Efter et meget let forløbende Tilfælde indtraadte dog Lamhed i Svælget og Øiets

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.			Antal anmeldende Læger.
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				
Syphilis	87	5	54	3	25	21	61	5	19
Gonorrhoe	147	-	137	-	10	-	-	-	22

Accomodationsmuskler, men endte med Helbredelse efter et Par Maaneders Forløb.

Strubehoste, der har havt nogenlunde samme Udbredning som den diphtheriske Svælgbetændelse, og om hvis Forekomst henvises til ovennævnte Medicinalberetning, er i Aaret 1878 sjelden forekommet.

Akut Bronchit og andre **katarrhalske Tilfælde** er, naar Fredikshald undtages, kommen noget hyppigere under Behandling end Aaret forud. Af akut Bronchit kjendes 772 behandlede Tilfælde og ialt 44 Dødsfald. Af Mandkjøn behandledes 170 Børn og 206 Voxne, af Kvindekjøn 194 Børn og 181 Voxne.

Lungebetændelse anføres fra Eidsbergs Distrikt at være optraadt sjeldnere end Aaret forud, hvad der ogsaa delvis er Tilfældet for Sarpsborgs Distrikt; i de øvrige Distrikter sees omtrent samme Antal Tilfælde komme under Behandling som Aaret forud. Dødsprocenten af de Behandlede udgjorde 15.6 pCt., der er betydelig større end tidligere, i 1877: 10.0 pCt., i 1876: 11.7 pCt.

Af **Diarrhoe og Cholera nostras** er anmeldt et betydelig større Antal Tilfælde end Aaret forud, hvad der væsentlig skyldes disse Sygdommes stærkere Optræden i Moss og Fredrikshald, fra hvilket sidste Sted det anføres, at de optraadte temmelig hyppig og i flere af Tilfældene meget voldsomt, saa Dødeligheden ikke var liden, henved 3 pCt.

En Forgiftning med **Arsenik** indtraf i Fredriksstad, hvor et toaarsgammelt Barn havde svælget et Farvestykke af et Farveskrin. En liden Rest af Farvestykket viste sig stærkt arsenikholdigt. Der kom rigelige Brækninger og Diarrhoe og Barnets Liv bevaredes ved Anvendelse af frisk udfældt Jernoxydhydrat. Ved nærmere Undersøgelse fremgik, at Farveskrinet var omkring 20 Aar gammelt og havde henstaaet ubrugt til nu. Ved Undersøgelse af Legetøibutikkerne fandtes de nuværende Farveskrin for Børn kun at indeholde arsenikfri Farver.

udenfor Sygehus.

Antal Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.									
	1		2		3		4		5	
	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.	Tilf.	Kjendte Dødsf.
4	1	-	6	-	52	2	1	-	27	2
-	7	-	26	-	60	-	3	-	51	-

Veneriske Sygdomme. Ovenstaaende Tabel giver en Oversigt over de udenfor Sygehusene behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe.

Med Hensyn til de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se næste Side).

Svindsot. Nedenstaaende Tabel viser for de enkelte Lægedistrikter Dødsfald af Svindsot i Forhold til samtlige kjendte Dødsfald og til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme:

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Eidsberg	116	30	26	90	25.8	33.0
Moss	147	26	36	111	17.7	23.2
Moss By	34	3	9	25	8.8	12.0
Landdistrikt	113	23	27	86	20.3	26.4
Sarpsborg	339	68	155	184	20.0	36.9
Sarpsborg By	73	13	29	44	17.8	29.5
Fredriksstad —	132	24	65	67	18.2	35.8
Landdistrikt	134	31	61	73	23.1	42.5
Hvaløerne	55	6	25	30	10.9	20.0
Fredrikshalds By	185	26	63	122	14.2	21.3
Smaalenenes Amt	842	156	305	537	18.5	29.0
Deraf: Byerne	424	66	166	258	15.6	25.6
— Landdistriktet	418	90	139	279	21.5	32.2

Liste over kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
			Mandkjøn.		Kvindekjøn.					1		2		3		4		5	
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.		Tilfælde.	Dødsfald.	Eidsberg.		Moss.		Sarpsborg.		Hvaløerne.		Fredrikshald.	
										Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Kronisk Rheumatisme	495	1	2	323	2	168	22	495	1	63	-	80	1	297	-	15	-	40	-
Fnat	100	-	28	19	23	15	17	100	-	33	-	11	-	33	-	13	-	10	-
Skurv	11	-	3	-	7	1	5	11	-	2	-	2	-	3	-	4	-	-	-
Kjertelsyge	339	1	133	21	146	35	23	339	1	24	-	90	1	185	-	11	-	29	-
Rachit	44	1	25	-	19	-	17	44	1	7	-	21	-	11	-	-	-	5	-
Simpel Meningit	19	16	7	3	7	2	9	24	21	6	5	-	-	10	8	5	5	3	3
Tuberkuløs Meningit	25	25	13	-	12	-	13	25	25	7	7	11	11	4	4	-	-	3	3
Svindsot	333	137	9	152	23	141	26	352	156	66	30	73	26	146	68	10	6	57	26
Kræft	82	40	-	42	-	40	23	85	43	19	5	21	9	23	15	6	6	16	8
Vatersot og Morbus Brighti	80	24	4	30	5	38	23	87	[1] 31	15	7	20	4	41	14	2	2	9	4
Blegsot og Anæmi	697	-	22	17	68	554	25	697	-	87	-	90	-	429	-	12	-	79	-
Menstruationsuordener	140	-	-	-	-	140	18	140	-	16	-	28	-	61	-	7	-	28	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1518	4	21	769	20	109	25	1518	4	198	1	256	-	771	1	46	1	247	1
Ormesygdomme	98	-	45	4	47	2	12	98	-	3	-	15	-	53	-	21	-	6	-
Drankersygdomme	14	1	-	12	-	2	8	14	[2] 1	1	1	2	-	5	-	2	-	4	-

[1]) Vatersot 11, Morbus Brighti, Nephritis tilsammen 20.
[2]) Alcoholismus acutus.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 39 Tangforløsninger, 8 Vendinger og 1 Efterbyrdsoperation, hvilke Operationers Indikation og Udfald sees af nedenstaaende Tabel:

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Efterbyrds-operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer, langsom Fødsel	27[1]	2	-	24	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	1	-	-	-	1	-	2[2]	1	-	1	2	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	1	-	-	-[3]	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svulst paa Barnehovedet	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnoren	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Ruptur af Livmoderen	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fastsiddende Efterbyrd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Uopgiven Indikation	4	-	-	4	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Tilsammen	34	4	1	29	9	1	6	2	-	3	5	-	1	-	1
	39			39			8			8					

[1]) Dødsaarsag: Svindsot 1, Barselfeber 1. [2]) Dødsaarsag: Barselfeber. [3]) Dødt før Forløsningen, 5 Døgn efter Vandets Afgang.

Af de udførte 48 Operationer forefaldt 4 i Eidsberg, 9 i Moss, 22 i Sarpsborg og 4 i Hvaløernes Distrikter, samt 9 i Fredrikshalds By.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Sammenstilling angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Eidsberg	628	304	5	4	34	7	1
Moss	580	261	3	3	8	8	2
Moss By	206	80	2	1	7	2	1
Landdistrikt	374	181	1	2	1	6	1
Sarpsborg	1 662	733	7	14	44	32	2
Sarpsborgs By	120	75	1	-	3	2	-
Fredriksstads —	439	187	1	6	23	9	-
Landdistrikt	1 103	471	5	8	18	21	-
Hvaløerne	425	221	3	1	18	12	1
Fredrikshald	350	210	1	-	16	7	1
Smaalenenes Amt	3 645	1 729	19	22	120	66	7
Byerne	1 115	552	5	7	49	20	2
Landdistriktet	2 530	1 177	14	15	71	46	5

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 916 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 47.4.

Lægerne meddele nærmere Oplysning for 14 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 9 døde af Barselfeber (en efter Tangforløsning, en efter Vending), 2 af Livmoderbristning (hos begge gjordes Tangforløsning), 2 af Barselkrampe (hos en gjordes Vending), 1 af Svindsot.

Lægerne have opgivet Dødsaarsagerne for 842 eller 50.8 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 656). Dødsaarsagen for Dødsfald i Byerne er opgivet for 424 eller 80.0 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald i Byerne (530).

De hyppigste **Dødsaarsager** vare (se Tabellen næste Side).

Veirliget var overordentlig gunstigt og Aarsudbyttet rigeligt og godt.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Eidsbergs Distrikt anføres, at de hygiæniske Forhold ere omtrent uforandrede fra forrige Aar. Slagsmaal og Overfald ved Sammenkomster finde endnu Sted, men visselig meget sjeldnere end for nogle Aar tilbage. Drikfældigheden er ogsaa mindre. Fra Spydeberg i Moss Distrikt anføres, at Boligerne i Regelen ere ganske rummelige; dog pakkes som oftest hele Husets Befolkning sammen i Kjøkkenet og et lidet tilstødende Kammer, saa Luften mangen Gang er

Dødsaarsager.

Dødsaarsag.	Antal.	Deraf i Byerne.
Svindsot	156	66
Lungebetændelse	79	32
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	76	48
Diarrhoe og Cholera nostras, tilsammen	50	38
Skarlagensfeber	49	25
Akut Bronchit	44	24
Kræft	43	18
Alderdomssvaghed	36	22
Vatersot og Morbus Brighti	31	12
Hjerneslag	26	15
Organisk Hjertesygdom	24	16

mindre god. Skjøndt Oplysningen paa disse Kanter maa siges at være ganske god, er der dog endnu adskillig udpræget Fatalisme. Sundhedskommissionen maatte saaledes ty til Mulkt og Politi for under den herskende Typhusepidemi faa udrettet blot det allernødvendigste. Fra Sarpsborg bemærkes, at det er en Selvfølge, at de slette Arbeidstider, som have fundet Sted dette Aar, have havt en ikke ringe Indflydelse paa Arbeidernes Kaar og Levesæt. En stor Del af de ældre og fattigere Arbeidere have maattet ty til Fattigvæsenets Hjælp. Kaffe, Brød og Grød har derfor været deres væsentlige Fødemidler i Vintermaanederne. Melk have de ikke havt Raad til at skaffe sig. Anæmiske Tilstande, forbundne med kardialgiske og andre gastriske Affektioner have derfor været fremherskende sygelige Tilstande. Brændevinsdrik har været i Aftagende. I Sarpsborg er paa Fattighusets Tomt indrettet et Lighus, hvorved et Savn er afhjulpet. I Fredrikstad er Vandværket i dette Aar ført over til Byens østre Del. Erfaring har stadfæstet ogsaa for dette Aars Vedkommende, det Held, hvormed Samlaget for Udskjænkning af Brændevin virker mod Drukkenskab og deraf følgende Politi- og Gadeuorden. Fra Fredrikshald meddeles, at der i 1878 blev opført ikke faa Bygninger i den nordostlige Del af Byen (Damhougen), men Behovet for Beboelsesrum for Arbeidsklassen var endnu ei tilfredsstillet, saa Husleien var uforholdsmæssig høi. Priserne paa Levnetsmidler var i det forløbne Aar faldne ikke ubetydeligt, men der har hersket temmelig megen Nød, da det i Vintermaanederne ikke var let at faa Arbeide, ligesom Arbeidslønnen ogsaa var falden betydelig.

Fattigsygepleien anføres at være tilfredsstillende og udføres dels af Embedslægerne dels af private af Herrederne antagne Læger. Af fattige Syge opgives behandlede:

Fattigsygepleien.

Lægedistrikt.	Fattige Syge.	Antal Læger.
Eidsberg	41	1
Moss	366	3
Sarpsborg	750	3
Fredrikshald	523	1
Tilsammen	1 680	

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: i Eidsbergs Distrikt 15 Møder (tre i hvert af Eidsbergs, Trygstads og Skibtvets Herreder, to i hvert af Rødenæs, Rakkestads og Askims Herreder); i Moss Distrikt: i Moss By — (Antal uopgivet) og 2 i Spydeberg; i Sarpsborgs Distrikt 10 Møder (fem i Fredriksstad og et i hvert af følgende Herreder: Tune, Varteig, Borge, Onsø og Sarpsborgs By); i Hvaløerne 4 (et i hvert Herred); i Fredrikshald 9 Møder.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Eidsbergs	Distrikt	622
- Moss	—	531
- Sarpsborgs	—	1 392
- Hvaløernes	—	437
- Fredrikshald	—	297
	Tilsammen	3 279.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 4 Syns- og Obduktionsforretninger, 6 Undersøgelser og Erklæringer, tilsammen 10, af hvilke 2 udførtes i Eidsbergs Distrikt, 1 i Moss, 6 i Sarpsborgs og 1 i Hvaløernes Distrikt.

Amtet har 6 **Sygehuse** nemlig Moss Bys, Smaalenenes Amts Sygehus i Fredrikstad, Fredrikstads Bys, Fredrikstads Garnisons Sygehus, Fredrikshalds Bys og Fredrikstens Garnisons Sygehus. I Sarpsborg By er i Byens Fattighus indrettet nogle Stuer til Sygelokale.

Badeindretninger. Moss Badehus var i Virksomhed fra 15de Juni til 10de September, i hvilken Tid toges 7727 Strømbad, 991 Karbad, 594 Styrtebad og 526 Douschbad. Fredrikshalds Badehus var i Virksomhed fra Juni Maaneds Begyndelse til September og fra September har det 2 Gange ugentlig været aabent til Afbenyttelse. I Aarets Løb er taget 2000 varme Karbad, 150 Dampbad, 50 romerske Bad foruden et betydeligt Antal Styrtebad. Hankø Kystsanatorium var i Virksomhed fra 15de Juni til sidste August og besøgtes af 296 Personer. Der toges i det Hele 4216 Bad, hvoraf 3307 Strømbad, 503 Karbad og 406 Gytjebad.

Af **Apotheker** har Amtet 6, der alle visiteredes:

Apotheker.

Sted.	Antal.	Personalet foruden Apothekeren.		
		Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
Moss	1	1	-	1
Sarpsborg	1	-	1	1
Fredrikstad:				
«Svanen» (Østsiden)	2	-	1	1
Vestsidens		1	-	1
Fredrikshald: «Svanen»	2	1	-	1
— «Bien»		1	-	1

Medicinalpersonalet bestod af 32 Læger, 1 Tandlæge, 37 Jordemødre, 30 Hjelpevaccinatører:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).			
Eidsberg	5	2 i Eidsberg, 1 - Rakkestad, 1 - Trygstad, 1 - Rødenæs.	-	9	7
Moss	7	5 i Moss, 1 - Rygge, 1 - Spydeberg.	-	7	7
Sarpsborg	10	4 i Sarpsborg, 6 - Fredrikstad.	-	12	11
Hvaløerne	2	1 i Fredrikshald, 1 - Id.	-	5	5
Fredrikshald	8	8 i Fredrikshald.	1	4	-

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

IV. Buskeruds Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 114.02 norske Kvadratmil (14 545 Kvadratkilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 102 186 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i følgende 7 Lægedistrikter:

1. Buskeruds Landfysikat (4.690 n. □ Mil, 31 370 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstaden Drammen	0.045 n. □ M.,	18 643	Indb.
Ladestedet Holmsbo	0.002 —	433	—
Herrederne: Lier	2.479 —	7 022	—
Røken	0.894 —	2 828	—
Hurum	1.270 —	2 444	—

2. Ringerikes Distrikt (13.18 n. □ Mil, 14 367 Indb.), indbef.:

Kjøbstaden Hønefos	0.01 n. □ M.,	1 149	Indb.
Herrederne: Hole	2.39 —	4 080	—
Norderhov	5.90 —	6 870	—
Aadalen	4.88 —	2 268	—

3. Modums Distrikt (17.57 n. □ Mil, 25 384 Indb.), indbefattende:

Herrederne: Eker	3.85 n. □ M.,	11 690	Indb.
Modum	4.04 —	7 429	—
Sigdal	9.68 —	6 265	—

4. Næs Distrikt[1]) (22.36 n. □ Mil, 8 407 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne: Næs	11.94 n. □ M.,	4 196	Indb.
Gol	10.42 —	4 211	—

5. Aals Distrikt[1]) (20.91 n. □ Mil, 5 880 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne: Aal	20.91 n. □ M.,	3 728	Indb.
Hol		2 152	—

6. Sandsværs Distrikt (10.01 n. □ Mil, 11 766 Indbyggere), indbef.:

Kjøbstaden Kongsberg	0.02 n. □ M.,	4 357	Indb.
Herrederne: Sandsvær	5.57 —	4 717	—
Flesberg	4.42 —	2 692	—

7. Rollags Distrikt (25.30 n. □ Mil, 5 012 Indb.), indbefattende:

Herrederne: Rollag	3.28 n. □ M.,	1 773	Indb.
Nore	22.02 —	3 239	—

Sundhedstilstanden. Den epidemiske Sygelighed viser sig noget mindre end i det foregaaende Aar, væsentlig foraarsaget ved den stærke

[1]) Ved kgl. Resolution af 22de Decbr. 1877 er det tidligere Hallingdals Distrikt omreguleret til disse to Distrikter.

Aftagen af Skarlagensfeber og Mæslinger. Kighosten havde derimod en betydelig Udbredning, især i den første Halvdel af Aaret, og Typhoidfeber fik en større Udbredning i og omkring Drammen.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 597	[1])
1877	103 380	1 996	19.31
1876	102 600	1 886	18.38
1875	101 372	1 747	17.23
1874	100 485	1 860	18.51
1871—1875	100 318	1 702	16.66
1866—1870	99 436	1 877	18.88

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 52 og 53).

Typhoidfeber, som siden 1874 har været i stadigt Aftagende, var i indeværende Aar igjen i Tiltagende, navnlig i Landfysikatet, hvor den havde en stor Udbredning i Drammen; i Hallingdals og Rollags Distrikter sees dog Sygdommen at optræde sjeldnere end før.

I Drammen har den ikke været saa hyppig som iaar siden Aarene 1866—67 efter den store Brand; den optraadte fra Marts af med usædvanlig Voldsomhed, men aftog jevnt fra Mai. Paa Tangen 17 Tilfælde, paa Strømsø 74 og paa Bragernes 309, hvoraf 269 i dens nedre Halvdel, navnlig i Epidemiens første Tid. Af de 33 Dødsfald indtraf 2 i Januar, 3 i Marts, 10 i April, 6 i Mai, 5 i Juni, 3 i Juli, 1 i August, 1 i September og 2 i November. Som en Særegenhed anføres, at Diarrhoe var lidet fremtrædende, medens Tarmblødning forekom hyppigere; Diphtherit i Munden og Svælget samt — hos Kvinder — i Genitalia observeredes gjentagende.

Følgende Tabel oplyser en Del om de under Epidemien Angrebne og Dødé (se Tabellen Side 54).

Fra Drammen opgives desuden 243 Tilfælde af simpel Feber. Fra Landdistrikterne er af Typhoidfeber anmeldt 31 i Lier med 2 Dødsfald og i Hurum 2 Tilfælde. For Liers Vedkommende, hvor Sygdommen optraadte sporadisk og gjennem det hele Aar, er i flere Tilfælde paavist Smitte fra Drammen. Fra Holmsbo omtales et Tilfælde under Badetiden hos en Badegjest fra Christiania, som indsygnede strax efter Ankomsten. I Ringerikes Distrikt omtales 2 Tilfælde i Februar og Marts i Hønefos efter antagelig Smitte fra Drammen

I Buskeruds Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	573	31	573	20	13	96	116	92	59	51	38	24
Cerebrospinal-Meningit.	2	2	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Barselfeber	53	8	53	7	5	5	9	1	3	3	2	5
Børnekopper	5	-	5	-	1	1	2	1	-	-	-	-
Vandkopper	90	-	90	9	16	7	11	11	10	5	5	1
Skarlagensfeber	61	10	61	5	24	2	-	4	4	-	1	7
Rødlinger	4	-	4	-	-	-	1	-	3	-	-	-
Mæslinger	71	2	71	39	9	9	4	2	-	-	-	-
Rosen	198	5	198	11	17	31	16	11	14	14	10	19
Kighoste	573	18	573	137	124	143	58	47	14	11	6	10
Diphtherisk Svælgbet.	38	5	37	3	3	-	1	2	3	2	1	5
Strubehoste	10	4	10	1	-	2	1	3	-	1	-	-
Kusma	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. / Andre katarrh. Tilf.	2993	60	2991	314	289	348	368	297	217	140	163	139
Lungebetændelse	440	48	440	28	56	72	70	61	49	13	14	14
Pleurit	70	2	67	7	5	7	10	5	6	10	4	2
Gigtfeber	97	3	96	19	11	8	15	7	5	4	5	6
Koldfeber	9	-	9	1	2	1	1	1	-	2	1	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	1573	20	1571	107	63	89	101	121	130	226	271	172
Blodgang	12	-	12	-	-	1	-	-	-	1	2	6
Skjørbug	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tilsammen	6880	218	6871	709	638	822	784	667	517	483	523	411

(en døde); forøvrigt sees Sygdommen væsentlig at have optraadt i Hole Herred; i Marts (5 Tilfælde) og Juni (1) optraadte flere Tilfælde uden at den oprindelige Smitteimport kunde paavises; i August indsygnede en Mand, som havde drevet Handel under Exercitien paa Helgelandsmoen, hvor en Soldat fra Drammen var indsygnet; han var sandsynlig smittet fra denne og smittede igjen 7; — i December indsygnede to efter Smitte i Drammen. I December omtales af den i Hole bosatte Læge et alvorligt Tilfælde, som dannede Indledningen til en begrændset Epidemi i Begyndelsen af Aaret 1879. Fra Aadalen nævnes 1 Tilfælde hos en Tømmerhugger, der i Aarets Begyndelse kom syg hjem fra Skoven, uden

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
					1		2		3		4		5		6	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Landfysikatet.		Ringerike.		Modum.		Hallingdal.		Sandsvær.		Rollag.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
34	15	15	592	50	456	35	41	4	56	9	5	-	30	2	4	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
7	3	3	62	17	20	9	6	4	13	1	8	2	14	1	1	-
-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	4	8	90	-	71	-	4	-	11	-	-	-	4	-	-	-
8	4	2	67	16	25	5	35	10	1	-	2	1	4	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
2	6	-	77	8	25	6	15	2	35	-	-	-	2	-	-	-
17	24	14	199	6	84	3	13	-	49	3	8	-	44	-	1	-
6	13	4	584	29	247	11	278	15	54	3	-	-	5	-	-	-
8	9	-	40	7	10	2	14	2	4	1	-	-	8	2	4	-
-	2	-	16	10	10	8	2	1	1	1	-	-	3	-	-	-
-	6	-	6	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
197	248	271	3002	69	1470	50	287	4	647	7	22	-	536	8	40	-
15	19	29	483	91	158	26	57	7	160	33	3	-	83	24	22	1
6	3	2	72	4	28	1	22	1	13	1	3	-	4	-	2	1
2	10	4	101	7	41	2	25	1	18	3	9	1	6	-	2	-
-	-	-	9	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97	103	91	1593	40	952	35	91	1	323	2	12	-	199	2	16	-
-	1	1	12	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
402	471	444	7018	356	3611	193	904	52	1394	66	72	4	945	39	92	2

at nogen Smitte kunde paavises. Fra Modums Distrikt opgives af 46 Tilfælde 26 at være behandlet paa Eker, 16 paa Modum og 4 i Sigdal; Smitten antages importeret fra Drammen. Fra Modum anføres i 16 Tilfælde Smitten at kunne forfølges fra Individ til Individ. Fra Hallingdals Distrikt omtales et enestaaende Tilfælde i Næsby, hos en Person, der 22de Oktober forlod sit Hjemsted i vestre Aker, hvor Sygdommen herskede og blev syg 2den Januar, da de første Febersymptomer udbrød. I Sandsværs Distrikt herskede der paa en Gaard i Sandsvær en liden Epidemi (6 Angrebne) uden paaviselig Smitte. Til Kongsberg blev Sygdommen importeret fra Drammen i Mai til Distriktslægens Hus, hvor i

Oplysninger om Typhoidfeberepidemien i Drammen i 1878.

	De Syges Alder fra																		Voxne med ubekjendt Alder.		Sum.	
	1—5 Aar.		5—10 Aar.		10—15 Aar.		15—20 Aar.		20—30 Aar.		30—40 Aar.		40—50 Aar.		50—60 Aar.		60—70 Aar.		70—80 Aar.					
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Anmeldte Syge	11	14	31	24	23	19	12	18	40	58	35	23	11	14	8	6	1	2	-	3	7	8	179	189
Let Angrebne	7	11	18	15	15	11	7	12	20	34	17	13	8	9	5	5	-	1	-	3	6	4	103	118
Stærkere Angrebne	4	3	13	9	8	7	3	1	13	12	11	9	2	2	3	1	1	1	-	-	1	4	59	49
Døde	1	-	4	2	3	2	3	1	8	4	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	21	12
Deraf i 1ste Uge	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— - 2den —	-	-	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
— - 3die —	-	-	2	-	1	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2
— - 4de —	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
— - 5te —	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
— - 6te —	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Sekundær Dødsaarsag eller Complikation:																								
Meningit	[1])1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Noma	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Parotit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Bronchit	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Lungebetænd. og Pneumothorax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tarmblødning	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Perforation	-	-	-	-	-	[2])1	[3])1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1

[1]) Typhusdiagnosen tvivlsom; staar paa Dødsanmeldelsen ogsaa Meningit. tuberc. [2]) Eneste Obduktion (Perfor. proc. vermiform.).
[3]) Diphtheritis oris.

Løbet af 3 Maaneder foruden han selv af hans Husstand 9 Personer angrebes og 1 døde; senere viste den sig blot enkeltvis uden at ytre synderlig Smitsomhed; den havde ingen synderlig Indflydelse paa Dødeligheden. Foruden de opførte Tilfælde omtales af en Læge 5 Tilfælde af simpel Feber (1 i Juli, 3 i August og 1 i September) med Præg af Typhoidfeber. Af de fra Rollag opgivne Tilfælde optraadte 1 som Fortsættelse af Epidemien i 1877 paa Fjøslien i Rollag; — de 3 andre Tilfælde optraadte paa en Gaard (Kjøntvedt) i Nore; 2 Søstre, der kort forud havde været i Drammen, men, saavidt kjendes, ikke i Berørelse med Syge, angrebes samtidig og strax efter en dem opvartende Broder.

Epidemisk Cerebrospinalmeningit. De 2 behandlede dødelige Tilfælde ere anmeldte af den i Krødsherred praktiserende Læge.

Om **Barselfeber** anføres af Landfysikus Blich, at den ikke havde nogen epidemisk eller kontagiøs Karakter.

De fra Landfysikatet opgivne Tilfælde af **Børnekopper** tilhøre alle Drammen: 4 paa Strømsø og 1 paa Tangen. Sygdommen syntes importeret ved en Sømand, som et Par Maaneder forud havde været i England, og samtlige Tilfælde kunde forfølges fra dette første; den var i det Hele let og havde Formen af Varioloider. Den sædvanlige Isolation og Desinfektion var paabudt af Sundhedskommissionen, men syntes ikke strengt overholdt, hvorfor de senest Angrebne strax bleve indlagte paa Lazaretet.

Vandkopper anføres fra Drammen at have havt størst Udbredning i sidste Halvdel af Aaret. Fra Landdistrikterne anmeldtes enkelte Tilfælde.

Skarlagensfeberen var fremdeles i Aftagende og viste sig hovedsagelig i Landfysikatets Landdistrikter og i Ringerikes Distrikt. Landfysikus anfører, at Sygdommen endnu i 1878 var almindelig i Landdistriktet, og at der anmeldtes 15 Tilfælde (4 Dødsfald) i Røken og 11 Tilfælde i Hurum. I sidstnævnte Herred begyndte i September en Epidemi paa «Glasværket»; den antages at have angrebet alle Børn der og langs Bogestranden. Smitten bragtes op i Kirkebygden, hvor den dog ikke fik videre Udbredelse. Sygdommen var i nogle Tilfælde ledsaget af Svælgdiphtherit, men forøvrig ganske godartet og, saavidt vides, døde kun et Barn. Kun faa af de angrebne kom under Behandling. Inden Ringerikes Distrikt optraadte den paa flere Steder, men fik ikke nogen almindelig Udbredelse. Ved øvre Ende af Spirilen — Aadalen — forekom i Aarets Begyndelse nogle enkelte lette Tilfælde, saa Lægehjelp ikke altid blev benyttet. De 2 fra Hallingdals Distrikt anmeldte Tilfælde optraadte i Hol. 3 Tilfælde kjendes fra Kongsberg og 2 fra Drammen.

Mæslinger optraadte med en Del Tilfælde i de første 3—4 Maaneder som Rester af foregaaende Aars udbredte Epidemi. I Drammen kjendes 11 Tilfælde. Fra Buskeruds Landfysikats Landdistrikter er der anmeldt 112 Tilfælde med 5 Dødsfald i Lier, 3 Tilfælde i Røken, 10 i Hurum. I Hole i Ringerikes Distrikt antages Sygdommen at have havt større

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Af de behandlede Tilfælde vare af				Opgivet Sygdomsform for Syphilis					Antal anmeldende Læger.
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.							
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.	primær.	tertiær.	hereditær.	konstitutionel.	Recidiv.	
Syphilis.....	95	5	51	7	26	20	4	7	61	2	17
Gonorrhoe, Urethrit..	124	-	118	-	6	-	-	-	-	-	13

[1]) Kvindekjøn: 2 under et Aar gl. og 1 mellem 1—5 Aar.

Udbredning end kommet til Lægens Kundskab. I Modums Distrikt viste der sig kun spredte Tilfælde paa Eker, derimod paa Modum hyppigere i de første Maaneder af Aaret. Fra Rollags Distrikt omtales i Rollag 2 Tilfælde antagelig af Mæslinger efter Smitte fra Lyngdal; et endte dødelig.

Kighoste, som allerede i Slutningen af 1877 var begyndt at blive mere almindelig i Drammen, vedvarede i Begyndelsen af Aaret, dog stedse aftagende indtil Mai Maaned, hvorefter den blev sjeldnere. 129 Tilfælde kom under Behandling paa Bragernæs, 67 paa Strømsø, 20 paa Tangen; 9 Dødsfald, samtlige hos Børn under 5 Aar. I Landfysikatets Landdistrikter er der af Rodeforstanderne anmeldt 174 Tilfælde (27 for Lier, 54 for Røken, 93 for Hurum) med 2 Dødsfald hos Børn under 5 Aar. I Ringerikes Distrikt omtales den som meget udbredt i den første Halvdel af Aaret og bidrog meget til at forøge Sygeligheden blandt Børn. En stor Del Angrebne kom ikke til Lægebehandling. Den var i det Hele meget ondartet, idet alvorlige Lungesygdomme sluttede sig til, og hvor Døden indtraadte, var det gjennem disse. Fra Hole omtales en 15 Maaneder gammel kraftig og velnæret Gut, som døde asfyktisk under en Hosteparoxysme; han havde et Aar før allerede en Gang gjennemgaaet Sygdommen.

Diphtherisk Svælgbetændelse optraadte epidemisk paa et begrændset Strøg i Norderhov; paa et Sted angrebes 5 Personer. De fra Rollags Distrikt anmeldte Tilfælde optraadte spredt og vare milde.

Akute katarrhalske Tilfælde. Af akut Bronchit opgives 636 Tilfælde (fra Drammen savnes Opgaver), hvoraf 211 hos Mænd (deraf 76 under 15 Aar) og 174 hos Kvinder (deraf 92 under 15 Aar) — samt 69 Dødsfald.

Lungebetændelse var i 1878 almindeligere i Drammen end de to foregaaende Aar. Landfysikus beretter, at der fra Landdistrikterne ere

udenfor Sygehus.

Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
	1		2		3		4		5		6	
	Landfysikatet.		Ringerike.		Modum.		Hallingdal.		Sandsvær.		Rollag.	
	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.
[1]) 3	68	2	5	-	16	1	1	-	1	-	4	-
-	110	-	4	-	9	-	-	-	-	-	1	-

anmeldte 28 fra Røken, 15 fra Lier og 8 fra Hurum. Dødelighedsforholdet i Amtet udgjorde blandt Behandlede 10.9 pCt.

Epidemisk Brystrheumatisme forekom almindelig i August og September i Eker og omtales som meget hyppig i Aarets Løb fra Modum. Sygdommen optraadte paa sidstnævnte Sted i et temmelig begrændset Strøg. Varigheden overskred sjelden en Uge. Et Sted angrebes samtidig Mand og Kone. Fra Kongsberg opgives 43 Tilfælde, 20 i August og 23 i September (33 Mænd, 10 Kvinder, 2 under og 41 over 15 Aar gammel).

Akut Diarrhoe skal i Juli have været temmelig hyppig enkelte Steder i Hallingdals Distrikt og have angrebet flere i samme Hus.

Af **katarrhalsk Gulsot** forekom paa Modum i en kort Tid usædvanlig mange Tilfælde langs Sigmoa.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde vil sees af ovenstaaende Tabel.

Af 57 Tilfælde inden Landfysikatet kan 38 sees at tilhøre Drammen. Fra Rollags Distrikt omtales 6 angrebne paa en Gaard i Nore, hvoraf fire kom til Behandling; de smittedes fra en Pige, der tidligere var behandlet paa Amtssygehuset og senere afreist til Amerika; hun havde en Tid opholdt sig hos sin gifte Søster, hvor Distriktslægen under et tilfældigt Besøg blev konsuleret. Konen og 2 Børn havde da Symptomer, og et Aaret forud afdødt Barn antages ogsaa at have havt Sygdommen, hvilket med Sikkerhed kunde vides om Svigermoderen og en voxen Svigerinde, som imidlertid da vare friske. Konens Svigerfader kom senere paa Aaret under Behandling for sekundære Lidelser.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel:

Liste over kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
			Mandkj.		Kvindekj.					1		2		3		4		5		6	
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.		Tilfælde.	Dødsfald.	Landfysikatet.		Ringerike.		Modum.		Hallingdal.		Sandsvær.		Rollag.	
										Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Kronisk Rheumatisme	399	-	-	206	2	151	15	399	-	21	-	97	-	216	-	3	-	62	-	-	-
Fnat	58	-	9	12	13	16	9	58	-	40	-	-	-	15	-	3	-	-	-	-	-
Skurv	18	-	7	3	4	1	7	18	-	2	-	2	-	3	-	10	-	1	-	-	-
Kjertelsyge	417	1	156	28	167	36	19	424	8	180	2	33	2	185	3	18	-	1	1	7	-
Rachit	51	4	31	-	19	-	16	53	6	19	3	9	2	9	-	10	1	6	-	-	-
Simpel Meningit	11	6	4	2	3	1	6	30	25	19	19	4	3	5	3	-	-	2	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	15	11	4	1	6	-	8	23	19	1	-	4	4	14	11	-	-	3	3	1	1
Svindsot	313	72	21	126	5	137	22	414	173	218	80	40	20	109	50	14	6	23	13	10	4
Kræft	74	38	-	37	-	37	18	95	59	43	21	9	5	23	17	6	3	8	8	6	5
Vatersot og Morbus Brighti	121	26	2	55	1	55	20	147	[1])52	75	27	18	7	34	9	5	1	12	8	3	-
Blegsot og Anæmi	987		6	8	143	817	22	987	-	476	-	70	-	394	-	15	-	25	-	7	-
Menstruationsuordener	140	-	-	-	-	134	16	140	-	79	-	21	-	23	-	7	-	3	-	7	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1267	4	37	504	40	611	22	1270	[2]) 7	521	2	200	5	373	-	13	-	123	-	40	-
Ormesygdomme	135	-	49	1	63	5	11	135	-	40	-	13	-	65	-	6	-	11	-	-	-
Drankersygdomme	14	-	-	12	-	1	8	15	1	9	-	3	-	1	-	2	-	-	1	-	-

[1]) Vatersot 10, Morbus Brighti 42. [2]) Gastritis chronica 7.

Kjendte Tilfælde og Dødsfald af kroniske Sygdomme i Drammens By vil sees af følgende Tabel:

Sygdom.	Opgivne Tilfælde.	Opgivne Dødsfald.
Fnat	8	-
Skurv	1	-
Kjertelsyge	(85)	2
Rachit	(9)	3
Hjernebetændelse	-	17
Svindsot	-	49
Kræft	-	16
Vatersot og Morbus Brighti	-	12
Blegsot	264	-
Kronisk Gastrit	267	2
Drankersygdom	7	-

Kjertelsyge omtales fra Hallingdals Distrikt at være i Tiltagende, hvortil for dette Aars Vedkommende den mislige Afgrøde antoges ikke at have været uden Indflydelse. Fra Rollag omtales Kjertelsyge, Tuberkulose, Kræft og Blegsot som ikke sjelden.

Svindsot. Forholdet mellem opgivne Dødsfald af Svindsot og samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald m. V. vil sees af følgende Tabel (se næste Side).

Fra Landfysikatet anføres, at Antallet af Behandlede er efter Lægernes Opgave usikkert, da de Syge ofte skifte Læge, og Enkelte saaledes kunne figurere paa samtlige Lægers Sygelister; mange Syge, navnlig i Landdistrikterne, konsulere enten slet ikke Læge, i den Tanke, at Sygdommen er uhelbredelig, eller benytte Hjelp fra en eller anden Kvaksalver, der ved at benytte sig af Almuens Uvidenhed til at sætte sig i Anseelse som Underdoktor. En Læge anfører, at af 21 nye Tilfælde skyldes de fleste Arvelighed. Angaaende Aarsagsforholdene angives videre fra Ringerikes Distrikt, at af 10 Tilfælde var hos 3 Arvelighed i Familien, hos 2 unge Kvinder var en langvarig upaaagtet Chlorose den sandsynlige Aarsag, hos de øvrige 5 var den ukjendt. I Rollags Distrikt synes Tuberculose ligesom Sindssygdomme at have forekommet mere end almindelig hyppig.

Sjeldnere Tilfælde. Fra Hallingdals Distrikt omtales et Tilfælde af Osteomalaci efter Fødsel.

Af akute **Forgiftningstilfælde** omtales fra Rollags Distrikt flere paa en Gaard i Nore; Gammelost og The mistænktes, uden at noget sikkert kunde oplyses.

Af **Sindssygdom** opgives 2 Dødsfald, et fra Landfysikatet og et fra Sandsværs Distrikt.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Landfysikatet	552	80	193	359	14.5	22.3
Drammen	378	49	150	228	12.9	21.5
Landdistriktet	174	31	43	131	17.8	23.7
Ringerike	175	20	52	123	11.4	16.3
Hønefos	16	1	6	10	6.3	10.0
Landdistriktet	159	19	46	113	11.9	16.8
Modum	269	50	66	203	18.6	24.6
Hallingdal	20	6	4	16	30.0	37.5
Sandsvær	149	13	39	110	8.7	11.8
Kongsberg	117	11	33	84	9.4	13.1
Landdistriktet	32	2	6	26	6.5	7.7
Rollag	20	4	2	18	20.0	22.2
Buskeruds Amt	1 185	173	356	829	14.6	20.9
Deraf: Byerne	511	61	189	322	11.9	18.9
— Landdistriktet	674	112	167	507	16.6	22.1

For Amtskommunens Regning forpleiedes 118 Sindssyge, hvoraf 23 paa Asyler; af de i Hjemmet forpleiede vare 10 hjemmehørende i Landfysikatet, 19 i Ringerikes, 30 i Modums, 19 i Hallingdals, 17 i Sandsværs Distrikter.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 18 Tangforløsninger, 7 Vendinger, 1 Udtrækning ved Bækkenendefødsel samt 5 Efterbyrdsoperationer, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af følgende Tabel (se næste Side).

Endvidere udførtes af Læger: 2 Perforationer: a) i 1 Tilfælde efter forgjæves Tangforsøg ved Bækkensneverhed hos en Fødende, tidligere forløst en Gang ved Tang med dødt Foster; Konen døde 3die Døgn af Peritonit. b) IVpara (de tre foregaaende Fødsler ved Naturens Hjelp, forraadnede Fostre) med rachitisk Bækkensneverhed og stærkt hængende Underliv; Konen afkræftet ved 2 Døgns Fødselsarbeide, Fosterhovedet omtrent 1 Døgn i øverste Aabning; efter forgjæves Tang gjordes Perforation med Kephalotripsi; da den ene Tangarm af det forøvrig nye Instrument gik itu, gjordes Vending af Jordemoderen; Døden indtraadte Dagen efter under tiltagende Afkræftelse.

1 Exvisceration ved betydelig Bækkenforsnevring og usædvanlig stort afdøet Foster; efter forgjæves Tangforsøg (Tanglaasen gik itu) gjordes Vending med stort Besvær; da Extraction fremdeles var umulig, exviscereredes

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtrækning ved Bækkenendefødsel.						Efterbyrds-Operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	9	[1] 1	1	10	1	-	[3] 1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe (Tvillingfødsel)	-	[2] 1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[2] (1)	-	-	1	-	-	-	-
Blødning og Placenta prævia	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Hovedleie	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halsleie (1ste Tvilling)	-	-	-	-	-	-	[3] (1)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbageholdelse af Efterbyrden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	1	-	1
Timeglassammentrækn. af Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[1] 1	-
Uopgiven Indikation	3	-	-	3	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	15	2	1	16	2	-	5	-	1	3	4	-	-	(1)	-	-	1	-	1	1	3
	18			18			6			7			(1)			1			5		

[1]) Dødsaarsag: Barselfeber. [2]) 1ste Tvilling, ved Udtrækning, døde; 2den Tvilling, forløst ved Tang, ilive. Moderen døde 8de Dag under Behandling af Kvaksalver. Dødsaarsagen kjendes ikke. [3]) Tvillingfødsel.

Truncus og tilslut Hovedet. Operationen varede 6 Timer. Den Fødende kom sig; hun havde været 3 Timer i dyb Chloroformnarcose.

1 Partus præmaturus artificialis ved Bækkensneverhed hos en Fødende, som tidligere var forløst en Gang paa samme Maade; Konen vel, men Barnet dødfødt og ikke levedygtigt.

Ialt 35 obstetriciske Operationer, hvoraf 20 i Landfysikatet, 3 i Ringerikes, 8 i Modums, 1 i Hallingdals, 2 i Sandsværs og 1 i Rollags Distrikt.

Af Lægerne omtales 1 Kvinde død uforløst, efter forgjæves Tang- og Perforationsforsøg; det var en dvergagtig, spedlemmet, 39aarig, 6te Gang Fødende, som første Gang var forløst ved Tang og Perforation og de sidste fire Gange havde havt naturlig Fødsel (ved disse vare de tre Fostre levende, og et dødfødt, ufuldbaaret).

Af Misfostre omtales fra Modum 1 Anencephalus.

Om Fødselshjelpen i Buskeruds Landfysikat anfører Landfysikus, at der af 1 317 Fødsler inden Landfysikatet (hvoraf 874 i Drammen) er benyttet Jordemoderhjelp ved 1 166, heri dog medregnet 70 Fødsler udenfor Landfysikatet, hvilke er medtagne i følgende Uddrag af Landfysikus's Beretning; af Fødslerne vare:

Issefødsel	1 118
Ansigtsfødsel	9
Rumpefødsel	11
Fodfødsel	8
Tverleie	10
Aborter eller utidige Fødsler	28
Tvillingfødsler	22 Par.

Foruden Leiefeilene anfører Jordemødrene:

Blødning hos	11	Fødende (hos 4 før og hos 7 efter Fødselen),
Fremfald af Navlesnor hos	6	—
Krampeslag hos	3	—
Bækkensneverhed hos	2	—

Vending udførtes 12 Gange, fire ved Tverleie, en ved Blødning fra Placenta prævia og en ved Fremfald af Navlesnoren.

Læge tilkaldtes 23 Gange, i hvilke Tilfælde udførtes 14 Tangforløsninger[1]) og 1 kunstig Fremkaldelse af fortidlig Fødsel.

Af de Fødende døde 9 (fem af Barselfeber, en af Parametrit, en af Krampeslag, en nogle Timer efter Forløsning ved Tang og Vending og en af Tæring). Som syge i Barselsengen omtales 8 (fire af Barselfeber, tre af Parametrit og en af Blødning).

Af Børnene døde 8 i de første Døgn og 51 vare dødfødte; af disse sidste vare 29 ufuldbaarne, 10 vare raadne; 6 vare døde efter Vending og 3 under Tangextraktion; 3 døde paa Grund af Blødning ved forliggende

[1]) Altsaa 4 udenfor Distriktet.

Moderkage og 3 paa Grund af Fremfald eller Omslyngning af Navlesnoren.

Fra Modums Distrikt anføres 7 Jordemødre at have bistaaet ved 405 Fødsler; deraf vare:

Issefødsel	377
Ansigtsfødsel	3
Rumpefødsel	11
Fodfødsel	2
Tverleie	6
Tvillingfødsel	6.

I Sigdals Hovedsogn benyttes Jordemoderen meget, — i Annexerne derimod mest Hjelpekoner.

I Rollags Distrikt tilkaldes Jordemødrene efter Forholdene i ikke ringe Udstrækning.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Tabel, der er et Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede:

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Landfysikatet	1 169	585	6	10	47	25	1
Drammen	738	383	5	8	35	13	1
Holmsbo	28	9	-	1	2	-	-
Landdistriktet	403	193	1	1	10	12	-
Ringerike	419	242	2	3	16	5	2
Hønefos	32	21	-	-	-	-	-
Landdistriktet	387	221	2	3	16	5	2
Modum	745	353	6	3	21	11	2
Næs	256	91	4	-	9	3	-
Aal	158	72		1		1	-
Sandsvær	343	181	1	3	11	7	-
Kongsberg	148	91	1	2	4	2	-
Landdistriktet	195	90	-	1	7	5	-
Rollag	137	73	2	1	13	2	-
Buskeruds Amt	3 227	1 597	21	21	117	54	5
Deraf: Byerne	946	504	6	11	41	15	1
— Landdistriktet	2 281	1 093	15	10	76	39	4

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 630 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100: 49.5

I Lægernes Dødslister indeholdes Dødsaarsagen for 25 Dødsfald paa Barselseng, nemlig: Barselfeber for 17, Barselkrampe for 2 og Peritonit for 1; 3 Kvinder døde efter eller under besværlig Forløsning (en uforløst) og 2 andre senere i Barselsengen, uden nærmere Angivelse af Aarsagen.

Lægerne opgive Dødsaarsagen for 1 185 eller 77.1 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 537).

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Ialt.	Deraf i	
		Bydistrikterne.	Landdistrikterne.
Svindsot	173	61	112
Alderdomssvaghed	121	17	104
Lungebetændelse	91	40	51
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	85	45	40
Akut Bronchit	69	51	18
Kræft	59	21	38
Kronisk Bronchit	52	28	24
Vatersot og Morbus Brighti	52	16	36
Typhoidfeber	50	37	13
Medfødt Svaghed	44	32	12

Veirliget. Vinteren var i det Hele mild, og Vaaren kom tidlig. Sommeren med jevnlig Nedbør, men i den sidste Del tør og gunstig for Aarsvexten; Høstudbyttet godt; selv i de høiest liggende Dele af Rollags Distrikt (Dagali) avledes moden Byg.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Landfysikatet og Ringerikes Distrikt omtales Forholdene som før. Fra Aadalen (i sidstnævnte Lægedistrikt) omtales Sædelighedstilstanden som god; Misbrug af stærke Drikke er ikke almindelig; det mindre Afvirke paa Trælast, der er Distriktets Hovednæringskilde, har gjort det ofte trangt for Løsarbeideren og den mindre Gaardbruger. Fra Modums Distrikt anføres det, at Levemaaden, Klæder og Boliger i det Hele ere noksaa gode; dog drikkes der formeget Kaffe — 3—4 Gange daglig store Portioner; Drikfældigheden aftager, hovedsagelig som Følge af de slette Tider, dog ogsaa fordi Antallet af Udskjænkningssteder er meget indskrænket; Øl er den Drik, som almindelig nydes; noget Udskjænkningssted af Brændevin findes ikke paa Eker og — som det af Distriktslægen antages — heller ikke i Distriktets to andre Herreder. Fra Sigdal skildres Forholdene som gode. Fra Hallingdals Distrikt skildrer Distriktslægen de hygiæniske Forholde som ret gode; Næringsmidlerne vare dog i dette Aar af mindre god Beskaffenhed; saa

stor Import af Korn skal aldrig have fundet Sted. Beklædningen er i Regelen god, om end Dragten for Kvindernes Vedkommende er uhensigtsmæssig; en Forandring i saa Henseende blev paabegyndt af Enkelte — ifølge Overenskomst i Sundhedskommissionen —, men de formaaede ikke at overvinde Sædvanens seige Modstand. De knappe Tider i Forbindelse med den stegne Pris har lagt Baand paa Brændevinsforbruget; til Barselkoner skaffes det dog under alle Omstændigheder tilveie. I Anledning af den sjeldne Optræden af Blodmangel og Blegsot anfører Cand. med. A. Løberg i sin Medicinalberetning for dette Aar Følgende: «At udlede Aarsagen til dette Forhold udelukkende af de klimatiske Forholde finder jeg ikke rimeligt; de atmosfæriske Forholde tør maaske være gunstigere i en Fjelddal som Hallingdal end over Fladbygderne, men dette kan dog neppe være Tilfældet i den Grad, at ovennævnte Forhold deraf alene kan forklares. Jeg har søgt Grunden i to Omstændigheder: for det Første lever hele Befolkningen i 3 Maaneder af Aaret paa Sæteren og færdes da under de bedst mulige hygiæniske og diætetiske Vilkaar; og for det andet: — og dette tør være den vægtigste Aarsag, thi overdreven Kaffedrikning og usund Diæt i det Hele er her ligesaa almindelig som andetsteds — Hallingstuen med dens eneste Værelse, dens Spærreloft og Peis er Høst, Vinter og Vaar et Opholdssted, der i hygiænisk Henseende staar ikke lidet over de over Fladbygderne benyttede lave og usunde Lokaler. Enhver, der udover Morgensiden har havt Anledning til at anstille en Sammenligning i denne Henseende, vil ikke være i Tvivl, om hvilken Bygningsmaade bærer Prisen i hygiænisk Henseende. Saameget mere at beklage er det, at ogsaa i Hallingdalen Lyst til Efterabelse og mere kneben Adgang til Brændsel begynder at fortrænge Hallingstuen med dens Peis og sætte lave panelede Værelser med Kogeovn i dens Sted. Er Hallingstuen i sin Helhed hensigtsmæssig, saa kan det Modsatte med fuld Føie siges om et enkelt Stykke af dens Bohave — de korte Senge: Jeg havde i Løbet af 2½ Maaned Anledning til at se 3 Tilfælde af betydelig Contractur af Knæleddene, som, udviklet under kroniske nu afløbne Sygdomme, fremdeles fængslede Patienten til Sengen, og saavidt jeg kunde opdage, ingen anden lokal Aarsag havde end en gjennem lang Tid fortsat sammenkrøben Stilling i den altfor korte Seng. En Antydning fra Sundhedskommissionens Side om Hensigtsmæssigheden af en Forandring i dette uheldige Forhold turde maaske være paa rette Sted». Fra Rollags Distrikt anføres, at der spores Fremgang til hensigtsmæssigere og rensligere Brødbagning; saaledes er der i Rollag oprettet et Aktiebageri og en tidsmæssig Mølle. Angaaende Klædedragten anføres, at Underbenklæder endnu vistnok kun bruges af faa af det kvindelige Kjøn, hvori de ikke sjeldne Menstruationsuordener og Uterinlidelser ofte har sin Grund; den varme Hovedbedækning aflægges hverken Dag eller Nat. Kaffe og tildels Tobak misbruges; de flere Dage varende Brylluper og Begravelser befordrer Misbrugen af Spirituosa, der er af sletteste Kvalitet. Sædeligheden staar lavt paa Grund af Natteløberiet.

Kvaksalvere. Fra Landfysikatet bemærkes, at Landalmuen enten slet ikke søger Lægebehandling for Svindsot eller snarere benytter Hjelp fra en eller anden Kvaksalver, der ved at benytte sig af Folks Uvidenhed til at sætte sig i Anseelse som Underdoktor. I Holmsbo og Hurum praktiserer en uexamineret dansk Pharmaceut. I Rollags Distrikt findes der mange Aareladere og Kopsættere, og endnu nogle Folk med Ry for at kunne spjælke afbrukne Lemmer. En Bonde fra Opdal, som nylig havde ligget paa Namdalens Sygehus for Ischias og paa Hjemreisen ogsaa i Christiania konsulerede Læge, henvendte sig i Drammen til en Kvaksalver, der forordnede en stærkt tjærelugtende og smagende Mixtur og en Pude, hvori Kobber- og Zinktraad (antagelig værd 1 Kr.) i Cardia; af Mixturen forbrugtes ca. 1 Pot (1 Spiseske 3 Gange daglig), hvorefter Svien i Cardia med Ildebefindende, der varede i længere Tid; et udbrydende Udslet skyldtes maaske ogsaa Kuren. Honoraret var 28 Kroner.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives behandlede:

i Landfysikatet	1 080	(i Drammen 894)
- Ringerikes Distrikt	399	
- Modums —	837	
- Hallingdals —	69	
- Sandsværs —	381	(- Kongsberg 315)
- Rollags —	55	
Tilsammen	2 821.	

Ved **Kongsberg Sølvværk** behandledes 527 Syge, hvoraf 6 døde.

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: i Landfysikatet 16 (tretten i Drammen og et i hvert af Herrederne Lier, Røken, Hurum); i Ringerikes Distrikt 4 (et i Hønefos, to i Hole og et i Aadalen); i Modums Distrikt 3 (et i Eker, to i Modum); i Hallingdals Distrikt: intet; i Sandsværs Distrikt 1 (i Kongsberg); i Rollags Distrikt 3 (to i Rollag, et i Nore). Foruden de almindelige Forhandlingsgjenstande — som Sygelighed, Dødelighed og sanitære Forholdsregler — sees der i Drammen at være fremlagt nyt Udkast til Sygehus samt foredraget Cirkulæret fra Justits-Departementet om Salg og Udbredelse af giftige Næringsmidler, Beklædningsstoffe og a. l.; i Modums Distrikt: om Forsigtighed ligeoverfor arsenikholdige Gjenstande, — i Sigdal bemærker Ordføreren, at han har benyttet Anledningen ved Vaccinationsmøderne til at give Mødrene Veiledning i Børnepleien; i Kongsberg: Justits-Departementets Skrivelse af 30te Oktober 1878 om Tillæg til Sundhedsforskrifterne vedrørende skadelige Næringsmidler, — samt om Vandledningens Forlængelse; i Rollags Distrikt: Blodomløbet og Aandedrættet, Loven af 16de Mai 1860.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Landfysikatet	962
- Ringerikes Distrikt	330
- Modums —	622

i Hallingdals — 232
- Sandsværs — 164
- Rollags — 208

Tilsammen 2 518.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 6 over Døde og 15 over Levende og 3 i anden Anledning, tilsammen 24, hvoraf 13 i Landfysikatet, 1 i Ringerikes, 5 i Modums, 2 i Hallingdals, 2 i Sandsværs og 1 i Rollags Distrikter.

Amtets 2 faste **Sygehuse** ere Buskeruds Amtssygehus paa Kongsberg og Drammens Bys Sygehus. I Drammens Isolationslazaret behandledes 2 Tilfælde af Børnekopper.

Badeindretninger. St. Olafs Jernbad paa Modum var besøgt af 427 Syge, hvoraf 253 Norske, 106 Svenske, 52 Danske, 8 Finlændere, 5 Russer, 2 Franske og 1 Amerikaner. De væsentligste Sygdomsgrupper vare Sygdomme i Respirationsorganerne 132, Sygdomme i Nervesystemet 132, Chlorose og Anæmi 112; med gunstigt Resultat (helbredede eller betydeligt bedrede) behandledes ca. 71 pCt.; med ugunstigt Resultat (bedrede eller uhelbredede) behandledes ca. 29 pCt. I Drammen haves en privat Indretning til kolde og varme Kar-, Styrte- og Dampbad; fra Rollag omtales 1 privat Styrtebad.

Amtet har 5 **Apotheker,** hvilke samtlige visiteredes:

Steder.	Antal Apotheker og Navn.	Personale foruden Apothekeren.			
		Provisor.	exam. Pharmaceut.	uexam. Pharmaceut.	Discipel.
Drammen	Svanen.	-	2	-	-
	Ørnen.	-	-	1	-
	Bragernæs.	-	2	-	1
Hønefos	1	-	1	-	1
Kongsberg	1	1	-	-	1

Medicinalpersonalet bestod af 26 Læger, 1 Tandlæge, 42 Jordemødre og 20 Hjelpevaccinatører, nemlig:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted[1]).			
Landfysikatet	7	Drammen.	1	14	2
Ringerike	6	3 i Hønefos, 2 - Hole, 1 - Aadalen.	-	6	4

Medicinalpersonalet.

(Fortsættelse). Lægedistrikt.	Læger. Antal.	Læger. Bosted[1]).	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Modum	7	3 i Eker, 3 - Modum, 1 - Krødsherred.	-	8 (deraf en privat praktiserende, en Post ledig).	4
Hallingdal	1	i Næs.	-	6 (deraf en privat praktiserende).	5
Sandsvær	4	i Kongsberg.	-	5	1
Rollag	1	i Vægli.	-	3	4

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

V. Jarlsberg og Laurviks Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 17.70 norske Kvadratmil (2 258 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 87 506 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i følgende 3 Lægedistrikter:

1. Tønsbergs Distrikt (6.047 n. □ Mil, 40 794 Indb.), indbefattende:

Kjøbstaden Tønsberg	0.012	n. □ M.,	4 913	Indb.
Ladestederne: Horten	0.019	—	5 302	—
Aasgaardstrand	0.001	—	488	—
Herrederne: Vaale	0.645	—	2 515	—
Borre	0.482	—	2 887	—
Sæm	0.808	—	5 742	—
Andebu	1.34	—	2 651	—
Stokke	0.935	—	5 097	—
Nøterø	0.430	—	5 207	—
Ramnæs	1.082	—	3 000	—
Tjømø	0.293	—	2 992	—

2. Hofs Distrikt (6.469 n. □ Mil, 18 346 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstaden Holmestrand	0.003 n. □ M.,	2 147	Indb.
Ladestedet Svelvik	0.004 —	1 614	—
Herrederne: Hof	1.038 —	2 109	—
Laurdal	2.08 —	2 543	—
Skoger	0.884 —	3 267	—
Strømmen	0.425 —	1 206	—
Sande	1.353 —	3 481	—
Botne	0.682 —	1 979	—

3. Laurviks Distrikt (5.169 n. □ Mil, 28 366 Indb.), indbefattende:

Kjøbstæderne: Laurvik	0.019 n. □ M.,	7 737	Indb.
Sandefjord	— —	2 307	—
Herrederne: Sandeherred	0.89 —	5 934	—
Tjølling	0.51 —	3 296	—
Hedrum	2.32 —	3 871	—
Brunlanæs	1.43 —	4 080	—
Fredriksværn	— —	1 141	—

Sundhedstilstanden var god og omtales fra flere Steder endog som usædvanlig god. At Antallet af behandlede epidemiske Sygdomstilfælde er større i indeværende Aar, skyldes hovedsagelig den hyppigere Optræden af akute katarrhalske og gastriske Sygdomme, for en mindre Del Epidemier af Lungebetændelse og Typhoidfeber. De fleste øvrige epidemiske Sygdomme ere i Aftagende, navnlig Skarlagensfeber.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene. Opgaverne ere efter Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 337	[1])
1877	88 479	1 466	16.59
1876	89 600	2 036	22.72
1875	88 895	1 677	18.86
1874	88 064	1 576	17.90
1871—1875	87 484	1 474	16.85
1866—1870	86 847	1 628	18.74

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel:

I Jarlsberg og Laurviks Amt

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	143	16	143	17	9	3	7	14	-	14	17	20
Barselfeber	34	5	34	6	1	4	3	3	-	1	4	-
Børnekopper	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vandkopper	58	-	58	4	4	6	1	3	4	2	1	1
Skarlagensfeber	49	1	49	3	1	-	4	5	4	4	-	1
Rødlinger	2	-	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Mæslinger	17	-	17	5	1	4	-	-	-	-	5	-
Rosen	83	2	80	6	10	7	9	5	3	8	8	3
Kighoste	27	1	27	11	10	-	-	-	1	-	1	-
Diphtherisk Svælgbet.	76	12	76	12	2	2	13	6	-	3	3	6
Strubehoste	6	3	6	-	1	2	-	1	1	-	-	-
Kusma	4	-	4	-	-	1	2	1	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilfælde	2646	19	2327	241	212	280	293	219	175	137	113	124
Lungebetændelse	423	60	423	33	33	51	68	78	25	19	5	12
Pleurit	113	2	109	8	5	9	14	9	10	10	11	7
Gigtfeber	79	2	79	12	3	10	9	9	8	3	4	3
Koldfeber	28	-	26	2	2	2	3	3	1	3	5	3
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	1065	21	1065	78	58	70	74	64	77	161	182	111
Blodgang	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	6	-	6	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Tilsammen	4862	144	4534	438	353	452	500	420	310	366	360	292

[1]) Bronchitis acuta 29, Laryngitis 2.

Typhoidfeber var tildels paa Grund af Jernbanearbeider i stærk Stigende, der kjendes 2½ Gange saa mange Tilfælde mod Aaret forud; det var især Hofs og Laurviks Distrikter, som vare Epidemiernes Hovedsæder, begge i den sidste Halvdel af Aaret. Inden Tønsbergs Distrikt sees 4 Tilfælde (3 Dødsfald) at have optraadt i Tønsberg By, 13 (1 Dødsfald) i Tønsberg Omegn, 1 Tilfælde i Sem, 6 i Borre, 6 Tilfælde (1 Dødsfald) i Horten, 4 Tilfælde i Hortens Omegn, 1 paa Tjømø. Fra Tønsberg og Omegn omtales 12 Sømænd at have medbragt Sygdommen fra Udlandet; i Tønsberg By viste sig 2 Tilfælde i August og September i en hygiænisk slet stillet Husleilighed uden paaviseligt Smitteforhold; en tredie angrebes i

anmeldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.					
					1		2		3	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
17	11	14	146	19	35	4	55	4	56	11
4	8	-	39	10	19	4	6	4	14	2
-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
7	16	9	58	-	36	-	12	-	10	-
6	10	11	49	1	20	1	5	-	24	-
-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
-	2	-	19	2	10	-	8	2	1	-
9	6	6	85	4	48	2	22	2	15	-
-	1	3	29	3	1	-	28	3	-	-
12	7	10	78	14	22	2	35	9	21	3
-	-	1	8	5	-	-	5	5	3	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	3	-
134	183	216	2 658	[1]) 31	1 793	13	341	10	524	8
22	38	39	448	85	229	45	74	16	145	24
13	7	6	113	2	67	2	28	-	18	-
5	4	9	81	4	48	2	8	1	25	1
-	-	2	28	-	23	-	4	-	1	-
73	66	51	1 074	30	718	16	140	1	216	13
-	-	1	2	-	1	-	-	-	1	-
1	1	1	6	-	5	-	-	-	1	-
303	360	380	4 928	210	3 076	91	773	57	1 079	62

Oktober kort efter Hjemkomsten fra Drøbakskanten. Af Tilfældene i Borre vare 4 i Januar paa en Gaard, hvor Sygdommen havde vist sig i de sidste Maaneder af 1877. I det fra Tjømø anmeldte Tilfælde var Sygdommen indbragt fra Hamburg. Af det fra Hofs Distrikt opførte Antal Angrebne tilhøre 24 (1 Dødsfald) Holmestrand og Omegn, 8 (1 Dødsfald) Svelvik, 13 (2 Dødsfald) Skoger, 5 Sande og 5 Strømmens Landsogn. Fra Holmestrand og Botne omtales en mindre Epidemi — efter sandsynlig Import fra Laurvik eller Drammen at have optraadt med 11 Tilfælde blandt Jernbanearbeiderne og deres Familier — fra 30te September til 13de November, da det sidste Tilfælde blev anmeldt; Sundhedskommissionens Ordfører anfører, at der ikke

kunde findes nogen Aarsag til Sygdommens Opstaaen og Optræden udelukkende blandt Jernbanearbeiderne; de første Tilfælde vare hos 3 Jernbanearbeidere i et Hus i nordre Klev, stødende op til Bygrændsen, og en Kone, som havde tilseet de Syge; dennes Datter angrebes senere, ligesom ogsaa en anden Kone, som havde besøgt de Syge. Der oprettedes Sygehus for syge Arbeidere for Jernbaneanlæggets Regning. Fra Svelvik og Landsogn omtales Import sandsynlig fra Drammen. Efterat Sygdommen havde begyndt at optræde epidemisk i Drammen (i Slutningen af Marts), viste der sig nogle Tilfælde langs Jernbanelinien i Skoger, uden at der dog kunde paavises nogen Smitteoverførelse fra Byen i noget af Tilfældene. Fra Laurviks Distrikt anmeldes 44 Tilfælde (10 Dødsfald) fra Laurvik og Omegn, 11 Tilfælde fra Sandefjord og Omegn og 1 fra Fredriksværn. Fra Laurvik omtales en Epidemi fra August til Aarets Udgang paa Thorstrand og det tilgrændsende Strøg af Hedrum; 27 Tilfælde sees at have optraadt i Byen. I Interneringslokalet indlagdes 19 med tilsammen 202 Sygedage. Hos flere af de Syge vare Diarrhoeerne ledsaget af meget copiøse Blødninger. Af en Læge omtales Sygdommen at have begyndt paa Laurviks Glasværk, hvor der skal have været flere Typhoidfebersyge; de første Tilfælde var Mand, Kone og voxen Søn, som indsygnede omtrent samtidig; de boede i et lidet gammelt Hus, som ikke opfyldte selv de tarveligste hygiæniske Fordringer. Paa Thorstrand indsygnede 3 Stenhuggere, der arbeidede med at lægge Kjælder og Grundmur til et nyt Hus. Paa Langestrand optraadte et Tilfælde hos en Jernbanearbeider, der arbeidede i Vasvigtunnelen. I 1 Tilfælde kom en Sømand syg hjem fra Helsingør. Der anføres ikke i noget af de sidst opførte Tilfælde at være Sandsynlighed for Overførelse af direkte Smitte fra sygt Individ. Sygdommen optraadte i det Hele ondartet, og Tarmblødninger vare forholdsvis hyppige. Fra Sandefjord anføres 2 og fra Fredriksværn 1 at være komne syge hjem fra Søreise.

Af **akut Muskelrheumatisme** opgives 72 Tilfælde, alle fra Tønsbergs Distrikt, og deraf 63 i Tønsberg By; Fordelingen paa Maanederne var følgende:

Januar	10	April	5	Juli	2	Oktober	7
Februar	5	Mai	11	August	4	November	10
Marts	7	Juni	6	September	2	December	3

Af 69 vare 39 Mandkjøn (8 under og 31 over 15 Aar) og 30 Kvindekjøn (3 under og 27 over 15 Aar).

Barselfeber. I Tønsberg anføres 1 Dødsfald at være indtraadt i Slutningen af 7de Uge efter Fødselen; i dette og i tre andre ikke dødeligt endende Tilfælde under samme Læges Behandling i Landdistriktet (hvoraf de to vare meget grave Former) var der ikke Grund til at antage Smitteoverførelse ved Jordemødre, da de forekom i 4 forskjellige Jordemødres Praxis. I Tønsbergs Landdistrikt kjendes ialt 10 Tilfælde (2 Dødsfald), i Hortens

Omegn 1 Tilfælde, i Stokke 4 og paa Tjømø 3 Tilfælde (1 Dødsfald). Fra Tjømø antages Sindsbevægelse at have været foraarsagende Moment i 1 Tilfælde. I Skoger i Hofs Distrikt synes Barselfeber at have været temmelig almindelig, idet der foruden de af Læge behandlede 2 Tilfælde findes anmeldt 3 Dødsfald. Fra Holmestrand er indmeldt 1 Dødsfald. I Laurviks By sees at være indtrufne 2 Dødsfald; af behandlede Tilfælde omtales fra Laurvik og Omegn 8 (1 Dødsfald) og fra Sandefjord og Omegn 5.

Af **Børnekopper** omtales 1 alvorligt Tilfælde i Begyndelsen af December; Manden var bleven smittet fra et russisk Fartøi, hvor han havde losset Korn sammen med en russisk Matros, som nylig havde ligget i denne Sygdom.

Skarlagensfeber var sparsomt optrædende; den optraadte i Mai, til Juli med 11 Tilfælde paa Tjømø, sandsynligvis importeret fra Hvaløerne, hvormed der er livlig Samfærdsel; Formen var mild; 1 døde. Af de øvrige Tilfælde inden Tønsbergs Distrikt ere 5 anmeldte fra Tønsberg By, 3 fra Horten og 1 fra dens Omegn. De fra Hofs Distrikt anmeldte Tilfælde skriver sig fra Holmestrand og Omegn. De fra Laurviks Distrikt opførte Angrebne tilhøre Laurvik og Omegn (deraf 21 i sidste Kvartal) med Undtagelse af 1 i Sandefjord eller dens Omegn.

Af **Mæslinger** opføres 9 Tilfælde fra Tønsberg By's Landdistrikter, 1 fra Hortens Omegn. De i Hofs Distrikt kjendte Tilfælde ere anmeldte fra to i Holmestrand praktiserende Læger; 1 Dødsfald i Holmestrand og 1 i Skoger. Det ene Tilfælde i Laurviks Distrikt er anmeldt fra en af Laurviks Læger.

Kighoste optraadte med ganske spredte Tilfælde (Tønsberg Bys Landdistrikt, Svelvik, Strømmens Landsogn, Holmestrand og Omegn, Skoger), 3 Dødsfald kjendes.

Diphtherisk Svælgbetændelse var i stærk Aftagende undtagen i Hofs Distrikt. Fra Tønsberg omtales 1 Dødsfald af Paralysis; Patienten havde nogen Tid forud gjennemgaaet en diphtherisk Svælgbetændelse, hvorefter der optraadte Paralyse i Svælget; efter i 2 Dage at have faaet ned høist ubetydeligt og i 6 Dage aldeles Intet kollaberede hun og døde, efterat Fodringsforsøg var gjort. Af det opgivne Antal Tilfælde tilhøre 2 (med 1 Dødsfald) Tønsberg, 12 (1 Dødsfald) Tønsbergs Landdistrikt, 6 Horten og 1 dens Omegn, 1 Stokke. — I Hofs Distrikt sees 7 Tilfælde (1 Dødsfald) at have optraadt i og ved Holmestrand; — i Hof 28 Tilfælde med 8 Dødsfald; hvor Døden indtraf, forplantede Diphtheriten sig altid til Struben; hos en Pige paa 18 Aar udviklede sig ogsaa Lungebetændelse.

Af **Strubehoste** opgives fra Amtets Byer kun 1 Dødsfald, nemlig i Holmestrand. De øvrige Dødsfald indtraf: i Holmestrands Omegn 1, i Hofs Herred (1) 2, i Skoger 1.

Af **akut Bronchit** opføres 29 Dødsfald og 657 behandlede Tilfælde (349 Mænd, hvoraf 170 under 15 Aar, og 306 Kvinder, hvoraf 161 under 15 Aar). Af Laryngit er anmeldt 2 Dødsfald.

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.		
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.			
Syphilis	69	16	30	7	13	12	44	13
Gonorrhoe, Urethrit	85	-	78	-	5	-	-	-

[1]) 6 (4 Mandkj., 2 Kvindekj.) opgives under 1 Aar gl.

Lungebetændelse var igjen i Stigende og Dødeligheden var stor (14.18 pCt. blandt Behandlede). Tilfældene vare saaledes fordelte inden de enkelte Distrikter: i Tønsberg 54 Tilfælde (11 Dødsfald), i Tønsberg Bys Landdistrikt 83 Tilfælde (16 Dødsfald), i Horten 44 Tilfælde (5 Dødsfald) og i dens Omegn 10 Tilfælde (2 Dødsfald), i Stokke 31 (og 9) samt paa Tjømø 7 (og 2;) — i Svelvik 8 Tilfælde, i Holmestrand og Omegn 37 Tilfælde (8 Dødsfald), i Hofs Herred 12 Tilfælde (3 Dødsfald), i Skoger 17 Tilfælde (5 Dødsfald); — i Laurvik og Omegn 86 Tilfælde (14 Dødsfald), i Sandefjord og Omegn 48 Tilfælde (8 Dødsfald), ved Fredriksværn 11 Tilfælde (2 Dødsfald).

Akut Diarrhoe. Fra Svelvik berettes, at der i Juni indtraf usædvanlig mange Tilfælde; de fleste havde nogle Timer forud spist Kalvekjød, indkjøbt hos en Slagter i Christiania og ansaa dette for Sygdomsaarsag; til Prøve spiste vedkommende Læge derefter selv nogle Mundfuld af samme Kjød og blev dygtig syg. Sagen blev anmeldt for Sundhedspolitiet i Christiania.

Af **Blodgang** anmeldtes 2 enkeltstaaende Tilfælde, 1 fra Hortens Omegn og 1 fra Laurviks Omegn.

Veneriske Sygdomme. Af Gonorrhoe er indlagt 2 Tilfælde paa Sygehus, en voxen Kvinde paa Amtssygehuset og en voxen Mand paa Carljohansværns Sygehus. — De paa Sygehusene indlagte Tilfælde af Syphilis vil sees af en i den almindelige Beretning indtagen Tabel.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af veneriske Sygdomme vil sees af ovenstaaende Tabel.

Fra Skoger i Hofs Distrikt opgives 11 Tilfælde, hvoraf 1 hereditær og 10 konstitutionelle; — af de sidste vare 2 lette Recidiver fra 1877 paa Konnerudværket; de 8 andre tilhørte et nyt Arnested for Sygdommen i Kobbervigdalen, hvorhen den allerede tidlig i 1877 var bleven importeret

udenfor Sygehus.

Antal anmeldende Læger.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.					
		1		2		3	
		Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
		Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.
17	[1]) 7	34	3	17	-	18	4
15	-	40	-	7	-	38	-

ved et Fosterbarn fra Byen, medens den først observeredes af Læge i Juli 1878, hvorpaa 5 Medlemmer af en Familie indlagdes paa Tønsbergs Amtssygehus (4 af disse indlagdes senere for lette Recidiver en kort Tid paa Drammens Sygehus), medens 2 andre Personer viste tydelige Spor af, at de nylig havde gjennemgaaet Sygdommen. Senere indlagdes 3 Personer paa Drammens Sygehus efter Smitte gjennem et Diebarn og en Moder; den sidste havde paa et Besøg hos den førstnævnte syphilitiske Familie givet Die til den syphilitiske Kones Barn.

Med Hensyn til de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se næste Side).

Svindsot. Følgende Tabel viser Dødsfald af Svindsot i Forhold til samtlige ved Sygdomme foraarsagede Dødsfald og til de ikke epidemiske Dødsfald (se Tabellen Side 77).

Forgiftning ved Indaanding af Terpentindampe indtraf i et Hus derved, at en Glasbeholder med ca. 60 Potter Terpentinolie gik istykker og Indholdet randt ned imellem Loftets Gulv og den underliggende Himling, hvorved den af Sagflis bestaaende mellemliggende Fyld blev mættet med Olie og fyldte de underliggende Værelser med Terpentindampe.

Sindssygdom. For Amtskommunernes Regning forpleiedes 106 Sindssyge, hvoraf 29 i Asyler; 28 vare hjemmehørende i Tønsbergs, 49 i Hofs og 29 i Laurviks Distrikter.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 41 Tangforløsninger, 8 Gange Vending, 1 Gang Udtrækning ved Bækkenendefødsel, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af følgende Tabel (se Tabellen Side 78).

Endvidere opgives udført 1 Perforation efter forgjæves Tangforsøg hos en 40aarig Førstefødende med trange Bækkenforholde efter 16 Timers Fødsel; udslettet Modermund, stærkt kontraheret Livmoder og ubevæge-

Kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.					
			Mandkjøn.		Kvindekjøn.					1		2		3	
										Tønsberg.		Hof.		Laurvik.	
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.		Tilfælde.	Dødsfald.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Kronisk Rheumatisme	326	-	3	154	4	115	17	326	-	201	-	20	-	105	-
Fnat	26	-	2	13	1	6	7	26	-	14	-	5	-	7	-
Skurv	2	-	-	-	-	1	2	2	-	1	-	1	-	-	-
Kjertelsyge	230	-	71	9	79	22	20	231	1	135	1	22	-	74	-
Rachit	38	-	21	-	15	-	9	39	1	24	1	8	-	7	-
Simpel Meningit	13	10	6	-	4	1	9	16	13	4	3	4	3	8	7
Tuberkuløs Meningit	26	21	14	-	12	-	10	30	27	15	13	7	7	8	7
Svindsot	258	60	6	116	13	101	21	298	100	169	52	52	15	77	33
Kræft	61	30	-	31	-	28	17	69	38	36	18	11	8	22	12
Vatersot og Morbus Brighti	55	6	3	23	1	23	15	68	[1] 19	29	10	14	5	25	4
Blegsot og Anæmi	951	-	53	26	157	639	20	952	1	722	1	126	-	104	-
Menstruationsuordener	87	-	-	-	-	73	14	87	-	45	-	21	-	21	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1 278	7	22	507	27	651	22	1281	10	781	5	262	2	238	3
Ormesygdomme	119	-	47	14	51	5	12	119	-	57	-	11	-	51	-
Drankersygdomme	14	-	-	9	-	-	7	14	-	8	-	1	-	5	-

[1]) Vatersot 9, Morbus Brighti 10.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Tønsberg	290	52	91	199	17.9	26.1
Tønsberg	70	9	24	46	12.9	19.6
Horten	69	17	17	52	24.6	32.7
Aasgaardstrand	(4)	-	-	(4)	-	-
Landdistrikt	147	26	50	97	17.7	26.8
Hof	154	15	57	97	9.7	15.5
Holmestrand	33	4	11	22	12.1	18.2
Svelvik	20	3	4	16	15.0	18.8
Landdistrikt	101	8	42	59	7.9	13.6
Laurvik	200	33	62	138	16.5	23.9
Laurvik	104	20	28	76	19.2	26.3
Sandefjord	30	5	11	19	16.7	26.3
Landdistrikt	66	8	23	43	12.1	18.6
Jarlsberg og Laurviks Amt	644	100	210	434	15.5	23.0
Deraf: Byerne	330	58	95	235	17.6	24.7
— Landdistriktet	314	42	115	199	13.4	21.1

ligt Fosterhoved; Extraktionen af det store fuldbaarne Drengebarn besværlig; Moderen kom sig.

Ialt 51 obstetriciske Operationer, hvoraf 15 i Tønsbergs, 8 i Hofs og 28 i Laurviks Distrikter. — Forøvrigt omtales fra Tønsbergs Distrikt en Gang Løsning af til Fundus af Livmoderen fast adhærente Hinder ved Placenta prævia lateratis; Moderen ilive.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Sammenstilling angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede (se Tabellen Side 79).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 599 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 45.5.

I Lægernes Dødslister meddeles Dødsaarsagen for 12 Barselkvinder: 10 døde af Barselfeber, 1 af Livmoderblødning og 1 af Livmoderbristning.

Lægerne have opført i sine Lister 644 eller 50.9 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 264).

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare (se Tabellen Side 79).

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtrækning ved Bækkenendefødsel.					
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	28	[1]) 1	3	[2])32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	1	-	-
Bækkensneverhed	2	-	[3]) 1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	[1]) 1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Issefødsel med Panden fortil	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ansigtsfødsel	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fremfald af Navlesnor	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	6	-	-	[4]) 2	[4]) 4	-	-	-	-	-	-	-
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Livmoderbristning	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	35	2	4	39	2	-	7	1	-	2	6	-	-	-	(1)	1	-	-
	41			41			8			8			(1)			1		

[1]) Begge døde af Barselfeber. [2]) Deraf 1 anden Tvilling, første forløst ved Udtrækning. [3]) Os coccygis krummet stærkt fortil. [4]) 1 anden Tvilling.

Veirliget. Fra Hofs Distrikt omtales Vinteren som mild, Vaaren kom tidlig og efterfulgtes af en tør og varm Sommer. Høavlen var rigelig og blev godt indhjerget; Kornet var af udmærket Kvalitet.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Tønsberg	1 310	581	7	3	50	37	4
Tønsberg	171	88	1	1	4	-	-
Horten	182	84	1	-	10	2	3
Aasgaardstrand	12	8	-	-	-	-	-
Landdistrikt	945	401	5	2	36	35	1
Hof	595	298	9	5	19	15	2
Holmestrand	73	33	1	-	4	[2]) 1	-
Svelvik	45	26	-	-	2	1	-
Landdistrikt	477	239	8	5	13	13	2
Laurvik	1 031	458	4	9	40	13	2
Laurvik	362	139	4	3	13	3	1
Sandefjord	89	33	-	-	2	2	-
Landdistrikt	580	286	-	6	25	8	1
Jarlsb. og Laurvigs Amt	2 936	1 337	20	17	109	65	8
Deraf: Byerne	934	411	7	4	35	9	4
— Landdistriktet	2 002	926	13	13	74	56	4

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne. [2]) Drab.

Dødsaarsager.

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	100	58	42
Lungebetændelse	85	28	57
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	52	27	25
Alderdomssvaghed	39	22	17
Kræft	38	20	18
Diarrhoe og Cholera nostras, tilsamm.	30	21	9
Akut Bronchit	29	20	9
Hjerneslag	23	8	15
Organisk Hjertesygdom	23	14	9
Kronisk Bronchit	19	10	9
Typhoidfeber	19	13	6
Vatersot og Morbus Brighti	19	11	8

Levemaade og hygiæniske Forhold sees ikke at have undergaaet nogen Forandring.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives behandlede:

Lægedistrikt.	Antal fattige Syge.	Antal Læger.
Tønsberg	486	5
Hof	158	4
Laurvik	162	3
Tilsammen	806	

Fra Laurviks By savnes Opgave over Antallet af behandlede fattige Syge.

Sundhedskommissionerne have afholdt følgende Antal Møder: i Tønsbergs Distrikt 16 (fire i Tønsberg, to i Horten, et i Aasgaardstrand, to i Borre, tre i Stokke samt fire tilsammen i Nøtterø, Tjømø, Sem og Andebu); i Hofs Distrikt 22 (ti i Holmestrand, to i Svelvik, tre i Hof, to i Laurdal, to i Skoger samt et i hvert af Strømmens, Sande og Botne Herreder); i Laurviks Distrikt 16 (ni i Laurvik, tre i Sandefjord, et i hvert af Sandherreds og Hedrums Herreder samt to i Fredriksværn). Foruden de sædvanlige Forhandlingsgjenstande omtales fra Tønsberg: om Anlæg af Kirkegaard, i Stokke: Luftens Betydning for Aandedrættet, i Laurdal: om Sundhedsvedtægter, i Hof: om diphtherisk Svælgbetændelse, dens Symptomer og Behandling, i Skoger: om Miltbrand paa Strømsgodset, om Syphilis, i Laurvik: nyt Kirkegaardsanlæg, Sygehustomt, Misligheder ved Byens Vandværk, Undersøgelser af arsenikholdige Tøier m. m.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Tønsbergs Distrikt	1 313
- Hofs —	493
- Laurviks —	806
Tilsammen	2 612.

Af **retsmedicinske Forretninger** opgives udførte 6 over Døde og 11 over Levende, ialt 17, hvoraf 4 i Tønsbergs, 9 i Hofs og 4 i Laurviks Distrikter.

Amtet har 3 **Sygehuse,** nemlig Amtssygehuset i Tønsberg, Tønsberg Bys Sygehus og Carljohansværns militære Sygehus. I Holmestrand og Laurvik oprettedes Interneringslokaler til Indlæggelse af Typhussyge.

Badeindretninger. I 1878 besøgtes Sandefjords Bad af 501 Gjæster, hvoraf 427 fra Norge, 51 fra Danmark, 13 fra Sverige, 5 fra Finland og og 5 fra England. Deraf badede 411 i Varmbadehuset, Resten i Søbad. I 6 Uger eller derover badede 184, i 4 Uger 137 og i kortere Tid end 4 Uger 80. Om de ved Badet behandlede Sygdomme meddele 2 Læger Oplysninger; Resultatet for 463 Syge vil erfares af følgende Oversigt:

En Del ved Sandefjords Bad behandlede Sygdomme.

Sygdomme.	Ialt Behandlede.	Deraf	
		helbredede og betydeligt bedrede.	noget bedrede og uhelbredede.
Hjerne- og Rygmarvssygdomme, Hypochondri, nervøs Svækkelse	78	58	20
Lamhed	44	22	22
Neuralgi	28	23	5
Forstoppelse	25	23	2
Hæmorrhoidallidelse, Abdominalplethora	5	5	-
Kronisk Lever- og Miltsvulst	13	13	-
Disposition til og kronisk Katarrh	2	2	-
Kronisk Rheumatisme	176	164	12
Gigt	7	6	1
Kjertelsyge	30	24	6
Dyskrasiske Ben- og Ledlidelser	21	14	7
Syphilis	7	6	1
Hudsygdomme	24	20	4
Hjertefeil	1	-	1
Blegsot	1	1	-
Sygdomme i Urinveiene	1	1	-
Tilsammen	463	382	81

Luftens og Søens Middeltemperatur samt Regnmængden i de tre Bademaaneder vil sees af nedenstaaende Tabel:

	Kl. 6 Formiddag.	Kl. 12 Middag.	Kl. 6 Eftermiddag.	Regnmængde pr. Kvadratfod.
Juni:				10½ Pot i 6 Dage.
Luftens Middeltemperatur	13.1	18.8	16.7	
Søens —	14.0	14.9	15.5	
Juli:				2¾ — - 5 —
Luftens Middeltemperatur	14.3	20.9	18.5	
Søens —	17.5	18.2	18.7	
August:				9 Potter - 9 —
Luftens Middeltemperatur	13.5	20.7	18.8	
Søens —	17.7	18.9	19.5	

(C. A. Knutsen).

Aasgaardstrands Bad besøgtes af henimod 200 Badegjæster; der leveredes 1 719 Bassinbad, 1 962 Kumbad, 342 varme Bad, 60 Gytjebad og

140 Furunaalbad. Havvandets og Luftens Middeltemperatur (Reaumur) var efter Maaling Morgen, Middag og Aften følgende:

	Middeltemperatur (R).		
	Juni.	Juli.	August.
Havvandet	14	14.5	16.9
Luften (Skyggen)	16.5	15.66 (Dietrichson).	17.33

Om Carljohansværns Verfts Badeindretning og Sygehusets Damp- og Karbad berettes, at det benyttedes flittig, og om Holmestrands og Fredriksværns Søbad, at de søgtes af Tilreisende.

Af **Apotheker** har Amtet 6, der alle visiteredes:

Sted.	Antal.	Personalet foruden Apothekeren.			
		Proviser.	examin. Pharmac.	uexamin. Pharmac.	Disciple.
Tønsberg	1	1	1	-	-
Horten	1	-	-	2	-
Svelvik	1	-	-	2	-
Holmestrand	1	-	-	1	1
Laurvik [1])	1	-	1	-	2
Sandefjord	1	-	-	-	1

[1]) I Laurvik afholdtes 1 Medhjelperprøve.

Medicinalpersonalet bestod af 24 Læger, 1 Tandlæge, 32 Jordemødre, 18 Hjelpevaccinatører:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).			
Tønsberg	11	4 i Tønsberg, 5 - Horten, 1 - Stokke, 1 - Tjømø.	1	16 (sex, hvoraf to uexaminerede, privat praktiserende).	11 (otte Jordemødre).
Hof	6	3 i Holmestrand, 1 - Svelvik, 1 - Hof, 1 - Skoger.	-	7	3 (to Jordemødre).

Medicinalpersonalet.

(Fortsættelse.) Lægedistrikt.	Læger. Antal.	Læger. Bosted [1]).	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Laurvik.....	7	3 i Laurvik, 3 - Sandefjord, 1 - Fredriksværn.	-	9 foruden privat praktiserende (to i Sandefjord).	4 (alle Jordemødre).

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

VI. Hedemarkens Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 204.14 norske Kvadratmil, (26 042 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 120 618 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i 6 Lægedistrikter:

1. Solør og Odalens Distrikt (26.48 n. □ Mil, 34 469 Indb.), indbef.:
   Kjøbstaden Kongsvinger ..... — n. □ M., 941 Indb.
   Herrederne: Vinger ..... 3.83 — 5 825 —
   Eidskog ..... 4.78 — 6 236 —
   Søndre Odalen ..... 3.92 — 7 002 —
   Nordre — ..... 3.74 — 4 226 —
   Brandvold ..... 3.95 — 3 907 —
   Grue..... 6.26 — 6 332 —
2. Hedemarkens Distrikt (20.38 n. □ Mil, 41 055 Indb.), indbef.:
   Kjøbstaden Hamar..... — n. □ M., 2 188 Indb.
   Herrederne: Vang. ..... 4.03 — 8 510 —
   Stange ..... 2.71 — 6 171 —
   Romedal..... 2.63 — 4 960 —
   Løiten..... 2.79 — 4 461 —
   Næs ..... 1.30 — 3 952 —
   Ringsaker..... 6.92 — 10 813 —

3. Søndre Østerdalens Distrikt (23.27 n. □ Mil, 18 925 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:	Elverum	10.77 n. □ M.,	7 148	Indb.
	Vaaler	4.84 —	3 987	—
	Aasnæs	4.54 —	4 550	—
	Hof	3.12 —	3 240	—

4. Trysils Distrikt (31.50 n. □ Mil, 5 537 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:	Trysil	25.53 n. □ M.,	5 011	Indb.
	Drevsjø Kapelsogn af Rendalen	5.97 —	526	—

5. Rendalens Distrikt (44.40 n. □ Mil, 9 363 Indbyggere), indbef.:

Herrederne:	Aamot	8.01 n. □ M.,	3 273	Indb.
	Storelvedalen	12.14 —	3 227	—
	Rendalen	24.25 —	2 863	—
	(Drevsjø Kapelsogn undtaget).			

6. Tønsets Distrikt (56.58 n. □ M., 10 548 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:	Lilleelvedalen	16.12 n. □ M.,	3 310	Indb.
	Tønset	8.69 —	3 082	—
	Kvikne (fraregnet Indset Annex)	7.25 —	747	—
Prestegjeldet Tolgen		24.52 —	3 319	—

Indset Annex til Kvikne (1.50 n. □ M.) med 573 Indbyggere hører til Opdals Distrikt; en Del af Tolgens Herred (med 238 Indbyggere) hører til Røros Prestegjeld og til Røros Lægedistrikt, hvilke Distrikter begge tilhøre søndre Trondhjems Amt.

Sundhedstilstanden skildres i det Hele som meget god. Af epidemiske Sygdomme omtales Kighoste som den almindeligst udbredte, dernæst de gastriske Sygdomme. Typhoidfeberen optraadte noget hyppigere i Hedemarkens Distrikt. Skarlagensfeber var derimod ophørt paa enkelte Herreder nær, og Lungebetændelse forekom noget sjeldnere.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede (se Tabellen næste Side).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende efter Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 86, 87).

Typhoidfeber. I nordre og søndre Odalens Herreder — Solør og Odalens Distrikt — forekom nogle enkeltstaaende Tilfælde, for hvilke Smitten i Regelen lod sig paavise; saaledes kom en syg hjem fra Christiania, og en blev syg efter nylig forud at have været paa Hamar. I et Tilfælde antoges Smitten opstaaet derved, at den Syges Kone, der havde ligget syg i Drammen af Typhoidfeber og var kommen hjem strax efter Jul, havde gjemt et Skjørt i sin Seng paa Sygehuset og medtaget dette, uden at det, som de øvrige Klæder var bleven desinficeret; fra denne Syge smittedes

Dødeligheden.

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 565	[1])
1877	122 085	1 873	15.34
1876	120 500	1 939	16.09
1875	119 802	2 018	16.85
1874	119 942	1 929	16.08
1871—1875	119 736	1 788	14.95
1866—1870	120 428	1 898	15.76

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

en Anden i en Naboplads. I Hedemarkens Distrikt optraadte den tildels med epidemisk Karakter. Ialt kjendtes 122 Tilfælde og 22 Dødsfald. Efter de til Distriktslægen indkomne Anmeldelser kjendtes 95 Tilfælde og 11 Dødsfald, der vare herredsvis fordelte saaledes: Hamar: 43 Tilfælde, 5 Dødsfald, Vang og Furnæs: 30 Tilfælde og 3 Dødsfald, Ringsaker: 11 Tilfælde og 2 Dødsfald, Næs: 5 og Stange: 4 Tilfælde, Løiten: 2 Tilfælde og 1 Dødsfald. Distriktslægen bemærker derefter, at i Hamar optræder saaledes det største Antal Tilfælde, og en ikke ringe Del af de Angrebne i Distrikterne tilskrives Smitte fra Hamar, saa iaar tydeligere end tidligere Hamar viser sig som Hovedsædet for denne Sygdom. I Hamar kjendtes i 1877 kun 9 Tilfælde af Typhoidfeber og antydede Distriktslægen i Medicinalberetningen for 1877, at de exceptionelle Veirforhold, med den jevnt høie Vandstand af Mjøsen, i dette Aar ikke usandsynlig var Aarsagen til den betydelige Indskrænkning i Sygdommen, en Formodning, han finder bestyrket ved Forholdene iaar, hvor under de mere normale Veirforhold Sygdommen, som vanlig siden dens Optræden, udover Høsten pludselig fik temmelig betydelig Udbredning, fornemlig i Hamar med Kulmination i Oktober (17 Tilfælde). For 3 Syge i Næs Herred, samme Distrikt, angives Smitten med Sikkerhed at skrive sig fra Hamar. I Ringsaker Herred indtraf enkeltstaaende Tilfælde, indtil Sygdommen om Høsten ved Smitte bragtes til en elendig Husmandsplads, hvor ogsaa hele Familien, paa Husmoderen nær, efterhaanden angrebes. En 29 aarig Kone angrebes, aborterede og døde strax efter. Ved streng Isolation hindredes dens Udbredning herfra. De fleste Tilfælde i søndre Østerdalens Distrikt optraadte i Aasnæs Herred i 2 Hjem, hvor alle Individer bleve angrebne. Stuerne laa 8 Kilometer fra hinanden, og Smitten overførtes til den ene fra den anden ved Besøg. Frygt for Smitte volder forøvrigt megen Vanskelighed ved at faa Sygepleiersker; ikke alene den personlige Ængstelse gjør sig gjeldende, men hele Nabolaget søger at forbyde Vedkommende at paatage sig saadan Tjeneste af Frygt for Smitteoverførelse, naar Pleiersken kommer igjen. I Storelvedalen — Rendalens

I Hedemarkens Amt an-

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	179	24	167	17	14	6	-	8	28	6	2	20
Barselfeber	54	10	54	10	7	2	3	3	2	6	7	1
Børnekopper	15	1	9	1	-	5	-	-	-	2	1	-
Vandkopper	51	-	51	1	-	-	3	3	5	10	2	5
Skarlagensfeber	132	22	132	31	9	14	12	8	20	7	9	4
Mæslinger	59	1	59	36	6	2	10	1	3	1	-	-
Rosen	97	1	97	4	7	9	13	6	11	4	6	10
Kighoste	387	15	387	18	33	25	29	25	57	36	40	26
Diphtherisk Svælgbet.	9	-	9	-	-	2	1	-	-	-	1	-
Strubehoste	3	3	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Kusma	11	-	11	-	-	-	5	2	3	-	-	-
Akut Bronchit. / Andre katarrh. Tilf.	2200	36	2115	342	264	225	189	163	126	139	109	94
Lungebetændelse	530	76	529	71	92	65	74	40	32	28	11	16
Pleurit	125	2	124	11	16	11	21	12	10	6	14	8
Gigtfeber	110	8	109	13	12	14	7	12	10	8	4	9
Koldfeber	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	1001	37	1001	79	53	48	68	66	84	209	191	72
Blodgang	38	1	38	6	-	1	6	2	4	4	10	2
Skjørbug	21	-	17	5	1	3	-	4	1	2	1	-
Tilsammen	5024	237	4914	645	514	433	441	355	397	468	410	267

Distrikt, stod 2 Tilfælde i Forbindelse med Sygdom paa Stedet Aaret forud; 4 andre Tilfælde forekom paa et Sted, hvor flere Aar tilbage havde været Typhoidfebersyge — anden Aarsag kunde ikke findes —. I Tønset optraadte Sygdommen i en liden afsides Grænd «Øversjødalen» i Tolgens Herred. Den indbragtes ved en fra Arbeide i Sverige kommende Mand til Gaarden «Øversjø», hvor en gammel Mand indsygnede og døde, uden at Læge var tilkaldt. 2 Gaardmænd bleve hentede forat arbeide den Afdødes Ligkiste, begge bleve angrebne og smittede siden Flere i sine Hjem. Sygdommens Forløb var ellers mildt.

Barselfeber. Foruden de under Solør og Odalens Distrikt opførte Tilfælde anfører en Læge at have behandlet 6 Tilfælde af Parametrit, hvoraf i to Tilfælde tillige Phlegmasia alba dolens. Fra Hedemarkens Distrikt an-

meldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
					1		2		3		4		5		6	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Solør og Odalen.		Hede-marken.		Søndre Øster-dalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
31	15	20	180	25	9	1	122	22	22	1	-	-	12	-	15	1
5	5	3	54	10	11	4	21	3	13	-	4	2	5	1	-	-
-	-	-	15	1	-	-	6	1	-	-	6	-	1	-	-	-
8	12	2	51	-	-	-	40	-	7	-	-	-	1	-	3	-
4	5	9	134	24	-	-	99	17	14	1	-	-	6	-	15	6
-	-	-	59	1	27	1	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-
8	7	12	97	1	29	-	43	1	11	-	3	-	9	-	2	-
40	27	31	392	20	52	-	200	11	42	-	41	6	52	2	5	1
2	-	3	9	-	1	-	1	-	-	-	6	-	-	-	1	-
1	-	-	3	3	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	11	-	-	-	8	-	1	-	-	-	2	-	-	-
159	166	139	2200	36	604	16	970	12	246	2	101	2	190	3	89	1
36	30	34	530	76	142	26	144	15	109	10	27	3	75	12	33	10
6	4	5	125	2	34	-	44	2	12	-	11	-	16	-	8	-
4	5	11	112	10	45	3	44	2	12	1	3	-	-	-	8	4
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	44	32	1001	37	175	4	616	28	119	5	18	-	54	-	19	-
1	1	1	38	1	13	1	18	-	2	-	-	-	4	-	1	-
-	-	-	21	-	3	-	2	-	2	-	4	-	10	-	-	-
360	322	302	5074	247	1147	56	2381	117	644	20	224	13	437	18	199	23

føres, at Barselfeber maaske forekom noget hyppigere end vanligt. Tilfældene vare spredte i forskjellige Jordemødres Praxis. I Rendalens Distrikt ophørte en Jordemoder, i hvis Praxis efter hverandre 3 Tilfælde af Barselfeber var forekomne, i circa 6 Uger med denne, og efter denne Tid forekom intet Tilfælde.

Børnekopper synes i Hedemarkens Distrikt — hvor 1 Tilfælde indtraf i Hamar og 5 i Næs Herred, at skrive sig fra et Par Folk, der netop vare komne hjem fra Amerika. De bleve først selv let syge, og Sygdommen optraadte senere kun paa de Gaarde, hvor de kom i Besøg. Til Trysil og senere til Rendalens Distrikter kom Smitten fra Sverige ved et Taterfølge, blandt hvilket fandtes et koppesygt Barn. Ved de paa Stederne trufne Forholdsregler standsedes Sygdommen hurtig i sin Udbredelse.

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.			Antal anmeldende Læger.
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				
Syphilis	34	1	16	1	16	4	29	1	13
Gonorrhoe	42	-	38	-	4	-	-	-	14

[1]) Deraf 1 Barn paa Hedemarkens Amtssygehus.

Skarlagensfeber forekom i Hedemarkens Distrikt væsentligst i Ringsaker i Aarets første Halvdel og i Næs i Januar Maaned, begge Steder med mindre, tildels ondartede Epidemier; i Distriktets øvrige Herreder viste sig kun nogle enkeltstaaende Tilfælde, og syntes de epidemiske Forhold i det Hele taget ikke at have været gunstige for Sygdommens Udbredning, saaledes som under Epidemierne i 1876 og 1877. Fra Amtets øvrige Distrikter omtales ligeledes kun spredte Tilfælde.

Mæslinger optraadte i Aarets første Halvdel i Solør og Odalens Distrikt og de til Distriktet stødende Herreder af søndre Østerdalens Distrikt. Sygdommen optraadte mildt og var lidet Gjenstand for Lægebehandling.

Kighoste optraadte i Solør og Odalens Distrikt almindelig udbredt men med mildt Forløb, især i Aarets første Halvdel. Fra Hedemarkens Distrikt anføres, at den utvivlsomt var den Sygdom, der havde størst epidemisk Udbredning over hele Distriktet en større Del af Aaret især dettes sidste Halvdel, men den maa betegnes som meget godartet, saa forholdsvis kun faa Tilfælde kom under Behandling. Børn med Kighoste blev forbudt Adgang til Skolerne. Af Lægernes Beretninger sees Tilfælde af denne Sygdom at være komne under Behandling hele Aaret igjennem saavel i søndre Østerdalens som Rendalens Distrikter, i sidstnævnte dog mest i 1ste Halvaar. I Trysil optraadte den mest i Maanederne Juni til September. Enkelte af de mest afsides liggende Dele i Distriktet gik fri for Sygdommen. Epidemien var ikke ganske mild, da der hos ikke faa Angrebne kom Bronchit og Lungebetændelse, hos Børn under 1 Aar ikke sjelden Kramper. Kun et Mindretal kom under Tilsyn af Læge. Til Tønset kom Sygdommen søndenfra med indflyttet Jernbanevogterpersonale, blandt hvis Børn de opførte behandlede Tilfælde indtraf.

Af **akut Bronchit** og **katarrhalske Tilfælde** opgives et noget større Antal end Aaret forud; af de opførte Tilfælde vides 950 og 36 Dødsfald

udenfor Sygehus.

Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.											
	1		2		3		4		5		6	
	Solør og Odalen.		Hedemarken.		Søndre Østerdalen.		Trysil.		Rendalen.		Tønset.	
	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.
[1]) 3	5	1	22	[1]) 2	2	-	-	-	3	-	2	-
-	9	-	17	-	8	-	-	-	5	-	3	-

at have været akut Bronchit. Af de anmeldte Tilfælde vare af Mandkjøn 126 Børn, 186 Voxne, af Kvindekjøn 101 Børn, 156 Voxne.

Om **Lungebetændelse** anføres fra Grue i Solør og Odalens Distrikt, at Sygdommen forekom hyppig til Midtsommertid, forøvrigt omtales den som sjeldnere end tidligere i Distriktet; fra Hedemarkens Distrikt meddeles, at Lungebetændelse synes bestemt at have optraadt adskillig sjeldnere end almindelig. Af den epidemiske Sygeliste fremgaar, at i søndre Østerdalen er omtrent samme Antal, i Trysil dobbelt saamange og i Rendalens Distrikt noget flere Syge komne under Behandling end Aaret forud. Fra Tønset opgives, at Lungebetændelse optraadte meget ondartet og forekom hyppig især i Tyldalens Annex.

Pleurit og **Gigtfeber** optraadte omtrent i samme Forhold som Aaret forud; i Rendalens Distrikt er i dette Aar intet Tilfælde af Gigtfeber kommen under Behandling.

Diarrhoe og **Cholera nostras** antog i Hedemarkens Distrikt fra sidste Halvdel af Juni og i Juli ikke liden epidemisk Udbredning. Disse Sygdomme havde tildels dysenterisk Karakter, og Dødsfald blandt mindre Børn vare ikke saa ganske sjeldne. Deres Optræden syntes at maatte tilskrives den vedvarende stærke Varme paa den Tid; ingen anden Aarsag kunde paavises. Der var fornemlig i Begyndelsen ingen Mangel paa godt Vand, og Sygdommen optraadte fortidligt paa Aaret til, at der kunde være Spørgsmaal om umoden Frugt, hvilke to Faktorer oftere viser sin Indflydelse paa disse Sygdommes Optræden. De ophørte ogsaa næsten med en Gang, da Temperaturen blev lavere. I søndre Østerdalen sees et større Antal Tilfælde komne under Behandling end Aaret forud, medens Forholdet er omtrent som sædvanlig for de øvrige Distrikters Vedkommende.

Veneriske Sygdomme. Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af Syphilis og Gonorrhoe vil sees af ovenstaaende Tabel.

Fra Solør og Odalens Distrikt ere desuden 5 Syge, (Mand, Kone, 2 Børn og Svigerfader) lidende af Syphilis, indlagte paa Amtssygehuset og en privat praktiserende Læge har behandlet 4 Personer for Recidiv af Syphilis.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se næste Side).

Svindsot. Fra Hamar anfører Doktor Grønstad, at blandt de af ham behandlede 45 Syge med Lungesygdom, der sammenfattes under Begrebet «Svindsot», tilhøre en stor Del Syge Østerdalen, hvor Svindsot som Kjertelsyge synes at være mere almindelig end paa Hedemarken. I Aarets Løb vare 3 før sunde og stærke Ægtemænd, hvis Hustruer lede af Phthisis, ligeledes blevne angrebne, og 2 ere allerede døde af denne Sygdom; den 3die, en ualmindelig kraftig bygget Kavallerisergeant, hvis Kone døde af Tæring Sommeren 1877, har hele Tiden siden hostet og er trods god Madlyst og Fordøielse bleven mager, medens der i venstre Lungetop har vist sig Tegn til Infiltration. En blomstrende, kraftig 22 Aar gammel Pige fik en rask forløbende Svindsot efter Juli Maaned Aaret forud nogle Uger at have pleiet en yngre Kone, der døde af denne Sygdom. Det synes efter disse Tilfælde, at Sygdommen er smitsom, dog saaledes at den kræver længere Paavirkning, ligesom det synes at være Tilfældet, at unge og stærke Folk lettere smittes, og at Sygdommen hos dem forløber raskere.

Følgende Tabel giver en Oversigt over Antal Dødsfald af Svindsot og deres Forhold til samtlige af Lægerne opgivne Dødsaarsager og til de af ikke epidemiske Sygdomme foraarsagede Dødsfald i de forskjellige Lægedistrikter (se Tabellen Side 92).

Blegsot. Fra Solør og Odalens Distrikt var blandt 101 Tilfælde af anæmisk Tilstand og Blegsot 60 Tilfælde Blegsot hos yngre Individer, Resten for største Delen Anæmi paa Grund af langvarig Diegivning, en eller anden Uterinfeil efter Barselseng, ofte tillige paa Grund af daarlig Kost — formeget sort Kaffe og (udelukkende) slet tilberedt Melmad. Denne sidste Omstændighed træffer man dog i Regelen kun hos den fattigere Befolkning, hos den lidt mere velstaaende Del af denne er Næringen betydelig bedre, ligesom der ogsaa iagttages større Forsigtighed under og efter Barselsengen, men hvad Diegivningen angaar, da fortsættes den ogsaa blandt disse Folk udover den rimelige Tid. Det er sørgeligt at se, hvormangen frisk og godt udseende Kvinde efter nogle faa Aars Ægteskab faar et blegt og slapt Udseende, og hvilket Misforhold der er mellem Mand og Hustru, idet denne sidste i Regelen ser langt ældre og mere fortrættet ud. Fra Hedemarkens Distrikt anføres, at Blegsot og Blodmangel synes paa disse Kanter at blive mere og mere almindelig blandt Kvindekjønnet. Dette gjælder ikke alene By- men ogsaa Landbefolkningen og blandt denne maaske mest de bedre stillede Klasser. Samme Meddelelse gives fra Vaaler i søndre Østerdalens Distrikt, hvorfra der ligeledes omtales den lange Tid, hvori Mødrene give Die. Barnet kan være 3—4, ja indtil 5 Aar, før det ganske afvænnes.

Liste over kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder. Mandkj. Børn.	Mandkj. Voxne.	Kvindekj. Børn.	Kvindekj. Voxne.	Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne. Tilfælde.	Ialt opgivne. Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne. 1 Solør og Odalen. Tilf.	1 Solør og Odalen. Døde.	2 Hedemarken. Tilf.	2 Hedemarken. Døde.	3 Søndre Østerdalen. Tilf.	3 Søndre Østerdalen. Døde.	4 Trysil. Tilf.	4 Trysil. Døde.	5 Rendalen. Tilf.	5 Rendalen. Døde.	6 Tønset. Tilf.	6 Tønset. Døde.
Kronisk Rheumatisme	370	-	5	175	3	156	20	370	-	109	-	125	-	50	-	43	-	27	-	16	-
Fnat	56	-	11	11	15	12	12	56	-	26	-	19	-	6	-	3	-	-	-	2	-
Skurv	3	-	-	-	3	-	3	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kjertelsyge	202	-	55	6	59	28	20	202	-	63	-	85	-	20	-	6	-	15	-	13	-
Rachit	92	1	48	-	37	-	16	92	1	26	-	35	-	14	-	7	-	4	1	6	-
Simpel Meningit	38	26	11	11	8	6	16	[1]) 39	[1])27	[1]) 7	[1]) 6	12	6	11	9	3	2	4	2	2	2
Tuberkuløs Meningit	16	15	5	2	7	2	9	16	15	4	4	5	4	2	2	-	-	4	4	1	1
Svindsot	264	84	3	82	5	116	23	264	84	52	16	91	27	53	17	2	2	53	14	13	8
Kræft	70	36	-	38	-	32	20	76	42	21	6	32	21	14	7	4	3	2	2	3	3
Vatersot og Morbus Brighti	55	11	2	20	4	29	19	58	[2])14	18	3	30	6	7	3	-	-	2	1	1	1
Blegsot og Anæmi	599	1	6	25	34	459	23	599	[3]) 1	202	-	230	1	117	-	5	-	34	-	11	-
Menstruationsuordener	137	-	-	-	-	137	19	137	-	44	-	47	-	23	-	11	-	9	-	3	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1590	10	40	481	47	490	23	1590	10	299	3	844	3	259	-	49	2	113	1	26	1
Ormesygdomme	148	-	41	5	60	7	19	148	-	70	-	26	-	14	-	6	-	29	-	3	-
Drankersygdomme	24	3	-	15	-	9	11	24	3	11	1	3	1	6	-	-	-	3	1	1	-

[1]) Deraf 1 Kvinde lidende af Meningitis cerebrospinalis non epidemica. Alder 5—10 Aar. [2]) Deraf Vatersot 12, Morbus Brighti 2.
[3]) Anæmia perniciosa 1 Kvinde. Alder 15—20 Aar.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Solør og Odalen	126	16	56	70	12.7	22.9
Kongsvinger By	13	-	11	2	-	-
Landdistriktet	113	16	45	68	12.7	22.9
Hedemarken	275	27	117	158	9.8	17.1
Hamar By	29	1	21	8	3.4	4.7
Landdistriktet	246	26	96	150	10.5	17.3
Søndre Østerdalen	84	17	20	64	20.2	26.6
Trysil	42	2	13	29	4.8	15.4
Rendalen	69	14	18	51	20.2	27.4
Tønset	72	8	23	49	11.1	16.3
Indset Annex	1	-	-	1	-	-
Hedemarkens Amt	669	84	247	422	12.5	19.9
Deraf: Byerne	42	1	32	10	2.4	10.0
— Landdistriktet	627	83	215	412	13.2	20.1

Sindssyge. For Amtskommunernes Regning forpleiedes 146 Sindssyge, hvoraf 34 paa Asyler. Af de Syge hørte hjemme i Solør og Odalen 68, i Hedemarken 32, i søndre Østerdalen 21, i Trysil 5, i Rendalen 6, i Tønset 14.

Af **obstetriciske Operationer** kunne 23 sees at være udførte af Læger, nemlig 8 i Solør og Odalens Distrikt, 9 i Hedemarkens, 2 i søndre Østerdalens, 1 i Trysil, 1 i Rendalens, 2 i Tønsets. Indikationer og Udfald sees af følgende Tabel (se næste Side).

Af obstetriciske Operationer forøvrigt udførtes 1 Perforation ved skjævt Ansigtsleie efter 2 Døgns Fødselsarbeide. Konen døde af Peritonit. 3 Efterbyrdsoperationer ved Tilbageholdelse af Efterbyrden. 2 ilive, 1 med uopgivet Udfald.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Tabel, der er et Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede (se Tabellen næste Side).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 630 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100: 45.0

Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 14 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 10 døde af Barselfeber (deraf 1 Gang efter Forløsning ved Vending), 2 af Blødning (deraf 1 Gang efter Tangforløsning), 1 af Barselkrampe, 1 af Peritonit efter Perforation.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.					
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	7	[1]) 1	6	5	3	[2]) 7	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Tverleie, fremfalden Arm og Uterusfibroid	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Placenta prævia og Blødning	-	-	-	-	-	-	-	[3]) 1	-	-	1	-
Forkort og omslynget Navlesnor	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	9	1	6	5	5	7	1	1	1	1	1	1
	16			17			3			3		

[1]) Dødsaarsag: Hæmorrhagia uteri. [2]) Deraf en Gang begge Tvillinger. [3]) Dødsaarsag: Febris puerperalis.

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Solør og Odalen	1 017	438	2	8	30	9	1
Kongsvinger By	47	16	-	2	1	1	-
Landdistriktet	970	422	2	6	29	8	1
Hedemarken	1 245	602	7	9	34	16	3
Hamar By	89	46	1	1	2	3	-
Landdistriktet	1 156	556	6	8	32	13	3
Søndre Østerdalen	561	238	2	2	20	3	4
Trysil	197	74	2	1	6	4	1
Rendalen	311	123	3	-	10	5	3
Tønset	265	146	1	-	7	3	-
Indset Annex	21	6	-	-	-	-	-
Gaarde af Tolgens Herred	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens Amt	3 617	1 627	17	20	107	40	12
Deraf: Byerne	136	62	1	3	3	4	-
— Landdistriktet	3 481	1 565	16	17	104	36	12

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 669 eller 42.7 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 565).

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Ialt.	Deraf i	
		Bydistrikterne.	Landdistrikterne.
Svindsot	84	1	83
Lungebetændelse	76	-	76
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	44	1	43
Kræft	42	-	42
Alderdomssvaghed	41	1	40
Diarrhoe og Cholera nostras	37	8	29
Akut Bronchit	35	7	28
Organisk Hjertesygdom	29	-	29
Typhoidfeber	25	8	17
Skarlagensfeber	24	-	24
Kighoste	20	2	18
Peritonit	20	2	18

Veirliget skildres fra Hedemarkens Distrikt som gunstig. Januar og Februar vare meget milde, saa Vinteren 1877—1878 i sin Helhed kan siges at have udmærket sig ved sin milde, rent vestlandske Karakter. Vaaren kom tidlig med jevnt afvexlende Veir, Sommeren var tør og varm, om Høsten afvexlende Veir med temmelig høi Temperatur; November og December jevnt kolde med indtil 22° R. og temmelig Snemængde. Hvad der særlig udmærkede Aaret, var den tørre og varme Sommer, saaledes fra 15de Juli til 11te August uafbrudt varmt Klarveir. Aarsudbyttet blev for Hedemarkens Vedkommende et gjennemgaaende meget godt Middelsaar, baade hvad Kvantitet og Kvalitet angik. Lignende Meddelelse opgives fra søndre Østerdalens Distrikt.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Hedemarken bemærkes, at de trykkede Tider gjør sig gjeldende. Adgangen til Arbeide er liden og Lønnen lav, men Priserne paa de vigtigste Livsfornødenheder smaa — takket være den gode Høst — saa den fattigere Del af Befolkningen væsentligst har havt det omtrent som i tidligere Aaringer. Ikke ringe Indskrænkning i Misbrug af Kaffe og stærke Drikke synes de trykkede Forhold at have medført. I Hamar By er efter Sundhedskommissionens Foranstaltning gjort adskillige Forandringer baade i Byens private Gaardsrum og i Gaderne. Der er saaledes paabudt Indredning af Pissoir i hver Gaard.

Byens offentlige Kloaksystem er adskillig udvidet, og yderligere Udvidning vil blive iverksat. Beslutning om Forbud mod Grisehold inden Byens gamle Grændse — et Forbud, der forøvrigt berørte mange private Interesser og er af adskillig økonomisk Betydning for Byens mindre bemidlede Indvaanere — er traadt i Kraft fra 1ste Januar 1879. Det bemærkes videre, at Renlighedssandsen desværre endnu er meget liden. Sundhedskommissionens Paabud ere derfor i Almindelighed temmelig upopulære og kunne ofte alene drives igjennem ved gjentagne Mulkter. Bestræbelserne for Indførelse af en ordentlig Hygiæne ville ogsaa blive frugtesløse, saalænge Byen ikke har et Vandværk. Der er efter Forslag af en i dette Øiemed nedsat Komite fattet Beslutning om Opførelse af et Sygehus foreløbig paa 20 Senge med Anledning til videre Udvidning. De sanitære Forhold i søndre Østerdalens Distrikt have i dette Aar vist sig som særdeles gunstige, det gode Aar og den fortrinlige Afgrøde har visselig influeret heldigt paa Sundhedstilstanden, ligesom disse samme Momenter hidtil mægtigen have bidraget til at hindre den Nød, som ellers i den nu herskende Arbeidsløshed i Tømmertrakterne allerede vilde have rammet Befolkningen trods Fødemidlernes billige Pris. Enhver har imidlertid maattet indskrænke sin Arbeidsstyrke saa meget som muligt, og ingensinde har Mangelen paa Husflid været kjendeligere og føleligere end nu; men Størstedelen af den arbeidsføre mandlige Ungdom sidder med Hænderne i Skjødet. Fra Rendalen anføres, at Brugen af Spirituosa som Følge af de trange Tider for Tiden er adskillig aftaget; Kaffeforbruget derimod uforandret.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives tilseede af Lægerne:

Lægedistrikt.	Fattige Syge.	Antal Læger.
Solør og Odalen	660	4
Hedemarken	510	4
Søndre Østerdalen	135	2
Trysil	54	1
Rendalen	171	2
Tønset	45	1
Tilsammen	1 575	

Fra Hedemarkens Distrikt anføres, at Distriktet er nogenlunde forsynet med Læger og Jordemødre, der begge benyttes meget og nyde Tillid.

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: i Solør og Odalens Distrikt 7 (Kongsvinger, Vinger, Eidskogen, Grue, Brandvold, søndre og nordre Odalen, i hvert Herred et Møde); i Hedemarkens Distrikt 13 (Hamar elleve, Næs et, Ringsaker et); i søndre Østerdalen 3 (et i hvert af Aasnæs, Hof og Vaaler Herreder); i Rendalens Distrikt 3 (et i Rendalen, to i Aamot); i Tønset 3 (et i hvert af Tønset, Kvikne og Lilleelvedalens Herreder).

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Solør og Odalens	Distrikt	1 050
- Hedemarkens	—	1 201
- Søndre Østerdalens	—	472
- Trysils	—	376
- Rendalens	—	173
- Tønsets	—	280
	Tilsammen	3 552.

Af **retsmedicinske Forretninger** opgaves udførte 7, hvoraf 1 Syns- og Obduktionsforretning, 6 Undersøgelser og Erklæringer, hvoraf 2 i Hedemarkens og 5 i søndre Østerdalens Distrikt.

Amtet har sit **Amtssygehus** i Stange, desuden findes et privat Sygehus paa Kongsvinger, hvor i Aarets Løb 70 Personer behandledes.

Af **Badeindretninger** omtales 2 Kar-, Damp- og Styrtebadindretninger, en i Hamar, en i Kongsvinger.

Amtet har 4 **Apotheker,** hvoraf Tønsets Apothek først visiteredes i Januar 1879, de øvrige i Aaret.

Sted.	Antal.	Personalet foruden Apothekeren.		
		Examineret Pharmaceut.	Uexamineret Pharmaceut.	Discipel.
Kongsvinger	1	-	1	1
Hamar	1	1	1	-
Elverum	1	-	1	1
Tønset	1	-	1	-

Medicinalpersonalet bestod af 26 Læger, 1 Tandlæge, 38 Jordemødre, 38 Hjelpevaccinatører:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).			
Solør og Odalen	6	3 i Kongsvinger, 1 - Vinger, 1 - Grue, 1 - søndre Odalen.	-	8	8
Hedemarken	8	3 i Hamar, 1 - Stange, 1 - Vang, 1 - Næs, 2 - Ringsaker.	1	11	8

Medicinalpersonalet.

(Fortsættelse). Lægedistrikt.	Læger. Antal.	Læger. Bosted[1]).	Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
Søndre Østerdalen	5	2 i Elverum, 1 - Vaaler, 1 - Hof, 1 - Aasnæs.	-	6	6
Trysil	1	i Trysil.	-	2	5
Rendalen	4	1 i Rendalen, 1 - Elvedalen, 2 - Aamodt.	-	5	4
Tønset	2	i Tønset.	-	6	7

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

VII. Christians Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 196.31 norske Kvadratmil (25 044 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 115 814 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i følgende 8 Lægedistrikter:

1. Hadeland og Lands Distrikt (22.46 n. □ Mil, 24 150 Indb.), indbef.:
   Herrederne: Jævnaker ..... 3.35 n. □ M., 5 707 Indb.
   Gran ..... 6.54 — 8 939 —
   Søndre Land ..... 6.10 — 4 621 —
   Nordre — ..... 6.47 — 4 863 —
2. Søndre Valders Distrikt (19.12 n. □ Mil, 10 961 Indb.), indbef.:
   Herrederne: Søndre Aurdal ..... 11.13 n. □ M., 5 478 Indb.
   Nordre — ..... 7.99 — 5 483 —
3. Nordre Valders Distrikt (22.52 n. □ Mil, 7 855 Indb.), indbef.:
   Herrederne: Østre Slidre ..... 6.64 n. □ M., 2 460 Indb.
   Vestre — ..... 3.47 — 2 951 —
   Vang ..... 12.41 — 2 444 —

4. Totens Distrikt (11.10 n. □ Mil, 23 921 Indb.), indbefattende:
Kjøbstaden Gjøvik ..... — n. □ M., 1 051 Indb.
Herrederne: Østre Toten ..... 2.96 — 7 186 —
Vestre — ..... 3.00 — 6 848 —
Vardal ..... 2.09 — 3 913 —
Birid ..... 3.05 — 4 923 —

5. Faabergs Distrikt (17.61 n. □ Mil, 16 844 Indb.), indbefattende:
Kjøbstaden Lillehammer ..... — n. □ M., 1 551 Indb.
Herrederne: Faaberg ..... 3.65 — 5 662 —
Øier ..... 4.90 — 3 697 —
Gausdal ..... 9.06 — 5 934 —

6. Ringebu Distrikt (27.50 n. □ Mil, 13 694 Indb.), indbefattende:
Herrederne: Ringebu ..... 9.56 n. □ M., 4 844 Indb.
Sollien ..... 3.61 — 437 —
Søndre Fron ..... 3.97 — 3 261 —
Nordre — ..... 10.36 — 5 107 —

7. Loms Distrikt (43.20 n. □ Mil, 10 799 Indbyggere), indbefattende:
Herrederne: Lom ..... 14.85 n. □ M., 3 119 Indb.
Skiaker ..... 16.53 — 2 611 —
Vaage (undtagen Sels Annex) 11.82 — 5 069 —

8. Lesje Distrikt (32.78 n. □ Mil, 7 635 Indbyggere), indbefattende:
Herrederne: Lesje ..... 17.26 n. □ M., 3 196 Indb.
Dovre ..... 11.08 — 2 432 —
Sels Annex af Vaage ..... 4.44 — 2 007 —

Sundhedstilstanden opgives som i det Hele mindre tilfredsstillende, væsentlig foraarsaget ved over det hele Amt udbredt Skarlagensfeber og Kighoste. Ligesaa havde Lungebetændelse adskillig Udbredning. Typhoidfeber optraadte væsentlig i Totens Distrikt. Exanthematisk Typhus optraadte som en begrændset Epidemi i søndre Valders Distrikt.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede (se Tabellen næste Side).

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 100, 101).

Exanthematisk Typhus optraadte i søndre Valders Distrikt i Oktober i Bagn paa en afsides liggende Plads, hvor Manden, der havde Kone og flere Børn, først indsygnede og døde. Sygdommens Beskaffenhed var ikke bleven sikkert erkjendt. Advarsel om dens mulige Smitsomhed var bleven givet men ikke paaagtet af vedkommende Fattigtilsynsmand, der, da Familien havde mistet sin Forsørger, fordelte Medlemmerne paa forskjellige Steder. Paa 4 af disse Steder udbrød Sygdommen og ligesaa paa et Sted, hvor Familien paa Vandringen havde været inde og hvilet; paa det sjette Sted,

Dødeligheden.

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 752	[1])
1877	116 038	1 807	15.57
1876	116 000	1 610	13.88
1875	115 740	1 720	14.86
1874	115 421	1 931	16.73
1871—1875	116 068	1 718	14.77
1866—1870	120 423	1 708	14.18

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

hvor en Kone, der havde bistaaet ved Pleien af den først afdøde Mand, fik Sygdommen, overførtes denne ogsaa til hendes Mand. Det lykkedes at hindre Sygdommen i at komme udenfor disse 6 Steder, hvor den ved Spredningen fra det oprindelige Arnested var kommen hen, men paa disse Steder smittedes ialt 27, hvoraf 7 døde. 26, hvoraf 6 døde, bleve angrebne i dette Aar. Af de Syge vare af Mandkjøn 5 Børn og 6 Voxne, af Kvindekjøn 5 Børn og 11 Voxne. Af Mandkjøn døde 4, alle Voxne, af Kvindekjøn 3, et Barn og to Voxne.

Typhoidfeber behandledes i dette Aar ikke i Hadeland og Land og Lesje Distrikter; i søndre Valders forekom kun 3 Tilfælde, to blandt Elever ved Amtsskolen og et hos en Gut paa dennes Nabogaard. I Toten forekom i alle Herreder enkelte spredte Tilfælde af og til — en enkelt Gang i Oktober bleve 5 Børn, i Alderen 5—14 Aar, af samme Husstand samtidig syge — uden at Smitteoverførelsen kunde paavises; i et Par Tilfælde vides Smitteimport fra Hamar at have fundet Sted. For et Sygdomstilfældes Opkomst i Faaberg Distrikt antages Smittestoffet at have været i Sengklæder, der havde været benyttet til Syge af denne Sygdom i 1876; af Sengklæderne blev nemlig en Underdyne, som Husmoderen fandt for god til saadan Behandling, ikke underkastet den paabudte Desinfektion og Ophedning, men efter et Par Dages Luftning borthængt paa Staburet. Da Kulden ved Juletid 1878 blev streng, blev Underdynen igjen taget i Brug og benyttet til den Seng, hvor den Syge, der strax efter fik Typhoidfeber, laa. I Ringebu Distrikt viste Typhoidfeber sig først i Kvikne i nordre Fron, derpaa kom den til søndre Fron og i Marts til Ringebu ved en Person fra søndre Fron, der havde været paa Besøg. Sygdommen forekom i det Hele begrændset. Tilfældene var meget alvorlige. Distriktslægen blev angreben og døde i April, foruden ham døde 2. I Oktober forekom et alvorligt Tilfælde af Sygdommen i den nye tilflyttede Distriktslæges Familie, rimeligvis ved Smitte efter den afdøde Distriktslæge, i hvis Leilighed han var indflyttet, uagtet en omhyggelig Desinfektion var foretaget. I Loms Distrikt forekom 4 Tilfælde, deraf et paa hver af 3 i Nærheden af hverandre liggende

I Christians Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Exanthematisk Typhus	29	7	29	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2	17	8
Typhoidfeber	76	9	76	6	4	3	12	12	3	6	4	2	15	4	5
Cerebrospinal-Meningit	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Barselfeber	25	2	25	1	1	2	2	1	2	6	-	-	1	5	4
Vandkopper	95	-	95	5	1	5	19	13	11	16	17	-	3	2	3
Skarlagensfeber	856	124	856	84	74	99	65	73	93	54	63	54	74	61	62
Mæslinger	31	1	31	-	1	2	10	7	1	7	1	1	-	1	-
Rosen	60	1	60	8	2	4	9	2	-	6	3	7	8	7	4
Kighoste	459	16	459	46	31	74	112	67	45	16	2	16	7	5	38
Diphtherisk Svælgbetændelse	33	2	33	4	3	3	3	9	-	-	-	3	4	1	3
Strubehoste	6	2	6	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	1	1
Kusma	2	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	1439	20	1439	221	173	189	159	119	103	96	56	63	91	76	100
Lungebetændelse	526	50	522	77	57	78	69	70	29	16	9	16	23	33	45
Pleurit	87	4	87	8	7	7	10	12	13	8	6	6	4	4	2
Gigtfeber	128	1	116	21	11	8	7	9	7	12	10	4	9	11	7
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	436	5	436	26	33	26	19	28	45	65	78	51	34	9	22
Blodgang	12	2	12	-	-	-	-	-	-	1	5	2	-	3	1
Skjørbug	17	-	9	1	-	1	-	-	-	5	-	-	2	-	-
Tilsammen	4318	247	4294	509	398	503	497	416	352	314	254	226	278	242	305

(Fortsættelse).	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.															
			1		2		3		4		5		6		7		8	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Hadeland-Land.		Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.	
			Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Exanthematisk Typhus	29	7	-	-	26	6	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Typhoidfeber	76	9	-	-	3	-	2	-	46	4	5	1	16	3	4	1	-	-
Cerebrospinal-Meningit	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselfeber	25	2	-	-	3	-	1	-	6	1	8	-	4	1	1	-	2	-
Vandkopper	95	-	1	-	-		1	-	16	-	76	-	-	-	1	-	-	-
Skarlagensfeber	885	153	15	5	99	16	16	9	166	23	299	47	34	9	248	40	8	4
Mæslinger	31	1	-	-	-	-	21	-	-	-	7	-	-	-	3	1	-	-
Rosen	60	1	8	-	2	-	3	-	11	-	32	1	2	-	-	-	2	-
Kighoste	462	19	113	5	1	1	52	6	96	1	154	4	17	1	29	1	-	-
Diphtherisk Svælgbetænd.	33	2	-	-	2	-	3	-	16	1	12	1	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	7	3	2	-	-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kusma	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrhalske Tilf.	1 439	20	232	4	58	-	109	2	384	6	485	3	85	-	67	3	19	2
Lungebetændelse	526	50	100	12	14	4	34	4	97	6	131	8	15	-	96	12	39	4
Pleurit	87	4	18	1	2	-	3	-	30	1	7	-	10	2	13	-	4	-
Gigtfeber	128	1	26	-	7	-	36	-	38	-	13	-	1	-	3	1	4	-
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	436	5	111	-	16	1	63	2	119	2	102	-	10	-	9	-	6	-
Blodgang	12	2	-	-	5	-	-	-	1	-	6	2	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	17	-	-	-	1	-	1	-	5	-	9	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	4 351	280	626	27	240	28	349	26	1033	46	1349	68	196	16	474	59	84	10

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.	
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		konstitutionel.	hereditær.
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.		
Syphilis [1]	13	2	1	-	10	12	1
Gonorrhoe	14	-	12	-	2	-	-

[1]) Der kjendes intet Dødsfald af denne Sygdom.

Gaarde i Bæverdalen; det fjerde indtraf hos en fra Merakerjernbanen hjemkommen Arbeider, der strax efter Hjemkomsten blev syg. Sygdommen udbredte sig ikke videre.

Skarlagensfeber vedblev i Hadelands og Lands Distrikt i Aarets første Maaneder i enkelte Strøg dels som spredte Tilfælde dels som mindre Epidemier. Saavel i søndre som nordre Valders fortsatte Sygdommen sig fra Aaret forud; paa førstnævnte Sted aftagende med smaa Opblus gjennem Aaret, indtil den i Oktober ophørte; i nordre Valders søgtes Lægehjelp sjelden. I Totens Distrikt vedblev Sygdommen fra Aaret forud mest i 1ste Halvaar. Som Exempel paa dens Smitteoverførelse anføres: En Skomager fra østre Toten, der var i Arbeide paa vestre Toten, paa en Gaard, hvor et 1½ Aars gammelt Barn pludselig døde af en Sygdom, hvis Beskrivelse tydede paa Skarlagensfeber, uden at Læge var tilkaldt, reiste efter nogle Dages Forløb hjem, uden efter eget Opgivende at have været i samme Værelse som det syge Barn. Begge hans Brødre, 3½ og 8 Aar gamle, bleve strax efter hans Hjemkomst syge af Skarlagensfeber. Efter et eneste Besøg af ham hos hans Kjæreste paa en Nabogaard blev der Husets 8 Aar gamle Datter syg, ligesom to Børn i et Hus, hvor han var indom paa Veien. Hverken hos Skomageren eller Kjæresten mærkedes Tegn til Skarlagensfeber. Fra Faabergs Distrikt anføres, at den gjennem flere Aar herskende Skarlagensfeber lidt efter lidt aftog og i December ganske ophørte. Fra Ringebu Distrikt meddeles, at Sygdommen forekom hyppigere end anmeldt, da dens lette Karakter ikke krævede Lægetilsyn. Dødeligheden var størst hos Børn omkring 1 Aars Alderen; de sundeste og stærkeste Børn bleve gjerne stærkest angrebne af Feberen. Otorrhoe og Glandelabscesser vare de hyppigste Eftersygdomme ligesaa Nyreaffektioner. Den fattigere og mindre oplyste Del af Befolkningen synes ikke at ville tro paa nogen Smitte og fulgte derfor ikke de paabudne Forholdsregler. Ved Siden af Skarlagensfeberen viste sig Tilfælde af Angina, der utvivlsomt skyldte Skarlagensfebersmittestoffet

udenfor Sygehus.

Antal anmeldende Læger.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Hade-land-Land.	Søndre Valders.	Nordre Valders.	Toten.	Faaberg.	Ringebu.	Lom.	Lesje.
	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.	Tilfælde.
7	2	-	-	-	3	5	3	-
8	4	1	3	2	3	-	-	1

sin Oprindelse og forekom særlig hos Voxne i de af Skarlagensfeber smittede Huse; i Regelen var det kun en let, hurtig gaaende Halsaffektion, men blev en sund, frisk Person angreben, var Sygdommen heftigere og langvarigere; aldrig fandtes diphtherisk Halsbetændelse. Fra Loms Distrikt anføres, at Sygdommen begyndte i Begyndelsen af Aaret i Skiager, hvorefter den efterhaanden spredtes over hele Distriktet og i det Hele viste sig høist uregelmæssig i sin Udbredning baade med Hensyn til Tid og Sted. Børn angrebes mest men ogsaa ældre Folk led af lette Ildebefindender, som med Sandsynlighed kunde tilskrives Sygdommen.

Kighoste var begyndt i Slutningen af forrige Aar i Hadeland og Land og søndre Valders, fra hvilke Steder det berettes, at Sygdommen i dette Aar ligeledes er forekommet, væsentlig i første Halvaar. Af Lægernes Sygelister synes at fremgaa, at Sygdommen i Vaar- og Sommermaanederne har havt sin største Udbredning i nordre Valders, Totens og Faabergs Distrikter, mens den først i Høstmaanederne og mod Aarets Slutning naaede til Ringebu og Lom. Fra Lesje Distrikt er intet Tilfælde anmeldt.

Af **akut Bronchit** er behandlet 535 Tilfælde, hvoraf 20 endte dødeligt. Af de anmeldte Tilfælde vare af Mandkjøn 55 Børn, 135 Voxne, af Kvindekjøn 59 Børn, 117 Voxne.

Lungebetændelse sees ogsaa i dette Aar at have havt adskillig Udbredning, og den omtales særlig fra Guldbrandsdalens Distrikter — Ringebu undtaget — som hyppig forekommende. Fra Loms Distrikt anføres at Sygdommen steg betydelig i Marts og April. Oftere optraadte der flere Tilfælde samtidig i samme Strøg eller Grænd. Den angreb alle Aldre dog fortrinsvis Mænd i den modnere Alder. Dødsprocenten af de Behandlede udgjorde 9.5 pCt. (i 1877: 8.1 pCt. og i 1876: 12.9 pCt.).

Af **Diarrhoe** og **Cholera nostras** er anmeldt adskillig flere Tilfælde end forrige Aar, hvad der især gjælder for Hadeland og Lands, Totens og Faabergs Distrikter.

Sygdom efter Miltbrand. En Mand, boende i søndre Valders Distrikt, 69 Aar, der slagtede en af Miltbrand angreben Ko og flaaede Dyret, inficeredes herunder — Haand, Arm og Skulder hovnede med store gangrænøse Bylder —, og han døde under Fænomener af Blodforgiftning. Hos et Par Andre, der paa lignende Maade inficeredes i ringere Grad, begrændsede Processen sig og Helbredelse paafulgte. Endel havde nydt dels kogt dels stegt Kjød af det syge Dyr uden anden Følge end Kvalme og Brækning.

Veneriske Sygdomme. Foranstaaende Tabel viser Antallet af de for Syphilis og Gonorrhoe udenfor Amtssygehuset behandlede Tilfælde (se Side 102, 103).

Fra søndre Valders ere 2 og fra nordre Valders 5 Personer, lidende af Syphilis, indlagte paa Amtssygehuset.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se Side 106, 107).

Svindsot. Forholdet mellem opgivne Dødsfald af Svindsot og samtlige af Lægerne opgivne Dødsaarsager og til Dødsfald af ikke epidemisk Sygdom var i de enkelte Distrikter følgende:

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Hadeland-Land	118	11	27	91	9.3	12.1
Søndre Valders	57	6	28	29	10.5	20.9
Nordre —	83	5	26	57	6.0	8.8
Toten	152	18	46	106	11.8	17.0
Gjøvik	4	-	2	2	-	-
Landdistriktet	148	18	44	104	12.1	17.3
Faaberg	157	12	68	89	7.6	13.5
Lillehammer	27	2	8	19	7.4	10.5
Landdistriktet	130	10	60	70	7.7	14.3
Ringebu	45	5	16	29	11.1	17.5
Lom	102	15	59	43	14.7	34.9
Lesje	27	1	10	17	3.7	5.9
Christians Amt	741	73	280	461	9.9	15.8
Deraf: Byerne	31	2	10	21	6.5	9.5
— Landdistriktet	710	71	270	440	10.0	16.1

Kardialgi og kronisk Gastrit anføres af Distriktslægen i Totens Distrikt at høre til de almindeligst forekommende Sygdomme. Den simple Arbeider og den Fattiges Levesæt er fremdeles saadant, at de nævnte Sygdommes Forekomst er meget rimelig og forklarlig, thi den mere og mere overhaandtagende Brug

af daarlig Kaffe med de forskjelligste Tilsætninger, der som oftest drikkes flere Gange daglig i Portioner fra en halv til en hel Pot ad Gangen uden Tilsætning af Melk eller Fløde, og hertil paa Kogeovn daarlig stegt Brød uden Smør, men i dettes Sted med en Overflødighed af Pultost eller Prim — en meget simpel rød Ost af skummet Melk — og dette ligesaavel til Børn som til Voxne kan ikke andet end ødelægge selv den bedste Fordøielse. Som betegnende for Forholdet anføres at hans Tjenere og øvrige Arbeidere er meget misfornøiede med om Morgenen istedetfor daarlig Kaffe at faa saameget Melk, de ville drikke. Fra Ringebu Distrikt anføres ogsaa at de gastriske Tilfælde synes temmelig almindelig udbredte saavel blandt Gaardmandsklassen som i de Fattiges Hytter og maa tilskrives en uhensigtsmæssig Levemaade, derunder indbefattet det store Misbrug af Kaffe, der bydes, enten det er Middag eller Midnat. Melk er ikke let at faa, ialfald ikke for den fattige Husmand, den meste Melk, der nydes, er sur; god Melk kan kun faaes om Vaaren og en kort Tid om Høsten efter Kreaturernes Hjemkomst fra Sæteren. Hele Sommeren igjennem har Folk i Almindelighed ingen anden Melk end den saakaldte «Kjeldermelk», der tilberedes paa den Maade, at man om Høsten og Vinteren koger op skummet Melk, der hensættes i Kjælderen, hvor den surner og stivner. Denne benyttes hele Aaret igjennem opblandet med Vand. Fra Vaage anføres, at de gastriske Forstyrrelser ikke træffes hyppigere blandt den fattigere Klasse end blandt Gaardbrugerklassen. Som Aarsag til dem maa utvivlsomt nævnes Misbrug af Kaffe. I Vaage Hovedsogn drikkes nær 8 Skaalpund Kaffe pr. Individ om Aaret.

Sindssygdomme. For Amtskommunens Regning forpleiedes 185 Sindssyge, hvoraf 39 paa Asyler. Af de Syge hørte hjemme i Hadeland og Land 34, i søndre Valders 13, i nordre Valders 8, i Toten 41, i Faaberg 33, i Ringebu 29, i Lom 18, i Lesje 9. I Faabergs Distrikt opgives at være 13 Sindssyge som ikke forpleies af det Offentlige.

Obstetriciske Operationer. Følgende Tabel giver en Oversigt over de af Lægerne udførte obstetriciske Operationer med Angivelse af Operation, Indikation og Udfaldet for Mødre og Børn (se Tabellen næste Side).

Af Operationer forøvrigt udførtes 2 Perforationer, den ene ved fast indkilet Hoved i Bækkenet, Fosteret dødt før Operationen foretoges; Moderen ilive; den anden ved rhachitisk misdannet Bækken efter 5 Døgns Fødselsarbeide; Konen, 20—30 Aar gammel, døde 6 Uger efter af Nephritis. 1 Fremkaldelse af Partus præmaturus artificialis hos en 25 Aar gl. ugift Kvinde, der i Barndommen havde lidt af Rachitis. I 22 Aars Alderen var hun forløst ved Perforation. Ved Maaling af Bækkenet fandtes Diameter spin. ilei 24 Ctm.; D, cristæ ilei 26 Ctm.; D. Trochanteris 29 Ctm.; D. Baudelocquii 16 Ctm. D. conjugat. o: 8 Ctm. og med det for rhachitiske Bækkener almindelige Fradrag af 1½—2 Ctm. var Conjugata vera = 6 eller 6½ Ctm. Efter disse Forhold indledes Partus præmaturus i 30te Uge. Da efter 4 Dages Forløb trods kraftige Veer ingen Forløsning indtraadte og Konens Kræfter medtoges, gjordes Perforation, hvorefter Fosteret med Besvær for-

Liste over kro-

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne	
			Mandkjøn.		Kvindekjøn.			Tilfælde.	Dødsfald.
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.			
Kronisk Rheumatisme	309	1	5	148	3	114	16	309	1
Fnat	70	-	18	12	16	5	9	70	-
Skurv	17	-	4	1	8	1	7	17	-
Kjertelsyge	149	3	34	14	45	29	20	149	3
Rachit	62	2	33	1	27	-	16	62	2
Simpel Meningit	28	17	8	8	5	7	13	32	21
Tuberkuløs Meningit	15	14	6	-	7	2	8	15	14
Svindsot	156	68	5	58	5	81	20	161	73
Kræft	73	49	-	36	-	34	20	77	53
Vatersot og Morbus Brighti	105	31	7	37	1	41	19	107	[1] 33
Blegsot og Anæmi	436	2	11	18	33	345	20	436	[2] 2
Menstruationsuordener	92	-	-	-	-	92	15	92	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1036	13	18	378	37	500	20	1036	13
Ormesygdomme	102	-	36	3	40	2	15	192	-
Drankersygdomme	16	3	-	13	-	1	10	16	3

[1]) Vatersot 16, Morbus Brighti 17. [2]) 2 døde af perniciøs Anæmi.

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Efterbyrds-Operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.		
	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer, Vemangel	15	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	1	[1])1	-	2	-	-	1	[2])1	-	[3])1	2	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	1	-	-	-	-
Tverleie og Fremfald af Arm	-	-	-	-	-	-	-	[1])1	-	-	1	-	-	-	-
Tilbageholdelse af Efterbyrden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Tilsammen	17	1	-	18	-	-	4	2	-	3	4	-	-	-	3
	18			18			6			7			3		

[1]) Død af Barselfeber. [2]) I et Tilfælde skjævt forsnevret Bækken. Moderen oppe efter Fødselen, døde 14de Dag pludselig, ubekjendt Dødsaarsag. Barnet dødfødt, forløst med Tang paa sidstkommende Hoved. [3]) 2den Tvilling, 1ste Tvilling forløst med Tang, Moderen død af Barselfeber, cfr. Note 1.

niske Sygdomme.

Fordeling paa Lægedistrikterne.																
1		2		3		4		5		6		7		8		
Hadeland og Land.		Søndre Valders.		Nordre Valders.		Toten.		Faaberg.		Ringebu.		Lom.		Lesje.		
Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	
57	1	31	-	71	-	63	-	53	-	17	-	13	-	4	-	
4	-	-	-	19	-	4	-	26	-	3	-	12	-	2	-	
4	-	-	-	3	-	1	-	3	-	5	-	1	-	-	-	
26	-	11	-	14	1	33	-	37	1	12	-	14	1	2	-	
9	1	6	-	20	1	9	-	5	-	5	-	8	-	-	-	
2	-	1	-	6	4	11	8	1	-	3	3	5	3	3	3	
5	5	2	2	-	-	7	6	-	-	1	1	-	-	-	-	
30	11	10	6	7	5	31	18	21	12	15	5	41	15	6	1	
24	15	7	4	2	1	17	17	8	4	11	7	5	2	3	3	
18	5	13	3	10	4	16	8	29	6	8	2	7	3	6	2	
114	-	35	-	3	-	118	1	102	-	20	-	38	1	6	-	
6	-	14	-	7	-	33	-	18	-	5	-	5	-	4	-	
229	-	61	-	129	3	293	4	137	4	91	-	65	2	31	-	
12	-	11	-	5	-	31	-	27	-	9	-	4	-	3	-	
4	-	-	-	-	-	3	1	5	2	2	-	2	-	-	-	

løstes. Efter dettes Forløsning bød sig imidlertid et Fosterhoved til, og ved Siden af Hovedet ogsaa en Fod. Om Foden anlagdes Slynge, hvorpaa foretoges Vending og Udtrækning. Fosterhovedet kunde kun med megen Vanskelighed og ikke uden Molest af Hovedbenene bringes gjennem Bækkenhulen. Moderen var 8 Dage efter fuldstændig frisk og ude.

Ialt er udført 32 obstetriciske Operationer, hvoraf i Hadeland og Lands Distrikt 2, i søndre Valders 1, i nordre Valders 2, i Toten 12, i Faaberg 2, i Ringebu 3, i Lom 5, i Lesje 5

Af chirurgiske Operationer, om hvilke forøvrigt henvises til den almindelige Beretning, skal nærmere omtales «Incision med paafølgende Carboludskylning af Ovarialcyste, med heldigt Resultat». Patienten, en Enke 45 Aar gl., tilsaaes første Gang 14de Juni 1878. Underlivet var for et Aar siden begyndt at voxe. I den senere Tid Smerter i Korsryggen og Benene, Defæcation og Urinladning blev vanskelig, og hun klagede over Spænding og Sprængen i Underlivet, samtidig Brækning og Dyspnoe. Svulsten, der var tydelig fluktuerende, strakte sig til Navlen. Uterus bevægelig. 2 Dage efter gjordes Punktion med Billroths Troisquart, og der udtømtes 3 Liter brunligt, ikke seigt Fludium. Den 18de Juni havde Aabningen ikke lukket sig, og der udtømtes ved Tryk decomponeret ildelugtende Vædske.

Cysten tømtes atter med Troisquarten og udskylledes. I en Haandflades Omkreds om Aabningen gjordes 10 smaa Injectioner med Carbolopløsning forat fremkalde lokal Peritonit med Tilheftning af Peritoneum til Cystevæggen og Bugvæggen. Dagen efter gjordes fra Punktionsaabningen Incision i Linea alba gjennem Bugvæggen og Cysten, hvorefter et ½ Tomme tykt Kautschoukrør indlagdes og Cysten udskylledes. I længere Tid bagefter var Patientens Tilstand slet; Feber, Nattesved og Afmagring, hvad der væsentlig maatte tilskrives daarlig Sygepleie, der nemlig maatte udføres af hendes kun 14 Aar gamle Datter, men efterhaanden som denne fik mere Øvelse, bedredes Moderens Tilstand. Feberen ophørte, Cystens Rumindhold aftog; Røret fjernedes og der indlagdes et Kautschouktracheotomirør, der fæstedes ved Baand. 1ste September var Fistelen tilhelet og Konen ganske rask (Augestad).

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Sammenstilling angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Hadeland og Land	660	304	2	-	13	4	1
Søndre Valders	290	182	-	-	11	-	-
Nordre —	213	142	-	1	4	2	-
Toten	635	339	11	1	16	4	6
Gjøvik By	38	12	-	-	-	1	1
Landdistriktet	597	327	11	1	16	3	5
Faaberg	426	263	4	2	13	2	1
Lillehammer By	37	32	2	-	4	1	1
Landdistriktet	389	231	2	-	9	1	-
Ringebu	338	193	4	-	4	4	-
Lom	260	230	3	1	13	1	1
Lesje	168	99	-	-	6	-	-
Christians Amt	2990	1752	24	5	80	17	9
Deraf: Byerne	75	44	2	-	-	2	2
— Landdistriktet	2915	1708	22	5	80	15	7

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne. [2]) Drab.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 238 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 58.6.

Lægernes Dødsfortegnelser indeholde nærmere Oplysning om 4 paa Barselseng døde Kvinder, 2 af Barselfeber, 1 af Barselkrampe, 1 af Nephritis.

Lægerne have opgivet Dødsaarsagen for 741 eller 42.9 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 726). Af de i Byerne indtrufne Dødsfald kjendes Dødsaarsagen for 31 eller 77.5 pCt. af kjendte (ved Sygdom foraarsagede) Dødsfald (40).

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal Dødsfald.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Skarlagensfeber	153	4	149
Svindsot	73	2	71
Kræft	53	1	52
Lungebetændelse	50	1	49
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen, tilsammen	41	4	37
Alderdomssvaghed	40	2	38
Vatersot og Morbus Brighti	33	-	33
Akut Bronchit	20	1	19

Veirliget. Følgende af Distriktslæge Buchholz meddelte Tabel viser Middelbarometerstand (Tommer) og Middelthermometerstand (R) paa Gaarden Holmen i Gran (se Tabellen Side 110, 111).

Paa Gaarden Granheim i vestre Slidre 1 220 Fod over Havet, var ifølge Distriktslæge Printz Opgaver Middeltemperaturen om Morgenen Kl. 8 + 1.86° C. og om Aftenen Kl. 8 + 2.86°, saaat Aarets gjennemsnitlige Middeltemperatur var + 2.36° C., et nogenlunde varmt Aar, da Vinteren var temmelig mild, undtagen i December Maaned, og Sommeren var varm. — Den største Kuldegrad var — 31.0° C. den 28de December, og den høieste Varmegrad var + 27.4° den 27de Juni. Der faldt Regn i 71 Dage, Sne i 47 Dage, Slud i 7 Dage, saaat Aarets Nedbør var middelmaadigt, nemlig 418 Millimeter. — Der var 93 overskyede og 70 klare Dage. Vindstyrken var 0.7, idet der var Storm 11 Gange og fuldkommen Vindstille i 57 Dage. Skydækket var 5.4 (0 = klart, 10 = aldeles overskyet). Kuldegrad bemærkedes i 194 Dage. — Den usædvanlig tørre og varme Sommer bevirkede, at der vel blev lidet, men dog godt modent Korn, saaat der ikke tilträngtes nogen Korntilførsel. Høavlen var som et godt Middelaar.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra nordre Valders Distrikt anføres at paa Grund af de trange Tider har Brugen af stærke Drikke, endog bayersk Øl, været mindre end sædvanlig. Fra Loms Distrikt med-

Tabel over Temperatur og Barome-

Aar 1878.	Januar.	Februar.	Marts.	April.
Middelbarometerstand	27.97	28.23	28.30	28.31
Middelthermometerstand ...	÷ 6.80	÷ 2.55	÷ 1.78	+ 2.93
Regndage	-	-	-	2

Anm. Aarets Middelbarometerstand var 28.14 og Middelthermometerstanden + 2.86. R.

deles, at i Regelen er Beboelses- og Soverummene store og luftige med aabent Ildsted (Peis), der dog mere og mere afløses af Komfürer som mere vedbesparende. Ved er dyr og vanskelig at faa fat i for Loms Vedkommende, da Skovene ere ødelagte. Sandsen for Renlighed er i Tiltagende men lader endnu meget tilbage at ønske især for Skiagers Vedkommende. Madens Tillavning er mindre god, navnlig kan anføres at Grøden i Almindelighed laves raastampet, og at Ovnbrød «Kakebrød» i Regelen er raastegt dels paa Grund af altfor grovsigtet Mel, dels paa Grund af Bagning i Komfür. I Almindelighed bruges dog Fladbrød, og dette er godt. Husbrygget Øl er almindelig men nydes ofte ferskt (ugjæret) eller gammelt og surt. Kjød, Flesk, Smør og Ost er almindelig Kost Aaret rundt selv ofte for den mindre Bemidlede. Nydelse af Brændevin til Overmaal er forholdsvis sjelden udenfor Gilderne, og selv da ansees det for en Skam at være beruset. Fra Lesje Distrikt angives at Folket i sin store Almindelighed er meget ædrueligt.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives behandlede:

Lægedistrikt.	Antal fattige Syge.	Antal Læger.
i Hadeland og Land ...	564	4
- søndre Valders	102 [1])	2
- nordre —	27	1
- Toten	271	2
- Ringebu	110	1
- Lom	280	2
- Lesje	40	1
Tilsammen	1 394	

[1]) Deraf vare 79 af den i Aadalen boende Privatlæge, der er Fattiglæge for en Del af Distriktet.

Fra Faabergs Distrikt er Antallet ikke anført.

terstand samt Fugtighedsforhold.

Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
28.10	28.21	28.70	28.20	28.13	28.11	28.07	27.97
+ 6.69	+ 11.11	+ 10.42	+ 11.91	+ 7.78	+ 4.69	÷ 2.73	÷ 7.09
8	7	4	3	3	4	-	-

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: Hadeland og Lands Distrikt 2 (et i søndre, et i nordre Land); søndre Valders 4 (to i hvert Herred); nordre Valders 5 (to i vestre, tre i østre Slidre); Toten 10 (i østre og vestre Toten tilsammen tre, i Gjøvik fire, i Vardal to, i Birid et); Faaberg 7 (Gausdal, Øier, Lillehammer paa hvert Sted to, Faaberg et); Ringebu 2 (et i søndre Fron, et i Ringebu); Lom 3 (et i hvert Herred); Lesje 1 i Lesje.

Antallet af **Vaccinerede** udgjorde:

i Hadeland og Lands Distrikt	. . . . .	824
- søndre Valders	—	220
- nordre Valders	—	27
- Totens	—	692
- Faabergs	—	433
- Ringebu	—	276
- Loms	—	275
- Lesje	—	181
	Tilsammen	2 928.

I flere Kredse i nordre Valders, Faaberg og i Vaage (Loms Distrikt) tildels indstilledes, tildels indskrænkedes Vaccination paa Grund af de forekommende epidemiske Sygdomme, Skarlagensfeber, Kighoste og Mæslinger.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 1 Obduktionsforretning af en af Hjernerystelse død Veiarbeider, 1 Synsforretning over et 3 Uger gammelt dødt Barn og 6 Undersøgelser og Erklæringer, hvoraf 2 i Hadeland og Lands Distrikt, 1 i søndre Valders, 3 i nordre Valders, 1 i Ringebu og 1 i Lom.

Amtet har **Sygehus** ved Lillehammer; i et Sygelokale i Gjøvik behandledes 11 Patienter.

Amtet har 2 **Apotheker,** hvilke begge visiteredes (se Tab. næste Side).

Medicinalpersonalet bestod af 21 Læger, 39 Jordemødre og 40 Hjelpevaccinatører (se Tabellen næste Side).

Apotheker.

Steder.	Antal.	Personale foruden Apothekeren	
		examineret Pharmaceut.	Discipel.
Lillehammer	1	1	1
Gjøvik	1	1	1

Medicinalpersonalet.

Lægedistrikt.	Læger.		Jordemødre.	Hjelpe-vaccinatører.
	Antal.	Bosted[1]).		
Hadeland og Land.	5	4 i Gran, 1 - nordre Land.	5	6
Søndre Valders...	1	i nordre Aurdal.	4	5
Nordre — ...	1	i vestre Slidre.	4	5
Toten.....	5	3 i østre Toten, 1 - vestre — 1 - Gjøvik.	10	8
Faaberg	4	2 i Lillehammer, 2 - Gausdal.	5	4
Ringebu..... ..	2	1 i søndre Fron, 1 - Ringebu.	4	4
Lom.....	2	1 i Lom, 1 - Vaage.	3	4
Lesje.	1	i Dovre.	4	4

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.

VIII. Bratsbergs Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 115.86 norske Kvadratmil (14 780 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 83 171 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i følgende 7 Lægedistrikter:

1. Skiens Distrikt (8.26 n. □ Mil, 24 487 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstæderne:	Skien	0.016	n. □ M.,	5 362 Indb.
	Porsgrund	—	—	3 453 —
	Brevik	—	—	2 252 —
Herrederne:	Eidanger	1.15	—	2 999 —
	Solum	2.42	—	5 121 —
	Gjerpen	2.97	—	4 285 —
	Slemdal	1.71	—	1 015 —

2. Kragerø Distrikt (12.85 n. □ Mil, 19 666 Indb.), indbefattende:

Kjøbstaden	Kragerø	—	n. □ M.,	4 669 Indb.
Ladestederne:	Langesund	0.003	—	1 063 —
	Stathelle	—	—	427 —
Herrederne:	Bamble	2.20	—	4 071 —
	Sandøkedal	2.63	—	5 977 —
	Drangedal	8.02	—	3 459 —

3. Holdens Distrikt (8.18 n. □ Mil, 11 274 Indb.), indbefattende:

Herrederne:	Holden	1.89	n. □ M.,	3 233 Indb.
	Lunde	2.04	—	2 131 —
	Bø	1.68	—	2 501 —
	Saude	2.57	—	3 409 —

4. Saulands Distrikt (12.30 n. □ Mil, 7 190 Indb.), indbefattende:

Herrederne:	Hiterdal	3.33	n. □ M.,	3 048 Indb.
	Hjertdal	6.75	—	2 744 —
	Gransherred (Hovinds Sogn undtaget)	2.22	—	1 398 —

5. Hviteseids Distrikt (17.57 n. □ Mil, 8 704 Indb.), indbefattende:

Herrederne:	Silgjord	5.54	n. □ M.,	3 743 Indb.
	Hviteseid	5.41	—	3 265 —
	Nissedal	6.62	—	1 696 —

6. Laardals Distrikt (34.40 n. □ Mil, 8 217 Indb.), indbefattende:

Herrederne:	Laardal	2.17	n. □ M.,	1 391 Indb.
	Moland	9.48	—	2 040 —
	Mo	5.22	—	1 915 —
	Vinje	9.29	—	1 987 —
	Rauland (Mjøsstrandens Sogn undtaget)	8.24	—	884 —

7. Tinns Distrikt (22.28 n. □ Mil, 3 633 Indbyggere), indbefattende:

Herredet Tinn	17.22 n. □ M.,	2 567	Indb.
Hovins Sogn (af Grandsherred)	3.24 —	897	—
Mjøsstrandens Sogn (af Rauland)	1.82 —	169	—

Sundhedstilstanden omtales fra alle Distrikter som — tildels endog udmærket — god. Den forøvrigt ikke lidet større Sygelighed skyldes nemlig for den væsentlige Del akute katarrhalske og gastriske Tilfælde samt Mæslinger. Naar endvidere undtages Typhoidfeber, Rosen og diphtherisk Svælgbetændelse, som optraadte med nogle faa Tilfælde hyppigere end i 1877, vise de øvrige alvorligere Sygdomme en Aftagen.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene. Opgaverne ere efter Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 357	[1])
1877	84 739	1 482	17.49
1876	84 400	1 575	18.66
1875	83 232	1 544	18.55
1874	81 748	1 413	17.28
1871—1875	82 006	1 428	17.41
1866—1870	80 816	1 615	19.98

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 116, 117).

Typhoidfeber havde nogen større Udbredning end i 1877; den optraadte saaledes tillige i Holdens, Saulands og Laardals Distrikter. Af Tilfældene inden Skiens Distrikt sees at have optraadt: 2 i Skien, 9 i Porsgrund, 5 i Brevik, 8 i Eidanger, 2 i Solum, 3 i Gjerpen, 2 i Slemdal og 1 indlagt fra Landdistriktet paa Amtssygehuset. I Anledning af tvende Tilfælde paa Naphoug i Slemdal, anfører Distriktslægen i Skiens Distrikt, at de optraadte i den Del af Sognet, hvor der af uforklarlige Grunde næsten hver Vinter nu i en Aarrække har opstaaet Typhoidfeber. Som Fortsættelse af den ved Slutningen af forrige Aar ved Smitte fra Udlandet opstaaede Epidemi paa Gaarden Braaten i Eidanger optraadte i Marts 2 Tilfælde paa et Par nærliggende Pladse. Patienterne indlagdes paa Amtssygehuset; hermed afsluttedes denne Epidemi i Eidanger. Paa Sygehuset smittedes 2 Patienter af en Typhoidfebersyg, som paa Grund af utydelige Sygdomsfænomener var

indlagt paa en Sygestue sammen med andre Syge. Fra Eidanger indlagdes paa Sygehuset en Patient, der var smittet af Typhoidfeber fra Hamar. I 2 af de fra Porsgrund og Omegn anmeldte Tilfælde var Sygdommen importeret fra Udlandet ved Søfolk. Alle Tilfælde optraadte spredt, uden paaviseligt Sammenhæng. Fra Brevik anføres, at 2 Matroser vare syge ved Hjemkomsten; begge bleve bragte til den Enes Hjem for saa meget som muligt at hindre Smitte. Efterat disse vare helbredede, blev Pleiersken angrebet; en Maaneds Tid efter angrebes en Tjenestepige i samme Hus, og da hun blev behandlet i sit Hjem, smittede hun en yngre Pleiebroder. Af 4 fra Kragerø og Omegn var den ene en Sømand, som i Novemher kom syg hjem fra Udlandet; han isoleredes og fra ham smittedes Ingen. Fra Skaadø henflyttedes en Patient til en Familie i Nærheden, hvor senere En angrebes. Fra Bamble kom i Juli og Oktober 2 ambulerende Tilfælde til Behandling i Langesund, 2 andre Tilfælde i Langesund i December stod ikke i paaviseligt Smitteforhold. I Holdens Distrikt behandledes 1 Tilfælde i August i Bø, opstaaet ved Smitte paa Exercerpladsen Graatenmoen ved Skien, og i September 1 i Helgen, Annex til Holden. Tilfældene i Saulands Distrikt optraadte paa nogle Gaarde i Tudals Annex. I Laardals Distrikt kom i Juli til Behandling 2 Tilfælde i Høgdalsmo Annex paa Skydsstationen Mogen; ingen flere angrebes efter disses Isolation.

Barselfeber. I Skien viste sig i Mai et Par Tilfælde; Jordemødrene, der havde pleiet de Syge, paalagdes at afholde sig fra Praxis i 8 Dage samt nøiagtig at rense sig selv og sine Instrumenter. 1 Dødsfald hos en Barselkone i Porsgrunds Omegn indtraadte under Kramper; en døde af Lungebetændelse. Af de 3 Dødsfald i Kragerø Distrikt indtraf et i Skaadø, hvor Barselkonens Moder, der boede sammen med hende, blev syg og døde af akut Bronchit, hvorefter Gravøl holdtes i samme Værelse, hvor Barselkonen laa.

Vandkopper sees at have forekommet af og til i og om Skiens By og Porsgrund, men kom sjelden under Lægebehandling.

Skarlagensfeber var fremdeles i Aftagende; kun fra Skiens og Kragerø Distrikter er anmeldt et større Antal Tilfælde end Aaret forud. I Skiens By forekom en Epidemi fra Slutningen af Februar indtil Aarets Ende (anmeldt 146 Tilfælde, 15 Dødsfald) og var til forskjellige Tider, men især i Mai Maaned, temmelig ondartet og dødelig. I Porsgrund behandledes 52 Tilfælde (med 8 Dødsfald). I Landdistrikterne forekom den sparsomt under Eftersommeren og var sandsynligvis forplantet fra Byerne. Derimod optraadte den ved Aarets Slutning meget heftig i det til Solum hørende Annex, Kilebygden, hvor den i rivende Fart angreb næsten alle Børn i Tronds Skolekreds. Sygdommen var meget ondartet dels ved stærk Feber, dels ved Diphtherit; af 46 Behandlede døde 8. Sygdommen antages indført fra Herre eller Porsgrund. Foruden almindelige Forsigtighedsregler paabød Sundhedskommissionen Standsning af to Skoler i Kilebygden, og denne Foranstaltning synes at have virket meget heldigt. Ligeledes optraadte Skarlagensfeberen ved Aarets Slutning i Eidanger og i Gjerpen, hvor Antallet

I Bratsbergs Amt anmeldte epidemiske Sygdomme.

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.	Oktober.	November.	December.
	Behandlede.	Deraf Døde.													
Typhoidfeber	63	4	63	6	-	4	6	2	4	5	9	11	6	5	5
Barselfeber	22	6	22	2	-	3	1	6	-	-	-	4	1	1	4
Vandkopper	47	-	47	12	8	7	6	2	-	4	4	1	-	2	1
Skarlagensfeber	453	56	453	31	10	46	51	77	31	27	11	23	25	33	88
Rødlinger	4	-	4	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	418	1	418	1	12	34	37	32	88	37	37	52	40	21	27
Rosen	96	2	95	6	5	8	6	12	11	15	6	8	4	6	8
Kighoste	33	-	33	4	-	-	-	-	-	-	5	-	1	20	3
Diphtherisk Svælgbetændelse	27	4	27	2	1	4	3	1	2	3	-	1	-	3	7
Strubehoste	18	-	18	2	2	1	1	2	-	1	1	3	2	3	-
Akut Bronchit, Andre katarrhalske Tilfælde	2 537	22	2 481	251	298	258	236	217	197	152	136	140	165	206	225
Lungebetændelse	369	50	369	43	60	50	45	41	22	20	12	10	19	27	20
Pleurit	84	2	84	10	5	9	11	5	5	4	7	10	8	5	5
Gigtfeber	73	2	73	8	11	3	4	4	10	3	4	4	6	4	12
Diarrhoe (akut), Cholera nostras	866	16	864	85	88	57	54	48	65	117	112	85	61	41	51
Blodgang	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Skjørbug	40	1	27	3	3	6	2	3	1	2	-	1	1	4	1
Tilsammen	5 151	166	5 079	466	504	492	463	452	437	390	345	353	339	381	457

(Fortsættelse).	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
			1		2		3		4		5		6		7	
	Tilfælde.	Dødsfald.	Skien.		Kragerø.		Holden.		Sauland.		Hviteseid.		Laardal.		Tinn.	
			Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
Typhoidfeber	63	4	42	3	8	-	2	1	9	-	-	-	2	-	-	-
Barselfeber	23	7	12	2	6	3	-	-	-	-	1	1	-	-	4	1
Vandkopper	47	-	32	-	10	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Skarlagensfeber	455	58	304	45	123	10	-	-	-	-	28	3	-	-	-	-
Rødlinger	4	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mæslinger	424	7	108	-	247	3	29	-	-	-	26	2	14	2	-	-
Rosen	96	2	56	1	20	-	9	-	1	-	9	1	-	-	1	-
Kighoste	34	1	4	-	21	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtherisk Svælgbetændelse	27	4	27	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strubehoste	18	-	1	-	15	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit og Andre katarrhalske Tilfælde	2553	38	1638	14	599	15	67	8	19	-	192	-	27	-	11	1
Lungebetændelse	377	58	205	33	59	13	41	5	15	-	32	2	12	3	13	2
Pleurit	84	2	32	-	19	-	14	1	1	-	12	1	6	-	-	-
Gigtfeber	74	3	29	-	17	1	14	2	6	-	5	-	1	-	2	-
Diarrhoe (akut) og Cholera nostras	869	19	548	9	253	7	21	2	4	-	33	1	6	-	4	-
Blodgang	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjørbug	40	1	-	-	6	-	-	-	1	-	15	-	17	-	1	1
Tilsammen	5189	204	3040	111	1406	53	212	19	56	-	354	11	85	5	36	5

af de Angrebne ei var stort, om end Sygdommen af og til var temmelig heftig og ondartet. Til den isoleret liggende Gaard Skefjeld i Gjerpen antages den indført ved en Omstreifer, som man der havde givet Nattelogis. I Skien havde man for indtræffende Tilfælde, hvor de Syge ikke maatte kunne behandles i Hjemmet, indrettet et Par Værelser i den saakaldte Fattiggaard paa Kleven til Modtagelse af Patienter, men der indlagdes ingen i dette Lazaret. For at hindre Sygdommens Udbredelse negtedes Børn fra smittede Gaarde, saavel i Byen som i Landdistriktet, Adgang til Skole og Konfirmationsundervisning saalænge, indtil Desinfektion var foretaget. Søndagsskoler, Sang- og Bønnemøder for Børn bleve forbudne. I Porsgrund og Omegn syntes Sygdommen stadig at dukke op paany; kun ved et mindre Antal af de forekommende Tilfælde var det muligt at paavise Overførelsen af Smitten. Af Porsgrunds Kommune blev antaget en Mand til at forestaa Desinfektionen af de smittede Huse. Vatersot og Nyrebetændelse optraadte i et stort Antal Tilfælde som Eftersygdom. De i Brevik og Omegn praktiserende Læger iagttog den først paa Stathelle, hvortil den i Slutningen af 1877 rimeligvis var overført fra Eidanger; den var udbrudt over en stor Del af Bamble, men især i Nærheden af Bamble Kirke og ved Herre. I Bamble var Sygdommen saagodtsom standset udpaa Vaaren, men blussede op igjen, idet en større Del af Skolebørnene paa Skolen nær Kirken omtrent samtidigt angrebes, efterat Børnene fra et Par smittede Huse atter havde begyndt at besøge Skolen, uagtet disse Huse, samt de Seng- og Gangklæder, som ikke kunde vadskes, vare gjennemrøgede med Svovl, og alt Vadsketøi beordret vadsket, ligesom Værelserne efter Røgningen vare beordrede udluftede og vadskede. Paa Grund heraf besluttede Sundhedskommissionen, at vedkommende Tilsynsmand skulde for Fremtiden være tilstede og paase Udrøgningen. I Brevik optraadte den først om Vaaren, den blev paa et Par Tilfælde nær indskrænket til Øen. I Langesund var først blot Børnene i en Familie angrebet, rimeligvis ved Smitte gjennem et Brev fra en fraværende Broder, der et Par Dage efter Brevets Afsendelse fik Skarlagensfeber; Sygdommen udbredte sig ikke videre derfra, men et Par Maaneder senere bragtes den derud fra Skien (4 Tilfælde i et Hus). Fra Hviteseids Distrikt berettes, at Sygdommen indførtes ved en Kone fra Porsgrund (eller Brevik) i Slutningen af Oktober til en Plads nedenfor Silgjordsvandet og forplantedes derfra langs begge Sider af Vandet opover til Bredbygden og videre udover Flatdals Annex af Silgjord og Brunkebergs Annex af Hviteseid — i 1879, for hvilket Aar den egentlige, store Epidemi vil blive nærmere beskrevet. Den antog efterhaanden en alvorlig Karakter, med temmelig hyppig stærk Halsbetændelse med udbredt Belæg, svære Adeniter og alvorlige Følgesygdomme. I December kom 20 under Behandling, hvoraf flere døde i 1879, medens 1 — det først smittede Barn — døde uden Behandling i Oktober; 4 vides angrebne i November og 9 i December. Ialt indsygnede saaledes 34. Fra Laardals Distrikt anføres, at Skarlagensfeber ikke blev iagttaget i 1878.

Mæslinger vare i Tiltagende og optraadte navnlig i Skiens og Kragerø Distrikter, hvor de, ligesom i Laardals Distrikt, havde liden eller ingen Udbredning Aaret forud. Fra Byerne opgives: 36 Tilfælde fra Skien og 22 fra Porsgrund. Sygdommen anføres at have været temmelig hyppig i Solum og Mælum af Skiens Distrikt i 1ste Kvartal; i Skien optraadte den ikke som egentlig Epidemi. Fra Brevik og Omegn (de nærliggende Landdistrikter af Skiens og Kragerø Distrikter) omtales, at et stort Antal gjennemgik Sygdommen uden Lægetilsyn; de fleste Tilfælde vare lette. Fra Kragerø Distrikt siges den første Angrebne — i Februar — at være en fremmed Veiarbeider i Drangedal. Af 3 døde vare 2 i Skaadø og 1 i Sandøkedal. I Drangedal døde 2 af Kjertelsyge som Eftersygdom. Epidemien var ikke ophørt ved Aarets Udgang. Til Langesund importeredes den fra Kragerø og holdt sig der i de sidste 5 Maaneder af Aaret. En 42aarig Dame, som gjennemgik Sygdommen, paastodes med Bestemthed at have havt Sygdommen som Barn. I Bø Prestegjeld i Holdens Distrikt var Sygdommen meget udbredt om Vaaren; herfra overførtes den i Marts til 2de Gaarde i Silgjord i Hviteseid Distrikt uden at udbrede sig videre. Til begge disse Steder bragtes Sygdommen sandsynligvis af Postkjøreren fra Bø, i hvis Hjem samtlige Børn vare angrebne; paa den ene Gaard havde han Nattekvarter, og paa den anden var der Postaabneri. I Hviteseid kom i April 4 Tilfælde i et Hus til Behandling; Tjenestegutten, som var Postkjører, havde i Silgjord ligget sammen med Postkjøreren fra Bø og havde hanglet oppe uden Behandling; der havde været Udslag; ved overholdt Isolation blev det med disse 5 Tilfælde. I Treungens Annex af Nissedal skal fra Slutningen af August en Epidemi af Mæslinger have gaaet over saagodtsom alle Gaarde og været temmelig streng; 2 Børn døde. Inden Laardals Distrikt viste den sig paa enkelte Steder i Moland i Begyndelsen af Aaret, men vandt ingen synderlig Udbredning og var af en godartet Natur, saa der kuns blev truffet liden Forføining mod samme.

Kighosten optraadte sparsomt. I Skiens Distrikt sees den at have været meget udbredt i Aarets første Kvartal i Solum og Mælum, derimod er intet Tilfælde anmeldt fra Skiens By. Fra Porsgrund omtales 3 behandlede Tilfælde. I Kragerø Distrikt viste det første Tilfælde i August sig i Sandøkedal, hvortil Sygdommen var bragt fra Søndeled (østre Nedenæs Distrikt).

Diphtherisk Svælgbetændelse sees at have vist sig i Skiens Distrikt; den forekom af og til uden Forbindelse med anden Sygdom, men iagttoges hyppig sammen med Skarlagensfeber. I Skiens By behandledes 10 Tilfælde (4 Dødsfald) og i Porsgrund 8 Tilfælde.

Strubehoste. Det fra Skiens Distrikt anmeldte Tilfælde optraadte i Skiens By.

Katarrhalske Tilfælde. Af akut Bronchit kjendes 32 Dødsfald; 968 Tilfælde er opgivet som behandlede, — af 497 vare: 245 Mandkjøn (118 under og 127 over 15 Aar) og 252 Kvindekjøn (116 under og 136

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.			
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				
Syphilis	59	3	28	1	22	12	39	2	6
Gonorrhoe	61	-	56	-	5	-	-	-	-

[1]) Under 1 Aar (Md.).

over 15 Aar). Af Laryngit er anmeldt 5 Dødsfald og af katarrhalsk Lungebetændelse 1.

Lungebetændelse. Dødeligheden blandt det hele Antal Behandlede udgjorde 13.6 pCt. Fra Tinns Distrikt meldes, at der forekom flere end almindeligt; men Tilfældene vare spredte.

Gigtfeber. Fra Kragerø Distrikt anmeldes 1 Dødsfald (Mand 20—30 Aar) af Rheumatismus cerebralis.

Diarrhoe. Fra Kragerø Distrikt anføres, at i en Del Tilfælde vare Udtømmelserne blodige og forbundne med Tenesmer.

Skjørbug forekom i Laardals Distrikt langt sjeldnere end forhen; Grunden hertil er lige ukjendt som til dens tidligere hyppige Optræden.

Smitsom **katarrhalsk Conjunktivit** viste sig i Kragerø By i December; inden flere Familier var der 6—7 Angrebne.

Veneriske Sygdomme. Antallet af de paa Amtssygehuset behandlede Tilfælde af Syphilis vil sees af den i Generalberetningen indtagne Tabel. Af Gonorrhoe og Urethrit indlagdes 4 (1 Mand 3 Kvinder, alle over 15 Aar).

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af veneriske Sygdomme vil sees af ovenstaaende Tabel.

Til Oplysning om de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se Side 122, 123).

I Anledning af **kronisk Rheumatisme** anføres fra Holdens Distrikt, at det opgivne Antal antagelig er større end i Virkeligheden, da Patienter med kroniske Sygdomme gjerne ofte bytte Læge, og saaledes visselig samme Patient opføres paa flere Lægers Lister. I Laardals Distrikt var rheumatiske Lidelser af kronisk Natur — som altid — temmelig almindelig. Klager over «Floggigt» hører til Dagens Orden; imidlertid er Affektionen neppe saa almindelig som tidligere, og Aarsagen dertil maa formentlig være, at uldne Underklæder nu benyttes mere end forhen.

udenfor Sygehus.

Antal anmeldende Læger.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.							
		1		2		3		5	
		Skien.		Kragerø.		Holden.		Hviteseid.	
		Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.	Tilfælde.	Kjendte Dødsfald.
11	1 [1])	34	1	24	-	-	-	1	-
12	-	43	-	17	-	1	-	-	-

Fnat. I Hviteseids Distrikt udleveredes for Amtskommunens Regning Styraxliniment til 178 Syge; de ere opførte paa Sygelisten. I Laardals Distrikt er den fremdeles temmelig almindelig, men dog paa langt nær ikke som før. Hudkulturen staar endnu paa et lavt Standpunkt, men der spores dog med hvert Aar Fremgang til det Bedre. Der udleveres Medicin for offentlig Regning.

Svindsot. Forholdet mellem de af Lægerne opgivne Dødsfald af Svindsot og ialt kjendte Dødsaarsager samt de ikke epidemiske Dødsaarsager vil sees af følgende Tabel (se Side 124).

Fra Skiens Distrikt omtales tuberculøse Sygdomme som temmelig hyppige, ligesaa siges Svindsot at forekomme temmelig almindelig i Holdens Distrikt. I Laardals Distrikt synes den at være i Aftagende, men forekommer imidlertid endnu ikke sjelden.

Blegsot og Kardialgi samt kronisk Gastrit skulle være særdeles hyppige i Skien og Landdistrikter, ligesaa i Holden. I Laardals Distrikt omtales Blegsot og Menstruationsuordener som temmelig almindelige, dog paa langt nær ikke saa hyppige som forhen.

Ormesygdomme siges fra Skien ikke ofte at komme under Behandling; Tænia mediocanellata iagttoges i 1 Tilfælde. I Holdens Distrikt optræde Ormesygdomme (Ascaris, Oxyuris) udover Distriktet. I Laardals Distrikt ere de ligeledes ikke sjeldne, men Lægen raadspørges ikke ofte; almindelig benyttes de Ormemidler, som Landhandlerne have tilsalgs.

Af **Forgiftninger** nævnes fra Hviteseids Distrikt 1 heldigt forløbende Tilfælde ved surt kromsurt Kali hos en treaars Gut.

Sindssygdomme. I Tinns Distrikt iagttoges ualmindelig mange nye Tilfælde, nemlig 5, alle Melancholi; Aarsagen var hos 4 religiøs Paavirkning af Lægprædikanter og hos 1 Næringssorger. Hos den ene optraadte Næringsvægring; der var ikke Anledning til strax at faa hende sendt til Asyl, og hun døde efter henimod 14 Dages Forløb. Af Dødsfald ved

Liste over

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Antal af anmeldende Læger.
			Mandkjøn.		Kvindekjøn.		
			Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.	
Kronisk Rheumatisme	185	-	-	96	-	87	14
Fnat	269	-	31	13	27	16	15
Skurv	17	-	-	4	2	1	4
Kjertelsyge	306	2	102	36	92	48	19
Rachit	72	1	27	1	26	-	17
Simpel Meningit	16	13	3	5	8	-	7
Tuberkuløs Meningit	28	28	16	1	10	1	12
Svindsot	296	107	12	126	8	133	19
Kræft	63	22	-	32	-	31	18
Vatersot og Morbus Brighti	63	15	3	27	6	23	16
Blegsot og Anæmi	702	1	4	16	96	565	18
Menstruationsuordener	142	-	-	-	-	142	16
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1 128	6	28	477	46	539	18
Ormesygdomme	152	-	57	5	77	9	16
Drankersygdomme	12	-	-	9	-	3	6

[1]) Vatersot 11, Morbus Brighti 10.

Sindssygdom er anmeldt 5 i Skiens Distrikts Landdistrikter og 1 fra Tinns Distrikt.

Ifølge Amtsformandskabsforhandlingerne forpleiedes i Regnskabsaaret 1878—79: 186 Sindssyge, hvoraf 39 paa Asyler; 32 vare hjemmehørende i Skiens Distrikt, 30 i Kragerø, 36 i Holdens, 14 i Saulands, 37 i Hviteseids, 30 i Laardals og 7 i Tinns Distrikter.

Af **obstetriciske Operationer** opgives udførte af Læger: 45 Tangforløsninger, 12 Vendinger og 8 Gange Udtagelse af Efterbyrden, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af følgende Tabel (se Side 125).

Endvidere udførtes 1 Perforation og Extraktion efter 2 Døgns Fødselsarbeide og flere forgjæves Tangforsøg, Vandet afgaaet 1 Døgn forud, af og til stærke Veer uden Fremgang, Hovedet fast nedtrykt, Ryggen bagtil og tilhøire; Konen (Epileptica) døde Natten efter.

Ialt 66 obstetriciske Operationer hvoraf 36 i Skiens Distrikt, 18 i Kragerø, 1 i Holdens, 4 i Hviteseids, 3 i Laardals og 4 i Tinns Distrikter.

kroniske Sygdomme.

Ialt opgivne		Fordeling paa Lægedistrikterne.													
		1		2		3		4		5		6		7	
Tilfælde.	Dødsfald.	Skien.		Kragerø.		Holden.		Sauland.		Hviteseid.		Laardal.		Tinn.	
		Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
185	-	71	-	30	-	43	-	3	-	19	-	15	-	4	-
269	-	42	-	11	-	28	-	7	-	181	-	-	-	-	-
17	-	13	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
312	8	118	-	69	7	31	-	6	1	68	-	15	-	5	-
72	1	16	1	14	-	11	-	-	-	22	-	7	-	2	-
26	23	3	3	17	16	2	1	-	-	1	1	3	2	-	-
35	35	21	21	5	5	3	3	-	-	6	6	-	-	-	-
349	160	123	59	85	50	26	8	24	4	71	30	13	7	7	2
72	31	28	11	14	8	7	3	2	1	16	5	4	2	1	1
69	[1]) 21	29	8	16	6	2	1	4	2	9	-	1	-	8	4
702	1	398	1	139	-	54	-	-	-	95	-	12	-	4	-
142	-	61	-	17	-	12	-	-	-	31	-	11	-	10	-
1 128	6	500	-	261	2	82	2	24	-	205	-	24	-	32	2
152	-	48	-	29	-	16	-	3	-	41	-	7	-	8	-
12	-	6	-	3	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-

Fra Kragerø Distrikt omtales 2 døde uforløste, en af Blødning før Jordemoderens og Læges Ankomst, samt en af Livmoderbristning.

Af Aborter omtales fra Hviteseids Distrikt 1 i 5te Maaned, hvor der indlededes Fødsel paa Grund af indtraadt Forraadnelse af Fosteret.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Tabel, der er et Uddrag af Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Lister over Døbte og Begravede (se Tabellen Side 126).

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 217 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100: 52.7

Lægerne meddele nærmere Oplysning for 13 paa Barselseng døde Kvinder, hvoraf 7 døde af Barselfeber, 1 af Barselkrampe, 1 af Blodmangel, 2 døde efter besværlig Forløsning; 2 døde uforløst, en af Livmoderbristning og en af Livmoderblødning.

Af Lægerne opgives Dødsaarsagen for 772 eller 59.2 pCt. af samtlige ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 303), nemlig i Byerne for 282 eller 88 7 pCt. af Dødsfald ved Sygdom (318) og i Landdistrikterne for 490 eller 49.7 pCt. af Dødsfald ved Sygdom (985).

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Skien	301	59	111	190	19.6	31.1
Skien	91	21	39	52	23.1	40.4
Porsgrund	63	9	19	44	14.3	20.5
Brevik	39	9	13	26	23.1	34.6
Landdistriktet	108	20	40	68	18.5	29.4
Kragerø	262	50	53	209	19.1	23.9
Kragerø	68	15	12	56	22.1	26.8
Langesund, Stathelle	21	2	5	16	9.5	12.5
Landdistriktet	173	33	36	137	19.1	24.1
Holden	44	8	19	25	18.2	32.0
Sauland	22	4	-	22	18.2	18.2
Hviteseid	66	30	11	55	45.5	54.5
Laardal	55	7	5	50	12.7	14.0
Tinn	22	2	5	17	9.1	11.8
Bratsbergs Amt	772	160	204	568	20.7	28.2
Deraf: Byerne	282	56	88	194	19.9	28.9
— Landdistriktet	490	104	116	374	21.2	27.8

De hyppigst opgivne **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Ialt.	Deraf i	
		Bydistrikterne.	Landdistrikterne.
Svindsot	160	56	104
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	76	25	51
Alderdomssvaghed	63	16	47
Lungebetændelse	58	23	35
Skarlagensfeber	58	33	25
Akut Bronchit	32	12	20
Kræft	31	8	23
Hjerneslag	21	13	8
Kronisk Bronchit	21	13	8
Vatersot og Morbus Brighti	21	7	14

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.					Vending.					Udtagelse af Efterbyrden.		
	Mødre.		Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.	
	levende.	døde.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.	levende.	døde.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	32	-	[1]28	[2]) 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	2	[3](2)1	2	2	-	-	[3]1	-	-	1	-	-	-	-
Aftagende Fosterlyd	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ueftergivelig Modermund	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sidstkommende Hoved	3	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	9	-	1	[4]4	[5]5	1	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Tilheftning af Efterbyrd og Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Tetanisk Sammentrækning af Livmoder, Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	[6]1	-
Tilheftning af Efterbyrden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Uopgiven Indikation	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Tilsammen	43	(2)1	35	9	1	10	1	1	4	7	1	6	1	1
	(45) 44		45			12			12			8		

[1]) En første Tvilling, anden ved Naturens Hjelp.
[2]) En i begyndende Forraadnelse.
[3]) Dødsaarsag: hos en Barselfeber; — den anden, som ved Tvillingfødsel forløstes ved Tang (1ste Tvilling) og Vending (2den Tvilling), døde af Barselkrampe.
[4]) En anden Tvilling.
[5]) Hos en forløstes sidstkommende Hoved ved Tang.
[6]) Dødsaarsagen ikke nærmere angivet (Dystokia).

Veirliget. Vinteren var mild, og Vaaren kom tidlig; Sommeren var varm og tør og Høsten mild og smuk; i Oktober og November, Kulde, Storm og Regn. Fra Saulands og Tinns Distrikter anføres Høsten at have givet godt Udbytte.

Levemaade og hygiæniske Forhold. Fra Skiens Distrikt skildres de som nogenlunde gode; Arbeidsfortjenesten var mindre god; Levnetsmidler af god Kvalitet var stadig at erholde, og Priserne vare i sidste Halvdel af Aaret billigere end før; ligeledes var der i Vintermaanederne Overflod paa god og billig Fisk. Fra Kragerø Distrikt berettes, at Brændevinsdrik, som før har været betydelig, nu er i stærk Aftagende dels paa Grund af Oprettelsen af Totalafholdsselskaber og dels paa Grund af den større Orden, der hersker ved Udsalgsstederne, efter at Handelen er gaaet over til Bolag og et mere skjærpet Politiopsyn er indført. Fra Holdens Distrikt omtales

Fødte og Døde.

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Skien	823	461	3	2	24	17	-
Skien	168	109	2	1	4	1	-
Porsgrund	137	73	1	-	5	6	-
Brevik	84	53	-	-	1	5	-
Landdistriktet	434	226	-	1	14	5	-
Kragerø	711	319	2	5	28	12	2
Kragerø	178	80	-	1	5	9	2
Langesund	33	15	-	-	1	-	-
Stathelle	18	11	-	-	-	-	-
Landdistriktet	482	213	2	4	22	3	-
Holden	295	162	2	-	6	3	-
Sauland	192	90	1	3	9	2	1
Hviteseid	248	124	1	-	10	5	4
Laardal	208	142	1	-	5	5	-
Tinn	97	59	3	1	5	3	-
Bratsbergs Amt	2 574	1 357	13	11	87	47	7
Deraf: Byerne	618	341	3	2	16	21	2
— Landdistriktet	1 956	1 016	10	9	71	26	5

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.

Forholdene som gode, og fra Laardals og Tinns Distrikter som uforandrede. I Saulands Distrikt fremkaldte den større Indskrænkning, navnlig af Tømmerdriften, vistnok en Formindskelse af Fortjenesten for den simple Arbeider og for Skoveieren; men nogen synderlig Nød herskede ikke.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives tilseede af Lægerne:

Lægedistrikt.	Fattige Syge.	Antal Læger.
Skien	632	4
Kragerø (Bamble, Stathelle, Langesund)	70	2
Sauland	73	1
Hviteseid	35	1
Tinn	44	1
Tilsammen	854	9

Fra Kragerø By samt fra Holdens og Laardals Distrikt savnes Opgaver.

Af **Sundhedskommissionerne** er afholdt følgende Antal Møder: i Skiens Distrikt 24 Møder (i Skien ni, Porsgrund fire, Brevik syv og et i hvert af de fire Herreder); i Kragerø Distrikt 13 (i Kragerø et, i Stathelle et, i Langesund otte samt et i hvert af Bamble, Drangedal og Sandøkedals Herreder); i Holdens Distrikt 4 (et i hvert Herred); i Hviteseids Distrikt 1 (i Silgjord); i Laardals Distrikt 8 (to i hvert af Mo, Vinje og Raulands Herreder, et i hvert af Laardals og Molands Herreder); i Tinns Distrikt 2 (et i hvert af Herrederne Tinn og Gransherred). I Saulands Distrikt afholdtes intet Møde. — Foruden de almindelige Forhandlingsgjenstande omtales fra Skien: om Oprettelse af Lazaret, om Salg af forgiftede Gjenstande og Næringsmidler; fra Tinns Distrikt: om Indvoldsorme.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i Skiens	Distrikt	447
- Kragerø	—	615
- Holdens	—	338
- Saulands	—	43
- Hviteseids	—	246
- Laardals	—	231
- Tinns	—	180
	Tilsammen	2 100.

I Skiens By vaccineredes kun faa (6) paa Grund af Skarlagensfeberepidemien; i Langesund vides ikke Vaccination at være foretagen. Der vaccineredes heller ikke i Bø (Holdens Distrikt) og i Saulands Distrikt alene i Hiterdal.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 5 over Døde og 16 over Levende, tilsammen 21, hvoraf 7 i hvert af Skiens, Kragerø og Hviteseids Distrikter.

Amtet har et fast **Sygehus**, nemlig Amtssygehuset i Skien. I Skiens Fattiggaard haves 2 Sygestuer for kroniske Sygdomme. Kragerø midlertidige Sygehus for epidemiske Sygdomme var ikke i Brug i 1878.

Badeindretninger. Amtssygehusets Damp- og Karbad benyttes kun af Sygehuset. Fra Skien, Porsgrund og Langesund omtales enkelte mindre Badehuse, ligesaa ved Eidangerfjord og i Kragerø Omegn. I Brevik og Kragerø findes Badehuse for varme og kolde Søbad.

Amtet har 4 **Apotheker**, der alle visiteredes:

Sted.	Antal.	Personalet foruden Apothekeren.	
		Examinerede Pharmaceuter.	Disciple.
Brevik	1	1	1
Porsgrund	1	-	2
Skien	1	1	2
Kragerø	1	1	1

Medicinalpersonalet bestod af 22 Læger, 1 Tandlæge, 34 Jordemødre, 35 Hjelpevaccinatører:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).			
Skien	9	5 i Skien, 2 - Porsgrund, 2 - Brevik.	1	10	6 [3])
Kragerø	5 [2])	4 i Kragerø, 1 - Langesund.	-	7	6
Holden	2	2 i Holden, 1 - Næs i Saude.	-	4	4
Sauland	1	i Hjertdal.	-	3	4 [3])
Hviteseid	2	1 i Hviteseid. 1 - Silgjord.	-	3	6
Laardal	2	i Laardal.	-	5	5
Tinn	1	i Tinn.	-	2	4

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.
[2]) Foruden disse praktiserer i Bamble, Stathelle de i Brevik praktiserende Læger.
[3]) I Skiens og Saulands Distrikter 1 Post ledig.

IX. Nedenæs Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 78.58 norske Kvadratmil, (10 025 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 73 415 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i 6 Lægedistrikter:

1. Østre Nedenæs Distrikt (6.85 n. □ Mil, 27 902 Indbyggere), indbefattende:
   Kjøbstaden Østerrisør . . . . . — n. □ M., 2 390 Indb.
   Ladestedet Tvedestrand . . . . . — — 1 364 —

Herrederne:	Gjerestad	2.41	n. □ M.,	2 582	Indb.
	Søndeled	1.49	—	3 429	—
	Dybvaag	0.49	—	4 532	—
	Holt	1.42	—	4 393	—
	Østre Moland [1]			2 485	—
	Barbo [1]	1.04	—	4 568	—
	Tromø [1]			2 159	—

2. Arendals Stadsfysikat indbefattende:
Kjøbstaden Arendal med . . . . . 4 132 —

3. Vestre Nedenæs Distrikt (8.757 n. □ Mil, 25 886 Indbyggere), indbefattende:

Kjøbstaden Grimstad		—	n. □ M.,	1 657	Indb.
Ladestedet Lillesand		—	—	1 325	—
Herrederne:	Froland	2.27	—	2 058	—
	Øiestad	0.924	—	6 748	—
	Fjære	0.471	—	5 131	—
	Landvik	1.495	—	2 189	—
	Eide	0.254	—	748	—
	Vestre Moland	0.806	—	2 295	—
	Birkenæs	1.868	—	1 730	—
	Høivaag	0.669	—	2 005	—

4. Aamli Distrikt (15.27 n. □ Mil, 5 401 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:	Aamli	8.07	n. □ M.,	2 338	Indb.
	Mykland	3.28	—	658	—
	Vegarsheien	2.67	—	1 819	—
	Heigrefos	1.25	—	586	—

5. Evje Distrikt (15.47 n. □ Mil, 5 474 Indbyggere), indbefattende:

Herrederne:	Evje og Veigusdal	3.94	n. □ M.,	1 790	Indb.
	Hordnæs og Iveland	4.90	—	2 256	—
	Aaseral	6.63	—	1 428	—

6. Sætersdalens Distrikt (32.21 n. □ Mil, 4 620 Indb.), indbef.:

Herrederne:	Bygland	10.39	n. □ M.,	2 224	Indb.
	Valle	21.82	—	2 396	—

Sundhedstilstanden betegnes for de fleste Distrikter som god. Det noget større Antal af epidemiske Sygdomstilfælde skyldes den større Udbredning af Mæslinger samt i mindre Grad af akute katarrhalske og gastriske Sygdomme og Lungebetændelse. Skarlagensfeber og Kighoste vare i Aftagende, ligesaa Typhoidfeber.

---

[1] Ved kgl. Resolution af 11te April 1878 er «østre Moland» delt i de nævnte 3 Herreder, hvilken Forandring indtraadte fra 1ste Mai s. A.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter Presternes til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1 408	[1])
1877	74 672	1 317	17.64
1876	76 200	1 690	22.18
1875	75 378	1 588	21 06
1874	74 134	1 365	18.41
1871—1875	73 546	1 385	18.83
1866—1870	69 548	1 446	20.79

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende efter Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 132, 133).

Typhoidfeber var i Aftagende i vestre Nedenæs Distrikt, derimod sees den at have forekommet hyppigere i østre Nedenæs, Arendal og Aamli's Distrikter.

Fra østre Nedenæs Distrikt er anmeldt 12 Tilfælde i Østerrisør, 2 fra Tvedestrands Omegn og 30 (5 Dødsfald) fra Landdistriktet ved Arendal. Fra Østerrisør omtales 3 fra Søen indkomne Syge at være indlagte paa Isolationslokalet i Flisevig, de 2 af disse fra Skibe ankomne fra Stettin og Kronstadt. I den til Lazarettet grændsende Udkant af Byen — Tangen — behandledes i flere ved Siden af eller i mere eller mindre Nærhed af hverandre liggende Gaarde fra 9de Oktober til 13de November ialt 9 Tilfælde af letforløbende Typhoidfeber. Den først Angrebne af disse Syge havde nylig besøgt sit Hjem i det tilgrændsende Sogn, hvor hans Moder efter hans Beskrivelse led af Symptomer, der ganske lignede hans Sygdom, hvorfor det maa ansees uvist, om der var nogen Forbindelse mellem de første paa Lazarettet indkomne Tilfælde og de følgende i Byen optraadte. I de fra østre Nedenæs Landdistrikter opgivne Tilfælde sees at være medtaget en liden, temmelig nøie begrændset Epidemi, som opstod i Nærheden af Arendal i Øiestads Herred (vestre Nedenæs Distrikt) efter Smitte fra en syg hjemkommen Sømand; Antallet af Angrebne kan ikke sees. De 2 fra Tvedestrands Omegn vare komne syge hjem fra Udlandet (Februar, Oktober). Paa Arendals Sygehus behandledes 5 i første Kvartal, 3 i hvert af andet og tredie Kvartal samt 2 i fjerde Kvartal. I vestre Nedenæs Distrikt optraadte 3 Tilfælde (1 Dødsfald) i Lillesand og 1 Tilfælde i Høivaag, 4 Tilfælde (2 Dødsfald) i Grimstads Omegn, 12 Tilfælde (2 Dødsfald) i Omegnen af Arendal. (Angaaende Epidemien i Øiestads Herred se ovenfor).

Fra Grimstad omtales 2 Matroser, der i November bleve indlagte paa Sygehuset. I Lillesand angrebes i Juli en Tjenestepige uden paaviselig Smitte fra nogen Kant, hun indlagdes paa Isolationslokalet; Datteren i Huset angrebes nogle Dage efter og døde. I August indsygnede igjen en Tjenestepige paa en anden Kant af Byen uden at have været i Berørelse med førnævnte Syge; hun indlagdes ogsaa paa Isolationslokalet. Ovennævnte Tilfælde i Høivaag forekom hos en hjemkommen syg Sømand. I Aamli Distrikt optraadte Sygdommen i November i Heigrefos, hvor 2 Huse smittedes samtidig; i det ene angrebes samtlige 3 Voxne, i det andet 2 Voxne; senere angrebes en Mand, som, før Sygdommen var erkjendt, havde ligget en Nat i samme Værelse som en af de Syge; det var Nat til den 18de November (den Syge havde ligget 1½ Uge); efter at have været «hængesyg» en Ugestid iforveien, fik han den 12te December et rystende Frostanfald, hvorefter Sygdommen brød ud; ingen flere angrebes paa denne Gaard, som laa 1¼ Mil fra de først smittede Huse. Ved hurtig Anmeldelse og gjennemført Isolation lykkedes det ogsaa at begrændse Sygdommen til de 2 først angrebne Huse, uagtet Gaarden er tætgrændt, og de angrebne Huse ligge tæt ved Kirken.

Under Navn af Rheumatismus faciei epidemicus omtaler Distriktslæge Bull i Evje endel Tilfælde, som nærmere findes beskrevne i Forhandlinger i det Norske med. Selskab 1879. S. 231—234.

Barselfeber. Fra Østerrisør omtales 2 Dødsfald af puerperal Mani; i det ene Tilfælde hos en anæmisk Epileptica, som døde 2 Maaneder efter naturlig Fødsel; den anden, der led af Svindsot og i de sidste Maaneder havde havt nedtrykt Sindsstemning, døde 6 Døgn efter Forløsningen. Fra Arendal og Omegn anføres, at Barselfeber ikke optraadte saa hyppigt under Skarlagensfeberepidemien i Aarene 1875—1878 som i 1873, 1874 og den første Del af 1875, da Skarlagensfeber sjelden kom under Behandling. Derimod antages fra Lillesand Skarlagensfeber at have fremkaldt 2 Barselfebertilfælde i 1876, ligesom i 1878 1 Tilfælde antages at skyldes Mæslinger, som optraadte blandt Børnene i samme Værelse, hvor den Fødende laa.

Af **Skarlagensfeber** er anmeldt noget over Halvdelen af Tilfælde mod 1877. I Arendal forekom nogle flere Tilfælde, men i de øvrige Distrikter var Sygdommen i Tilbagegang. I østre Nedenæs Distrikt ere 3 behandlede Tilfælde anmeldte fra Østerrisør og 28 fra Tvedestrand, de øvrige fra Landdistrikterne. Sygdommen optraadte hist og her, men mest omkring Arendal. I Tvedestrand var den overmaade mild, ofte med sparsomt Exanthem, næsten uden almindeligt Ildebefindende og kun med Antydning til Angina, og dog optraadte der her ogsaa af og til sekundære Affektioner med Albuminuri og Ødemer. Ialt skal være indsygnet 49. I vestre Nedenæs Distrikt optraadte af de anmeldte Tilfælde: 1 i Grimstad og 3 (1 Dødsfald) i Byens Omegn, 7 (1 Dødsfald) i Arendals Omegn, 3 (1 Dødsfald) i Lillesand og 11 (1 Dødsfald) i Lillesands Omegn. Det ene Tilfælde i Aamli

I Nedenæs Amt anmeldte

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	137	13	124	10	14	17	6	9	6	5	10	7
Barselfeber	30	10	30	2	1	2	2	2	2	3	5	1
Vandkopper	56	-	56	1	9	2	4	2	4	10	3	10
Skarlagensfeber	129	9	129	9	4	4	17	17	15	9	14	12
Rødlinger	10	-	10	1	2	1	-	-	1	-	3	2
Mæslinger	940	13	938	68	76	267	162	155	53	25	2	21
Rosen	105	4	103	17	8	16	11	4	4	7	7	8
Kighoste	101	8	101	7	13	21	21	7	3	2	5	7
Diphtherisk Svælgbet.	42	11	42	1	6	4	2	6	4	-	5	4
Strubehoste	12	8	12	1	3	1	2	-	1	-	1	2
Kusma	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Akut Bronchit. Andre katarrh. Tilf.	2504	34	2504	231	316	342	273	251	153	154	135	141
Lungebetændelse	321	46	320	47	41	46	53	33	17	12	4	5
Pleurit	117	9	117	14	15	23	12	8	11	7	4	3
Gigtfeber	132	1	130	11	17	10	9	15	12	9	9	7
Koldfeber	24	-	22	-	1	-	1	4	4	2	3	1
Diarrhoe (akut) Cholera nostras	877	30	876	57	72	50	67	65	76	92	155	97
Blodgang	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Skjørbug	7	-	7	-	1	-	-	-	-	1	1	2
Tilsammen	5547	197	5524	478	600	806	642	578	366	338	367	332

[1]) Fra Tvedestrand opgives desuden 21 ikke behandlede Tilfælde.

Distrikt optraadte i Vegarsheien ved Smitte fra Tvedestrandskanten; ingen flere angrebes.

Mæslinger var almindelig udbredt, især i første Halvdel af Aaret; Sygdommen forløb i det Hele mildt, og de Færreste antages at have kommet til Lægebehandling. Til Østerrisør (hvor der behandledes 75 med 2 Dødsfald) indførtes Smitten i Marts fra tilgrændsende vestlige Nabodistrikter; allerede ved Udgangen af 2det Kvartal kom kun sporadiske Tilfælde til Behandling; i flere Tilfælde kom alene Eftersygdomme, ofte flere Maaneder senere, under Behandling, saaledes tuberkuløs Meningit og kroniske katarrhalske Lungebetændelser, af hvilken sidste Sygdom ikke faa Tilfælde ere medtagne

epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.											
					1		2		3		4		5		6	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Østre Nedenæs.		Arendal.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.		Sætersdalen.	
					Tilf.	Død.	Tilf.	Død.	Tilf.	Død.	Tilf.	Død.	Tilf.	Død.	Tilf.	Død.
17	13	10	137	13	44	5	67	3	20	5	6	-	-	-	-	-
3	2	5	30	10	10	3	11	3	7	4	1	-	-	-	1	-
3	5	3	56	-	36	-	5	-	14	-	1	-	-	-	-	-
13	3	11	131	11	[1]) 69	6	36	1	25	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	1	-	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-
39	56	14	942	15	386	8	239	1	213	-	102	6	2	-	-	-
7	7	7	105	4	51	1	24	-	24	2	2	-	2	1	2	-
7	8	-	114	21	86	3	2	1	1	-	3	-	18	16	4	1
2	3	5	42	11	15	4	15	1	11	6	1	-	-	-	-	-
-	1	-	12	8	8	6	2	-	1	1	-	-	1	1	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
146	162	200	2505	35	740	12	854	2	668	15	142	2	78	2	23	2
21	22	19	321	46	112	19	39	1	152	22	13	2	-	-	5	2
5	7	8	117	9	53	2	11	-	35	2	4	1	9	3	5	1
5	15	11	132	1	28	1	47	-	40	-	11	-	6	-	-	-
2	1	3	24	-	6	-	12	-	6	-	-	-	-	-	-	-
61	35	49	881	34	304	11	294	7	213	9	45	-	15	4	10	3
-	-	-	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	7	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-
331	340	346	5569	219	1954	82	1665	20	1434	70	332	11	131	27	53	9

under Rubriken Lungebetændelse; de fleste endte i Resolution, men enkelte gik over til Svindsot. Epidemien i Tvedestrand i sidste Kvartal 1877 udbredtes videre, især i første Kvartal 1878, til Holts Landsogn. Fra vestre Nedenæs opføres 66 Behandlede i Grimstad og 82 i Lillesand. I Lillesand optraadte den epidemisk i September og udbredte sig i omliggende Herreder i sidste Kvartal. Angaaende Sygdommens Optræden i Aamli Distrikt henvises til det blandt Bilag indtagne Uddrag af Distriktslæge E. Hansens Medicinalberetning for 1878. I Evje Distrikt kom kun 2 Tilfælde til Iagttagelse; men Sygdommen gik som en meget udbredt Epidemi i Veigusdal, indført østenfra i April og Mai; den standsede ved sidste Gaard i Veigusdal og

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis			
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	uopgivet.
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				
Syphilis	120	5	59	8	45	20	92	6	2
Gonorrhoe, Urethrit	103	-	91	-	12	-	-	-	-

kom ikke ind i Evje Sogn. Til Iveland indførtes kun et Par Tilfælde fra Heiegaarde i Veigusdal. Ved Isolation standsedes den videre Udbredelse.

Kighosten var i stærk Aftagende. Fra Byerne nævnes kun 1 Tilfælde i Østerrisør og 2 i Arendal. I Evje Distrikt, hvor kun 5 Tilfælde kom til Behandling, gik den som en Epidemi over hele Aaseral og foraarsagede mange Dødsfald, fornemmelig ved Lungebetændelse; i Hordnæs angrebes enkelte om Høsten ved Smitte fra Nabobygden. Der opgives 3 Døde blandt de Behandlede, alle Brødre, 13, 9 og 6 Aar gamle. I Sætersdalens Distrikt optraadte den som Fortsættelse af forrige Aars adskilte Epidemier i begge Distriktets Herreder; i Bygland viste der sig kun 6—8 nye Tilfælde i Januar (hvoraf 3 kom til Behandling), hvorefter Epidemien ophørte. I Valle spredte Sygdommen sig stedse videre nedover Dalen fra Bykle Sogn, hvor den først havde vist sig i sidste Kvartal af 1877, og var kommet til Præstegjeldets sydligste Del, da Heietiden kom; senere synes den ganske ophørt. Efter indkomne Opgaver fra Tilsynsmændene — der dog ikke alle har efterkommet Sundhedskommissionens Anmodning derom — skal i det Hele være angrebet i 1878 i Valle 110 Børn og 6 Voxne (hvoraf en Kvinde paa 80 Aar); af disse skulle 8 Børn være døde. Af samtlige 116 kom under Behandling 1 Barn, som døde. Epidemien skal i Bykle have været temmelig ondartet, i Valle og Hyllestad Sogne i det Hele mild.

Akute katarrhalske Tilfælde. Af akut Bronchit opgives 34 Dødsfald og 909 behandlede Tilfælde (af 725 vare 401 Mænd, hvoraf 196 under og 205 over 15 Aar, samt 324 Kvinder, deraf 150 under og 174 over 15 Aar). Af Laryngit opgives 1 Dødsfald.

Lungebetændelse. Dødeligheden blandt Behandlede var 14.3 pCt. I Evje Distrikt kjendtes intet Tilfælde.

Gigtfeber anføres fra Aamli Distrikt at have forekommet ualmindelig hyppig; derimod er i Sætersdalens Distrikt intet Tilfælde kommet til Lægens Kundskab.

udenfor Sygehus.

Antal anmeldende Læger.	Kjendte Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne.									
		1		2		3		4		5	
		Østre Nedenæs.		Arendal.		Vestre Nedenæs.		Aamli.		Evje.	
		Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.	Beh.	Kjendte Dødsf.
13	2	46	1	28	-	38	-	5	-	3	-
12	-	17	-	56	-	29	-	-	-	1	-

Skjørbug. Fra Sætersdalen anføres, at Skjørbug ikke har optraadt hyppigere efter den feilslagne Poteteshøst i 1877.

Veneriske Sygdomme. Paa Sygehusene behandlede Tilfælde af Syphilis vil sees af den almindelige Beretning. For Gonorrhoe behandledes 4 voxne Md. paa Arendals Sygehus.

Udenfor Sygehus behandlede Tilfælde af veneriske Sygdomme vil sees af ovenstaaende Tabel.

Med Hensyn til de af Lægerne behandlede væsentlig **kroniske Sygdomme** hidsættes følgende Tabel (se næste Side).

Svindsot. Forholdet mellem opgivne Dødsfald af Svindsot og samtlige af Lægerne opgivne Dødsaarsager samt Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme var i de enkelte Distrikter følgende (se Tabellen Side 137).

Fra Grimstad og Omegn omtales Svindsot som ganske overordentlig udbredt. I Evje Distrikt optræder den jevnt fordelt inden de forskjellige Sogne; den er temmelig udbredt inden en Del Slægter; nogen Overførelse fra Ægtefælle til anden har ikke været iagttaget; de fleste af de Behandlede vare ganske unge Ugifte.

Sjeldnere Tilfælde. Paa Arendals Sygehus behandledes 1 Tilfælde af Forbrænding ved Lynnedslag paa et Skib. Ansigt og Bryst var forbrændt i 2den Grad, nederste Del af Underlivet tilvenstre samt hele Udsiden af venstre Laar og bag til Nates forbrændt i 3die Grad; Paralyse af Endetarmen, af de nedre og øvre Extremiteter samt af venstre Synsnerve. Den Syge var i god Rekonvalescents ved Aarets Udgang.

Conjunktivit omtales fra Grimstad og Omegn at have optraadt meget udbredt. I Lillesand og Omegn optraadte fra Marts til Juni blandt Voxne og Børn en kontagiøs Konjunktivit; den var temmelig udbredt blandt Landbefolkningen, men de færreste af disse søgte Lægehjælp.

Af **Sindssygdom** opgives 7 Dødsfald, nemlig 4 fra østre Nedenæs Distrikt, 1 fra Arendal og 1 fra hvert af Evje og Sætersdalens Distrikter.

Kroniske Sygdomme.

	Behandlede.	Deraf Døde.	Behandlede for hvilke er opgivet Kjøn og Alder. Mandkj. Børn.	Mandkj. Voxne.	Kvindekj. Børn.	Kvindekj. Voxne.	Antal af anmeldende Læger.	Ialt opgivne. Tilfælde.	Ialt opgivne. Dødsfald.	Fordeling paa Lægedistrikterne. 1 Østre Nedenæs. Tilf.	1 Østre Nedenæs. Døde.	2 Arendal. Tilf.	2 Arendal. Døde.	3 Vestre Nedenæs. Tilf.	3 Vestre Nedenæs. Døde.	4 Aamli. Tilf.	4 Aamli. Døde.	5 Evje. Tilf.	5 Evje. Døde.	6 Sætersdalen. Tilf.	6 Sætersdalen. Døde.
Kronisk Rheumatisme	206	-	-	108	1	83	16	206	-	103	-	51	-	36	-	11	-	1	-	4	-
Fnat	37	-	7	4	6	4	6	37	-	12	-	-	-	9	-	16	-	-	-	-	-
Skurv	8	-	3	-	3	-	3	8	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kjertelsyge	444	3	123	18	197	39	17	444	3	183	1	105	-	111	2	28	-	15	-	2	-
Rachit	62	1	31	-	30	-	15	62	1	13	1	11	-	28	-	8	-	-	-	2	-
Simpel Meningit	24	16	12	1	6	5	12	26	18	16	13	2	-	8	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkuløs Meningit	49	47	17	-	28	4	15	56	54	28	26	1	1	19	19	4	4	3	3	1	1
Svindsot	421	129	15	153	15	215	17	424	132	162	48	66	6	150	53	21	12	19	11	6	2
Kræft	44	23	-	16	-	24	15	49	28	22	12	3	1	12	7	7	7	2	1	3	-
Vatersot og Morbus Brighti	90	20	6	34	3	41	16	94	[1])24	27	9	19	1	30	10	6	2	8	2	4	-
Blegsot og Anæmi	631	2	30	13	93	495	17	631	2	137	-	293	2	189	-	6	-	5	-	1	-
Menstruationsuordener	175	-	-	-	-	135	15	175	-	88	-	37	-	31	-	6	-	3	-	10	-
Kardialgi, kronisk Gastrit og Dyspepsi	1366	1	34	353	56	723	17	1368	3	472	1	353	-	403	1	62	-	61	1	17	-
Ormesygdomme	267	-	111	9	98	20	13	267	-	110	-	87	-	61	-	3	-	6	-	-	-
Drankersygdomme	3	-	-	3	-	-	3	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-

[1]) Deraf Vatersot 12, Morbus Brighti 12.

Døde af Svindsot.

Lægedistrikt.	Opgivne Dødsaarsager				Forhold i pCt.	
	ialt.	af Svindsot.	af epidemiske Sygdomme.	af andre Sygdomme.	til samtlige opgivne Dødsaarsager.	til Dødsfald af ikke epidemiske Sygdomme.
Østre Nedenæs	289	48	82	207	16.6	23.2
Østerrisør	43	6	12	31	14.0	19.4
Tvedestrand	17	5	2	15	29.4	33.3
Landdistriktet	229	37	68	161	16.2	23.0
Arendal	51	6	20	31	11.8	19.4
Vestre Nedenæs	218	53	70	148	24.3	35.8
Grimstad	45	12	8	37	26.7	32.4
Lillesand	23	7	8	15	30.4	46.7
Landdistriktet	150	34	54	96	22.7	35.4
Aamli	41	12	11	30	29.3	40.0
Evje	55	11	27	28	20.0	39.3
Sætersdalen	25	2	9	16	8.0	12.5
Nedenæs Amt	679	132	219	460	19.4	28.7
Deraf: Byerne	179	36	50	129	20.1	27.9
— Landdistriktet	500	96	169	331	19.2	29.0

Ifølge Amtsformandskabsforhandlingerne forpleiedes i Regnskabsaaret 1878—79 med Bidrag af Amtskommunerne 113 Sindssyge, hvoraf 37 paa Asyler; 52 vare hjemmehørende i østre og 30 i vestre Nedenæs Distrikter, 6 i Aamli, 17 i Evje og 8 i Sætersdalens Distrikter.

Af **obstetriciske Operationer** udførtes af Læger: 41 Tangforløsninger, 3 Vendinger, 3 Udtrækninger ved Bækkenendefødsel og 7 Gange Udtagelse af Efterbyrden, hvilke Operationers Indikationer og Udfald vil sees af følgende Tabel (se næste Side).

Endvidere udførtes: 1 Perforation ved trangt Bækken, dog uden paaviselig Bækkenforsnevring hos en 26aarig 2den Gang Fødende (1ste Fødsel besværlig ved Naturens Hjælp), 4 Døgns Fødselsarbeide, Vandet afgaaet 1½ Døgn forud, stort Foster i 2det Isseleie, ingen Fosterbevægelser paa 9 Timer, forgjæves Tangforsøg og Konen svag; hun døde Dagen efter af Udmattelse. 1 Partus præmaturus artificialis i 36te—37te Uge hos en 2den Gang Fødende (første Gang forløst ved Perforation); Conjug. diag. ca. 3½"; Moder og Barn ilive. Fosterhovedets Omfang 12½" med forskydelige Hovedben, Tvervidden 3¼".

Tilsammen 56 obstetriciske Operationer, hvoraf 20 i østre Nedenæs

Obstetriciske Operationer.

Indikation.	Tangforløsning.						Vending.						Udtrækning ved Bækkenendefødsel.						Efterbyrds-Operation.		
	Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.			Børn.			Mødre.		
	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.	lev.	død.	uopg. Udf.
Utilstrækkelige eller smertefulde Veer	34	-	-	[3]29	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bækkensneverhed	4	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barselkrampe	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skjævt Isseleie	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brækninger, begyndende Collaps	-	[2]) 1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tverleie	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	[3]) 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdøet Foster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	[4]) 3	-	-	-	-
Blødning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
Atoni i Livmoderen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Uopgiven Indikation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Tilsammen	[1]40	1	-	35	5	1	3	-	-	1	2	-	3	-	-	-	3	-	3	-	4
	41			41			3			3			3			3			7		

[1]) 15 er opført som Førstefødende. [2]) Dødsaarsag: Hæmorrhagia ventriculi, 3½ Døgn efter Fødselen. [3]) En første Tvilling (anden Tvilling forløst ved Vending, dødfødt). [4]) Et Foster med Atresia ani.

Distrikt, 11 i Arendal, 17 i vestre Nedenæs Distrikt, 2 i Aamlis, 3 i Evje og 3 i Sæterdalens Distrikter.

Jordemødrene benyttes lidet i Sætersdalens Distrikt, bedst er Forholdet i Bygland.

Antallet af **Fødte** og **Døde** vil sees af følgende Sammenstilling angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Lægedistrikt.	Fødte.	Døde			Dødfødte [1]).	Omkomne	
		ialt.	i 1ste Døgn [1]).	paa Barselseng.		ved ulykkelige Hændelser.	ved Selvmord.
Østre Nedenæs	1 025	513	8	7	35	20	3
Østerrisør	87	51	1	4	3	-	-
Tvedestrand	50	23	-	-	2	1	-
Landdistriktet	888	439	7	3	30	19	3
Arendal	162	90	[2])	2	[2])	3	1
Vestre Nedenæs	868	503	8	3	28	[3]) 22	1
Grimstad	90	50	1	-	2	-	-
Lillesand	52	24	1	-	2	-	-
Landdistriktet	726	429	6	3	24	22	1
Aamli	168	94	1	-	4	1	1
Evje	179	131	1	-	5	1	-
Sætersdalen	119	77	1	1	5	1	-
Nedenæs Amt	2 521	1 408	19	13	77	48	6
Deraf: Byerne	441	238	3	6	9	4	1
— Landdistriktet	2 080	1 170	16	7	68	44	5

[1]) Efter Dødfødteanmeldelserne.
[2]) Opgaver mangle.
[3]) Fra vestre Nedenæs Distrikt opgives endvidere 1 Drab.

For det hele Amt bliver der saaledes et Overskud af 1 113 Fødte over Døde og Forholdet mellem hine og disse = 100 : 55.85.

Lægerne opgive 15 Dødsfald paa Barselseng: 10 Fødende døde af Barselfeber, 2 af Barselmani, 1 af Blodbrækning, og 2 døde efter besværlig Fødsel.

I Lægernes Dødslister er opført 679 eller 50.2 pCt. af de ved Sygdom foraarsagede Dødsfald (1 353), hvoraf henholdsvis i Byerne 179 af 233 eller 76.8 pCt. og i Landdistrikterne 500 af 1 120 eller 44.6 pCt.

De hyppigste **Dødsaarsager** vare:

Dødsaarsag.	Antal.	Deraf i	
		Byerne.	Landdistrikterne.
Svindsot	132	37	95
Hjernebetændelse, tuberkuløs Meningit og Kramper i Børnealderen	82	18	64
Lungebetændelse	46	9	37
Akut Bronchit	34	7	27
Diarrhoe og Cholera nostras	34	13	21
Kræft	28	4	24
Vatersot og Morbus Brighti	24	3	21
Alderdomssvaghed	22	12	10
Kighoste	21	1	20
Hjertefeil	18	4	14

Veirliget. Sommeren var varm og Høsten gunstig; i November indtraadte fuld Vinter. Høstudbyttet angives i Evje at have været rigeligt, navnlig af Hø og Poteter; i Sætersdalen var det middels, i Bykle et Kronaar.

Levemaade og hygiæniske Forhold omtales fra østre Nedenæs, Aamli, Evje og Sætersdalens Distrikter som uforandrede. I Arendal anføres Brændevinsdrikken at være aftaget i ganske væsentlig Grad, hvortil Brændevinssamlaget har virket; Boligerne ere gode for alle Samfundsklasser, og Stellet er i de senere Aar overalt renligere end tidligere; derimod forbruges store Kvantiteter Kaffe, saa Kardialgier og kroniske Gastriter høre til de meget hyppige Sygdomme. Fra Grimstad berettes, at der paa Grund af den betydelige Indflytning af fremmede Arbeidsfolk er vanskeligt for Husrum, saa at Beboelsesrummet ofte er alt for indskrænket; forøvrigt lever Arbeidsklassen godt. I Slutningen af Aaret var Arbeidsfortjenesten ringe, men Folk led dog ingen Nød. Forbruget af Brændevin er betydeligt aftaget; man ser ikke ofte berusede Folk. Tidernes Knaphed har vistnok sin Indflydelse, men den indtraadte Forbedring skriver sig vist ogsaa tildels fra den bedre Ordning med Detaljudsalget af Spirituosa, efterat det er gaaet over til Bolag. En temmelig udbredt religiøs Vækkelse har visselig ogsaa Indflydelse i saa Henseende. I Evje Distrikt er den økonomiske Forfatning gaaet meget tilbage paa Grund af de trange Tider; Skovdriften var ubetydelig; paa Grund af det særdeles gode Aar klarede dog Folk sig bedre, end man kunde have ventet.

Fattigsygepleien. Af fattige Syge opgives behandlede:

Lægedistrikt.	Fattige Syge.	Antal Læger.
Østre Nedenæs	361	5
Arendals Stadsfysikat	uop	givet
Vestre Nedenæs	206	2
Aamli	uop	givet
Evje	18	1
Sætersdalen	25	1
Tilsammen	610	9

I det for østre Nedenæs opførte Antal er medtaget en Del fra Hisø af Øiestad Herred i vestre Nedenæs Distrikt. I Aamli's Distrikt siges Fattigsygepleien at være god, særlig for Aamli Herreds Vedkommende.

I **Sundhedskommissionerne** afholdtes følgende Antal Møder: i østre Nedenæs Distrikt 10 (to i Østerrisør, to i Tvedestrand, et i hvert af Gjerestad, Søndeled og Dybvaag Herreder samt tre i Barbo); i Arendal flere (uden opgivet Antal); i vestre Nedenæs Distrikt 13 (sex i Grimstad, to i Lillesand, et i hvert af Landvik, Eide, vestre Moland, Birkenæs og Høivaag Herreder); i Aamli Distrikt 6 (to i hvert af Aamli og Heigrefos Herreder, et i hvert af Myklands og Vegarsheiens Herreder); i Evje Distrikt 4 (et i Evje, et i Veigusdal, et i Hordnæs og Iveland, et i Aaseral); i Sætersdalens Distrikt 5 (to i Bygland, tre i Valle). — Foruden de sædvanlige Forhandlingsgjenstande omtales fra østre Nedenæs Distrikt: om Forhandling og Kontrol med skadelige eller giftige Gjenstande, Forslag om Oprettelse af Isolationslokale i Dybvaag for søværts indførte smitsomme Sygdomme, hvilket ikke antoges; fra veste Nedenæs Distrikt: om friske Saar, om Fordøielsen; fra Aamli Distrikt: om Behandling af Syge, om Renlighed; fra Evje Distrikt: om Dødeligheden blandt spæde Børn og Aarsagerne dertil, om Misbrug af Kaffe og Tobak; fra Sætersdalens Distrikt: om Vaccinationens Betydning, om Hudens Bygning og Funktioner.

De **Vaccineredes** Antal udgjorde:

i østre Nedenæs Distrikt	772
- Arendals Stadsfysikat	82
- vestre Nedenæs Distrikt	751
- Aamli —	98
- Evje —	238
- Sætersdalens —	242
Tilsammen	2 183.

I Mykland og Heigrefos af Aamli Distrikt vaccineredes ikke i 1878.

Af **retsmedicinske Forretninger** udførtes 2 over Døde og 5 over Levende, tilsammen 7, hvoraf 6 i østre og 1 i vestre Nedenæs Distrikter.

Amtet har 2 **Sygehuse**, nemlig Østerrisør Bys og Arendal Bys Sygehus. I Østerrisørs Isolationslokale i Flisevigen indlagdes 3 Tilfælde af Typhoidfeber. I Grimstad leies et Hus med Inventarium til Forpleining af Syge; udenfor Byen haves et Koppelazaret paa 2 Værelser. Paa Isolationslokalet i Lillesand indlagdes 2 Tilfælde af Typhoidfeber og 1 Tilfælde af Diphtherit. For Barbo omtales et Isolationslokale.

Badeindretninger. Fra Østerrisør, Arendal og Grimstad omtales Søbadeindretninger; fra Arendal tillige en Varmebadeindretning med Dampskab, Styrt og Douche.

Af **Apotheker** har Amtet 6, der alle visiteredes:

Sted.	Antal Apotheker og Navn.	Personalet foruden Apothekeren		
		examineret Pharmaceut.	Pharmaceut (uopgivet om examineret).	Discipel.
Østerrisør	1	-	-	2
Tvedestrand	1	-	-	1
Arendal	2 (Løveapoth. / Svaneapoth.)	2 1	- -	2 -
Grimstad	1	-	1	2
Lillesand	1	-	-	1

Medicinalpersonalet bestod af 20 Læger, 2 Tandlæger, 28 Jordemødre og 23 Hjelpevaccinatører (hvoraf ti Jordemødre), nemlig:

Lægedistrikt.	Læger.		Tandlæger.	Jordemødre.	Hjelpevaccinatører.
	Antal.	Bosted [1]).			
Østre Nedenæs	5	2 i Østerrisør, 2 - Tvedestrand, 1 - Lyngør.	-	7	7
Arendal	6	i Arendal.	2	6	-
Vestre Nedenæs	6	3 i Grimstad, 2 - Lillesand, 1 - Øiestad [2]).	-	9	7
Aamli	1	i Aamli.	-	2 [3])	3
Evje	1	i Hordnæs.	-	2	4
Sætersdalen	1	i Bygland.	-	2	2

[1]) Ved Distriktslægens Bosted er Herredet udhævet ved spærrede Typer.
[2]) Ikke praktiserende.
[3]) En Post ledig.

X. Lister og Mandals Amt.

Amtet, hvis Fladeindhold er 50.16 norske Kvadratmil (6 399 □ Kilometer), og som ved Folketællingen den 31te December 1875 havde 75 121 tilstedeværende Indbyggere, er inddelt i følgende 5 Lægedistrikter:

1. Christiansands Stadsfysikat, indbefattende:
   Kjøbstaden Christiansand ..... 0.13 n. □ M., 11 766 Indb.
2. Oddernæs Distrikt (8.991 n. □ Mil, 20 732 Indb.), indbefattende:
   Ladestedet Mandal ..... — n. □ M., 3 885 Indb.
   Herrederne: Oddernæs ..... 1.093 — 4 001 —
   Tvet ..... 0.875 — 1 714 —
   Vennesland ..... 0.832 — 1 195 —
   Øvrebø og Hægland ..... 2.501 — 1 840 —
   Søgne ..... 1.880 — 3 640 —
   Holme ..... 0.886 — 1 490 —
   Halsaa og Hartmark ..... 0.924 — 2 967 —
3. Undals Distrikt (8.572 n. □ Mil, 11 511 Indb.), indbefattende:
   Herrederne: Søndre Undal ..... 1.843 n. □ M., 4 561 Indb.
   Nordre — ..... 1.535 — 2 027 —
   Øslebø og Løvdal ..... 1.971 — 1 950 —
   Finsland ..... 0.895 — 885 —
   Bjelland og Grindem ..... 2.328 — 2 088 —
4. Lyngdals Distrikt (8.702 n. □ Mil, 16 058 Indb), indbefattende:
   Ladestedet Farsund ..... — n. □ M., 1 419 Indb.
   Herrederne: Vanse ..... 1.094 — 5 460 —
   Herod ..... 1.010 — 2 270 —
   Lyngdal ..... 2.981 — 4 808 —
   Hægebostad ..... 3.617 — 2 101 —
5. Flekkefjords Distrikt (23.758 n. □ Mil, 15 054 Indb.), indbef.:
   Kjøbstaden Flekkefjord ..... — n. □ M., 1 651 Indb.
   Herrederne: Næs og Hiterø ..... 1.885 — 3 675 —
   Kvinesdal ..... 2.854 — 4 039 —
   Fjotland ..... 3.834 — 1 107 —
   Bakke ..... 3.294 — 2 639 —
   Siredalen ..... 11.891 — 1 943 —

Sundhedstilstanden. Den noget forøgede Sygelighed skyldes navnlig akute katarrhalske og gastriske Sygdomme, for en mindre Del Mæslinger,

Lungebetændelse samt Typhoidfeber, hvilken sidste havde betydelig Udbredning i Lyngdals Distrikt. Derimod var navnlig Kighoste i stærk Aftagende, og Skarlagensfeber forekom sjelden.

Dødeligheden. Følgende Tabel giver en Oversigt over Dødelighedsforholdene angivet efter de af Presterne til det statistiske Centralbureau indsendte Opgaver over Døbte og Begravede:

Aar.	Beregnet Befolkning ved Aarets (Femaarets) Midte.	Antal Døde eller gjennemsnitlige Antal Døde.	Forhold pro mille.
1878	[1])	1496	[1])
1877	75873	1449	19.10
1876	77400	1737	22.44
1875	76980	1655	21.49
1874	76381	1601	20.96
1871—1875	76634	1578	20.59
1866—1870	74684	1505	20.15

[1]) Opgaverne vil findes anførte i den almindelige Beretning Tabel I.

Til Oplysning om de **epidemiske Forhold** hidsættes følgende af Lægernes Opgaver sammendragne Tabel (se Side 146, 147).

Typhoidfeber optraadte hyppigst i første og sidste Kvartal og var mest udbredt i Lyngdals, Oddernæs og Flekkefjords Distrikter. Fra Christiansand anføres i Oktober 2 voxne Kvinder at være smittede gjennem Melk fra et Hus i Vennesland i Oddernæs Distrikt. Angaaende dens Optræden paa sidstnævnte Sted meddeler Distriktslægen, at det første Tilfælde viste sig midt i September hos en 18aarig Gut, som boede i et daarligt Hus, i hvis eneste Værelse otte Mennesker var samlet; Sygdommen begyndte med en heftig og blodig Diarrhoe, en Sygdom som i længere Tid havde været meget almindelig udbredt; han havde ikke været udenfor Distriktet, men som Elveflaader i længere Tid gaaet vaad og forkjølet. Typhoidfeber havde ikke vist sig paa de Kanter paa nogle og tredive Aar. Af Husets øvrige Beboere bleve i Løbet af Oktober og November 4 angrebne. Før Distriktslægen havde tilseet det første Tilfælde, havde flere været derinde, hvorved Smitten blev bragt til 4 andre Gaarde. I den første af disse angrebes 3 i November, og i den anden i November—December 5, hvoraf 2 døde; i det tredie Hus indsygnede en Pige, og fra denne smittedes en Gut, som angrebes efter at være sendt hjem til Øvrebø Sogn, hvor en 75aarig Kone angrebes i December; i det fjerde Hus i Vennesland Sogn indsygnede en 20aarig Gut. Epidemien fortsatte sig ind i 1879 med 7 lettere Tilfælde (hvoraf de fire i to af de tidligere smittede Huse). Til Hildøsund i Halsaa hjemførtes Sygdommen i November ved en Sømand. I Halsaa smittede en fra Skotland hjemkommen Sømand en anden Person i samme Hus; ligesaa

døde en Syg paa Gaarden Hilø, hvor Typhoidfeber havde været halvandet Aar før. Til Mandal importeredes 1 Tilfælde i August ved et Dampskib fra Hamburg. Paa Gaarden Foss i Valle Sogn af Undals Distrikt angrebes Faderen af de 3 i Slutningen af 1877 Angrebne (se foregaaende Beretning). I Lyngdals Distrikt fortsattes Sygdommen paa Gaarden Austad som Fortsættelse af det foregaaende Aars Epidemi med 11 Tilfælde (2 Dødsfald) i Januar og Februar. Paa Nabogaarden indtraf i April og Mai 4 Tilfælde, hvoraf 1 endte med Døden; paa denne sidste Gaard begyndte Sygdommen igjen i August med 3 og i November med 2 Tilfælde. Ved en Mand, som havde været i Arbeide paa den første af disse Gaarde, bragtes Sygdommen i August til en Heiegaard i Lyngdal; her og paa en Nabogaard hensygnede ialt 7, hvoraf 1 døde. Uafhængig af denne Epidemi optraadte en anden Lokalepidemi paa en anden Gaard i Lyngdal, hvor Sygdommen var begyndt det foregaaende Aar, og hvor der i Januar—Februar indsygnede 9 Personer, hvoraf 1 døde; hertil var Sygdommen bragt ved en syg hjemkommen Sømand. Ved 4 Tilfælde i Mai—Juni paa en anden Gaard i Lyngdal og ved ialt 16 Tilfælde paa tre nærliggende Gaarde i Vanse i November—December kunde Smitteimporten ikke efterspores. Derimod angrebes paa en anden længere borteliggende Gaard i Vanse 3 Sødskende af en Sømand, som kom syg hjem i September. Paa en Gaard i Spind angrebes 2 Personer; her maatte Sygdommen antages opstaaet paa Grund af de mislige hygiæniske Forhold; under Stuen havde der hele Vinteren været holdt Kreaturer nede i Kjælderen. En anden Læge antager, at der har været et stort Antal Tilfælde, som ikke ere komne til Lægens Kundskab, da Almuen søger at skjule, at der er Sygdom i Huset, naar den kan antages at være smitsom. Fra Flekkefjords Distrikt bemærkes, at Typhoidfeber, hvoraf smaa Epidemier saagodtsom hvert Aar har hjemsøgt Landdistriktet, i de senere Aar har været langt mindre almindelig og mere begrændset, hvilket tilskrives de bedre Boliger, den bedre Levemaade og det fornuftigere Stel under Sygdommen; det er nemlig ikke længere det almindelige, at overdreven Varme og indesluttet Luft i Værelserne ansees nødvendig i ethvert Febertilfælde, som derved forhen saa let antog en adynamisk og typhoid Karakter og som oftest udviklede en Smitsomhed af stor Intensitet. I Fede Sogn angrebes i Februar paa Gaarden Rørvig i et Hus 4 Personer, og paa Gaarden Ulland i Hitterø Sogn døde i November 1 Syg, som smittede sin Pleierske. De øvrige Tilfælde inden Distriktet vare spredte og uden paaviselig Sammenhæng. I Flekkefjords By kom 4 Tilfælde under Behandling paa langt fra hinanden liggende Steder og hos Familier, som intet Samkvem havde med hinanden.

Barselfeber. Ved de 2 Dødsfald i Lyngdals Distrikt var Dødsaarsagen, i det ene Phlegmasia alba dolens; den anden Kone døde 10de Dag efter Forløsningen, der var foregaaet let og naturligt, under Fænomener af universel Peritonit; Smitte kunde ikke opdages. Fra Flekkefjord anføres, at i November og December angrebes 2 Fødende, som havde havt samme

I Lister og Mandals Amt an-

	Hele Aaret.		Tiden er opgivet for	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	September.
	Behandlede.	Deraf Døde.										
Typhoidfeber	126	14	126	16	16	4	5	4	3	2	7	10
Barselfeber	26	6	26	3	3	-	4	1	5	2	1	1
Vandkopper	63	-	63	13	7	4	5	4	1	9	2	2
Skarlagensfeber	7	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødlinger	9	-	9	-	6	1	1	-	-	-	-	-
Mæslinger	184	2	184	2	-	1	8	3	15	54	16	18
Rosen	61	-	61	10	5	3	4	8	3	4	3	4
Kighoste	34	-	34	2	2	5	18	4	1	2	-	-
Diphtherisk Svælgbet.	24	3	24	5	-	-	2	1	1	2	9	1
Strubehoste	8	2	8	1	2	1	1	2	-	-	-	-
Kusma	7	-	7	-	-	-	-	1	1	1	1	2
Akut Bronchit / Andre katarrh. Tilf.	2124	26	2094	243	308	344	210	162	113	115	47	103
Lungebetændelse	234	28	234	23	36	33	47	33	14	9	2	4
Pleurit	49	3	49	6	4	4	8	2	4	7	5	4
Gigtfeber	119	3	119	11	4	15	19	9	10	13	3	5
Koldfeber	13	-	13	1	2	-	1	-	2	1	1	1
Diarrhoe (akut) / Cholera nostras	802	27	802	59	93	37	42	38	45	134	159	81
Blodgang	10	-	10	-	-	1	1	-	6	1	1	-
Skjørbug	3	1	3	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Tilsammen	3903	116	3873	395	489	453	376	272	224	357	257	236

Hjelpekone; denne havde imidlertid samtidig flere Fødende at tilse, som forblev fuldkommen friske.

Skarlagensfeber viste sig i December inden Oddernæs Distrikt paa flere Gaarde i Søgne Sogn, men fik ingen Udbredelse; den var overalt i Huse, hvor Sygdommen havde været i 1876. Smitte kunde ikke opdages at være bragt fra det ene Hus til det andet.

Mæslinger var hyppigere end i 1877. De optraadte i Oddernæs Distrikt næsten hele Aaret, men dog kun lidet udbredt og meget godartet. Kun i et enkelt Distrikt i det egentlige Torrisdalen var den mere almindelig udbredt i Oktober og November, men ogsaa der meget godartet. I en liden begrændset Del af Mandal samt i Landsognet optraadte de godartet i den første Halvdel af Aaret som Afslutning paa Epidemien i sidste Halvdel af

meldte epidemiske Sygdomme.

Oktober.	November.	December.	Ialt opgivne.		Fordeling paa Lægedistrikterne.									
					1		2		3		4		5	
			Tilfælde.	Dødsfald.	Christiansands Stadsfysikat.		Oddernæs.		Undal.		Lyngdal.		Flekkefjord.	
					Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.	Tilf.	Døde.
11	28	20	127	15	6	-	25	3	1	-	74	8	21	4
2	3	1	27	7	9	2	5	-	-	-	3	2	10	3
-	9	7	63	-	36	-	20	-	-	-	7	-	-	-
-	-	7	7	1	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	-	1	-	-	-	-	-	7	-	1	-
7	24	36	184	2	166	2	14	-	2	-	2	-	-	-
10	4	3	64	3	37	2	16	-	1	-	4	-	6	1
-	-	-	47	13	2	-	5	-	8	-	12	-	20	13
-	1	2	24	3	20	3	1	-	-	-	-	-	3	-
-	-	1	8	2	4	-	2	2	-	-	-	-	2	-
1	-	-	7	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-
109	171	169	2124	26	1312	16	395	6	93	-	165	4	159	-
9	12	12	236	30	62	8	75	5	13	5	45	7	41	5
1	3	1	49	3	2	-	19	-	6	-	10	2	12	1
9	10	11	119	3	61	1	20	-	2	1	1	-	35	1
4	-	-	13	-	5	-	4	-	-	-	1	-	3	-
50	27	37	803	28	524	18	146	4	28	2	32	3	73	1
-	-	-	10	-	-	-	8	-	-	-	-	-	20	-
-	1	-	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
214	293	307	3924	137	2256	53	763	21	154	8	363	26	388	29

1877. I søndre Undals Præstegjeld forekom en Del spredte Tilfælde i Vinter- og Vaarmaanederne. De 2 fra Lyngdals Distrikt anmeldte Tilfælde, vare to Sødskende fra Christiansand, som angrebes under Besøg i Lyngdal; ingen flere angrebes.

Kighoste var i stærkt Aftagende. I den sydlige Del af Undals Distrikt vedblev det foregaaende Aars Epidemi indtil Vaaren 1878. I den nordlige Del af Distriktet (Bjellands Præstegjeld) var Sygdommen meget udbredt fra Aarets Begyndelse til udover Høsten; den skal der have medført flere Dødsfald blandt mindre Børn. Inden Lyngdals Distrikt havde den i de første Maaneder af Aaret almindelig Udbredelse i Hægebostad og Vanse; men kun faa Tilfælde kom under Lægebehandling. Til den større Dødelighed blandt Børn under 5 Aar inden Flekkefjords Distrikt bidrog for en væsentlig

Veneriske Sygdomme

Sygdom.	Tilsammen behandlede.	Behandlede, for hvilke er opgivet Kjøn og Alder.				Opgivet Sygdomsform for Syphilis.			Antal anmeldende Læger.
		Mandkjøn.		Kvindekjøn.		primær.	konstitutionel.	hereditær.	
		Børn.	Voxne.	Børn.	Voxne.				
Syphilis	91	10	50	3	28	20	69	2	15
Gonorrhoe, Urethrit	61	-	58	-	3	-	-	-	12

[1]) Under 1 Aar gammel.

Del Kighosten, som herskede i Distriktet i hele den første Halvdel af Aaret baade i Byen og paa Landet; i Byen ophørte den dog aldeles allerede i Marts og i Landdistriktet i August. Uagtet Sygdommen i Reglen ikke havde nogen ualmindelig ondartet Karakter, ere dog 13 smaa Børn opgivne døde i 1878 i Landdistriktet, medens intet Barn døde deraf i Byen.

De under akute **katarrhalske** Tilfælde opførte 26 Dødsfald skyldes samtlige akut Bronchit, hvoraf opgives 819 behandlede Tilfælde; for disse anføres Kjøn og Alder for 793: af 482 Mænd vare 199 under og 229 over 15 Aar, af 365 Kvinder vare 168 under og 197 over 15 Aar.

Lungebetændelse. Dødeligheden blandt de Behandlede var 12,0 pCt. I Lyngdals Distrikt skal den have været hyppigere end i de nærmest foregaaende Aar.

Koldfeber. Fra Mandal opgives 2 behandlede Tilfælde opstaaede i Skotland og Holland, fra Lyngdal: 1 opstaaet i Sverige og fra Flekkefjord: 3 i Amerika.

Akut Diarrhoe og **Cholera nostras.** Fra Oddernæs Distrikt omtales Diarrhoer at have været meget hyppige, fornemmelig i 3die Kvartal; meget ofte har de været forbundet med Blodafgang. Cholera nostras var ogsaa hyppigere. I Lyngdals Distrikt var Diarrhoe overmaade hyppig i Sommermaanederne; de færreste Tilfælde kom under Lægebehandling. Især var Sygdommen almindelig i Vanse paa det flade Listerland, der i den tørre Sommer led en følelig Mangel paa Drikkevand, hvilket altid er slet og forurenset med en hel Del organiske Bestanddele; her antog Sygdommen ogsaa Formen af Cholera nostras. Da der kom rigelig Regn, standsede Sygdommen.

Blodgang. Fra Oddernæs Distrikt meddeles, at paa en Gaard i Vennesland Sogn angrebes alle fem Beboere.

Smitsom **katarrhalsk Øienbetændelse** omtales at have optraadt almindelig udbredt i og ved Mandal i December; kun faa kom til Behandling.